În colecţia
ENIGMA
vor apărea:

Alain Demouzon
ADIO, CALIFORNIA!

Caroline Graham
CRIMELE DE LA BADGER'S DRIFT

Brigitte Aubert
CEI PATRU FII AI DOCTORULUI MARCH

De peste o jumătate de veac, celebrul detectiv britanic LORDUL PETER WIMSEY, protagonistul romanelor nu mai puţin celebrei scriitoare Dorothy L. Sayers încîntă, şochează şi uimeşte publicul occidental prin superinteligenţa, rafinamentul, umorul şi inventivitatea de care dă dovadă în descifrarea celor mai subtile enigme. Oferind şi în romanul de faţă un adevărat recital de virtuozitate, el va demonstra, după o cuceritoare cascadă de suspansuri, care anume dintre cei şase suspecţi, avînd fiecare alibiul său, este ucigaşul pictorului Campbell.

„Posesoare a unui stil propriu, scînteietor, Dorothy L. Sayers se numără printre cei mai apreciaţi autori de romane poliţiste... Falsul alibi adus de făptaş în *Cele cinci piste false* se dovedeşte a fi extrem de ingenios conceput."

E. C. Bentley, DAILY TELEGRAPH

EDITURA UNIVERS

Lei 2400

ISBN 973-34-0287-7

Enigma serie nouă nr. 4

4

DOROTHY L. SAYERS • CELE CINCI PISTE FALSE

DOROTHY L. SAYERS

CELE CINCI PISTE FALSE

COLECŢIA ENIGMA

EDITURA UNIVERS

Coperta de: MIHAI MĂNESCU
Redactor: MIRCEA AUREL BUICIUC

DOROTHY L. SAYERS
The Five Red Herrings
(A Lord Peter Wimsey mystery)
First published in Great Britain by Victor Gollancz Ltd. in 1931
New English Library, London, 1988

DOROTHY L. SAYERS

CELE CINCI PISTE FALSE

(O AVENTURĂ A LORDULUI PETER WIMSEY)

Traducere și note de VIRGIL STANCIU

București – 1994
Editura UNIVERS

I.S.B.N. 973-34-0287-7

CUVÎNT ÎNAINTE

Prietenului meu Joe Dignam,
cel mai de treabă proprietar

Dragă Joe,

Iată, în sfîrşit, cartea mult dorită de tine, despre Gatehouse şi Kirkcudbright. Locurile toate sînt locuri adevărate, trenurile toate sînt trenuri adevărate, iar peisajele sînt redate fidel, doar că, pe ici, pe colo, am mai înălţat şi eu cîte o casă. Tu însă îţi poţi da seama, mai bine decît oricare altul, că nici unul dintre personaje nu seamănă cu persoanele adevărate, că nici un artist din Galloway n-ar putea concepe să se îmbete, să-şi părăsească nevasta sau să-şi lovească în cap un concitadin. Acestea au fost adăugate de amorul artei, pentru a obţine o poveste mai palpitantă.

Dacă, din pură întîmplare, am dat vreunui personaj urîcios numele unei persoane reale, te rog să-i ceri acesteia iertare, în numele meu, şi să-i dai toate asigurările că nu intenţionat am procedat aşa. Dar pînă şi personajele negative trebuie să poarte un nume. Te mai rog să-l încredinţezi pe domnul primar Laurie că, deşi povestea se petrece pe vremea petrolului şi a gazului lampant, n-am uitat că Gatehouse posedă deja lumină electrică, la care poate fi citită cartea mea.

Dacă-i vezi cumva pe domnul Millar, de la Hotelul Ellangowan, pe dirigintele poştei de la Gatehouse, pe casierii de la Kirkcudbright, sau pe oricare din cei o sută unu de oameni cumsecade care mi-au răspuns cu atîta răbdare la întrebările despre bilete de tren, omnibuze şi vechile puţuri de mină de la Creetown, transmite-le mulţumirile mele cele mai profunde pentru ajutorul dat, precum şi scuze pentru a-i fi deranjat atît de mult.

Asigură pe toată lumea – fără a-l uita pe Felix – de dragostea mea şi anunţ-o pe doamna Dignam că ne vom întoarce la vară, să mai mîncăm la Anwoth plăcinţele cu cartofi.

DOROTHY L. SAYERS

MAP OF GALLOWAY

FOR USE WITH

"THE FIVE RED HERRINGS"

Roads. Railways. Route of The Susannah

AYR and GLASGOW
Turnberry
STRAITON
FIRTH OF CLYDE
NEW DAILLY
GIRVAN
BARR
AYR
Bennane Hd.
Pinwherry Stn.
PINWHERRY
BALLANTRAE
Barrhill
LOCH TROOL
KIRKCUDBRIGHT SH
Bargrennan
To Larne
LOCH MABERRY
Clachaneasy
Place where body was found
Borgan
WIGTOWN SH
LOCH RYAN
Bareland
NEWTON STEWART
Minnigaff
Cree
Kirkcowan
STRANRAER
GLENLUCE
WIGTOWN
PORT PATRICK
SANDHEAD
LUCE BAY
WHITHORN
Whithorn
Drummore
Mull of Galloway
Carsphairn
MONIAVE
To Glasgow via Mauchline
Water of Dee
DALRY
Bogue
NEW GALLOWAY
New Brig of Dee
New Galloway Stn.
LOCH SKERROW
Gatehouse Stn.
Water of Fleet
GATEHOUSE OF FLEET
Laurieston
CASTLE DOUGLAS
Dalbeattie
Maxwelltown
DUMFRIES
To Carlisle
Kirkgunzeon
Southwick
Palnackie
Twynholm
Tongland
KIRKCUDBRIGHT
Fleet Bay
Carrick Shore
Fleet Is.
Borgue
Doon
Dundrennan
Kirkandrews Bay
Brighouse Bay
Ross Hd.
Little Ross Light H.
Balmae
Balmae Head
Abbey Head
SOLWAY FIRTH
ENGLAND

Scale
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20
Miles

WIMSEY, PETER DEATH BREDON, D.S.O.[1], n. 1890, al doilea fiu al lui Mortimer Gerald Bredon Wimsey, al cincisprezecelea Duce de Denver, şi al Honoriei Lucasta, fiica lui Francis Delagardie din Bellington Manor, Hants.

Şcoli: Eton şi Balliol College, Oxford *(Magna cum laudae* în Istorie modernă, 1912); Stagiul militar în serviciul Majestăţii Sale între 1914–1918 (maior, brigada de puşcaşi). *Cărţi publicate:* „Note despre colecţionarea incunabulelor", „Vade mecum pentru asasini" etc. *Distracţii:* criminologia, bibliofilia, muzica şi cricket-ul.

Cluburi: Malborough; Egotists'; *Reşedinţe:* 110 A Piccadilly, W; Bredon Hall, Duke's Denver, Norfolk.

Blazon: Cîmp negru, 3 şoareci alergînd, argint; panaşul: pisică domestică ghemuită pentru a ţîşni; deviza: *As my Whimsy takes me*[2].

---

[1] Decorat cu Distinguished Service Order.

[2] Joc de cuvinte: *whimsy* (sau *whim)* înseamnă ton, capriciu. O traducere aproximativă ar putea fi, deci: „După cum îmi este cheful".

NOTĂ BIOGRAFICĂ

Comunicată de PAUL AUSTIN DELAGARDIE

Domnişoara Sayers mă roagă să completez unele lacune şi să corectez cîteva neînsemnate erori strecurate în relatarea sa despre cariera nepotului meu. Rugăminte pe care i-o voi îndeplini cu deosebită plăcere. Orice om are ambiţia de a-şi vedea numele tipărit, prin urmare cunoscut, aşa că, aducîndu-mi contribuţia la gloria nepotului, nu fac decît să dovedesc o modestie potrivită vîrstei mele înaintate.

Familia Wimsey este veche – ba chiar prea veche, dacă ţineţi neapărat să-mi cunoaşteţi părerea. Singura treabă bine gîndită întreprinsă vreodată de tatăl lui Peter a fost să-şi unească stirpea degenerată cu vigurosul neam franco-englez Delagardie. Chiar şi aşa, nepotul meu Gerald (actualul duce de Denver) nu-i decît un boiernaş englez cu mintea cît gămălia, iar nepoată-mea, Mary, a fost destul de fluşturatică şi de simpluţă pînă s-a măritat cu un poliţist şi s-a aşezat la casa ei. Peter, mă bucur că sînt îndreptăţit s-o spun, a luat mai mult de la maică-sa şi de la mine. Adevărat că-i tot numai nervi şi nas, dar mai bine aşa, decît să fie plămădit în întregime din muşchi, fără pic de creier, ca tatăl şi fratele lui, sau numai dintr-un mănunchi de emoţii, ca Saint-George, fiul lui Gerald. Cel puţin a moştenit mintea celor din familia Delagardie, care-i

serveşte drept scut protector împotriva temperamentului său nefericit de Wimsey.

Peter s-a născut în 1890. La acea dată, maică-sa era cît se poate de îngrijorată de comportarea soțului ei (Denver a fost întotdeauna exasperant, chiar dacă adevăratul scandal n-a izbucnit decît în anul Jubileului[1]) şi este foarte probabil ca neliniştile ei să-l fi influențat într-o oarecare măsură pe copil. Acesta era o zvîrlugă de puştan palid, neastîmpărat şi pus pe şotii, mereu prea deştept pentru anişorii lui. Din robusta frumusețe fizică a lui Gerald nu moştenise nimic, dar îşi confecționase ceea ce s-ar putea denumi, cu expresia cea mai fericită, un soi de şiretenie trupească, mai mult îndemînare decît forță. Avea ochii ageri cînd se punea problema prinderii mingii şi mîini splendide pentru strunirea cailor. Mai poseda şi un curaj diavolesc – acel soi de cutezanță care înțelege riscul înainte de a şi-l asuma. Spre profunda consternare a tatălui, a contractat de mic o pasiune pentru cărți şi muzică, pasiune care nu l-a părăsit nici la maturitate.

Primii săi ani de şcoală n-au fost prea fericiți. Era un copilandru mofturos, fiind, după părerea mea, normal să fie poreclit „Flimsy"[2] de către colegii lui, care-l tratau ca şi cum ar fi fost o glumă a naturii. N-ar fi fost cu totul exclus ca el să se resemneze cu situația aceasta, ca măsură de autoprotecție, şi să decadă pînă la nivelul unui clovn cu patalama, dacă un antrenor sportiv de la Eton n-ar fi descoperit în el un jucător de cricket înnăscut. Se înțelege că toate excentricitățile i-au fost acceptate din acel moment, considerate fiind de acum manifestări de istețime, iar Gerald a trebuit să suporte salutarul şoc de a constata că disprețuitul său frate mezin devine o personalitate mai importantă decît el însuşi. Pînă să ajungă în clasa a şasea, Peter dobîndise toate atributele unui tînăr monden: *arbiter elegantiarum – nec pluribus impar*. În această privință, cricket-ul a avut o importanță decisivă: mulți absolvenți de la Eton îşi amintesc şi astăzi de „Marele Flim", de partida jucată de

[1] Anul 1897, cînd regina Victoria şi-a serbat Jubileul de Diamant.
[2] Şubredul, Slăbănogul.

el împotriva echipei şcolii Harrow; eu, însă, îmi revendic meritul de a-l fi dus la un croitor bun, de a-l fi inițiat în tainele Oraşului, de a-l fi învățat să deosebească binele de rău. Denver nu-şi prea bătea capul cu el – era, oricum, vîrît în destule încurcături; în plus, îl prefera pe Gerald, care se prostea de zor pe la Oxford. De fapt, Peter nu s-a înțeles niciodată prea bine cu taică-său – era un critic nemilos, deşi tînăr, al greşelilor părinteşti, iar simpatia nutrită pentru maică-sa avea un efect destructiv asupra pronunțatului său simț al umorului.

Se înțelege de la sine că Denver era ultima persoană capabilă să tolereze propriile-i defecte la progenitura sa. Plătise o sumă frumuşică pentru a-l scoate pe Gerald cu fața curată din încurcăturile de la Oxford şi n-avea nimic împotrivă să mi-l încredințeze mie pe cel de al doilea fiu. Aşadar, la şaisprezece ani, Peter se mută la mine de bunăvoie. Era matur pentru vîrsta lui, exagerat de înțelegător, şi m-am purtat cu el aşa cum te porți cu un om de lume. L-am instalat la Paris, pe mîini bune, instruindu-l să-şi aşeze întotdeauna afacerile pe temelii financiare sănătoase şi să aibă grijă ca ambele părți să fie mulțumite în final, iar el să dea dovadă de generozitate. A fost întru totul la înălțimea încrederii arătate. Socot că nici o femeie nu a avut motive să se plîngă de modul cum a tratat-o Peter – cel puțin două dintre ele s-au căsătorit ulterior cu bărbați în vinele cărora curge sînge regesc (nişte iluştri necunoscuți, recunosc, dar oricum, de viță regală). În acest punct trebuie să mai insist o dată asupra meritului ce-mi revine mie; oricît de bună ar fi calitatea materialului cu care eşti pus să lucrezi, este ridicol să laşi educația unui tînăr la voia întîmplării.

În perioada despre care vorbesc, Peter era cu adevărat cuceritor, extrem de deschis la suflet, manierat şi modest, plăcut şi ager la minte. În 1909 a obținut o bursă la colegiul Balliol, pentru a studia istoria şi, ca student, recunosc, a devenit cam nesuferit. Avea lumea întreagă la picioare şi cam începuse să-şi dea aere. Şi-a construit nişte ticuri afectate, a început să poarte monoclu şi să aibă o comportare exagerată de oxfordian, să

dea mereu glas părerilor sale, atît în cadrul Uniunii[1], cît şi în afara ei, deşi ce-i al lui e-al lui, n-a încercat niciodată s-o facă pe superiorul cu mama lui sau cu mine. Era în anul al doilea cînd Denver şi-a rupt gîtul la o partidă de vînătoare, iar Gerald i-a moştenit titlul. În administrarea averii, Gerald a dat dovadă de mai mult simţ al răspunderii decît m-aş fi aşteptat; eroarea lui cea mai mare a fost căsătoria cu vară-sa Helen, o mironosiţă costelivă, hipereducată, trăsnind a provincie din creştet pînă-n tălpi. Ea şi Peter se antipatizau în mod cordial, numai că el se putea refugia în orice clipă la maică-sa, la Dower House.

Apoi, în ultimul an la Oxford, Peter s-a îndrăgostit brusc de o copiliţă de şaptesprezece ani, dînd instantaneu uitării tot ceea ce învăţase vreodată. Se purta cu fata aceea ca şi cum ar fi fost croită din borangic, iar pe mine mă trata ca pe un monstru bătrîn, înrăit de destrăbălare, din cauza căruia devenise el nevrednic de a se atinge de puritatea delicată a domnişoarei. N-am să neg că alcătuiau o pereche încîntătoare – numai alb şi auriu – un prinţ şi o prinţesă ai clarului de lună, spuneau oamenii. Ai lunaticilor ar fi fost poate mai exact. Nimeni – afară doar de mine şi de mama lui – nu şi-a dat osteneala să se întrebe ce are să facă Peter peste douăzeci de ani cu o soţie lipsită şi de minte, şi de caracter. Lui, vezi bine, i se sucise capul complet. Din fericire, părinţii Barbarei hotărîră că era mult prea necoaptă pentru căsătorie, aşa că Peter s-a dus la examenele finale cu dispoziţia unui Sir Eglamore[2] pornit în căutarea primului său balaur. A pus la picioarele domniţei sale cununa *magna cum laudae* şi s-a pregătit pentru o lungă şi virtuoasă aşteptare.

Apoi a izbucnit războiul. Prostănacul de el era, fireşte, înnebunit de dorinţa de a se însura înainte de a pleca pe front. Propriile-i scrupule, onorabile, îl transformau însă în plastelină în mîinile celorlalţi. I s-a explicat că ar fi o nedreptate faţă de fată dacă s-ar întoarce mutilat de pe front. La asta nu se gîndise

[1] Este vorba de uniunile sau cluburile studenţeşti de dezbatere de la Oxford.

[2] Personaj al ciclului de legende arthuriene, erou al unui poem de Samuel Rowlands (1570–1630?).

şi imediat s-a grăbit, cu frenetică abnegaţie, să o dezlege de jurămîntul dat la logodnă. Eu n-am avut nici un amestec: m-a bucurat mult rezultatul, dar mijloacele mi-au repugnat.

În Franţa s-a comportat onorabil, devenind un ofiţer bun, îndrăgit de trupă. Şi apoi, mă rog dumneavoastră, a venit în permisie în 1916, cu grad de căpitan, numai ca să-şi găsească iubita măritată cu altul, cu un îndărătnic şi destrăbălat de Maior Cutare, pe care-l îngrijise în spitalul V.A.D.[1] şi a cărui deviză faţă de femei era „prinde-le iute şi poartă-te dur cu ele". Situaţie cam neplăcută, fiindcă domnişoara nu îndrăznise să-l informeze pe Peter la timp. Aflînd de iminenta lui sosire, cei doi se cununaseră în mare grabă şi tot ce primi Peter la debarcare fu o scrisoare prin care i se comunica acel *fait accompli*, reamintindu-i-se că singur îşi dezlegase logodnica de jurămînt.

Voi spune, în apărarea lui Peter, că a venit direct la mine şi a recunoscut că fusese un prost. „*All right*", i-am răspuns, „ţi s-a servit o lecţie. Acuma să nu te duci şi să te prosteşti în sens invers". Aşa că s-a întors la datorie, hotărît, sînt sigur, să se lase ucis; tot ce a obţinut, însă, a fost gradul de maior şi decoraţia D.S.O., pentru o misiune de cercetare îndeplinită, cu nesăbuit curaj, în spatele tranşeelor inamice. În 1918 a fost aruncat în aer şi îngropat într-o pîlnie de obuz lîngă Caudry, ceea ce i-a provocat un colaps nervos care a durat, cu intermitenţe, doi ani. Mai tîrziu s-a instalat într-un apartament din Piccadilly, cu valetul Bunter (cîndva fostul său sergent, un om care continuă să-i rămînă extrem de devotat), încercînd să se repună pe picioare.

Nu mă supără să afirm că mă aşteptam la aproape orice. Dusă era splendida lui franchete; nimeni, nici măcar eu sau mama lui, nu se mai bucura de încrederea sa. Adoptase un comportament de o impenetrabilă frivolitate, de fapt o poză de diletant, care-l transformase într-un comediant desăvîrşit. Avea dare de mînă, putea să-şi permită tot ce-l tăia capul şi am urmărit cu un oarecare amuzament sardonic eforturile Londrei feminine postbelice de a pune gheara pe el. „Nu-i poate face

[1] Spital administrat de Voluntary Aid Detachment.

bine bietului Peter", spunea o matroană grijulie, „să ducă o viață de pustnic". „Doamnă", i-am replicat eu, „nu i-ar face bine, dacă ar duce-o". Nu; în această privință nu existau motive de îngrijorare. Dar nu puteam să nu cred că, pentru un bărbat cu înzestrarea lui era primejdios să nu aibă o slujbă care să-i pună creierul la treabă, ceea ce i-am și spus.

În 1921 s-a petrecut povestea cu smaraldele Attenbury. Ziarele n-au acordat prea multă atenție respectivei afaceri, dar ea a făcut, totuși, destulă vîlvă, cu toate că perioada era suficient de zbuciumată. La procesul intentat hoțului s-au petrecut cîteva evenimente senzaționale, cea mai mare lovitură de teatru fiind apariția în boxă a Lordului Peter Wimsey, în calitate de martor principal al acuzării.

În felul acesta și-a cîștigat o popularitate însoțită de răzbunare. De fapt, socot că ancheta n-a ridicat probleme prea dificile pentru un ofițer experimentat, dar un „copoi de viță nobilă" era, oricum, o senzație inedită. Gerald s-a înfuriat; eu, personal, n-aveam de ce să mă supăr pe ceea ce făcea Peter, cîtă vreme făcea ceva. Cred că munca i-a adus o oarecare mulțumire și-mi era simpatic omul de la Scotland Yard de care se atașase în timpul investigațiilor. Charles Parker este o persoană calmă, bine crescută, rezonabilă, care a devenit cumnatul lui Peter și bunul lui amic. Posedă rara calitate de a îndrăgi oamenii, fără a dori cu tot dinadinsul să li se vîre în suflet.

Unicul necaz în ceea ce privește noul hobby al lui Peter era că, pentru a fi o pasiune demnă de un gentleman, se impunea să devină ceva mai mult decît un simplu hobby. Nu este posibil să trimiți ucigași la spînzurătoare doar ca să te distrezi. Intelectul îl trăgea pe Peter într-o direcție, iar nervii într-o alta, încît mi s-a deșteptat în suflet teama că îl vor distruge cu totul. După fiecare caz elucidat reveneau coșmarurile, se reinstala starea de șoc. Pe urmă Gerald – tocmai Gerald – Gerald, nătărăul ăla mare și împiedicat, în toiul fulminantelor sale filipice împotriva degradantelor și infamantelor activități polițienești ale lui Peter, n-are nimic mai bun de făcut decît să se pomenească acuzat de crimă și să fie judecat în Camera Lorzilor, cu o publicitate răsunătoare, din pricina căreia toate eforturile lui

Peter de a-și consolida o reputație în domeniul respectiv avură efectul unor petarde muiate în apă.

Peter și-a scos fratele din încurcătură și, spre ușurarea mea, s-a dovedit suficient de uman pentru a se îmbăta de bucurie. Acum recunoaște că „hobby"-ul său este o muncă legitimă în folosul societății și a devenit destul de interesat de viața publică pentru a accepta din cînd în cînd mici misiuni diplomatice din partea Foreign Office-ului. În ultima vreme, lasă să transpară cu mai multă ușurință ceea ce simte, nu se mai teme atît de mult să-și dezvăluie sentimentele.

Ultima-i excentricitate a fost de a se îndrăgosti de o fată pe care o exonerase de acuzația de a-și fi otrăvit iubitul. Ea a refuzat – cum ar fi procedat orice femeie de caracter – să se mărite cu el. Recunoștința și un umilitor complex de inferioritate nu au cum să asigure o bază trainică unei căsnicii; situația lor era falsă din start. De data asta Peter a fost destul de înțelept ca să-mi asculte povața. „Băiete", i-am spus, „ceea ce acum douăzeci de ani ar fi fost o greșeală se cere făcut acum. Nu tinerii inocenți au nevoie de o îndrumare discretă, ci mai degrabă persoanele înspăimîntate sau rănite. Ia-o de la început, dar te previn că vei avea nevoie de toată stăpînirea de sine pe care ți-ai însușit-o vreodată."

Ei bine, s-a silit. Mă îndoiesc să fi văzut vreodată mai multă perseverență. Fata e inteligentă, onestă și plină de personalitate; dar trebuie s-o învețe cum să primească, ceea ce e mult mai greu decît să înveți cum să dăruiești. Cred că în cele din urmă se vor găsi unul pe celălalt, cu condiția să nu permită pasiunii s-o ia înaintea voinței. El își dă seama, sînt sigur, că în cazuri ca acesta nu poate fi vorba de nici un alt fel de consimțămînt, ci numai de liberul consimțămînt.

Peter a împlinit patruzeci și cinci de ani, zău că e timpul să se așeze și el la casa lui. Precum veți vedea, am avut un rol destul de important în formarea personalității sale și socot că pot fi mîndru de el. Este un adevărat Delagardie, are în el prea puțin din neamul Wimsey, cu excepția (să fim drepți) acelui simț subteran al responsabilității sociale care salvează mica aristo-

crație latifundiară engleză de la o iremediabilă extincție spirituală. Detectiv sau nu, este un om al cărții și un gentleman; mă voi amuza urmărindu-l cum se descurcă în postura de soț și tată. Eu înaintez în vîrstă și, din cîte știu, nu am nici un moștenitor din osul meu; aș fi deci mulțumit să-l văd pe Peter fericit. Dar, cum zicea maică-sa, „Peter a avut întotdeauna totul, afară de lucrurile pe care și le-a dorit cu adevărat" și presupun că este mai norocos decît mulți alții.

PAUL AUSTIN DELAGARDIE

CELE CINCI PISTE FALSE

CAPITOLUL I

CAMPBELL CEL IUTE

Dacă locuieşti la Galloway, te îndeletniceşti fie cu pescuitul, fie cu pictura. „Fie" este un cuvînt ce poate induce în eroare, întrucît majoritatea pictorilor se ocupă, în timpul liber, şi de pescuit. Se consideră că a nu face nici una, nici alta este o ciudăţenie, aproape o excentricitate. La birt şi la poştă, la garaj şi pe stradă, peştele constituie subiectul standard al conversaţiei şi poţi discuta despre el cu oricine, de la cel sosit cu trei undiţe marca Hardy şi un automobil marca Rolls-Royce ca să-şi petreacă aici sezonul de pescuit, pînă la omul ce trăieşte o viaţă stranie, contemplativă, cu ochii la plasele de prins somon cufundate în rîul Dee. Vremea, apreciată în alte părţi ale Regatului Unit după criteriile fermierului, grădinarului sau ale turistului duminical, se măsoară la Galloway în funcţie de peşti şi de vopsele. Dacă este vorba despre vreme, atunci pescarul-pictor este cel mai cîştigat: atmosfera prea luminoasă pentru prinderea păstrăvilor îi scaldă colinele şi marea în efluvii radioase de culoare; ploaia ce-i întrerupe pictatul umple cu apă rîurile şi lacurile, dîndu-i ghes să pornească încrezător spre ele, în mînă cu undiţa şi coşul pentru peşte; iar în zilele friguroase şi plictisi-

toare, cînd nu există nici împurpurare pe dealuri, nici peşte care muşcă pe rîu, se poate alătura unui grup prietenos, într-un bar primitor, pentru a schimba păreri despre roşul cardinal sau brunul *terra cota* şi a se antrena în legarea unor noduri complicate în coarda de undiță.

Centrul artistic din Galloway se află la Kirkcudbright, unde artiştii alcătuiesc o constelație răsfirată, cu nucleul pe Strada Mare şi cu stelele periferice scăpărînd în vilişoarele îndepărtate de pe dealuri, care iradiază lumină pînă la Gatehouse-of-Fleet. În casele trainice de piatră, pline de obiecte strălucitoare de alamă şi de lambriuri de stejar lustruit, există studiouri spațioase şi impunătoare, cu pereții decorați cu lemn şi cu tavane înalte. Există şi ateliere banale – locuri spre care să te cațări vara, mai curînd decît locuințe permanente – unde lumina bună dinspre miazănoapte şi pensulele şi pînza aruncate pretutindeni constituie inventarul artistic în totalitatea lui. Există studiouri mici şi intime, înveselite de perdeluțe albastre, roşii sau galbene şi de obiecte desperecheate de ceramică; acestea stau pitite în fundături înguste, împodobite cu grădinițe în care florile de modă veche rîd în solul bogat şi generos. Există ateliere care nu sînt nimic altceva decît şuri, înfrumusețate prin proporționarea lor amplă şi prin căpriorii semeți, devenite locuibile prin înzestrarea lor cu sobe scunde de fontă, cu arzătoare de gaz. Există artişti cu familii numeroase, care țin subrete cu şorțuleț şi bonetă; artişti ce-şi duc veacul în camere închiriate, îngrijiți fiind de gazdele lor; artişti ce locuiesc fie doi cîte doi, fie singuri şi cărora o femeie le face periodic curățenie; pictori ce duc o viață de sihastru şi-şi deretică singuri. Există pictori în ulei, acuarelişti, pastelişti, graficieni şi ilustratori, gravori în metal; pe scurt, artişti de toate soiurile, cu un singur lucru în comun: îşi iau treaba în serios şi nu au timp de pierdut cu amatorii.

Lordul Peter Wimsey fusese primit cu prietenie, ba chiar cu afecțiune, în această comunitate de pescari şi artişti plastici. Se pricepea să arunce mulineta cu îndemînare şi nu-şi dădea aere de pictor; de aceea, deşi englez şi „venetic", nu stătea nimănui în coaste. Un *„southron"*[1] poate fi tolerat în Scoția, cu condiția să nu facă pe grozavul, iar Lordul Peter era nespus de neafectat de acest viciu englezesc tipic. E adevărat că vorbea cu o dicție afectată şi că avea o comportare întrucîtva boemă, dar personalitatea îi fusese atent cîntărită vreme de cîteva sezoane şi decretată nepericuloasă, iar atunci cînd se deda la cîte o surprinzătoare excentricitate, problema era eliminată din discuție cu o ridicare din umeri şi un înțelegător „Iisuse, nu-i decît Înălțimea Sa Lordul".

În seara cînd se iscase nedorita zavistie dintre Campbell şi Waters, Wimsey se afla la localul „McClellan Arms". Campbell, peisagistul, dăduse probabil de duşcă cu două sau trei păhărele mai mult decît îi puteau prii unui individ roşcovan de teapa lui; urmarea fiind că se pusese să combată încă şi mai aprig pentru culorile Scoției. Se lansase într-un interminabil panegiric al mărețelor fapte de arme înfăptuite de ostaşii scoțieni în timpul Marelui Război, întrerupîndu-se doar pentru a-l informa, parentetic, pe Waters că, din punct de vedere ereditar, toți englezii sînt nişte corcituri, nefiind nici măcar capabili să pronunțe corect „afu'isita" lor de limbă.

Waters era englez, descendentul unei familii respectabile de yeomani şi, ca orice englez, era întotdeauna gata să-i admire şi să-i laude pe toți străinii, cu excepția macaronarilor şi negroteilor; dar, tot ca orice englez, nu suporta să-i vadă bătîndu-se cu pumnul în piept. A ridica în public, cu voce tare, osanale propriei tale patrii i se părea o indecență; ca şi cum ai fi stăruit cu amănunte, la fumoar, asupra perfecțiunii consoartei. Se mulțumi însă să asculte, cu zîmbetul acela tolerant, împietrit, pe care cel ce nu cunoaşte omul îl poate interpreta, altminteri absolut corect, ca indicînd o mulțumire de sine atît de

[1] Termen disprețuitor folosit de scoțieni pentru locuitorii de la sud de granița cu Anglia.

impenetrabilă, încît nici măcar nu-şi dă osteneala să se justifice.

Campbell sublinie că la Londra toate posturile cheie din administraţie erau deţinute de scoţieni, că Anglia nici nu reuşise, de fapt, vreodată să cucerească Scoţia, că dacă Scoţia ar fi dorit cu adevărat neatîrnarea, şi-ar fi dobîndit-o, ce Dumnezeu, că atunci cînd unele regimente englezeşti bine cunoscute îşi pierduseră capul în bătălie, fusese necesar să se apeleze la ofiţeri scoţieni pentru a le struni şi că, ori de cîte ori un sector al frontului se aflase la ananghie, soldaţii prinseseră curaj aflînd că-i aveau pe Jocks[1] în flancul stîng.

– Întreabă pe oricine-a făcut războiul, băiete – adăugă el, dobîndind astfel un avantaj inechitabil asupra lui Waters, care împlinise vîrsta de mobilizare abia la sfîrşitul războiului – şi ţi-a spune el ce părere are despre Jocks[2].

– Păi da, replică Waters cu un rînjet sarcastic, ştiu eu ce spun. „Se fudulesc prea mult."

Politicos din fire şi aflat în minoritate, nu termină jignitorul citat, pe care, însă, Campbell nu avu nici o greutate în a şi-l completa singur. Izbucni într-o replică mînioasă, insultînd atît persoana din faţa sa, cît şi naţiunea căreia îi aparţinea aceasta.

– Necazul cu voi, scoţienii, zise Waters, cînd Campbell se întrerupse ca să-şi tragă răsuflarea, este că suferiţi de un complex de inferioritate.

Îşi deşertă nepăsător paharul şi-i zîmbi lui Wimsey.

Probabil că acest zîmbet, mai degrabă decît rînjetul precedent, puse paie pe focul enervării lui Campbell. Acesta, folosind cîteva expresii tăioase şi regretabile, transferă cea mai mare parte a conţinutului paharului său pe mutra lui Waters.

---

[1] Poreclă dată soldaţilor scoţieni în argoul militar.

[2] Cîteva dintre personajele cărţii vorbesc cu un apăsat accent scoţian, ceea ce produce efecte comice remarcabile. Traducerea încearcă să păstreze ceva din acest umor de limbaj, apelînd la forme îndulcite ale graiului ardelenesc.

– *Ooch, nuu,* domnule Campbell, protestă Wullie Murdoch. Nu-i conveneau asemenea incidente în localul său.

Dar Waters folosea deja cuvinte şi mai condamnabile decît ale lui Campbell, în timp ce se şi luaseră la trîntă pe podeaua plină de rumeguş şi de cioburi de sticlă.

– Pentru asta o să-ţi frîng afurisitul de grumaz, ţăranoi murdar din Highlands ce-mi eşti, strigă el, brutal.

– Hai, Waters, potoleşte-te, îi porunci Wimsey, apucîndu-l de guler. Nu fi idiot. Individul e beat.

– Dă-i pace, măi omule, interveni şi McAdam, pescarul, strîngîndu-l pe Campbell în braţele sale muşchiuloase. Nu-i frumos să te porţi aşa... Astîmpără-te.

Gîfîind, luptătorii se despărţiră.

– Se poate, îi certă Wimsey, doar nu ne aflăm la Liga Naţiunilor! Dar-ar ciuma în casele voastre, ale amîndurora. Puţin bun-simţ, ce dracu'.

– M-a făcut... bombăni Waters, ştergîndu-şi whisky-ul de pe obraz. Afurisit să fiu dac-o las aşa. Să facă bine să se ferească de mine de-acum încolo.

Îi aruncă lui Campbell o privire nimicitoare.

– Dac-ai să ţii neapărat, ai să mă găseşti, răspunse Campbell. Eu unul n-am să fug de tine.

– Domnilor... domnilor... zise Murdoch.

– Vine, carevasăzică, aici – continuă Campbell – cu rînjetele lui batjocoritoare...

– Eî, domnule Campbell, interveni proprietarul, nu se cădea să-i vorbeşti aşa cum ai făcut-o.

– Ba am să-i vorbesc exact aşa cum îmi place, persistă Campbell.

– Dar nu-n localul meu, replică, ferm, Murdoch.

– Am să vorbesc aşa cum îmi place în orice afurisit de birt vreau, insistă Campbell, iar acum vă mai spun o dată: este un...

– Psst, făcu McAdam. Altfel îi gîndi mîine dimineaţă. Acuma hai, te duc eu la Gatehouse, cu motoru'.

– Ba să te ia dracu'! Am maşina mea şi-s perfect capabil s-o conduc. Nu vreau să mai dau vreodată cu ochii de vreunul din gaşca voastră afurisită.

Se repezi pe uşă afară, iar în urma sa se aşternu tăcerea.

– Dumnezeule mare, se căină Wimsey.

– Socot că-i mai bine să-mi văd şi eu de drum, spuse, posomorît, Waters.

Wimsey şi McAdam schimbară priviri.

– Mai şezi o ţîră, vorbi cel de al doilea. Nu-i de ce să te grăbeşti. Campbell îi pripit, dacă are-n el un strop de băutură, spune treburi pe care nu le gîndeşte.

– *Ay,* zise Murdoch, dar n-a fost frumos să-i arunce în obraz domnului Waters atîtea vorbe urîte, n-a fost frumos deloc.

– Îmi pare rău dacă i-am vorbit de rău pe scoţieni, declară Waters, n-aveam intenţia, dar pe tipul ăla nu-l sufăr nici uite-atît.

– *Och, that's a'richt,* zise McAdam. N-ai făcut-o cu gînd rău, dom'le Waters. Ce bei?

– Un Scotch dublu, răspunse Waters cu un surîs cam ruşinat.

– Mi se pare corect, observă Wimsey, să încerci a îneca amintirea insultei în licoarea produsă chiar de ţara insultată.

Un om numit McGeoch, care se ţinuse departe de sfadă, se ridică acum de la masă şi se apropie de bar.

– Încă un Worthington, comandă el, sec. Nu m-aş mira dacă într-o bună zi Campbell ăsta ar da de bucluc. Are nişte apucături care te scot definitiv din pepeni. Auzit-aţi ce i-a spus deunăzi lui Strachan, pe terenul de golf? Cum se dădea drept stăpînul absolut al locului? Strachan i-a zis că de-l mai prinde pe acolo, îi rupe picioarele.

Ceilalţi încuviinţară, tăcuţi, din cap. Cearta dintre Campbell şi secretarul Clubului de golf de la Gatehouse devenise de mult o pagină de istorie locală.

– Şi-l înţeleg perfect pe Strachan, îşi urmă gîndul McGeoch. Campbell ăsta locuieşte la Gatehouse abia de două sezoane şi deja trage pe toată lumea de urechi. La beţie, e un diavol, iar cînd e treaz, un mîrlan. Ruşine mare. Micuţa noastră comunitate artistică a promovat întotdeauna buna înţelegere, n-a jignit pe nimeni, niciodată. Dar acum, pretutindeni numai certuri şi ciondăneli, toate din pricina individului ăstuia, Campbell.

– *Och,* făcu Murdoch, se cuminţeşte el cu timpul. Tipul nu-i născut aicea şi nu pricepe uşor unde-i e locul. Mai mult, cu toate aerele pe care şi le dă, nu-i cîtuşi de puţin scoţian, doar ştie toată lumea că-i din Glasgow, iar mumă-sa se trăgea din Ulster, muiere pe numele Flanagan.

– Tocmai ăştia-şi bat cel mai tare gura, interveni Murray, bancherul, care se născuse la Kirkwall şi nutrea dispreţul cel mai profund, dar nu întotdeauna secret, faţă de toţi cei ce văzuseră lumina zilei la sud de Wick. Însă e preferabil să nu-l băgăm în seamă. Dacă-şi va primi răsplata, sînt convins că nu de la unul dintre noi o va căpăta.

Dădu cu înţeles din cap.

– Te-i fi gîndind la Hugh Farren? îl iscodi McAdam.

– N-am să pronunţ nume, răspunse Murray, dar se ştie bine că o dat de bucluc din cauza unei doamne.

– Da' nu din vina doamnei, afirmă, apăsat, McGeoch.

– Nici n-am spus aşa ceva. Sînt unii, însă, care n-au nevoie de nici un îndemn ca să se vîre în bucluc.

– Nu mi l-aş fi închipuit pe Campbell în rolul unui stricător de căsnicii, interveni, încîntat, Wimsey.

– N-am nici eu atîta imaginaţie, mormăi Waters, dar el se dă în vînt după rolul acesta şi-ntr-o bună zi...

– Ei, hai, hai, îl întrerupse, grăbit, Murdoch, e adevărat că nu-i foarte iubit, Campbell ăsta, da' eu zic să avem răbdare şi să nu ne batem capul cu el.

– Perfect de acord, spuse Waters.

– Dar nu era şi o neînțelegere în legătură cu pescuitul? se interesă Wimsey.

Dacă discuția trebuia neapărat să-l aibă ca subiect pe Campbell, era bine să facă tot posibilul pentru a-l elimina pe Waters din ea.

– *Och, ay,* zise McAdam. El şi cu domnul Jock Graham sînt gata să se ia de păr din cauza asta. Domnu' Graham pescuieşte în balta de mai jos de casa lui Campbell. Nu că n-ar fi destule ochiuri de apă pe Fleet, unde-ar putea-o face fără a-l deranja pe Campbell, dacă omul ăsta n-ar face atîta caz. Da', la urma urmei, nu-i ochiul lui de apă, îi rîul tuturor şi nu te poți aştepta ca domnu' Graham să țină seama de pretențiile lui, el, care nu-şi pleacă urechea la nime'.

– Mai cu seamă după ce Campbell a încercat să-l îmbrîncească în Fleet, interveni McGeoch.

– *By Jove,* a făcut el una ca asta? întrebă, plin de interes, Wimsey.

– *Aye,* dar s-a pomenit el însuşi bălăcindu-se în apă, răspunse Murdoch, savurînd amintirea incidentului. De atuncea Graham aruncă undița acolo noapte de noapte, cu unul sau doi din feciorii lui. Nu m-aş mira să-l găsim acolo la noapte.

– Atunci, dacă domnul Campbell are chef de gîlceavă, ştie unde s-o caute, conchise Wimsey. Hai, Waters, e timpul s-o luăm din loc.

Încă supărat, Waters se ridică şi-l urmă. Trăncănind vesel, Wimsey îl însoți pînă acasă, unde îl vîrî în pat.

– Şi nu te mai enerva atîta din pricina lui Campbell, îl sfătui, întrerupînd bombăneala nesfîrşită a celuilalt. Nu merită. Culcă-te şi uită, altfel mîine n-ai să fii bun de nimic. Apropo, chestia asta-i destul de izbutită, adăugă el, oprindu-se în fața unui peisaj proptit pe scrin. Mînuieşti bine cuțitul, nu-i aşa, bătrîne?

– Cine, eu? se miră Waters. Habar nu ai ce vorbeşti. Campbell e singurul de pe-aici care se pricepe să mînuiască un cuțit, cel puțin aşa susține el. Ba chiar a

avut obrazul, nesimțitul, să afirme că Gowan e-un calcă-n-străchini bătrîn şi demodat.

– Înaltă trădare, nu-i aşa?

– Cam aşa ceva. Gowan e un pictor adevărat – Dumnezeule, îmi vin fierbințelile cînd mă gîndesc. Chiar aşa a spus, la Clubul Artelor din Edinburgh, erau de față nenumărați oameni, prieteni de-ai lui Gowan.

– Iar Gowan ce-a zis?

– O, fel de fel. Acum nu-şi mai vorbesc. La dracu' cu individul ăsta. Nici nu merită să trăiască. Ai auzit ce mi-a spus?

– Da, şi n-am chef să mai aud o dată. Lasă-l în plata Domnului. Nu merită să-ți baţi capul cu el.

– Bine zici, nu merită. Iar pictura lui nu-i atît de grozavă, încît să-i ierți caracterul grobian.

– Nu ştie picta?

– Ba da, ştie, într-un fel. Este exact ceea ce-l numeşte Gowan: un comersant ambulant. Pînzele lui fac o foarte bună impresie la prima vedere, dar totul nu-i decît o şmecherie. Oricine deține formula le poate picta. Într-o jumătate de oră îți confecționez un Campbell perfect. Stai numai, să-ți arăt.

Coborî un picior din pat. Wimsey îl împinse, hotărît, la loc.

– Altă dată. După ce-i voi fi văzut pînzele. Pînă n-am o idee despre original, n-am cum să constat dacă imitația e izbutită, nu?

– Aşa e. Ei bine, du-te şi admiră-i picturile şi după aceea îți arăt. O, Doamne, ce mi se mai învîrte capul!

– Culcă-te, îl sfătui Wimsey. Roag-o pe doamna McLeod să te lase să dormi după pofta inimii, cum se spune, şi să-ți dea la trezire numai pîine prăjită şi două aspirine.

– Nu, ghinionul face că trebuie să mă scol devreme. Dar n-o să mai am nimic mîine dimineață.

– Atunci, pa şi visuri plăcute, zise Wimsey.

Închise atent uşa în urma sa şi se îndreptă alene, gînditor, spre propria-i reşedinţă temporară.

....

Şofînd cu poticneli spre casă, peste dealul ce desparte Kirkcudbright de Gatehouse-of-Fleet, Campbell îşi recapitulă necazurile într-un monolog acru, greşind toate vitezele. Porcul ăla afurist, imbecil şi nerespectuos de Waters. În orice caz, reuşise să-l clintească din atitudinea lui scîrboasă de superioritate. Regreta însă că incidentul avusese loc de faţă cu McGeoch. McGeoch are să-l informeze pe Strachan, iar Strachan se va umfla şi mai tare în pene. Va spune: „Eu sînt acela care l-am alungat de pe terenul de golf, vedeţi acum cu cîtă îndreptăţire. Nu-i decît un scandalagiu care ia cîrciumile la rînd şi se îmbată criţă". Dracu' să-l ia pe Strachan, cu aerele lui permanente de sergent-major care te pune la şmotru. Dacă te gîndeşti bine, cauza tuturor relelor este acest Strachan, cu precizia lui, cu influenţa lui asupra localnicilor şi caracterul lui aşezat, domestic. Se preface că se abţine de la orice comentariu, dar în acelaşi timp propagă zvonuri şi zîzanie şi-i aţîţă pe toţi împotriva ta. Colac peste pupăză, mai este şi amic cu tipul ăla, Farren. Farren va afla totul şi va folosi numaidecît prilejul pentru a se face şi mai odios. Cearta idioată din seara asta nici nu s-ar fi stîrnit, dacă nu era Farren. Scena aia dezgustătoare de dinainte de cină. Din pricina ei se dusese el, Campbell, la „McClellan Arms". Mîna-i tremura pe volan. De ce să nu se întoarcă imediat şi să-i pretindă lui Farren explicaţii?

Dar ce importanţă avea, la urma urmei? Opri maşina şi-şi aprinse o ţigară, fumînd-o cu sete, violent. Tot satul era împotriva sa; dar el oricum ura întreaga populaţie. În toată localitatea nu trăieşte decît o singură persoană cumsecade, şi ea strîns legată de bruta aceea de Farren. Partea proastă este că-i e devotată lui Farren cu trup şi suflet. Mereu îi arată acestuia că nu dă nici doi bani pe nimeni altul. El, Campbell, ştie acest lucru la fel de bine

ca toţi ceilalţi. Dar nu nutreşte nici o dorinţă nepermisă. Nu vrea decît ca atunci cînd este obosit şi nervos, sătul de odaia lui singuratică şi neprimitoare, să se poată duce şi să stea o vreme în salonul cu odihnitoare tonuri de verde şi albastru al Gildei Farren, să-şi simtă nervii calmaţi la vederea frumuseţii ei zvelte, la auzul vocii ei dezmierdătoare. Dar Farren, mai nedăruit cu inspiraţie decît un bou, trebuie musai să intre tropăind, să rupă vraja, oferind o interpretare murdară a faptelor, călcînd în picioare crinii din grădina-sanctuar a lui Campbell. Nu-i de mirare că peisajele pictate de Farren par cioplite cu barda. Nu există în el nici urmă de delicateţe. Roşurile şi albastrurile lui îţi rănesc ochii, şi vede viaţa numai în roşu şi albastru. Ce bine ar fi să moară Farren chiar acum, să-i poată apuca în mîini grumazul de taur şi să-l strîngă pînă cînd ochii lui spălăciţi, cu privirea pierdută, ar sări afară din orbite, ca nişte... (rîse)... ca nişte ţinte lovite. Afurisit de izbutită gluma. I-ar fi plăcut să i-o spună lui Farren, să vadă el cum ar lua-o.

Farren este un diavol, o bestie, un bătăuş, cu temperamentul lui de artist, care nu este decît furie inartistică. Cu el în preajmă, nu poate fi vorba de pace. Campbell ştia ce ar găsi la Gatehouse dacă s-ar întoarce acolo. N-ar trebui decît să arunce o privire pe fereastra dormitorului, ca să-l vadă pe Jock Graham biciuind apa chiar lîngă zidul casei, dar făcînd-o intenţionat, anume ca să-l calce pe nervi. De ce nu-i dă pace Graham? Mai sus de stăvilar, se prind peşti mai frumoşi. Totul e o persecuţie crasă. Şi nu-ţi serveşte la nimic să te duci la culcare prefăcîndu-te că nu observi. Te trezesc cînd abia mijeşte de ziuă, bătîndu-ţi în geam şi anunţîndu-te prin strigăte cîţi peşti au prins; ba poate că-ţi şi lasă, în batjocură, un cadou pe pervaz, cîţiva păstrăvi, mici şi nenorociţi ca zvîrlugile, care ar fi trebuit aruncaţi înapoi în rîu. Unica lui speranţă era ca într-o bună zi Graham să alunece pe pietre, să-şi îngreuneze cizmele de pescar cu apă şi să se înece în mijlocul peştilor lui infernali. Ceea ce-l scotea

însă cel mai tare din sărite era faptul că respectiva comedie nocturnă se juca sub ochii încîntați ai vecinului, Ferguson. De cînd cu daravera prilejuită de zidul grădinii, Ferguson devenise absolut insuportabil.

Fireşte, era adevărat că, mergînd în marşarier, intrase cu maşina în zidul lui Ferguson, doborînd o piatră, două, dar dacă Ferguson şi-ar fi întreținut bine zidul, nu s-ar fi produs nici o stricăciune. Pomul cel mare al lui Ferguson îşi întinsese rădăcinile pînă sub zid, surpîndu-i temelia; ba mai mult, împinsese la suprafață lujere vînjoase în grădina lui Campbell. Nu mai avea odihnă, tot smulgînd din pămînt afurisitele de mlădițe. Nu are nimeni dreptul să crească copaci pe sub ziduri, în aşa fel încît zidurile să se prăbuşească apoi la cea mai delicată atingere, iar pe urmă să pretindă sume exorbitante pentru reparații. Nu-i va repara zidul lui Ferguson. Să-l vadă mai întîi pe Ferguson spînzurat.

Scrîşni din dinți. Ar fi dorit să rupă o dată lanțul acesta de ciondăneli mărunte şi să aibă o ceartă zdravănă, mare, aprinsă, cu cineva. S-ar fi simțit mult mai bine dacă nu s-ar fi înfrînat, dacă i-ar fi făcut zob fața lui Waters, să se termine o dată. Chiar şi acum se poate duce înapoi – sau înainte, ce importanță are – şi să-şi descarce nervii imediat, răfuindu-se cu primul venit.

Fusese atît de cufundat în gînduri, încît nu auzise, în depărtare, zumzetul unui motor de automobil, nici nu văzuse farurile sticlind sau dispărînd, în funcție de suişurile, coborîşurile şi cotiturile drumului. Primul lucru pe care-l auzi fu un scrîşnet violent de frîne, urmat de o voce furioasă, care-i cerea socoteală.

– Ce mama dracului faci, nebunule, de te-ai oprit chiar în mijlocul drumului, în afurisita de curbă?

Cînd se răsuci, în lumina orbitoare a farurilor, pentru a se apăra de acest nou atac, auzi vocea strigînd din nou, cu un fel de exasperare triumfătoare:

– Campbell! Bineînțeles! Era la mintea cocoşului că nu putea fi altcineva!

CAPITOLUL II

CAMPBELL CEL MORT

– Ați aflat despre domnul Campbell? întrebă domnul Murdoch, proprietarul de la „McClellan Arms“, ştergînd cu multă osîrdie un pahar, ca preambul al umplerii lui cu bere.

– De ce întrebi, în ce încurcături a mai reuşit să se vîre de aseară? se interesă Wimsey.

Îşi propti cotul pe tejghea, gata să deguste orice istorisire i s-ar fi oferit.

– E morrt.

– Morrt? repetă Wimsey, imitînd, inconştient, pronunțarea scoțianului, de surprins ce era.

Domnul Murdoch confirmă din cap.

– *Och, ay.* McAdam tocmai a venit cu vestea de la Gatehouse. Au descoperit cadavrul azi la două, sus pe deal, lîngă Newton-Stewart.

– *Good heavens,* exclamă Wimsey. Dar cum a murit?

– O căzut pur şi simplu în canal şi s-o înecat, după cîte se spune. Poliția o fi acuma sus acolo şi l-or aduce jos.

– Un accident, presupun?

– *Ay,* hmm. Cei de la „Borgan“ l-or văzut pictînd acolo, dimineața, imediat după zece, pe terenul ceva mai ridicat de lîngă podeț, iar maiorul Dougal o trecut pe acolo cu

undița pe la ora două și o dat peste cadavru, zăcînd în canal. Terenul ăla îi alunecos, plin de pietre sparte. Mă gîndesc c-o fi vrut poate să coboare, să-și ia apă pentru pictură, și o fi alunecat pe pietroaie...

– N-avea nevoie de apă pentru pictura în ulei, remarcă, meditativ, Wimsey, dar s-ar putea să fi vrut să-și amestece praful de muștar pentru sandvișuri, să-și umple ceainicul, sau să-și dilueze whisky-ul cu o picătură de apă. Ascultă-mă, Murdoch, cred că am să mă reped pînă acolo cu mașina, să arunc și eu o privire. Cadavrele, știi, intră în sfera preocupărilor mele. Unde anume se află respectivul loc?

– Puteți lua drumu' de coastă, prin Creetown pînă la Newton-Stewart, răspunse domnul Murdoch, faceți la dreapta pe pod și apoi iar la dreapta la indicator, pe drumul de Bargrennan, și-o țineți tot așa, pînă la podeț peste Cree, pe partea dreaptă; acolo cotiți la dreapta.

– Prin urmare, rezumă Wimsey, nu faci decît să te tot întorci la dreapta. Cred că știu locul. Este un pod și încă o poartă și un iaz cu somoni.

– *Ay*, iazul Minnoch, unde astă-iarnă domnul Dennison o prins peștele cel mare. Ei bine, înainte să ajungi la poartă, locul cu pricina-i la stînga, deasupra podului.

Wimsey dădu din cap.

– Am plecat, deci. Nu vreau să scap ocazia. Ne vedem mai tîrziu, bătrîne. Ascultă... sînt gata să pariez că, dintre toate faptele lui Campbell, aceasta va fi cea mai apreciată. Nimic nu i-a stat mai bine în viață decît să o părăsească, ce zici?

....

Era o zi splendidă de august tîrziu și, în timp ce conducea mașina, sufletul lui Wimsey torcea de plăcere. Șoseaua ce duce de la Kirkcudbright la Newton-Stewart străbate un peisaj variat, de o neîntrecută frumusețe, iar cerul pe care strălucea un soare aprins și se rostogoleau nori albi, gardurile vii îngreunate de flori, asfaltul perfect și

perspectiva unui caz interesant umpleau ochi cupa lordului Wimsey cu fericire. Lordul era un mare amator de plăceri simple.

Străbătu Gatehouse, făcînd vesel cu mîna proprietarului hotelului „Anwoth", urcă dealul în spatele sumbrului și mohorîtului castel Cardoness, își umplu, pentru a mia oară, sufletul de strania frumusețe japoneză a fermei Mossyard, așezată ca un juvaer rubiniu sub coroanele turtite ale copacilor, pe marginea mării albastre, și de drăgălășenia italiană a satului Kirkdale, cu liziera lui de arbori subțiri și răsuciți și cu azuria coastă din Wigtownshire lucind dincolo de golf. Pe urmă veni fostul post de frontieră Barholm, înconjurat de clădirile spoite cu var ale unei ferme; pe urmă o strălucire bruscă de iarbă proaspătă, ca o pajiște din Avalon[1], în umbra unor copaci uriași. Trecuse vremea usturoiului sălbatic, dar memoria continua să-i rețină mireasma, plutind deasupra peisajului, umplîndu-l cu înfiorarea aripilor de vampir și cu amintiri ale momentelor mai sumbre ale istoriei Hotarului. Veni apoi vechea moară de concasare a granitului; pe schela ei albă, învăluită în nori deși de praf de piatră, se proiecta pe cer un scripete uriaș; un remorcher se legăna la ancoră. Apoi năvoadele pentru somon și cuprinsul imens, semicircular, al golfului, învăpăiat pînă la sfîrșitul verii de rozul algelor, maroniu din cauza nămolului din estuar, maiestuos, cu cocoașa imensă a dealului Cairnsmuir ridicîndu-se, neagră, deasupra orășelului Creetown. Pe urmă din nou la drum deschis, plin de pante și de curbe, cu meterezul alb de piatră în dreapta, umbrele norilor curgînd, vilișoarele cu trandafiri și ochiul-boului cățărîndu-se ciorchine pe zidurile albe sau galbene; pe urmă Newton-Stewart, tot numai acoperișuri cenușii ce coboară, înghesuite unul în altul, pînă jos, la albia pietroasă a rîului Cree, și cu turlele zvelte ce săgetează la orizont.

[1] În legendele celte, una dintre insulele de pe celălalt tărîm unde se refugiază sufletele drepților. Regele Arthur ar fi mers în Avalon după moarte.

Peste pod, la dreapta pe lîngă cimitir, apoi pe drumul de Bargrennan, încolăcit ca Drumul în Spirală, cu coturile rîului Cree sticlind printre trunchiurile copacilor, iar pe margine cu ferigi aurii şi flori pe lujere înalte. Apoi cabana şi o lungă potecă mărginită de rododendroni; pe urmă, un crîng de mesteceni argintii, urcînd, urcînd pînă ce închid lumina soarelui. Apoi o mînă de căsuțe de piatră, urmate de pod şi de poartă şi de drumul pieptiş, pietruit, ce şerpuieşte printre coline rotunde ca Dealul Regelui din Țara Zînelor, acoperite de iarba verde, împurpurate de tufăriş şi schimbîndu-şi culoarea în funcție de umbrele care gonesc.

Ajuns la al doilea pod şi la poarta ruginită, Wimsey încetini, intră pe iarbă şi opri motorul. Mai erau şi alte automobile parcate acolo şi, aruncînd o privire spre stînga, văzu un grup de oameni pe marginea iazului, la patruzeci, cincizeci de iarzi depărtare de drum. Se îndreptă spre ei pe o potecuță îngustă, bătătorită de oi, şi se pomeni stînd pe muchia unui bloc de granit sub care, jos de tot, spumegau apele zgomotoase ale Minnoch-ului. Nu departe, chiar pe marginea stîncii, se aflau un şevalet, un taburet şi o paletă. Jos de tot, la marginea unei bălți limpezi şi maronii, tivită cu un încîlciş de măcieşi, zăcea un trup răsucit şi patetic, asupra căruia se aplecau doi sau trei oameni.

Un individ, care putea fi un luntraş, îl salută pe Wimsey cu un soi de surescitare precaută.

– E aici, jos, *sir. Ay,* e sigur că a alunecat şi a căzut de pe margine. Dînşii sînt Sergentul Dalziel şi agentul Ross, însărcinați cu anchetarea cazului.

Părea că nu există nici un dubiu asupra modului în care se petrecuse accidentul. Pe şevalet se afla un tablou, lucrat abia pe jumătate sau ceva mai mult de jumătate, cu vopseaua încă umedă şi strălucitoare. Wimsey şi-l imagina pe pictor ridicîndu-se în picioare, îndepărtîndu-se de şevalet ca să-şi aprecieze munca, mai făcînd cîțiva paşi de-a-ndăratelea în direcția primejdioasei

prăpastii de granit. Apoi tocul pantofului zgîriind piatra, efortul disperat de a-şi restabili echilibrul, alunecarea pingelelor de piele pe iarba scurtă, pîrlită de soare, clătinarea, căderea, izbirea repetată a trupului de peretele de piatră al abisului, pînă jos, unde colți ascuțiți de stîncă rînjeau în apa viclean chicotitoare.

– Îl cunosc pe mort, anunță Wimsey. Urîtă treabă, nu? Cred c-am să cobor, ca să-l văd mai bine.

– Fiți atent cum păşiți, îl sfătui luntraşul.

– Am eu grijă, îl linişti Wimsey, coborînd ca un crab printre pietre şi licheni. Nici prin gînd nu-mi trece să devin la rîndu-mi exponat pentru uzul poliției.

Alertat de apropierea trudnică a lui Wimsey, Sergentul ridică privirea. Cei doi se cunoşteau de o bună bucată de vreme, iar Dalziel era la curent cu faptul că pe Wimsey îl pasionau cadavrele, oricît de banale ar fi fost împrejurările în care fuseseră descoperite.

– *He, my lord,* exclamă Sergentul, plin de voie bună. Nu mă-ndoiam că vă veți face apariția cît de curînd. Poate-l cunoaşteți pe domnul doctor Cameron?

Wimsey dădu mîna cu doctorul – un lungan cu fața inexpresivă – şi se interesă cum merge treaba.

– *Och,* bine, l-am examinat, răspunse medicul. Nu încape îndoială că e mort; de fapt, a decedat cu cîteva ore în urmă. *Rigor mortis,* vedeți, e bine instalată.

– S-a înecat?

– Nu v-o pot spune cu siguranță. Sînt, însă, de părere că nu – dar rețineți, vă rog, că nu e vorba de o părere strict personală. Şi-a fracturat oasele tîmplei şi înclin să cred că a murit în cădere, sau izbindu-se de bolovanii din canal. Dar o concluzie definitivă nu pot formula, ştiți, pînă nu se efectuează autopsia şi nu aflu dacă există apă în plămîni sau nu.

– Aveți dreptate, recunoscu Wimsey. Nu-i exclus ca lovitura de la tîmplă să fi dus doar la pierderea cunoştinței, iar cauza reală a decesului să fie totuşi înecul.

– Chiar aşa. Zăcea cu gura în apă cînd l-am găsit, dar se prea poate să fi fost aruncat de colo-colo de valuri. Are echimoze pe braţe şi pe cap, dintre care unele – dar, iarăşi, este vorba doar de o părere personală – arată ca nişte răni produse post-mortem. Uitaţi, aici... şi aici...

Doctorul întoarse cadavrul pe cealaltă parte, expunînd vătămările respective. Leşul se mişcă dintr-o bucată, încovoiat şi ghemuit, de parcă ar fi fost înţepenit în timp ce-şi acoperise faţa ca s-o ferească de colţii neîndurători de stîncă.

– Dar iată unde-a încasat lovitura fatală, urmă doctorul. Călăuzi degetele lui Wimsey spre tîmpla stîngă a lui Campbell, iar lordul simţi osul cedînd sub apăsarea lor delicată.

– În această zonă – observă doctorul Cameron – creierul nu ne este prea bine protejat de la natură. Craniul este remarcabil de subţire, o lovitură aparent slabă îl poate sfărîma ca pe o coajă de ou.

Wimsey îi dădu dreptate cu o înclinare din cap. Degetele sale lungi şi fine palpară delicat capul şi membrele cadavrului. Doctorul îl scrută, aprobator şi grav.

– Domnule, spuse, ce chirurg grozav aţi fi! Providenţa v-a înzestrat cu mîini anume făcute pentru aşa ceva.

– Nu însă şi cu capul, rîse Wimsey. Într-adevăr, a încasat cîteva lovituri. Nu-i de mirare, ţinînd seama că s-a prăvălit în jos pe faţa aceea de stîncă.

– *Ay,* îi un loc foarte primejdios, încuviinţă Sergentul. Ei bine, dom'le doctor, socot c-am văzut tot ce-i de văzut jos aicea. Îi momentu' să transportăm cadavru' sus, la maşină.

– Eu mă urc înapoi, să mai arunc o privire la tablou – anunţă Wimsey – în afară de cazul că vă pot da o mînă de ajutor la cărat. N-aş vrea să vă încurc.

– *Nay, nay,* protestă Sergentul. Vă mulţumim pentru ofertă, *my lord,* dar ne descurcăm perfect şi singuri.

Sergentul şi un poliţist se îndoiră din şale, ca să ridice cadavrul. Wimsey mai zăbovi, spre a se încredinţa că nu

au nevoie de ajutor, apoi se căţără cu dificultate sus pe mal.

Pentru prima oară examină pictura cu atenţie. Fusese aşternută cu o mînă nervoasă şi iute şi-i lipseau retuşurile finale. Chiar şi aşa era o lucrare impresionantă, îndrăzneaţă prin acumularea de volume şi prin folosirea clarobscurului, realizată cu vopsele aplicate puternic, cu cuţitul. Avea ca subiect ivirea dimineţii; Wimsey îşi aminti că martorii îl văzuseră pe Campbell pictînd după ora zece. Podul cenuşiu de piatră se înălţa rece în lumina aurie, iar fructele scoruşului de munte, straşnic remediu împotriva vrăjitoriei, atîrnau de pe balustrada lui, galbene şi roşii, proiectînd reflexe roşietice pe brunul şi albul apelor răscolite de dedesubt. În stînga, sus, aspirînd să se unească cu bolta fumurie, se înălţau dealurile, învăluite în val după val de albastru ceţos. Proiectată peste acest albastru, ieşea în relief măreaţa splendoare aurie a lichenilor, căreia îi dădea viaţă pasta groasă, de un roşu sau de un galben pur.

Fără grabă, Wimsey ridică de pe taburet paleta şi cuţitul de pictat. Campbell, observă el, lucrase cu o gamă simplă, de numai cîteva culori, ceea ce-i făcu lordului plăcere, fiindcă se bucura ori de cîte ori vedea că economia de mijloace merge mînă în mînă cu rezultatele onorabile. Aruncată pe pămînt zăcea o traistă veche, care, evident, îşi servise mult şi bine stăpînul. Mai mult din obişnuinţă decît din dorinţa de a investiga, Wimsey făcu inventarul complet al conţinutului.

În compartimentul principal găsi o butelie mică de whisky, pe jumătate plină, un păhărel gros şi un pachet conţinînd pîine şi brînză, precum şi opt pensule, legate mănunchi cu o fîşie de pînză uzată, care fusese cîndva batistă, dar retrogradase acum pînă la rangul mizer de cîrpă de şters pensulele. Mai găsi vreo zece-douăsprezece pensule împrăştiate, alte două cuţite de pictat şi o răzuitoare. Amestecate printre uneltele acestea mai erau cîteva tuburi de culori. Wimsey le rîndui

unul lîngă altul pe granit, ca pe un şir de minuscule cadavre.

Erau: un tub de două sute de grame de vermion spectrum, aproape nefolosit, un tub de mărime studio de ultramarin nr. 2, pe jumătate consumat, un altul de galben-crom, aproape plin şi încă unul cu aceeaşi culoare, practic golit. Urmau un tub de două sute de grame de viridian pe jumătate plin, un cobalt mărime studio, pe trei sferturi golit, apoi unul extrem de murdar, cu eticheta ştearsă, care părea a fi supravieţuit tuturor încercărilor, fără a pierde prea mult din conţinut. Wimsey îi deşurubă căpăcelul şi-l diagnostică drept carmin lăcuit. La urmă mai era un tub, mărime studio, de lac de garanţa, precum şi unul de două sute de grame de galben-lămîie, în parte folosit şi extrem de murdar.

Wimsey dedică vreo cîteva minute unei analize a acestei colecţii, după care, încrezător, îşi vîrî din nou mîna în săculeţ. Despărţitura era mare, însă nu-i oferi nimc în afara unui mănunchi de iarbă uscată, a cîtorva firişoare de tutun şi a unor firimituri, aşa că-şi transferă atenţia asupra celor două despărţituri mai mici.

Primul lucru descoperit în cea dintîi dintre ele fu o bucăţică de hîrtie cerată răsucită, cu care fuseseră şterse pensulele; urmă o cutiuţă respingătoare de tablă, din cale-afară de lipicioasă în jurul capacului înşurubat, ce conţinea lac de copal, medium; în al treilea rînd, o cupă de zinc pentru pensule, bătucită bine, aidoma celei ataşate de paletă.

Al treilea şi cel de pe urmă compartiment al săculeţului îi cedă o pradă ceva mai variată. O cutie de chibrituri „Swan Vesta", umplută cu cărbune de lemn şi cu bucăţele de cretă roşie; un caieţel pentru schiţe, pătat bine cu ulei; trei sau patru separatoare de pînză, în care Wimsey se înţepă prompt, cîteva dopuri de la butelii de vin şi un pachet de ţigări „Gold Flakes".

Între timp, nonşalanţa cu care acţionase dispăruse. Nasul lui lung, iscoditor, parcă zvîcnea ca al unui iepure

cînd întoarse traista cu fundul în sus şi o scutură, cu speranţa deşartă de a mai obţine ceva din străfundurile ei. Se ridică şi examină foarte atent şevaletul, ca şi terenul din jurul acestuia.

O manta largă, imprimată cu un model urît, în carouri, zăcea aruncată lîngă şevalet. Wimsey o ridică şi-i scotoci metodic buzunarele. Găsi un briceag cu una dintre lame ruptă, o jumătate de pesmet, încă un pachet de ţigări, o cutie de chibrituri, o batistă, două nade pentru păstrăvi într-un plic translucid, o bucăţică de sfoară.

Clătină din cap. Nici unul dintre acestea nu era obiectul căutat. Cercetă din nou solul, adulmecînd ca un cîine de vînătoare, pentru ca în cele din urmă, tot nesatisfăcut, să înceapă să coboare, încet, peretele de stîncă. Şi aici erau crăpături în care ar fi putut să cadă cîte ceva, ghemotoace de muşchi şi iarbă, rădăcini ţepoase de licheni. Scormoni şi pipăi pretutindeni, înţepîndu-se din nou la degete cu fiecare mişcare şi înjurînd de mama focului. Bucăţele de lichen îi pătrunseră în pantaloni şi în pantofi. Căldura devenea înăbuşitoare. Ajuns aproape jos, alunecă şi parcurse ultimul iard lunecînd pe turul pantalonilor, ceea ce-l enervă cumplit. Ridică ochii cînd auzi un strigăt venit de pe malul de deasupra. Sergentul rînjea în jos spre el.

– Reconstituiţi accidentul, *my lord?*

– Nu tocmai, răspunse Wimsey. Auzi, stai o clipă, aşteaptă.

Se căţără sus din nou. Cadavrul, întins acum pe o targă, cît de decent posibil, aştepta să fie transportat.

– Ai căutat prin buzunare?

– Încă nu, *my lord.* Pentru asta avem timp berechet la secţie. Nu-i decît o formalitate, ştiţi prea bine.

– Ba nu, nu e, îl contrazise Wimsey. Îşi împinse pălăria pe spate şi-şi şterse fruntea transpirată. Ceva nu-i în regulă în toată afacerea asta, Dalziel. Adică, s-ar putea să nu fie. Te superi dacă mă uit acuma ce are prin buzunare?

– Cîtuşi de puțin, cîtuşi de puțin, răspunse, inimos, Dalziel. Nu mă grăbesc. În loc de mai tîrziu, n-avem decît să-l percheziționăm acuma.

Wimsey se aşeză pe jos, lîngă targă, în vreme ce Sergentul aştepta alături, cu un carnețel deschis, să facă inventarul.

Buzunarul drept conținea încă o batistă, un catalog Hardy, două bancnote mototolite şi un obiect care-l făcu pe sergent să exclame, rîzînd:

– Ce-i ăsta, ruj de buze?

– Nimic atît de sugestiv, replică, abătut, Wimsey. Doar un port-creion, fabricat în Germania, atît şi nimic mai mult. Totuşi, dacă aşa ceva se află aici, s-ar putea să mai găsim şi altceva.

Dar buzunarul stîng nu conținea nimic mai palpitant decît un tirbuşon şi nişte murdărie; în cel de la piept, se găseau doar un ceas Ingersoll, un pieptene şi un carnet de timbre pe jumătate folosit. Întrucît mortul nu purta vestă, Wimsey trecu, fără mari speranțe la buzunarele pantalonilor.

În cel din dreapta găsi nişte bani, bancnote amestecate cu monede într-un ghemotoc neglijent, precum şi un inel cu un mănunchi de chei. În cel din stînga, o cutie de chibrituri goală şi o pereche de foarfeci pentru manichiură. În buzunarul de la spate se aflau cîteva scrisori şifonate, tăieturi din ziare şi un carnețel cu paginile albe.

Wimsey se ridică şi îl privi lung pe sergent.

– Nu e de găsit, spuse, şi treaba asta nu-mi place deloc. Ascultă, mai există încă o posibilitate: să se fi dus de-a dura în apă. Pentru Dumnezeu, strînge oamenii şi căutați-o, numaidecît. Nu mai pierde nici un minut.

Oarecum mirat, Dalziel îl cercetă îndelung cu privirea pe acest om din Sud, care se aprindea atît de uşor; polițistul îşi împinse cascheta pe ceafă şi se scărpină în creştet.

– Dar ce căutăm? întrebă el cu îndreptățire.

(În acest moment, Lordul Peter Wimsey îi spuse Sergentului ce trebuia să caute şi de ce, dar, cum cititorul inteligent va fi în măsură să răspundă singur la aceste întrebări, am omis respectivele detalii din text.)

– Pesemne c-o fi ceva important pentru stilul dumneavoastră de a raționa, spuse Dalziel, cu aerul unuia care speră că vede, într-un desiş de neclarități, prima licărire îndepărtată a evidenței.

– Important? îl îngînă Wimsey. Cred şi eu că e important. Este incredibil, urgent, disperat de important. Crezi că m-aş tîrî pe burtă peste tot granitul vostru infernal, transformîndu-mă în perniță pentru ace, dacă n-ar fi important?

Acest argument păru să-l impresioneze pe Sergent. Comandă adunarea şi-şi puse oamenii să caute pretutindeni obiectul pierdut: pe cărare, pe mal şi în apă. În acest timp, Wimsey se îndreptă cu paşi mari spre un vechi Morris cu patru locuri, rablagit, care aştepta parcat destul de departe pe iarbă, unde începea potecuța oilor.

– *Ay,* zise polițistul Ross, îndreptîndu-şi spatele şi sugîndu-şi degetele înainte de a-şi relua scormonitul printre scaieți, acela-i automobilul lui. Poate că pînă la urmă veți afla în el ceea ce căutați.

– Nu-ți face iluzii, băiete, răspunse Wimsey. Supuse, totuşi, maşina unei examinări atente, concentrîndu-se în special asupra interiorului. O pată de catran pe perna banchetei din spate păru să-l intereseze în mod deosebit. O examină îndelung cu o lupă, fluierînd tot timpul tacticos. Pe urmă îşi continuă cercetarea şi descoperi încă o pată, lîngă uşă, aproape de unghiul din spatele scaunului şoferului. Pe podeaua maşinii găsi o carpetă împăturită. O scoase afară, o scutură şi o examină centimetru cu centimetru. Ca răsplată, descoperi o nouă pată de smoală şi praf.

Wimsey îşi scoase pipa şi şi-o aprinse, meditativ. Apoi scormoni în buzunarele maşinii pînă găsi o hartă militară a regiunii. Se aşeză pe scaunul şoferului, întinse harta pe volan şi căzu pe gînduri.

În scurtă vreme, Sergentul se întoarse, înfierbîntat nevoie mare şi roşu la faţă, fără tunică.

– Am căutat peste tot, raportă el, aplecîndu-se ca să-şi stoarcă apa din manşetele pantalonilor. Nu-i de găsit. Poate ne spuneţi şi nouă de ce-i atît de important obiectul acela.

– Oh! făcu Wimsey. Te-ai cam încălzit, Dalziel. Cît despre mine, şezînd aici, m-am răcorit şi acum mi-e bine. Prin urmare, nu-i nicăieri?

– Nu este, confirmă Sergentul, apăsat.

– În cazul acesta, ar fi mai bine să te duci la *coroner*[1]... Ba nu, uitasem că nu-i nici urmă de *coroner* pe aici. Procuratorul-Fiscal[2] e cel care îţi trebuie. Dă fuga la el şi anunţă-l de asasinarea lui Campbell.

– Asasinare? se miră Sergentul.

– Întocmai, întări Wimsey. *Och, ay,* omorrîrre e cuvîntul...

– Eh, exclamă Sergentul. Ross, la mine!

Poliţistul se apropie, într-un pas alergător nu prea spornic.

– Înălţimea Sa – îl informă Sergentul – este de părere că omul nostru a fost omorrrît.

– Chiar aşa? zise Ross. *Ay, hmm.* Şi ce-l face pe Înălţimea Sa să tragă o asemenea concluzie?

– Rigiditatea cadavrului, îşi începu Wimsey enumerarea, faptul că nu reuşiţi să găsiţi ceea ce căutaţi, petele de smoală din maşină şi caracterul decedatului. Era un om pe care oricine ar fi fost mîndru să-l omoare.

---

[1] Reprezentant al parchetului, însărcinat cu anchetarea deceselor suspecte.

[2] În Scoţia: procuror al unui district sau comitat.

– Bine, dar rigiditatea cadavrului... se îndoi Dalziel. Problema asta ar fi de competenţa doctorului Cameron.

– Recunosc – spuse doctorul, care li se alăturase între timp – că această problemă îmi cam dă de furcă. Dacă n-ar fi fost văzut în viaţă azi-dimineaţă, imediat după ora zece, aş fi zis că a murit acum circa douăsprezece ore.

– Şi eu la fel, spuse Wimsey. Pe de altă parte, veţi observa că pictura, executată cu lac de copal, medium, care se usucă repede, este încă umedă, în ciuda soarelui fierbinte şi a aerului uscat.

– *Ay,* zise doctorul. Ca atare, sînt silit să conchid că răceala apei a făcut ca înţepenirea să se producă mai rapid.

– Eu unul nu cedez niciodată în faţa forţei, declară Wimsey. Prefer să cred că amicul nostru şi-a găsit moartea cam la miezul nopţii. Nu cred în această pictură. Nu cred că ne spune adevărul. Sînt convins că este absolut imposibil ca decedatul să fi lucrat aici, azi-dimineaţă, la acest tablou.

– De ce? se interesă Sergentul.

– Din motivele enumerate de mine mai înainte, răspunse Wimsey. Şi mai există un mic amănunt – nu foarte important în sine, dar care trimite la aceeaşi concluzie. Totul arată – adică a fost anume pus la cale ca să arate – că omul nostru, Campbell, s-ar fi ridicat de lîngă şevalet şi ar fi făcut cîţiva paşi cu spatele, ca să-şi poată contempla mai bine opera; apoi ar fi călcat în gol şi s-ar fi prăbuşit. Dar paleta şi cuţitul de pictat erau aşezate cu grijă pe scaun. Dacă realmente ar fi procedat aşa, este mult mai probabil că ar fi continuat să ţină paleta cu degetul mare, iar cuţitul sau penelul în mîna dreaptă, gata să aplice tuşeul necesar. Nu spun că era imposibil să le pună pe taburet. Susţin doar că totul ar fi părut mult mai natural dacă am fi găsit paleta lîngă corp, iar cuţitul cam la jumătatea pantei.

– *Ay*, zise Ross. I-am văzut făcînd asta. Păşind înapoi cu ochii mijiţi şi pe urmă repezindu-se dintr-o dată înainte cu penelul, de parc-ar fi jucat *darts*[1].

Wimsey dădu din cap.

– Teoria mea este – continuă el – că asasinul a transportat cadavrul aici azi-dimineaţă, folosind chiar maşina lui Campbell. Purta pălăria moale a lui Campbell şi mantaua aia plisată urîtă a lui, în aşa fel încît orice trecător să-l ia drept Campbell. Cadavrul l-a pus pe podeaua maşinii, iar peste el a aşezat o bicicletă, care a lăsat urme de smoală pe banchetă. Toată treaba a acoperit-o cu această carpetă, şi ea pătată cu smoală. Pe urmă cred că a scos cadavrul din maşină, l-a dus sus pe cărarea oilor, purtîndu-l pe umeri, şi l-a aruncat de acolo în apă. Sau poate că l-a lăsat o vreme să zacă sus pe mal, acoperit cu carpeta. Iar el, în continuare înveşmîntat cu mantaua şi pălăria lui Campbell, s-a pus în faţa şevaletului şi a falsificat o pictură. În momentul cînd a socotit că făcuse destul ca să creeze impresia că mortul a lucrat aici azi-dimineaţă, şi-a scos pălăria şi mantaua, a aşezat pe taburet paleta şi cuţitul şi a plecat călare pe bicicletă. Locşorul ăsta-i cam izolat. Oricine poate comite cu uşurinţă o duzină de crime, dacă-şi alege bine momentul.

– Foarte interesantă teorie, aprecie Dalziel.

– Poate fi verificată, zise Wimsey. Dacă cineva l-a văzut pe Campbell azi-dimineaţă şi a schimbat o vorbă cu el, atunci, desigur, praful se alege de teoria mea. Dar dacă i-au văzut numai pălăria şi mantaua, mai cu seamă dacă au observat în maşină ceva voluminos, acoperit cu o carpetă, atunci teoria mea stă în picioare. Vă atrag atenţia că nu susţin că bicicleta ar fi o parte esenţială a acestei teorii, dar eu, dac-aş fi fost în pielea ucigaşului, aş fi folosit una. Iar dacă examinaţi cu lupa această pată de

[1] Joc practicat în berării, constînd în aruncarea la ţintă a unor săgeţi scurte.

smoală, cred că veţi observa tiparul unui cauciuc de bicicletă.

– Nu pot să spun că nu aveţi dreptate, concedă Dalziel.

– Foarte bine, zise Wimsey. Acum să vedem care trebuie să fi fost următoarea mişcare a asasinului nostru.

Flutură semnificativ harta, iar cei doi poliţişti îşi aplecară, o dată cu el, capetele asupra ei.

– Iată-l, aşadar, aici – începu Wimsey – ajutat sau stînjenit numai de o bicicletă şi nevoit să-şi stabilească un alibi oarecare. E posibil că nu s-a ostenit să conceapă ceva foarte complicat, dar se va fi grăbit să se disocieze cît mai repede posibil de acest loc. Nu-mi închipui că-l atrage prea mult ideea de a se arăta la Newton-Stewart, sau la Creetown. Spre nord, nu prea are unde merge: drumul duce doar pe dealurile din jur de Larg şi la Rhinns of Kells. Ar putea merge la Glen Trool, dar ce rost ar avea: ar trebui atunci să se întoarcă pe acelaşi drum. Sigur că ar putea să urmeze cursul rîului Cree, pe malul de răsărit, pînă la Miniegaff, ocolind Newton-Stewart, şi s-o ia de-a curmezişul ţinutului, pînă la New Galloway, dar este mult de mers şi mai tot drumul rămîne periculos de aproape de scena crimei. După părerea mea, cea mai bună soluţie ar fi să revină la şosea şi să se îndrepte spre nord-vest, via Bargrennan, Cairnderry, Creeside şi Drumbain şi să iasă la calea ferată la Barrhill. Nouă sau zece mile pe drum. Le-ar putea parcurge, pedalînd de zor, într-o oră, poate una şi jumătate, fiindcă drumul e dificil. Să spunem că a terminat de pictat la ora unsprezece; la 12,30 ar putea fi la Barrhill. De acolo ar putea lua un tren spre Stranraer şi Port Patrick, sau chiar spre Glasgow, sau, fireşte, dacă ar abandona bicicleta, ar putea merge cu autobuzul în orice direcţie. În locul dumneavoastră, aş organiza o urmărire în direcţia aceea.

Sergentul îşi consultă din priviri colegii şi citi în ochii lor aprobarea.

– Şi cine credeţi dumneavoastră, *my lord,* că îi persoana cea mai indicată pentru a fi comis crima? se interesă el.

– Păi, răspunse Wimsey, îmi vin în minte vreo şase indivizi al căror mobil ar fi suficient de serios. Asasinul nostru, însă, trebuie să fie artist, şi încă unul iscusit, de vreme ce tabloul acela urma să treacă drept o pictură de Campbell. Mai trebuie să ştie să şofeze şi să posede o bicicletă, sau să aibă acces la una. Trebuie să fie suficient de robust, altfel n-ar fi avut cum să transporte cadavrul pînă aici, sus, şi nu văd indicii că l-ar fi tîrît. Trebuie să se fi întîlnit cu Campbell aseară, după nouă şi un sfert, cînd l-am văzut eu pe acesta din urmă, bine sănătos, plecînd de la „McClellan Arms". Trebuie să cunoască foarte bine ţinutul şi pe locuitorii lui, întrucît ştia că decedatul trăia singur, vizitat fiind doar de o femeie ce-i făcea curăţenie şi, prin urmare, că nu s-ar fi mirat nimeni să-l vadă plecînd de acasă dis-de-dimineaţă. Fie că duce şi el o viaţă asemănătoare, fie că a avut un pretext foarte bun pentru a se scula devreme şi a pleca de acasă înainte de micul dejun. Ei, dacă găsiţi o persoană care întruneşte toate condiţiile acestea, probabil că acea persoană este omul căutat. Se poate afla şi de unde şi-a luat biletul de tren, dacă a cumpărat vreunul. Sau nu este deloc exclus să-l descopăr eu însumi, pe căi diferite şi cu mai puţină osteneală.

– *Och,* bine, făcu Sergentul; dacă-l găsiţi, daţi-ne şi nouă de ştire.

– Voi proceda întocmai, promise Wimsey, cu toate că va fi cam neplăcut pentru mine, probabilitatea fiind de zece la unu că e vorba de un tip pe care-l cunosc şi care-mi este mult mai simpatic decît Campbell. Oricum, nu se face să omori oameni, oricît de antipatici ar fi. Îmi voi da toată silinţa să-l capturez, cu lancea şi cu arcul meu; totul este să nu-mi vină el de hac.

CAPITOLUL III

FERGUSON

Înapoindu-se la Kirkcudbright, Wimsey îşi spuse că trecuse de mult de ora ceaiului şi că, în plus, n-ar fi o idee proastă să se abată pe la căsuţa lui Campbell. Prin urmare, opri la hotelul „Anwoth" şi, în vreme ce devora, lacom, plăcinţele cu cartofi şi turtă dulce, întocmi o listă aproximativă a suspecţilor posibili.

La sfîrşitul mesei lista avea următorul conţinut:

Locuitori din Kirkcudbright:

1. Michael Waters – 28 – înălţime 5 picioare şi 10 inci – necăsătorit – locuinţă cu intrare separată – pictor peisagist – se laudă că poate imita stilul lui Campbell – cu o noapte înainte s-a certat cu Campbell, ameninţîndu-l că-i va suci gîtul.
2. Hugh Farren – 35 – înălţime 5 picioare şi 9 inci – portretist şi peisagist – neobişnuit de lat în spate – căsătorit – se ştie că e gelos pe Campbell – locuieşte singur, numai cu soţia, care pare să-i fie extrem de devotată.
3. Mattew Gowan – 46 – înălţime 6 picioare şi 1 inci – portretist şi peisagist – de asemenea gravor –

necăsătorit – casă cu servitori – bogat – se ştie că a fost insultat public de Campbell – refuză să vorbească cu acesta.

Locuitori din Gatehouse-of-Fleet:

1. Jock Graham – 36 – înălţime 5 picioare 11 inci – neînsurat – locuieşte la hotelul „Anwoth" – portretist – pescar pasionat – nesăbuit – se ştie că este certat de multă vreme cu Campbell şi că l-a azvîrlit o dată în Fleet, după ce respectivul l-a atacat.
2. Henry Strachan – 38 – 6 picioare şi 2 inci înălţime – însurat – un copil şi o servitoare – portretist şi ilustrator – secretar al clubului de golf – se ştie că s-a certat cu Campbell şi că l-a alungat de pe terenul de golf.

Acesta era stadiul în care se afla lista cînd intră proprietarul hotelului. Wimsey îl puse la curent cu ultimele noutăţi referitoare la cazul Campbell, fără a se referi, însă, la propria-i teorie despre asasinat, adăugînd că ar fi dorit să dea o fugă pînă acasă la Campbell, să afle dacă cei de acolo ştiau ceva despre mişcările stăpînului.

– N-aş crede că ştiriciţi mare lucru, îl descurajă hotelierul. Toamna Green, care-i ţine casa, este acum acolo, tar habar nu are te nimic, tecît că azi-timineaţă la opt, cînd s-a înfiinţat pentru a se apuca de tereticat, Campbell blecase deja de acasă. Iar tomnul Ferguson, fecinul, a blecat la Glasgow cu prîmul tren.

– Ferguson? repetă Wimsey cu interes. Am impresia că l-am cunoscut. Nu el a executat frescele alea pentru o primărie din nu ştiu care orăşel?

– *Ay*, un pictor voarte pun. Îl feţi fi văzut plimbîndu-se în Austinul său mititel. În viecare fară închiriază studioul fecin cu al lui Campbell.

– E-nsurat?

– *Ay*, da' nevastă-sa-i blecată acum, în vizită la prieteni, la Edinboro. Am impresia că nu se înţeleg grosaf.

– Cine, Ferguson şi Campbell?

– Nu, nu, Ferguson şi toamna Ferguson. Da' şi ce ziceţi tumneafoastră e adevărat. El şi Campbell s-au certat zdravăn din cauza unei bucăţi de zid a lui Ferguson, doborîtă de Campbell cu maşina.

„Mă-ntreb dacă există o singură persoană în Stewartry cu care Campbell să nu se fi avut ca pisica cu cîinele", gîndi Wimsey şi completă lista după cum urmează:

6. John Ferguson – cam 56 – înălţimea cca 5 picioare şi 10 inci – văduv de paie – peisagist şi portretist – scandal cu un zid.

– Apropo, reluă apoi, Jock Graham poate fi găsit pe undeva?

– *Och*, Jock – e plecat de aici. N-a fenit deloc acasă noaptea trecută. Spunea că s-ar putea să meargă la pescuit la Loch Trool.

– Oho, exclamă Wimsey. La Loch Trool, ai? Cum a ajuns pînă acolo?

– N-aş putea să spun. Cred că l-a infitat factorul. O fi betregut, poate, noaptea la Newton-Stewart şi o fi blegat sus cu factorul, dimineaţa. Sau poate-o fi dat cu undiţa toată noaptea în Loch.

– Să fi făcut el una ca asta? se miră Wimsey.

Acest amănunt punea cazul într-o lumină cu totul nouă. Un om de acţiune ar fi reuşit să transporte cadavrul cu maşina pînă sus, pe Minnoch, şi să se întoarcă la Newton-Stewart pe jos, la timp pentru a se prezenta punctual la întîlnire, dacă întîlnirea nu fusese fixată pentru o oră prea timpurie. Trebuie că fusese, totuşi, de vreme ce era vorba despre pescuit, iar lui Jock Graham îi plăcea să lucreze noaptea.

– Se va întoarce deseară, Joe?

– N-aş putea să vă spun, răspunse proprietarul, spulberîndu-i dintr-o trăsătură toate speranţele. S-ar putea să rămînă şi două nopţi, dacă trage peştele.

– Hm, făcu Wimsey. Frumoasă treabă. Bine, ia hai să-mi văd eu de drum.

Achită nota şi coborî la parter, însoţit de proprietar.

– Andy ce mai face? se interesă, într-o doară.

– *Och,* pine, răspunse celălalt. Doar că astăzi e cam supărat. Cineva i-a şterpelit bicicleta. Mai rău e că togmai i-a pus gaugiucuri noi la ampele roţi.

Wimsey încremeni, electrizat, cu amîndouă mîinile pe starter.

– Cum aşa?

– Chiar el e de fină. Mereu o lasă besde tot. Voarte brobabil că e forba de fagabonzii ăştia ce vînd govoare. Nimenea din Gatehouse nu şi-ar murdări mîinile gu aşa cefa.

– Cînd a observat că lipseşte?

– Azi-dimineaţă, cînd să blece la şcoală. Bine că n-a fost modogigleta pe care mă tot pisează să i-o gumbăr.

– După părerea mea, cineva a luat-o numai cu împrumut, opină Wimsey.

– Aşa o vi, poate că apare. Ei bine, ziua bună, *my lord.*

Wimsey nu trecu peste pod, ci o apucă în susul străzii, spre gară. Lăsă în urmă drumul ce se făcea la stînga, care ducea, pe lîngă Anwoth Old Kirk, spre şoseaua de Creetown, şi urmă cursul rîului Fleet pînă cînd ajunse la o mică alee pe dreapta. La capătul aleii se înălţau două vilişoare mici, alăturate, dar cu ceva spaţiu între ele, oglindite într-un iaz adînc – de fapt chiar notoriul, controversatul iaz în care Jock Graham îl azvîrlise pe răposatul Campbell.

În condiţii normale, Wimsey s-ar fi aşteptat să găsească ambele uşi asigurate, încrezător, numai cu lănţişorul, dar astăzi vila de mai din vale, a lui Campbell, fusese încuiată, probabil de către poliţie. Wimsey luă ferestrele la rînd şi aruncă prin fiecare cîte o privire înăuntru. Totul arăta paşnic şi liniştit, întocmai cum fusese dimineaţă, la plecarea îngrijitoarei. În faţă exista o cameră de zi, avînd aerul că aparţinea unui burlac, iar în spate o bucătărie. Obişnuitul parter scoţian cu două încăperi; dormitorul se afla la catul de sus. În plus, în continuarea bucătăriei,

fusese înălţat un atelier cu acoperişul de sticlă. La dreapta stătea, gol, şopronul ce adăpostise Morris-ul; urmele proaspete de anvelope din praf indicau locul de unde fusese scoasă maşina azi-dimineaţă. Ceva mai departe se intra, printr-o portiţă de lemn, într-o grădiniţă părăginită. De la capătul atelierului pornea un zid scund de piatră ce separa curtea şi grădina de cele aparţinînd celei de a doua căsuţe, iar Wimsey observă spărtura din zid şi grămada de pietre ce marcau locul unde Campbell manevrase greşit maşina în marşarier, dorind să intre în garaj, şi stîrnise în sufletul vecinului sentimente atît de duşmănoase.

Casa lui Ferguson semăna ca două picături de apă cu a lui Campbell, grădina lui fiind, însă, îngrijită, iar garajul nou-nouţ, deşi construit, din păcate, din tablă zincată. Wimsey deschise poarta şi dădu peste un automobil nou şi strălucitor cu două locuri – o marcă populară.

La început, această descoperire îl descumpăni. Ferguson plecase la Glasgow cu un tren matinal, iar gara Gatehouse se afla la şase mile şi jumătate depărtare de oraş. Prin urmare, cum de nu se dusese la gară cu maşina? Ar fi putut-o lăsa acolo pînă la întoarcere, fără nici o problemă. Părea o jucărie nouă; poate că nu-l lăsase inima să o dea pe mîini străine? Sau poate intenţiona să lipsească mai mult timp? Sau poate...?

Gînditor, Wimsey ridică capota. Da, da, aceasta era explicaţia. Un spaţiu gol şi cîteva fire deconectate indicau faptul că magnetoul fusese scos. Foarte probabil că Ferguson îl dusese la reparat, la Glasgow. Dar atunci, cum parcursese distanţa pînă la gară? Cu maşina unui cunoscut? Cu autobuzul? Cu o bicicletă? Cel mai simplu era să întrebe. Nici un călător nu trece neobservat într-o gară mică de provincie; era oricum indicat să se încredinţeze că Ferguson luase într-adevăr trenul respectiv.

Wimsey lăsă capota să cadă şi închise, atent, uşa garajului. Uşa casei nu era încuiată, aşa că intră şi aruncă o

privire. Era la fel de ordonată şi de nevinovată ca orice locuinţă. Doamna Green măturase, ştersese praful şi aranjase totul, inclusiv obiectele din atelier; cînd artistul nu-i acasă, orice îngrijitoare se va juca cu borcanele de vopsea, n-o pot opri nici toate avertismentele de pe pămînt. Wimsey aruncă o privire fugară unor schiţe de siluete proptite de perete, făcu ochii mari în faţa unui peisaj manierist, elaborat şi decorativ, aflat pe şevalet, înregistră în trecere că Ferguson îşi procura materialele pentru pictat de la Roberson, examină un şir de romane poliţiste aflate pe poliţa din camera de zi, încercă să mişte capacul de pe masa de scris. Acesta era descuiat, glisă şi oferi vederii o serie de despărţituri paralelipipedice, „cuiburi de porumbel", în care fiecare obiect se afla la locul lui. Wimsey îl catalogă pe Ferguson drept un om cu un simţ aproape morbid al preciziei. Nu descoperise nici un indiciu ce ar fi putut arunca lumină asupra morţii lui Campbell, dar deveni cu atît mai dornic de a pune mîna pe Ferguson. Modul cum fuseseră construite căsuţele, detaşate, dar cu intrările din aceeaşi curte, îţi dădea posibilitatea să observi dintr-una tot ce se petrecea în cealaltă. Dacă lui Campbell i se întîmplase ceva ieşit din comun în noaptea precedentă, Ferguson nu avusese cum să nu observe măcar o mică parte. Nu mai puţin adevărat era că dacă Ferguson nu observase nimic, atunci nimeni nu observase nimic, întrucît cele două case erau departe de toţi ceilalţi vecini, ascunse la capătul uliţei neasfaltate, umbroase, cu apa rîului Fleet clipocind în fundul grădinilor. Dacă Jock Graham pescuise într-adevăr în seara aceea în Standing-Stone Pond... dar nu, se presupunea că plecase la Loch Trool. Deci, Ferguson era răspunsul. Ca atare, se cuvenea să-i dea cît mai curînd de urmă.

Wimsey reveni la automobilul său şi porni înapoi pe lungul drum de costişă spre gara Gatehouse, de la marginea ţinutului deluros Galloway, gară ce priveşte spre valea rîului Fleet şi spre viaduct şi la care se

încruntă maiestuosul versant al munţilor Clint din Dromore.

....

De gara Gatehouse te apropii trecînd printr-una dintre portiţele acelea, atît de numeroase în Border Country, care pun obstacole uşoare în calea vitelor rătăcite, iar automobilistului impacientat îi apar drept o afurisită de bătaie de cap. Cum se întîmplă însă de obicei în astfel de situaţii, un bătrîn domn îndatoritor se ivi dintr-un grup de case de la marginea drumului şi-i deschise calea lui Wimsey.

Imediat după poartă, drumul se bifurcă, transformîndu-se într-o pistă pietroasă a cărei ramură stîngă, întortocheată, coboară pînă la Creetown, în timp ce ramura dreaptă se duce, şerpuind, spre Dromore, sfîrşindu-se, abrupt, la viaductul căii ferate. Wimsey traversă cel de-al doilea drum şi continuă să coboare în linie dreaptă, pe o potecuţă çamuflată bine sub rododendroni, care-l scoase la gară.

Între Castle-Douglas şi Stranraer există o linie simplă, dar care se mîndreşte că devine dublă în gara Gatehouse, pentru a servi mai bine călătorii şi ca să permită încrucişarea trenurilor. Wimsey se duse la şeful de gară, care profita de timpul mort dintre două trenuri pentru a studia, în biroul său, ziarul *The Glasgow Bulletin*.

– Încercam să dau de urma domnului Ferguson, îl încunoştinţă Wimsey, după cuvenitul schimb de saluturi, ca să punem la punct, în toate amănuntele, o partidă de pescuit la Skerrow, dar am aflat că ar fi plecat azi-dimineaţă cu trenul de nouă şi opt minute. Chiar aşa să fie?

– *Ay*, aşa e. Cu ochii mei l-am văzut.

– Mă întreb la ce oră se va întoarce. Ştiţi cumva dacă mergea la Glasgow, sau numai la Dumfries?

– Zicea că se duce la Glasgow, răspunse şeful gării, da' poate că se-ntoarce la noapte. Angus vă poate spune dacă şi-a cumpărat un bilet dus-întors.

Casierul, care împărţea biroul cu şeful gării, îşi aminti perfect de domnul Ferguson, fiindcă acesta cumpărase un bilet clasa întîi, dus-întors, pînă la Glasgow, extravaganţă rară în comunitatea aceea de artişti.

– Doar că, bineînţeles, remarcă Wimsey, biletul are valabilitate trei luni. Nu-i obligatoriu să se întoarcă astăzi. Aş vrea să ştiu dacă şi-a lăsat maşina aici.

– N-a venit cu maşina, răspunse funcţionarul. Mi-a spus că i s-a defectat magnetoul şi că de-aia a fost obligat să ia de-aicea trenul, în loc să şofeze pînă la Dumfries.

– O, atunci cred că a venit cu bicicleta, remarcă, dezinteresat, Wimsey.

– *Nay,* răspunse şeful gării. Va fi venit cu autobuzul lui Campbell. Cam la ora aia a sosit, nu, mă Angus?

– Chiar atunci. Cînd a intrat, vorbea cu Rabbie McHardy. I-o fi spus lui cît se gîndeşte să rămînă la Glasgow.

– Vă mulţumesc, spuse Wimsey. Vorbesc eu cu Rabbie. Voisem să-nchiriez o barcă pentru mîine, dar dacă nu se-ntoarce Ferguson, nu prea are rost, nu-i aşa?

Mai pălăvrăgi cîteva minute, oferindu-le o variantă cenzurată a cazului Campbell, după care îşi luă rămas-bun. Nu progresase cine ştie cît, dar i se părea că, de bine, de rău, îl putea şterge pe Ferguson de pe lista suspecţilor. Va trebui totuşi să verifice, să se asigure că acesta din urmă ajunsese într-adevăr la Glasgow. Era posibil ca această trebuşoară să nu fie foarte simplă, dar pentru Dalziel şi mirmidonii lui nu era decît o muncă de rutină.

Wimsey se uită la ceas. În prezent, Jock Graham candida cu cele mai mari şanse la titlul de criminal, dar, cum dispăruse fără urmă, nu era nimic de făcut, deocamdată, în ceea ce-l privea. Mai avea însă timp să meargă şi să stea de vorbă cu Strachan, completîndu-şi astfel capitolul Gatehouse al anchetei.

CAPITOLUL IV

STRACHAN

Strachan locuia într-o casă plăcută, de mărime medie, situată convenabil pentru el, puţin afară din Gatehouse, pe drumul ce duce spre terenul de golf. Subreta cochetă care deschisese uşa îi zîmbi binevoitor musafirului şi, anunţînd că stăpînul este acasă, îl pofti pe lord să intre.

Înălţimea Sa pătrunse, deci, în camera de zi, unde o află pe doamna Strachan, aşezată lîngă fereastră şi iniţiind-o pe fiica ei cea mică, Myra, în simpla artă a croşetatului.

Wimsey îşi ceru scuze că deranjează chiar la ora ceaiului şi-şi exprimă dorinţa de a conveni cu Strachan asupra detaliilor unei partide în patru.

– Nu prea ştiu ce să vă spun, răspunse doamna Strachan, cu o uşoară îndoială în voce. E puţin probabil ca Harry să joace, o zi sau două. A avut o săptămînă grea... Uuf, zău că nu ştiu. Myra, scumpeteo, dă fuga şi anunţă-l pe Tăticu că Lordul Peter Wimsey doreşte să stea de vorbă cu el. Ştiţi, nu-mi place să mă bag în treburile lui Harry. Nu ştiu cum, dar întotdeauna reuşesc s-o fac de oaie...

Chicoti – era o femeie care se cam hlizea, chiar şi în momentele ei cele mai bune. Din pricina nervilor, presupunea Wimsey. Stilul lui Strachan era cam direct, ceea ce-i făcea pe oameni să devină nervoşi, iar Wimsey nutrea mai mult decît o simplă bănuială că era, pe deasupra, şi un soi de tiran domestic.

Rosti o propoziţie vagă, cum că nu doreşte să deranjeze pe nimeni.

– *Bineînţeles* că nu deranjaţi, protestă doamna Strachan, cu ochii nelinişţiţi îndreptaţi spre uşă. Se poate? Ne face întotdeauna o deosebită plăcere să vă vedem. Dar cu ce v-aţi îndeletnicit în ziua asta splendidă?

– Am fost sus la Minnoch să văd leşul, răspunse, vesel, lordul.

– Leşul? strigă doamna Strachan, emiţînd şi un mic ţipăt ascuţit. Ce îngrozitor cuvînt! Dar ce vreţi să spuneţi? Vă referiţi la un somon, sau ceva asemănător?

– Ba nu, o contrazise Wimsey, la Campbell... La Sandy Campbell. N-aţi auzit?

Doamna Strachan deschise foarte, foarte mari ochii ei albaştri, ca de bebeluş.

– Nu, ce să aud? I ,s-a întîmplat ceva domnului Campbell?

– Sfinte Dumnezeule, se minună Wimsey, şi eu care credeam că toată lumea e la curent... E mort. A căzut în Minnoch şi şi-a dat obştescul sfîrşit.

Doamna Strachan scoase un ţipăt strident, de groază.

– Mort? Doamne, ce sinistru! S-a înecat?

– Nu ştiu precis, răspunse Wimsey. Cred că s-a lovit rău la cap, dar nu-i exclus să se fi şi înecat.

Doamna Strachan mai scoase un ţipăt.

– Şi cînd s-a întîmplat?

– Păi, răspunse Wimsey, prudent, a fost găsit cam la ora prînzului.

– Dumnezeule mare. Şi noi, care n-aveam habar de nimic. O, Harry – căci uşa se deschisese – tu ce părere

ai? Lordul Peter spune că sărmanul domn Campbell ar fi fost omorît sus la Minnoch.

– Omorît? se miră Strachan. Ce tot îndrugi, Milly? Cine să-l fi omorît?

Doamna Strachan emise un al treilea ţipăt, şi mai pătrunzător.

– Se-nţelege că nu asta voiam să spun, Harry. Ce absurd, ce oribil! Pur şi simplu a căzut, şi-a spart capul şi s-a înecat.

Strachan se apropie lent şi-l salută pe Wimsey cu o mişcare a capului.

– Ce-i cu povestea asta, Wimsey?

– Perfect adevărată, răspunse Lordul. Corpul neînsufleţit al lui Campbell a fost găsit în Minnoch la ora două. Se pare că picta şi că a alunecat, căzînd peste muchia de granit şi spărgîndu-şi capul de piatră.

Nu era foarte atent la ceea ce spunea. Dar fără îndoială că înfăţişarea neobişnuit de palidă şi de nervoasă a amfitrionului său nu era o închipuire; acum că Strachan îşi întorsese faţa în aşa fel încît lumina ce năvălea pe geam o prindea din plin, se vedea limpede că avea un ochi învineţit: o vînătaie foarte frumoasă, intens colorată şi bine conturată în jurul ochiului.

– Oh, exclamă Strachan. Păi, de fapt nu mă mir. Acela-i un loc deosebit de periculos. Chiar eu i-am atras atenţia duminică, iar el m-a făcut prost, după ce mi-am dat osteneala să-l previn.

– De ce, s-a dus acolo şi duminică? se interesează Wimsey.

– Da, voia să schiţeze ceva, sau cam aşa ceva. Îţi aduci aminte, Milly, era chiar de partea cealaltă a pîrîului de unde şedeam noi la picnic.

– Doamne! exclamă doamna Strachan, despre acel loc e vorba? Oo! Cu desăvîrşire oribil. N-am să mai pun piciorul acolo cît trăiesc. N-ai decît să zici ce vrei, nici cu poliţia nu mă mai duc.

– Nu fi ridicolă, Milly. Nu te va sili nimeni să mergi, dacă nu vrei.

– Mi-ar fi mereu teamă să nu cadă Myra înăuntru şi să moară.

– Prea bine, atunci, încheie soţul, scos din răbdări. Să nu te mai duci. Cu asta, gata. Dar cum s-au petrecut lucrurile, Wimsey?

– Lordul Peter mai repetă o dată povestea, cu toate amănuntele pe care le consideră necesare.

– Exact la ce te puteai aştepta de la Campbell, comentă Strachan. Umbla peste tot – vreau să spun că obişnuia să umble – cu ochii la pînză, cu capul în nori, fără să se uite măcar o dată unde calcă. Duminică am strigat la el să fie prudent; nu m-a auzit, sau s-a prefăcut că nu mă aude, şi zău dacă nu mi-am dat osteneala să trec pe celălalt mal al pîrîului şi să-l previn că terenul este foarte alunecos. El însă mi-a răspuns nepoliticos, aşa încît m-am lăsat păgubaş. Ei bine, ulciorul nu merge de multe ori la apă, asta e.

– O, nu fi atît de nesimţitor, protestă doamna Strachan. Bietul om a murit şi, chiar dacă n-a fost o persoană prea simpatică, nu se poate să nu ne pară rău după el.

Strachan catadicsi să bombăne că lui îi pare într-adevăr rău, că niciodată nu-i purtase pică lui Campbell. Îşi sprijini fruntea în palmă, ca şi cum l-ar fi durut cumplit capul.

– Se pare că şi dumneata ai luat parte la un război, remarcă Wimsey.

Strachan rîse.

– Da, zise, ce chestie ridicolă! După micul dejun mă aflam pe terenul de golf şi nu ştiu ce individ putred a lovit o minge, trimiţînd-o cam la o mie de mile depărtare de parcurs, drept în ochiul meu.

De surprindere, doamna Strachan scoase încă un mic schelălăit.

– Oh... dădu ea să vorbească, dar tăcu numaidecît cînd Strachan îşi întoarse ameninţător ochii parţial coloraţi spre ea.

– Ce neplăcut, comentă Wimsey. Cine a fost nemernicul?

– N-am nici cea mai vagă idee, răspunse, nepăsător, Strachan. Pentru un moment, am fost complet scos din luptă, iar cînd am reuşit să mă adun şi m-am pus să iscodesc, n-am văzut decît un grup de bărbaţi în depărtare, plecînd. Mă simţeam prea dărîmat ca să-mi mai pese, aşa că pur şi simplu m-am tîrît spre club şi spre o băutură. Dar mingea am păstrat-o: o Silver Ring. Dacă vine cineva s-o revendice, am să-i spun cîteva.

– Urîtă lovitură, comentă, mizericordios, Wimsey. Un specimen reuşit din soiul său, dar bănuiesc că este neobişnuit de dureroasă. S-a umflat straşnic, nu-i aşa? Cînd anume ai încasat-o?

– O, devreme, zise Strachan. Cred că era pe la nouă. După care mi-am petrecut tot restul dimineţii la club, întins pe canapea, simţindu-mă îngrozitor. De acolo am venit aţă acasă, aşa se explică de ce n-am auzit de Campbell. Dracu' s-o ia, bănuiesc că asta presupune o înmormîntare. Cam neplăcut. În împrejurări normale, am trimite o coroană din partea clubului, dar în condiţiile astea, nu ştiu cum să procedez, fiindcă ultima dată cînd a trecut pe la club i-am cerut să-şi dea demisia.

– Spinoasă problemă, făcu Wimsey. Eu aş trimite, cu toate acestea, o coroană. Ca să mă arăt iertător şi aşa mai departe. Răzbunarea rezervă-ţi-o pentru individul care ţi-a pocit figura. Apropo, cu cine jucai? Partenerul dumitale nu l-ar putea identifica pe vinovat?

Strachan clătină din cap.

– Eram singur, mă antrenam şi eu, zise. Eram propriul meu băiat de mingi, aşadar, n-au existat martori.

– Înţeleg. Şi mîinile îţi arată cam rău; probabil că ai petrecut mult timp afară, în condiţii atmosferice aspre. De fapt, venisem să te invit să facem mîine o partidă în patru,

cu Waters, Bill Murray şi cu mine, dar nu cred, ca să zicem aşa, că te vei putea baza prea mult pe ochiul acela o vreme?

– Nu prea, fu de acord Strachan, zîmbind amar.

– Atunci m-am dus, zise Wimsey, ridicîndu-se de pe scaun. *Cheerio,* doamnă Strachan. *Cheerio,* bătrîne. Nu te mai deranja să mă conduci. Nimeresc şi singur ieşirea.

Strachan insistă, totuşi, să-l însoţească pînă la poartă.

La colţul străzii, Wimsey le ajunse din urmă pe domnişoara Strachan şi pe bona acesteia, care-şi făceau plimbarea de seară. Opri maşina şi se interesă dacă doresc să facă un tur cu el.

Myra acceptă cu bucurie, iar însoţitoarea ei nu avu nimic împotrivă. Wimsey o luă pe copilă lîngă el, în faţă, pe bonă o aşeză pe bancheta din spate, şi-şi îndemnă automobilul Daimler Double-Six să arate tot ce poate.

Myra fu entuziasmată.

– Tăticu' nu merge niciodată atît de repede, observă ea cînd ieşiră de pe drumul în pantă, mărginit de copaci, la Cally Lodge, şi plutiră ca un aeroplan în cîmp deschis.

Wimsey aruncă o privire acului vitezometrului, care tremura la gradaţia 85 şi luă curba cu un derapaj spectaculos.

– Splendid ochi învineţit şi-a cîştigat tatăl tău, remarcă el în trecere.

– Da, nu-i aşa? L-am întrebat dacă s-a luat la bătaie cu cineva, dar el m-a repezit, spunîndu-mi să nu fiu obraznică. Mie-mi plac bătăile. Odată, Bobby Craig mi-a învineţit *mie* un ochi. L-am pocnit în nas de l-a podidit sîngele şi a trebuit să-şi dea costumul la curăţat.

– Domnişoarele n-ar trebui să se bată, zise Wimsey, dojenitor, nici măcar domnişoarele foarte moderne.

– De ce nu? Mie-mi place. Ooo, uite ce vaci!

Wimsey apăsă grăbit pe frînă, obligînd Daimler-ul să se tîrască în pas de matroană.

– Eu totuşi cred că Tăticu' s-a încăierat cu cineva, reluă Myra ideea. Azi-noapte n-a venit deloc acasă, iar

Mămica a tras o sperietură zdravănă. Se teme de maşina noastră, înţelegeţi, fiindcă prinde viteză prea mare, dar nu este atît de rapidă ca a dumneavoastră. Oare vaca aceea vrea să ne răstoarne?

– Da, spuse Wimsey. Probabil că ne confundă cu o plăcintă.

– Ce tîmpenie. Vacile nu mănîncă plăcinte, mănîncă turte de seminţe. Am gustat şi eu dintr-una, odată, dar era îngrozitoare, mi s-a făcut rău de ea.

– Să-ţi fie de învăţătură, zise Wimsey. Te las să cobori aici, altfel ai să ajungi acasă taman la ora de culcare. Sau poate e mai bine să te duc înapoi acasă, cel puţin o parte din drum?

– Da, vă rog, strigă Myra. Atunci vom putea speria vacile şi să le fugărim ca pe iepuri.

– Aşa ceva ar fi lipsit de suflet, protestă Wimsey. Vacilor nu le prieşte să alerge. Eşti o tînără impertinentă, crudă, însetată de sînge şi nemiloasă; într-o bună zi ai să devii un adevărat pericol social.

– Ce splendid! Atunci aş putea avea un pistol şi o rochie de seară, aş momi lumea în lupanare, unde se fumează opiu şi le-aş porunci: mîinile sus! Cred că ar fi indicat să vă iau de bărbat, fiindcă aveţi o maşină atît de rapidă. Mi-ar putea fi utilă, ştiţi.

– Foarte, replică, grav, Wimsey. Reţin propunerea. Dar ştii ceva, mai tîrziu s-ar putea să nu mai doreşti să te căsătoreşti cu mine.

CAPITOLUL V

WATERS

Lordul Peter găsea că este cît se poate de distractiv să trăiască atît de simplu la Kirkcudbright. Spre regretul hotelierilor, anul acesta hotărîse să închirieze un atelier mititel la capătul unei înguste uliţe pietruite; poarta de un albastru strălucitor a acestei locuinţe o proclama celor de pe Strada Mare drept un locaş al muzelor. Wimsey îşi justifica excentrica hotărîre explicînd că îl amuză să vadă cum omul său cel extrem de migălos eviscerează păstrăvi sau spală cartofi la robinetul din curte, întîmpinîndu-i întotdeauna pe musafirii ocazionali cu toată pompa ceremonioasă din West End.

Tropăind pe pietrele de pavaj, croindu-şi drum printr-o mare aglomerare de biciclete, care blocau aproape complet trecerea, Wimsey o zări pe această persoană extrem de eficientă aşteptîndu-l în prag, cu o expresie pe care, deşi sever controlată, mai-mai că ai fi putut s-o numeşti nerăbdătoare.

– *Hullo,* Bunter, salută vesel Lordul. Ce avem la cină? Azi am o poftă de mîncare neobişnuită. Sus, la Creetown, se găseşte un cadavru excelent.

– Eu mi-am dat seama, *my lord,* că Înălţimea Voastră va fi complet absorbită de o investigaţie. Neputînd fi sigur

de ora exactă a întoarcerii Înălţimii Voastre, am considerat că este mai înţelept, *my lord,* să prepar o tocăniţă de văcuţă cu sos gros şi cu legume; în caz de forţă majoră, poate fi încălzită fără să-şi piardă calităţile.

– Excelent, aprobă Lordul.

– Vă mulţumesc, *my lord.* Am înţeles de la măcelar că porţiunea din anatomia animalului pe care mă obişnuisem să o numesc picior de văcuţă este denumită prin partea locului... ăă... ţurloi.

– Cred că ai dreptate, Bunter.

– Nu l-am crezut pe cuvînt pe individ, continuă Bunter, cu demnitate melancolică. Am inspectat carcasa şi m-am convins cu ochii mei că decupează din ea exact partea dorită.

– Eşti atît de temeinic în tot ceea ce faci, îl lăudă lordul.

– Mă silesc, *my lord.* Doreşte oare Înălţimea Voastră ca, atîta vreme cît vom locui în această ţară, să mă refer la respectiva porţiune comestibilă ca la un... ăă... ţurloi?

– Ai face o graţioasă concesie sentimentelor patriotice ale autohtonilor, Bunter, dacă ai găsi în dumneata tăria de a proceda astfel.

– Prea bine, *my lord.* Presupun că piciorul de oaie îşi va relua denumirea de „ciozvîrtă", ca pe vremea primei şederi a Înălţimii Voastre aici?

– Fireşte, Bunter.

– Da, *my lord.* Bunter oftă adînc. Mă voi strădui să mă exprim corect, spre a o mulţumi pe Înălţimea Voastră.

– Îţi sînt recunoscător, Bunter. Trebuie să ne dăm osteneala să fim corecţi în orice împrejurare.

– Întocmai, *my lord.* Masa va fi servită peste douăzeci de minute, de îndată ce vor fi fiert cartofii.

– *Right-ho,* zise lordul. Dau o fugă pînă vizavi, să schimb o vorbă cu domnişoara Selby pînă la ora mesei.

– Iertaţi-mă, *my lord.* Se pare că doamnele au plecat.

– Au plecat? se miră, cam descumpănit, Wimsey.

– Da, *my lord.* Am fost informat de tînăra persoană care le slujeşte că au plecat la Glasgow.

– Oh, exclamă Wimsey, s-au dus la Glasgow! Ceea ce, însă, poate să însemne că nu vor lipsi decît astăzi de acasă. Nu trebuie neapărat să se înţeleagă, ca la noi, în Sud, că au plecat, cu căţel şi cu purcel, într-o călătorie mai îndelungată. Bine, atunci mă duc să-l vînez pe domnul Waters. Aş dori să stau şi cu el de vorbă. Poate îl invit la mine la cină.

– Prea bine, *my lord.*

Wimsey traversă Strada Mare şi bătu la uşa locuinţei lui Waters. La auzul ciocăniturilor ieşi proprietăreasa, care, răspunzînd întrebării Lordului, observă că:

– Deocamdată domnul Waters nu-i acasă.

– Cînd se întoarce?

– N-am cum şti, *my lord.* Cred c-o rămînea să mîie la Glasgow.

– S-ar zice că toată lumea s-a dus astăzi la Glasgow, remarcă Wimsey.

– D-apoi, da. S-or fi dusără toţi la Egzpo-ziţie. Domnu' Waters o plecat cu primul tren.

– Cum? La 8,44? exclamă, incredul, Wimsey.

Din cît îl cunoscuse pe Waters cu o seară înainte, nu se aşteptase ca acesta să dea dovadă de atîta energie.

– *Ay,* răspunse, placid, gazda. Şi-o luat micul dejun la ora opt şi o plecat cu Miz Selby şi cu Miz Cochran.

Wimsey simţi că i se ia o piatră de pe inimă. În primul moment se temuse că activitatea aceasta atît de timpurie ar fi putut avea unele dedesubturi sinistre. Dar Waters nu avea cum să se dedea la rele, dacă era însoţit şi supravegheat de domnişoarele Selby şi Cochran. Se părea că încă unul dintre cei şase suspecţi ai săi putea fi eliminat de pe listă, fără a se comite o eroare. Lăsă un mesaj, că ar dori să stea de vorbă cu domnul Waters de îndată ce se va întoarce acasă, şi se înapoie la Blue Gate Close.

Tocmai terminase tocana gustoasă şi savura un excelent *soufflé* de brînză, cînd se auzi zgomotul făcut de

o pereche de bocanci grei păşind pe pietre, urmat de o voce care se interesă de Înălţimea Sa.

– *Hullo,* strigă Wimsey. Dumneata eşti, Dalziel?

– Eu, *my lord.*

Sergentul îşi introduse umerii prin uşa prea îngustă, după care făcu un pas lateral, ca să-i dea însoţitorului său posibilitatea să treacă.

– I-am raportat ce s-a întîmplat lui Sir Maxwell Jamieson, Şeful Poliţiei, şi a avut amabilitatea să mă însoţească, pentru a schimba un cuvînt cu Înălţimea Voastră.

– Splendid! strigă din toată inima Wimsey. Încîntat să vă văd pe amîndoi. Noi doi nu ne-am mai întîlnit, Sir Maxwell, ceea ce nu înseamnă că nu vă cunosc foarte bine, după reputaţie; după cum îmi închipui că şi dumneavoastră aţi auzit de mine. Anul trecut dacă memoria nu mă înşală, a existat o infracţiune minoră, de exces de viteză, în a cărei rezolvare justiţia a fost mai mult decît clementă. Să vă ofer ceva de băut.

– Vedeţi – zise Dalziel, după ce ospitaliera ofertă a lui Wimsey fusese acceptată cu toate semnele de apreciere – am făcut, potrivit teoriei, cercetări pe calea ferată, da' nu-s satisfăcut, nici într-un fel, nici într-altul. Da' mai întîi şi-ntîi vreau să ştiţi că am vorbit cu oamenii din Borgan, care mi-or zis că flăcăul ăla, Jock, l-o văzut pe Campbell pictînd acolo la zece şi zece, cînd o ieşit să ducă un mesaj la o muiere din Clauchaneasy, şi că tot acolo era la întoarcerea lui Jock, la unşpe şi cinci. Prin urmare, vedeţi, n-ar fi putut pleca din locul acela decît cel mai devreme la unşpe trecut cu cîteva minute.

– Dar cînd spui că l-a văzut pe Campbell, vrei să zici că ştia că e Campbell, sau credea numai că este el?

– *Nay,* el nu-l cunoaşte pe Campbell, da' a văzut un om cu un clop mare, negru, şi o manta plisată, cum purta Campbell. Şi crede că alături de el era întins un pled mare, sau un covor.

– Atunci, poate că l-a văzut pe asasin.

– *Ay,* se poate, dar era ora aia din zi asupra căreia v-am atras atenția. O să fiți de acord cu mine că, asasin ori ba, n-o avut cum să părăsească locul înainte de ora unsprezece.

– Acest lucru pare destul de evident.

– Bine, atuncea ajungem la cercetările privind calea ferată. Nu-s aşa de multe trenuri de zi, între Stranraer şi Girvan, care să oprească la Pinwherry şi Barrhill.

Sergentul extrase din buzunar un mers al trenurilor şi-l trînti pe masă.

– Să luăm mai întîi trenurile de Stranraer. Asasinul s-ar fi putut foarte bine gîndi să fugă pe mare de la Stranraer, vedeți dumneavoastră, iar dacă-i aşa, va trebui să-l dibuim în Irlanda.

Scoase un capăt de creion gros şi notă orele pe o bucată de hîrtie:

	a.m.	p.m.
Girvan	10,45	2,16
Finmore	11,1	2,31
Pinwherry	11,8	2,39
Barrhill	11,18	2,50
Glenwhilly	11,33	3,6
New Luce	11,41	3,13
Dunragit	11,52	3,26
Castle Kennedy	12	3,30
Stranraer	12,7	3.39

Wimsey clătină din cap.

– Primul tren nu l-ar fi putut prinde, în orice caz nu cu bicicleta. Cea mai apropiată haltă este Barrhill, iar dacă îi dai fie şi numai cinci minute spre a-şi aduce calabalîcul şi a o porni, nu-i rămîn decît opt minute ca să parcurgă circa zece mile. Poate că ar fi izbutit cu automobilul, dacă ar fi mînat ca un diavol şi trenul ar fi avut o mică întîrziere, numai că de unde să fi avut la dispoziție un automobil? Fireşte, putea să se ascundă undeva printre dealuri şi să

ia trenul de 2,50, sau să fi mers mai departe cu bicicleta şi să fi luat acelaşi tren de la altă stație, dar asta l-ar lăsa cu un alibi foarte şubred.

– Aveți dreptate, *my lord,* recunoscu Dalziel. N-am scăpat din vedere această posibilitate. Acum... Avem un raport primit de la şeful gării Pinwherry, că un gentleman s-o urcat de acolo în trenul de 2,39. Şeful de gară s-o uitat bine la el, fiindcă era un venetic şi părea din cale-afară de nervos şi emoționat.

– Pînă unde şi-a cumpărat bilet?

– Tocmai aicea-i partea interesantă a poveştii... Şi-o luat bilet pentru Stranraer.

– Bineînțeles! strigă Wimsey, cu ochii la mersul trenurilor. Asta explică de ce a aşteptat să vină tocmai acest tren. Este cel ce asigură legătura cu feribotul de Larne. O legătură oricum proastă – peste trei ore de aşteptare la Stranraer – dar se pare că este unica.

– Tocmai voiam să vă spun, reluă Sergentul, că gentlemanul respectiv s-o interesat, nervos nevoie mare, de legătură, şi o părut foarte dezamăgit cînd i s-o spus că nu există nici un vapor pînă la ora şapte.

– Ceea ce se potriveşte perfect, observă Wimsey, doar că e bizar că nu s-a informat mai devreme despre ora de plecare a vaporului, dacă şi-a pregătit atît de minuțios crima. Cum arată individul?

– Un tip mai tînăr, cu un costum gri şi pălărie de fetru, mi s-a spus, ducînd în mînă o mică valiză diplomat. Mai mult înalt decît scund, cu mustăcioară neagră. Şeful gării crede că l-ar recunoaşte.

– A dat ceva amănunte referitoare la el însuşi?

– Zicea ceva, c-ar fi citit greşit orarul şi-ar fi crezut că este un feribot la ora 3,50.

– Da, e destul de plauzibil, spuse Wimsey. Vedeți, în partea de jos a paginii sînt tipărite trei rînduri ce indică legăturile cu vaporul de la Cheiul Stranraer la Larne şi Belfast, dar chiar deasupra lor sînt alte trei rînduri, care arată legăturile pe calea ferată între Stranraer, Colfin şi

Port Patrick. E uşor să le confunzi. Dar ascultă-mă, Dalziel, dacă n-a avut vapor înainte de şapte, ar fi trebuit să ajungi la timp ca să-l prinzi.

– Adevărat, *my lord,* şi de-ndată ce am primit raportul, am telefonat la poliţia din Stranraer să facă un raid: dar am primit răspunsul lor chiar înainte de a veni încoace, cum că pe feribot nu se află nici o persoană ca aceea căutată de mine.

– La naiba! exclamă Wimsey.

– Au început căutarea la Stranraer, în caz că s-ar ascunde acolo, şi opresc toate maşinile care intră sau ies din oraş şi, fireşte, vor fi cu ochii-n patru la feribotul de mîine. Da' nu-i exclus ca individul să nu vrea defel să meargă la Larne. Poate că vrea doar să ne deruteze.

– Dar o fi ajuns cu adevărat la Stranraer?

– Se pare că da. Or fost verificate biletele, şi cel de clasa a treia eliberat la Pinwherry o fost predat regle-mentar la Stranraer, la ieşire. Din păcate, colectorul nu-i un tip cu simţul observaţiei şi nu-i în stare să spună cum arată ăl de i l-o pus în mînă.

– Ei bine, se pare că ai rezolvat strălucit această parte a problemei, aprecie Wimsey, ţinînd seama şi de timpul scurt avut la dispoziţie. Poate că totuşi avem acum un indiciu. Apropo, şeful de gară de la Pinwherry n-a pomenit cumva dacă străinul avea cu el o bicicletă?

– Nu, n-avea bicicletă. L-am întrebat cum o ajuns acolo, dar nu l-o văzut nimeni venind. Se pare că o intrat pur şi simplu în clădirea gării.

– De fapt, fireşte, dacă voia să ia feribotul de Irlanda, mai întîi s-ar fi descotorosit de bicicletă. A avut timp bere-chet s-o ascundă undeva între dealuri. Bun, deci mai sînt unele speranţe. Dar să nu ne bazăm prea mult pe acest lucru. Cum stă situaţia cu trenurile care merg în direcţie opusă, înspre Glasgow?

Dalziel întoarse cîteva foi, linse vîrful creionului cel gros şi alcătui încă o listă:

		a.m.	p.m.	p.m.
Stranraer	plec.	11,35	12,20 (de la cheiul Stranraer)	4,5
Castle Kennedy		11,42		4,12
Dunragit		11,52	12,42	4,20
New Luce		12,7 p.m.		4,33
Glenhilly		12,19		4,45
Barrhill		12,35		5,0
Pinwherry		12,43		5,8
Pinmore		12,56		5,18
Girvan	sos.	1,6	1,37	5,28
	plec.	1,11	1,42	5,36

– Şi aici există destule posibilităţi, observă Wimsey. Ce părere aveţi despre trenul de 12,35? I-ar fi fost uşor să-l prindă ca să meargă la Glasgow, iar de acolo ar fi putut pleca oriunde.

– *Ay,* aveţi dreptate. Chiar la asta mă gîndeam şi eu. I-am telefonat şefului de gară din Barrhill, dar pe trenul cela n-or fost decît patru călători, şi-i cunoştea personal pe toţi.

– Oh, făcu Wimsey. Înţeleg. Atunci în direcţia asta nu mai putem înainta.

– Nu. Dar mai e ceva. Răspunsul nu m-o mulţumit. M-am interesat în continuare la celelalte staţii şi am aflat că un domn cu o bicicletă o luat trenul de 1,11 de la Girvan.

– Nu mai spune, *by Jove!*

Wimsey scoase harta districtului şi se puse s-o studieze intens.

– Nu e imposibil, Dalziel, nu e imposibil. Barrhill se află la nouă mile de scena crimei, iar Girvan este, să spunem, cu douăsprezece mile mai departe; hai să zicem douăzeci şi una de mile în total. Dac-a pornit la 11,10, a avut la

dispoziție două ore, deci trebuia să parcurgă cu ceva peste zece mile pe oră – o bagatelă pentru un ciclist antrenat. Apropo, trenul a sosit la timp?

– La timp. *Ay,* ar fi avut posibilitatea s-o facă.

– Șeful de gară ți-a spus cum arăta individul?

– A zis că, după spusele controlorului, era un om ca toți oamenii, de treizeci, patruzeci de ani, într-un costum gri și cu o șapcă în carouri, trasă bine pe ochi. Ras proaspăt, sau aproape, de statură mijlocie, și pe nas cu ochelari mari, cu lentile fumurii.

– Asta-i cam ciudat, comentă Wimsey. Ce crezi, controlorul l-ar putea recunoaște?

– *Ay,* cred că ar putea. Zicea că domnul respectiv vorbește ca prin Anglia.

– Chiar?

Wimsey îi analiză mental pe cei șase suspecți. Waters era londonez și vorbea engleza literară predată în învățămîntul particular. Strachan, deși scoțian, vorbea de obicei cu accent englez, fiind educat la Harrow și Cambridge. În afară de asta, înălțimea lui sărea în ochi. Era improbabil să fi fost el. Gowan stăpînea două graiuri: cu Wimsey vorbea englezește, dar cînd se întreținea cu băștinașii folosea accentul scoțian cel mai gros – toate bune, numai că măreața barbă mătăsoasă a lui Gowan, niciodată amenințată de brici, era recomandată turiștilor drept una dintre atracțiile pitorești din Kirkcudbright. Graham era londonizat complet, engleza lui ar fi primit note mari la Oxford. Ochii de un albastru șocant erau singura lui trăsătură memorabilă – să fi fost aceasta explicația ochelarilor fumurii? Farren – rostirea lui scoțiană era inconfundabilă, era clar că nu l-ar fi putut lua nimeni drept englez. Pe de altă parte, producea o impresie puternică prin întreaga sa persoană: umerii lați, ca niște metereze de piatră, cascada de păr blond, ochii spălăciți, bizari, gura temperamentală, cu buzele țuguiate, maxilarul robust.

Ferguson, de asemenea, avea accent scoțian, dar nu folosea idiomuri; trăsăturile lui erau dintre cele mai banale.

– Domnul acela s-a referit cumva la intențiile sale? se interesă Wimsey, ieșind destul de brusc din starea sa contemplativă.

– Nu, n-o ajuns la gară decît cînd trenul era deja la peron, dar o apucat să declare că o pornit tîrziu la Ballantrae. O cumpărat bilet pentru Ayr și pe bicicletă ș-o pus o etichetă corespunzătoare.

– Va fi ușor să aflăm ce s-a întîmplat cu ea, spuse Wimsey.

– *Ay,* așa este. Am făcut deja o întrebare la Ayr și la Glesga. Poate că-și vor aminti de ea.

– Sau poate că nu, completă Wimsey. Ei bine, Dalziel, nici eu – cum spunea femeia – n-am stat degeaba.

Scoase la lumină lista lui de suspecți.

– Vă atrag atenția – îi preveni – că se prea poate ca această listă să nu fie completă. Știm, însă, că cel căutat de noi este pictor, ceea ce reduce mult numărul posibilităților. Se mai știe că toți acești șase oameni au avut cîte un dinte împotriva lui Campbell, chiar dacă unele motive pot părea fleacuri.

Sergentul parcurse gînditor lista, iar Sir Maxwell îi urmă exemplul. Atît Kirkcudbright, cît și Wigtownshire intrau sub jurisdicția acestuia din urmă, și-i cunoștea pe toți artiștii destul de bine, deși nu de foarte aproape, preocupările sale fiind mai degrabă de natură militară și sportivă.

– Acuma, zise Wimsey, dintre oamenii ăștia, doi au alibi. Ferguson a fost văzut de martori de încredere urcîndu-se în trenul de 9,8 la Gatehouse. N-avea bicicletă și și-a cumpărat bilet pînă la Glasgow. Acolo se ține o expoziție de pictură și nu mă îndoiesc că asta-i era destinația. Și Waters a plecat la Glasgow cu trenul de 8,45 de la Kirkcudbright, însoțit de domnișoarele Selby și Cochran. Dacă s-au întîlnit la expoziție, își vor confirma reciproc alibiurile, fără probleme. Strachan a lipsit toată noaptea de

acasă şi s-a întors la ora prînzului cu un ochi învinețit; mai mult, dă explicații mincinoase cu privire la acest ochi.

Le oferi un rezumat succint al conversației sale cu Strachan şi cu Myra.

– Face impresie proastă, zise Dalziel.

– Da, nu trebuie să ne punem toate speranțele în ciclistul de la Girvan, nici în misteriosul călător de la Pinwherry; s-ar putea să fi fost amîndoi muşterii *bona fide* ai căilor ferate. Cît despre Strachan, nu-i exclus să fi pictat la Minnoch, sus, la ora unsprezece şi să se fi înapoiat cu bicicleta la Gatehouse la ora prînzului. Distanța este de numai douăzeci şi şapte de mile. Era riscant, deoarece ar fi putut fi recunoscut, dar cei ce comit crime trebuie să-şi asume unele riscuri. În plus, poate că şi-a ascuns maşina cu o zi înainte, undeva în apropierea drumului, iar la întoarcere a recuperat-o, transportîndu-şi cu ea şi bicicleta. Apropo, oare v-am spus că a dispărut o bicicletă de la hotelul „Anwoth" din Gatehouse?

Dalziel clătină din cap.

– I-un caz cu un mare număr de posibilități, decretă el. Bineînțeles, presupunînd că *este* un caz. Nu avem încă opinia doctorului.

– O vom primi mîine, cred.

– *Ay.* Problema o fost adusă la cunoştința Procuratorului Fiscal şi se va face un examen post-mortem. Sora lui Campbell e aşteptată să sosească diseară – pare-se că-i unica rudă – şi poate c-or să aştepte pînă vede ea cadavrul, cu toate că lumina dimineții ar fi mai bună pentru doctor.

....

După plecarea Sergentului şi a însoțitorului său, Wimsey rămase o vreme dus pe gînduri, fumînd. Îl îngrijora Waters. În seara precedentă, cînd se despărțiseră, fusese într-o stare de spirit periculoasă. Ultimul tren de la Glasgow sosea la Kirkcudbright la ora nouă. Dacă Waters plecase într-adevăr să viziteze expoziția, n-avea sens să te aştepți să se întoarcă în seara aceasta. Ar fi ajuns la

Glasgow numai la 2,16 şi ar fi trebuit să plece înapoi la 5,30. Nimeni n-ar fi făcut atîta drum numai ca să petreacă trei ore amărîte în oraş. Decît dacă ar fi avut intenția precisă de a-şi stabili un alibi. Dar se putea stabili un alibi astfel?

Wimsey se reapucă să studieze mersul trenurilor. Kirkcudbright, plecare la 8,45. Acest lucru putea fi dovedit cu martori. Tarff, 8,53, Brig-of-Dee, 9,2 – de aici încolo, nimic de făcut, decît cu maşina. Castle-Douglas, 9,7. Asta era altceva. Castle-Douglas era un nod de cale ferată. De acolo o puteai lua înapoi, în direcția Newton-Stewart. Da. Exista un tren. Ridicol, desigur, întrucît Waters călătorise însoțit de cele două femei, dar nu strica să vadă cum se potriveau lucrurile. Castle-Douglas, 9,14, Newton-Stewart 10,22. Wimsey scoase un suspin de uşurare. Dacă asasinul fusese văzut pictînd la ora zece, Waters ieşea din combinație. Pînă la ora aceea n-ar fi putut ajunge nici măcar pînă la Newton-Stewart.

Totul depindea, însă, de raportul doctorului. Dacă atît doctorul, cît şi Wimsey, apreciaseră greşit instalarea rigidității atunci era posibil ca însuşi Campbell să fi pictat la Minnoch pînă la unsprezece şi cinci. În care caz... Wimsey răsfoi din nou orarul trenurilor.

În care caz trenul ce ajungea la Newton-Stewart la 10,22 se putea dovedi foarte util unui individ cu intenții criminale – presupunînd că asasinul era la curent cu planurile lui Campbell, de a picta în ziua aceea la Minnoch. O maşină l-ar fi adus în douăzeci de minute de la Newton-Stewart pînă la locul crimei; timpul chiar prisosea, Waters nu avea maşină, dar putea închiria una. Aici exista un risc, vezi bine, pentru că în districtele rurale oamenii se cunosc unii pe alții şi, de fapt, cine ar închiria un automobil fără şofer unui necunoscut, fără să se intereseze mai întîi, precaut, ce şi cum? Dar, pentru o sumă frumoasă lăsată în gaj, poate că proprietarul ar risca. Nu era cazul să-l taie pe Waters de pe listă prea devreme.

Ajuns în acest punct, Wimsey se ocărî pentru prostia lui. Era cît se poate de sigur că Waters călătorise paşnic

pînă la Glasgow, nescăpat din ochi de prietenele sale, şi că se va întoarce împreună cu ele, la fel de paşnic, a doua zi.

Îşi privi ceasul. Era, fireşte, imposibil ca Waters să se fi întors acasă cu trenul de ora nouă. Dar nu strica să meargă pînă acolo şi să se convingă.

Lordul parcurse o distanță oarecare pe Strada Mare. Nu era lumină nici în camera de zi, nici în dormitorul lui Waters, odăi care, amîndouă, aveau ferestrele spre stradă. Proprietăreasa l-ar crede într-o ureche dacă şi-ar face din nou apariția s-o iscodească. Mai era şi atelierul lui Waters – o şură mare, transformată, în dreptul unei ieşiri de pe şoseaua de Tongland. Chiar dacă se întorsese, era foarte puțin probabil că se dusese acolo ca să lucreze. Dar cînd stai ca pe ace, orice pretext e bun ca să faci o plimbare.

Paşii îl purtară pe Wimsey pe lîngă Castel, în sus pe şirul scurt de trepte şi pe peluza parcului de lîngă port. Începuse refluxul, iar pereții lungi de lut ai estuarului luceau vag în noaptea palidă de miez de vară. Yacht-ul care intrase în estuar în dimineața aceea se mai afla încă amarat lîngă zidul portului, iar vergile şi greementul său alcătuiau un prim-plan puternic desenat de linii orizontale şi verticale, contrastînd cu fundalul de curbe avîntate ale inesteticului pod de beton. Wimsey străbătu spațiul deschis unde se adunau, ziua, autobuzele, se avîntă pe mica ulicioară de lîngă uzina de gaz şi ieşi mai sus de gară, pe şoseaua de Tongland.

Traversînd strada, o făcu din nou la dreapta şi se pomeni într-o plăcută zonă neconstruită, cu o moară de apă străveche şi dărăpănată, cîteva căsuțe şi un maidan mare, pustiu şi cu iarba înaltă, înconjurat de şoproane şi alte dependințe părăginite.

O cărăruie şerpuia, prin iarba luxuriantă şi tufărişul crescut fără măsură, pînă la intrarea în atelierul lui Waters. Wimsey deschise poarta cu un brînci şi încercă uşa. Era încuiată şi nicăieri nu se vedea nici un semn de

viață. Tăcerea era intensă. Auzi cum se mişcă în iarbă un animal minuscul, apoi plescăitul din jgheabul de scîndură de sub pedalele roții morii; departe, undeva în oraş, lătra răguşit un cîine.

Wimsey se răsuci pe călcîie, gata să plece. Cum păşea şi cărarea plină de pietre îi scîrțîia sub picioare, uşa uneia dintre casele din jur fu brusc aruncată în lături, permițînd unui fascicol lung de lumină să se proiecteze dintr-o dată pe pămînt. Văzu, încadrată în uşă, silueta unei femei care scruta, neliniştită, bezna argintie.

Wimsey îşi spuse imediat că era casa lui Farren şi încremeni, pe jumătate decis să meargă pînă acolo şi să vorbească cu locatarii. Cum şovăia el, însă, cineva puse o mînă pe umărul femeii şi o trase înăuntru, închizînd uşa. Gestul care aneantizase planul pe jumătate format al lui Wimsey fusese rapid, dar oarecum ferit. A doua siluetă fusese a unui bărbat, dar a unuia mai înalt şi mai bine făcut decît Farren. Lordul era convins că nu fusese Farren şi că, dacă ar bate la uşă, aceasta nu i s-ar deschide.

CAPITOLUL VI

FARREN

Sir Maxwell Jamieson nu era omul care să treacă la acțiune în mod precipitat. Serios și prudent, cu reputația de a fi chiar taciturn, prefera să știe exact unde se află, înainte de a se lansa în investigații supărătoare, ce puteau provoca un scandal. Nu deborda, așadar, de plăcere cînd, îndată după micul dejun și înainte chiar de a fi avut răgazul să răsfoiască ziarele, se pomeni în pragul casei cu Wimsey, ce palpita de nerăbare.

Era prea înțelept, ca să nu-i dea atenție lui Wimsey și teoriilor sale. Știa că Lordul Peter avea mirosul deosebit de fin, cînd era vorba de crime, că ajutorul lui putea fi neprecupețit, dar nu agrea deloc năravul englezesc de a ataca problemele frontal, de pe creasta unui val de agitație și pălăvrăgeală. Adevărat, Wimsey dădea dovadă de un anumit tact prin faptul că venise să se consulte cu el. La Blue Gate Close nu exista telefon, așa că, dacă Wimsey dorea să obțină cele mai noi informații cît mai erau încă fierbinți, era preferabil să se intereseze în persoană, decît să-l tragă de limbă pe sergentul Dalziel, în barul vreunui hotel.

Sir Maxwell nu era, însă, pe deplin convins că exista o crimă de anchetat. Deși palpitantă, toată discuția despre

obiecte lipsă la inventar și despre biciclete constituia o fundație mult prea fragilă pentru edificarea unei structuri acuzatoare atît de amenințătoare. Nu încăpea îndoială că, după o căutare mai atentă, obiectele respective aveau să fie găsite, ceea ce ar fi însemnat prăbușirea întregii teorii privitoare la asasinat. Ce-i drept, mai exista și amănuntul supărător legat de *rigor mortis*, dar, întorcînd foile tratatului lui Taylor și Glaister, Sir Maxwell se convinse că este imposibil să stabilești legi infailibile, aplicabile oricînd, privitoare la instalarea acestei rigidități.

Parcurse, încruntat, lista suspecților întocmită de Wimsey – un document pe care-l socotea dezagreabil și mirosind de la o poștă a calomnie. La urma urmei, toți cei de pe listă erau cetățeni cît se poate de respectabili. Să-l luăm, de exemplu, pe Gowan: de peste cincisprezece ani era un locuitor de frunte din Kirkcudbright, cunoscut și apreciat de toată lumea, în ciuda micilor sale vanități și a stilului autoritar. Bine situat, conducea o gospodărie exemplară, cu un valet englez și o menajeră și poseda două automobile, avînd și un șofer care să le conducă la nevoie. Ce șanse existau să surprinzi un asemenea om pocnindu-i în cap pe colegii săi pictori și dîndu-le brînci în rîurile pline de somoni ale ținutului? Ce mobil l-ar fi putut determina să facă una ca asta? Se vorbea de o gîlceavă oarecare provocată de un tablou, dar Sir Maxwell știa din experiență că artiștii au adeseori păreri ce se bat cap în cap despre pictură, iar cele mai grave consecințe sînt doar o anumită răceală sau închegarea unor clici. Sau Waters – un tinerel destul de simpatic, deși cu tendința de a-și enerva vecinii cu apucăturile lui de om din Sud. Păcat că se certase cu Campbell, dar nu era, fără îndoială, omul care să găzduiască în suflet o ură asasină, din pricina unei vorbe pripite rostite la băutură.

Aici Sir Maxwell făcu o pauză, dîndu-i dreptate lui Wimsey. Unde este amestecată o femeie, nu se știe niciodată. Campbell vizitase cam prea asiduu vila de lîngă moara cea veche. Se spunea – umblau zvonuri – că

fuseseră rostite şi amenințări. Dacă era ceva în toate astea, în acest punct s-ar putea să fie mai greu să afli adevărul. Probabil că suspiciunile lui Farren erau cu totul nefondate, pentru că ajungea să te uiți la doamna Farren, ca să n-o crezi în stare de nici o faptă rea. Numai că soțiile se pricep de minune să mintă şi să ofere alibiuri, chiar cînd soții sînt dintre cei mai lipsiți de rațiune; în aceste condiții o soție, cu cît este mai virtuoasă, cu atît mai încăpățînat va minți. Sir Maxwell recunoscu în sinea sa, cu destulă neplăcere, că nu se putea angaja să declare că, dată fiind natura lucrurilor, asupra soților Farren nu plutea nici o bănuială.

Apoi mai erau, vezi bine, persoanele acelea de la Gatehouse. Jock Graham – un zăpăcit, un fluieră-vînt cum nu mai exista altul. Şi deştept. Dacă i s-ar fi cerut să aleagă omul suficient de mintos pentru a plănui o crimă perfectă şi cu destul sînge rece pentru a o duce la bun sfîrşit, Sir Maxwell ar fi mizat fără şovăire pe Graham. Acesta pusese la cale felurite şotii, antrenîndu-se, deci, perfect pentru aşa ceva, şi putea să-ți toarne minciuni gogonate, privindu-te, fără să clipească, în ochi, cu înfățişare de îngeraş. Despre Ferguson ştia toată lumea că nu se înțelege cu nevasta. Sir Maxwell nu avea cunoştință de alte fapte care să-l pună într-o lumină nefavorabilă, dar, cu morala lui prezbiteriană aspră, înregistră acest amănunt ca pe unul discreditabil. Strachan... ei bine, Strachan era secretarul clubului de golf şi foarte respectat. Fără îndoială că Strachan – ca şi Gowan – putea fi scos din discuție.

Sună telefonul. Wimsey ciuli urechile. Sir Maxwell ridică receptorul cu o încetineală deliberată, care te calcă pe nervi. Vorbi; apoi se întoarse spre Wimsey:

– E Dalziel. Cred că ar fi bine să ascultați la receptorul suplimentar.

– Dumneavoastră sînteți, Sir Maxwell?... *Ay,* avem raportul doctorului... *Ay,* coroborează destul de bine teoria asasinatului. Nu era nici un picur de apă în plămîni.

Tipul murise înainte de a cădea în apă. Lovitura din cap i-o venit de hac. I-o sfărîmat craniul de or intrat țăndări în creier. *Och, ay,* contuzia asta a căpătat-o înainte de moarte, dar de pe urma ei trebuie că a decedat imediat. Sînt o țîră mai multe lovituri la cap şi pe corp, da' doctoru' crede că multe or fost făcute cînd era deja mort, cînd o căzut cadavrul pe rîpă în jos şi cînd a fost aruncat de apă de colo-colo, printre bolovani.

– Dar ora exactă a morții?

– *Ay,* Sir Maxwell, tocmai ajungeam şi la asta. Doctoru' zice că atunci cînd o examinat cadavrul prima oară, Campbell trebuie să fi murit cu cel puțin şase ore înainte, da' mai degrabă cu douăşpe ori treişpe. Asta stabileşte ora crimei cîndva noaptea tîrziu sau dimineața devreme – în orice caz, între miezul nopții şi ora nouă. O circumstanță suspectă şi semnificativă este că în stomacul lui Campbell nu s-o găsit nici urmă de mîncare. O fost omorît înainte să fi luat micul dejun.

– Dar, zise Wimsey, intervenind în discuție, dacă a luat micul dejun devreme, poate că a eliminat tot din stomac înainte de ora prînzului.

– *Ay,* aşa este. Dar n-ar fi fost eliminat din tot trupul. Doctoru' zice că pe dinăuntru era gol ca o tobă şi-i gata să-şi pună la bătaie tot prestigiul profesional că mortul n-o mîncat nimica de cu o seară înainte.

– O fi ştiind el ce spune, zise Wimsey.

– *Ay,* aşa este. Acum o vorbit Înălțimea Sa Lordul Wimsey, nu? Cred că Înălțimea Voastră e mulțumit că raportul vine în sprijinul teoriei sale.

– Or fi mulțumitoare rezultatele, comentă Jamieson, dar tare aş dori să nu se fi întîmplat nimic.

– Aşa este, Sir Maxwell. Numa' că nu-i nici o îndoială că s-o întîmplat şi că trebuie să ne dăm osteneala. Mai este încă o circumstanță remarcabilă, şi anume că nu găsim nici o amprentă identificabilă pe uneltele lui de pictor, ceea ce face să se creadă că cel ce le-o folosit o pictat cu mănuşi. Iară volanul maşinii o fost şters şi-i curat

ca lacrima. *Ay,* socot că avem un caz de asasinat întru totul confirmat. Sir Maxwell, sînteți de părere să anunțăm publicul că-i vorba de o crimă?

– Nu știu ce să spun, sergent. Dumneata ce crezi? Te-ai consultat cu Inspectorul Macpherson?

– Vedeți, domnule, el zice că ne trebuie motive serioase pentru a porni ancheta... *Ay,* îi de preferat să procedăm cu tact, numa' că lumea deja comentează cearta cu Waters... *ay,* și pe cea cu Farren... *ay... ay...* și mai circulă o poveste, cum că Strachan ar fi fost la Creetown în noaptea crimei, să-l spioneze pe Farren... Mă îndoiesc că vom fi în stare să păstrăm secretul.

– Înțeleg. Atunci, poate că este mai bine să aduci la cunoștința publicului că există posibilitatea să se fi întîmplat ceva necurat – că nu sîntem pe deplin satisfăcuți... ceva în genul ăsta. E preferabil, însă, să nu comunici nimănui opinia doctorului despre ora decesului. Vin și eu imediat, să schimb cîteva cuvinte cu Procuratorul Fiscal. Pînă una, alta, am să cer poliției din Kirkcudbright să facă niște investigații.

– *Ay,* Sir... îi cel mai bine să descurce ițele la capătul lor... Am aici un raport din Stranraer, de care trebuie să mă ocup personal. Au reținut un tînăr care se îmbarca pe feribotul de Larne... *ay,* bun, vă sun mai tîrziu, Sir Maxwell.

Șeful Poliției puse receptorul jos și-l privi pe Wimsey cu un zîmbet acru.

– Nu pot să spun că evenimentele nu par să vă dea dreptate, recunoscu el, fără chef. Dar – adăugă, ceva mai înviorat – acum că l-au prins pe omul acela la Stranraer, se va lămuri probabil totul chiar în această dimineață.

– Poate, zise Wimsey, dar mă cam îndoiesc că tipul care a înscenat cu atîta istețime accidentul a putut fi atît de idiot încît să se dea de gol încercînd, prea tîrziu, să fugă în Irlanda. Dumneavoastră nu vă îndoiți?

– Ai dreptate, spuse Jamieson. Dac-ar fi vrut să-și piardă urma, ar fi putut lua vaporul ieri dimineață. Iar

dacă-ar vrea să facă pe nevinovatul, i-ar reuși mai bine stînd acasă.

– Hm, făcu Wimsey. Știți, cred că a sosit momentul să discut unele chestii cu Farren, Gowan și Waters – numai că acesta din urmă a dispărut – și, de fapt, cu toți oamenii de treabă din Kirkcudbright. Puțină bîrfă plină de tact, Sir Maxwell, din partea unui tip vesel, prietenos și curios ca mine, poate face minuni într-o situație de criză. N-o să bată la ochi dacă-mi fac obișnuitul rond matinal al atelierelor, nu? Nu supăr pe nimeni. De fapt, pe unii i-am îmblînzit atît de bine, încît îmi permit să stau în preajma lor și să mă uit cum pictează. Poate că o persoană oficială ca dumneavoastră i-ar stînjeni, mă-nțelegeți, dar de mine nu se leagă nici un fel de morgă. Cred că din întregul Kirkcudbright eu inspir cel mai puțin respect. Încă de mic am avut o înfățișare de neghiob și pe zi ce trece arăt, în toate privințele, din ce în ce mai papă-lapte. Doar pînă și dumneavoastră, domnule Șef, îmi permiteți să vă vizitez, să șed pe un scaun oficial și să-mi fumez pipa, iar în sinea dumneavoastră mă considerați nimic mai mult decît o sîcîială oarecare, plăcută, n-am dreptate?

– O fi ceva în ceea ce spuneți, dar vă rog foarte mult să procedați discret. Nu cred să fie nevoie să rostiți cuvîntul „asasinat".

– Bineînțeles că nu, fu de acord Wimsey. Îi voi lăsa pe ei să-l rostească întîi. Ei bine, *toodle-doo.*

Se prea poate că Wimsey nu timora lumea cu înfățișarea sa, dar primirea ce i se făcu acasă la Farren nu justifica cîtuși de puțin pretențiile lui că nu era „băgat în seamă de nimeni". Ușa i-o deschise doamna Farren, care, dînd cu ochii de el, se sprijini de perete cu un icnet ce ar fi putut fi provocat de surprindere, dar părea mai degrabă unul de alarmă.

– *Hullo,* salută Wimsey, trecînd vesel pragul, ce mai faceți, doamnă Farren? Nu v-am văzut de-un secol, mai precis de vineri seara, cînd am fost amîndoi la Bobbie,

dar pare un secol. Totul străluceşte şi înfloreşte? Pe unde-i Farren?

Doamna Farren, cu înfăţişarea unei năluci pictate de Burne-Jones într-unul din momentele sale de inspiraţie cele mai pre-rafaelite, îi întinse o mînă rece.

– Foarte bine, mulţumesc. Hugh a ieşit. Aăă... Nu poftiţi înăuntru?

Wimsey, aflat deja înăuntru, primi invitaţia cu profundă recunoştinţă.

– Aăă... Foarte amabil din partea dumneavoastră. Sînteţi sigură că nu vă deranjez? Presupun că găteaţi, sau cam aşa ceva, nu?

Doamna Farren clătină din cap şi-l conduse în salonaşul cu draperii albastre şi verde-marin, împodobit cu vaze pline de crăiţe portocalii.

– Sau este dimineaţa consacrată şalurilor? (Doamna Farren croşeta cu lînă de casă în modele foarte atrăgătoare). Pentru preocuparea aceasta ştiţi că vă invidiez. Are ceva ce seamănă cu legenda *Doamnei din Shalott*[1]. Am fost blestemată şi aşa mai departe. Mi-aţi promis că mă veţi lăsa cîndva să mînuiesc şi eu velniţa.

– Mă tem că astăzi mi-e lene, răspunse doamna Farren, cu un zîmbet şters. Nu făceam decît să... nu făceam... Scuzaţi-mă un moment.

Ieşi, iar Wimsey o auzi vorbind cu cineva în odăile din fund – mai mult ca sigur cu fata ce venea zilnic să se ocupe de munca grea. Îşi roti privirea prin cameră şi ochiul lui ager observă că aceasta avea o înfăţişare cam tristă. Nu era, propriu-zis, în neorînduială; nu se făcea interpreta nici unui zbucium făţiş; dar perniţele erau strivite; ici, colo cîte o floare se ofilise; pe pervazul ferestrei, ca şi pe tăblia lucitoare a mesei, putea fi observată o peliculă subţire de praf. În casele unora dintre prietenii săi aceasta n-ar fi indicat decît o anumită neglijenţă din partea unor creiere situate mult deasupra

[1] Poem de Lord Alfred Tennyson (1832).

fleacurilor ca praful sau dezordinea, dar la doamna Farren fenomenul era extrem de semnificativ. Pentru ea, frumuseţea unei vieţi ordonate nu era o vorbă aruncată în vînt, ci o dogmă ce se cerea propovăduită, un cult practicat cu pasiune şi delicateţe. Wimsey, cu imaginaţia sa vioaie, vedea în urmele acelea de neglijenţă mărturii ale unei nopţi de suspans, ale unei dimineţi de teroare; îşi aminti de silueta agitată din pragul uşii şi de acel bărbat... Da, trecuse şi un bărbat pe aici. Dar Farren nu era acasă. Iar doamna Farren era o femeie foarte atrăgătoare, dacă-ţi plăcea genul acela de frumuseţe, cu faţa ovală şi ochii mari, cenuşii şi cu masa bogată de păr arămiu despărţită în creştet şi strînsă într-un coc mare pe ceafă.

În dreptul ferestrei se auziră paşi – Jeanie, cu un coş pe braţ. Doamna Farren reveni şi se aşeză pe un scaun înalt, cu spătarul îngust, privind afară pe lîngă el ca o cerşetoare tînără care încearcă să-şi pună întrebarea dacă Cophetua[1] nu este, totuşi, o povară în viaţa de familie.

– Şi unde, întrebă Wimsey, cu o lipsă de tact aproape obtuză, a dispărut Farren?

Peste ochii mari trecu brusc o umbră de durere sau teamă.

– A ieşit... undeva...

– Petrecăreţul de el, rîse Wimsey. Sau lucrează?

– N-nu ştiu exact. Doamna Farren rîse. Ştiţi cum e casa asta. Oamenii pleacă, spunînd că se vor întoarce la cină, şi pe urmă se întîlnesc cu cineva, sau le spune careva că trage undeva peştele, şi cine ştie cînd îi mai vezi.

– Da, e o ruşine, spuse Wimsey, înţelegător. Vreţi să ziceţi că n-a venit nici măcar să mănînce?

[1] Rege african mitic, indiferent faţă de femei, dar care se îndrăgosteşte de o tînără săracă. Legenda lui e povestită de T. Percy în *Reliques of Ancient English Poetry* (1765) şi de Tennyson în *The Beggar Maid*.

– A, nu, vorbeam numai aşa, în general. Ba da, a fost acasă la cină.

– Şi pe urmă a şters-o imediat, zicînd, presupun, că vrea să cumpere un pachet de Gold Flakes şi că se va întoarce peste zece minute. E descurajatoare, nu-i aşa, comportarea asta a noastră. Şi eu sînt capabil să jignesc îngrozitor, deşi am conştiinţa destul de neîncărcată. La urma urmei, Bunter cîştigă bani ca să mă întreţină. Şi nu-i acelaşi lucru cu a avea o soţie devotată, care să-mi încălzească papucii şi să se uite din cinci în cinci minute prin uşa de la intrare, să vadă dacă apar.

Doamna Farren inspiră sonor.

– Da, e groaznic, nu-i aşa?

– Groaznic. Nu, vorbesc serios. Cred că nu-i corect. La urma urmei, nimeni nu poate şti ce li se va întîmpla altora. Uitaţi-vă la Campbell.

De data asta nu mai era nici o îndoială. Doamna Farren scoase un icnet de groază, aproape un ţipăt, dar îşi reveni imediat.

– O, Lord Peter, spuneţi-mi, ce s-a întîmplat de fapt? Jeanie a venit cu o poveste înfiorătoare, cum că ar fi fost ucis. Dar se aprinde aşa de repede şi vorbeşte cu un accent scoţian atît de puternic, încît zău că n-am înţeles nimic.

– Mă tem că ăsta-i adevărul, zise sobru Wimsey. A fost găsit ieri după-amiază, zăcînd în Minnoch cu capul spart.

– Cu capul spart? Doar nu vreţi să spuneţi...

– Ei bine, e greu de spus ce s-a întîmplat exact. Vedeţi, chiar în locul ăla albia rîului este plină de pietre...

– Şi a căzut în rîu?

– Aşa se pare. În orice caz, era în apă. Dar doctorul spune că nu s-a înecat. Lovitura de la cap a provocat decesul.

– Ce cumplit!

– Mă mir că n-aţi aflat nimic pînă acum. Eraţi prieteni buni, nu-i aşa?

– Păi da, îl cunoşteam foarte bine...

Aici se opri, iar Wimsey, crezînd că are să leşine, sări în picioare.

– Ştiţi ceva... am impresia că şocul a fost prea puternic... Să vă aduc puţină apă.

– Nu, nu...

Întinse un braţ ca să-l oprească, dar el ţîşnise deja prin hol în atelier, unde îşi amintea că văzuse o chiuvetă. Primul lucru pe care-l observă acolo fu caietul de schiţe al lui Farren, deschis pe masă, tablourile împrăştiate peste tot şi paleta aruncată cu nepăsare între ele. O haină veche, de pictat, atîrna pe uşă, iar Wimsey îi scotoci cu atenţie buzunarele exterioare şi interioare, fără să dea de nimic vrednic de atenţie. La robinet, umplu o cană, în timp ce ochii i se roteau grăbiţi. Şevaletul de atelier era la locul său, cu un tablou neterminat pe el. Şevaletul mic, pentru schiţe, era proptit de chiuvetă, legat. Evident că Farren nu plecase să picteze.

Udîndu-i mîna, apa îi reaminti de ce anume se afla acolo. Şterse cana şi făcu stînga-mprejur, să iasă din atelier. Executînd mişcarea, zări trusa de pescuit a lui Farren într-un colţ, în spatele uşii. Două undiţe pentru păstrăvi, una pentru somon, plasa, craponul, coşul şi cizmele de cauciuc. Ei da, s-ar fi putut să existe şi o a patra undiţă, iar de pescuit se putea pescui şi fără coş sau cizme. Dar, aşa cum stătea acolo, setul avea aerul de a fi complet.

Se întoarse în salon. Nervoasă, doamna Farren îi îndepărtă mîna ce ţinea cana.

– Mulţumesc, dar n-am nevoie. Doar v-am spus că nu. N-am nimic.

Ochii nedormiţi, îngrijoraţi, o trădau. Wimsey avea senzaţia că se poartă ca o brută, dar cineva avea să înceapă, foarte curînd, să pună întrebări. Mai bine el decît poliţia, îşi spuse.

– Soţul dumneavoastră trebuie să se întoarcă în orice clipă, zise. Deja, ştirea se va fi răspîndit în toată ţara. E

surprinzător, de fapt, că n-a sosit încă. Chiar nu ştiţi unde-ar putea fi?

– N-am nici cea mai mică idee.

– Ce vreau să spun este că aş fi încîntat să-i transmit vreun mesaj, sau altceva asemănător.

– De ce să faceţi una ca asta? Oricum, vă mulţumesc. Dar zău, Lord Peter, vorbiţi de parcă ar fi decedat cineva din familia mea. Noi îl cunoaştem, desigur, foarte bine pe domnul Campbell, dar nu există motive să înnebunesc de durere... Sper că asta nu sună a nesimţire...

– Cîtuşi de puţin. Mi s-a părut doar că sînteţi puţin tulburată. Mă bucur foarte mult că nu-i aşa. Poate că am înţeles eu greşit...

– Poate că da, spuse ea, sleită de puteri.

Apoi se mai învioră puţin şi se întoarse, aproape sprinţară, spre el:

– Îl compătimeam pe domnul Campbell. Era extrem de nepopular, şi asta-l amăra mai mult decît îşi dădeau seama oamenii. Tuturor le purta o pică perpetuă. Asta nu-l făcea simpatic. Şi cu cît urăşti mai tare pe toată lumea pentru că te urăşte pe tine, cu atît devii mai antipatic, iar ura lor sporeşte. Acest lucru eu l-am înţeles. Omul însă nu mi-a plăcut. Era imposibil să-ţi placă. Dar am încercat să fiu imparţială. Cred că n-a fost înţeles. Dar nu e bine să încetăm să ne mai purtăm corect numai fiindcă semenii noştri nu ne înţeleg.

– Nu, răspunse Wimsey. Dacă dumneavoastră şi soţul dumneavoastră...

– Oh, făcu femeia. Hugh şi cu mine ne înţelegem.

Wimsey dădu din cap. Se gîndi că minte. Toată lumea ştia că Farren nu era de acord cu Campbell. Dar ea era acel soi de femeie care, o dată ce s-a hotărît să radieze în jur numai dulceaţă şi lumină, îşi duce misiunea pînă la capăt cu toată încăpăţînarea posibilă. Îi studie gura plinuţă, puţin bosumflată şi fruntea îngustă, ce indica un caracter hotărît. Era faţa unei femei care vedea numai ceea ce voia ea să vadă, convinsă că toate relele lumii

pot fi abolite dacă pretinzi, pur şi simplu, că nu există. Femeile de acest tip sînt periculoase, pentru că sînt proaste. Proaste şi periculoase, ca Desdemona.

– Nu face nimic, spuse Wimsey, tot neserios. Să sperăm că fiul rătăcitor se va întoarce curînd acasă. Mi-a promis că-mi arată nişte lucrări de-ale lui. Ard de nerăbdare să i le văd. Cred că am să dau oricum de el în plimbările mele prin împrejurimi. Presupun că este ca întotdeauna, cu bicicleta?

– O, da, are bicicleta cu el.

– Am impresia că la Kirkcudbright există mai multe biciclete pe cap de locuitor decît în orice alt oraş pe care-l cunosc, observă Wimsey.

– Asta fiindcă suntem toţi atît de harnici şi atît de săraci.

– Întocmai. Nimic mai virtuos decît o bicicletă. Nu v-aţi putea imagina un ciclist comiţînd o nelegiuire, nu-i aşa? Decît, desigur, un omor sau o încercare de omor.

– De ce tocmai omor?

– Păi, fiindcă merg ca vîntul, în haite, pe partea greşită a drumului şi niciodată nu au faruri, clopoţei sau frîne. Eu numesc felul cum te aruncă cicliştii în şanţ omor. Sau sinucidere.

Sări în picioare, cu un strigăt de îngrijorare. De data asta, doamna Farren leşinase cu adevărat.

CAPITOLUL VII

GRAHAM

După ce-i administrase doamnei Farren primul ajutor, Lordul Peter Wimsey o lăsă întinsă confortabil pe sofaua din salon şi porni în căutarea lui Jeanie. O descoperi pe aceasta în prăvălia cu produse pescăreşti şi, anunţînd-o că stăpîna ei nu se simţea prea bine, o trimise acasă.

– *Ay*, spuse filosofic Jeanie. Nu mă mir. Suferă în sufleţelul ei din cauza lu'domnu' Farren. Şi nu-i de mirare, după ce dînsu' o făcut aşa o zarvă mare şi dus o fost pe poartă afară şi n-o mai venit două nopţi.

– Două nopţi? repetă, surprins, Wimsey.

– *Ay*. Alaltăieri seara o plecat cu bicicleta, înjurînd de mama focului şi nici o vorbă n-o spus despre ce vrea să facă sau unde vrea să se ducă.

– Înseamnă că aseară n-a fost acasă la cină?

– El? Acasă la cină? Vedeţi bine că nu, da' n-o fost toată ziua acasă. Luni seara s-o-ntîmplat să vie acasă şi să dea peste Campbell acolo, pe care l-o trimis la plimbare; după aia o fost aşa un scandal, că nevasta lu' frati'miu mai-mai c-o murit de sperietura trasă, tocma' acum că i se apropie sorocu'. După care iese afară pe uşă şi la revedere, cu doamna Farren alergînd după ei, cu

obrajii scăldaţi în lacrimi. Eu una nu pricep de ce ţine aşa de mult la omu' ăsta. Din partea mea ducă-se pe pustii, cu geloziile şi cu furiile lui cu tot.

Wimsey înţelese din ce cauză fusese trimisă Jeanie atît de prompt la cumpărături. Fusese, totuşi, un lucru necugetat: nimeni nu se putea aştepta ca fata să-şi ţină gura cînd era vorba de o bîrfă atît de interesantă. Mai devreme sau mai tîrziu povestea tot ar fi ajuns la urechile cuiva. Observă că şi acum li se aruncau priviri curioase, în vreme ce mergeau pe stradă.

Lordul mai formulă cîteva întrebări. Nu, soţia fratelui lui Jeanie n-ar fi putut spune precis care fusese subiectul certei, dar asistase la ea de la geamul dormitorului ei. Domnul Campbell venise cam pe la ora şase, pe urmă se întorsese acasă domnul Farren, iar domnul Campbell plecase aproape imediat. Nu ştia dacă existase o înfruntare între Farren şi Campbell. Dar în continuare doamna şi domnul Campbell discutaseră o oră în salon, iar domnul Farren se plimbase prin cameră ca un leu în cuşcă, dînd întruna din braţe, pe cînd doamna plîngea. Urmaseră vociferări şi un fel de trînteală, iar domnul Farren ieşise în mare grabă pe uşă, trăgîndu-şi pălăria pe ochi, şi-şi înhăţase bicicleta. Doamna Farren dăduse fuga să-l oprească, dar el se desprinsese, brutal, de ea şi plecase pe bicicletă. De atunci nu mai fusese acasă, căci soţia fratelui lui Jeanie îl pîndise să vadă cînd se întoarce, curioasă fiind de ce avea să se mai întîmple.

Incidentul descris mai sus avusese loc luni, iar astăzi era miercuri: marţi, Campbell fusese găsit mort sus la Minnoch.

Wimsey îşi luă rămas-bun de la Jeanie, avertizînd-o să nu-şi bată prea mult gura despre treburile stăpînilor, şi o luă în direcţia secţiei de poliţie. Pe drum, se răzgîndi. La ce bun să faci valuri înainte de vreme? Poate că vor surveni amănunte noi. N-ar fi o idee rea să dea o fugă pînă la Gatehouse. Ar fi vrut s-o întrebe ceva pe doamna Green, femeia ce-i făcea curat lui Campbell. Şi poate că

mai găsea ceva interesant acasă la Campbell: scrisori, documente, cine ştie. Oricum, o plimbărică în maşină nu putea să-i strice.

Trecînd, cu aceste intenţii, peste podul de la Gatehouse, atenţia-i fu atrasă de un bărbat înalt, adîncit în discuţie, în dreptul hotelului „Anwoth“, cu poliţistul local. Omul, cam răpănos îmbrăcat cu un străvechi impermeabil, pantaloni de golf uzaţi, bocanci dezonoranţi şi jambiere, cu un rucsac în spate, îi adresă lui Wimsey un salut violent cu mîna. Wimsey opri maşina cu nesăbuită grabă, gata să strivească pisica hotelului şi răspunse fluturîndu-şi mîna la fel de violent.

– *Hullo-ullo-ullo,* strigă el. De unde ai răsărit, vagabond bătrîn ce eşti?

– Se pare că toată lumea este curioasă să afle răspunsul la această întrebare, răspunse bărbatul cel neîngrijit, întinzînd o mînă mare, cu oase puternice. Constat că nu mi se dă voie să-mi văd de treburile personale fără o adevărată tevatură. Despre ce este vorba, de fapt?

Wimsey privi spre poliţist, care scutură misterios din cap.

– Cum am primit ordin – începu acesta – să facem, o anchetă...

– Dar n-aţi primit ordin să faceţi din ea un mister, nu? îl întrerupse bărbatul cel neglijent îmbrăcat. Care-i problema? Sînt bănuit de a fi comis vreo infracţiune? Ce anume? Beţie şi conturbarea liniştii publice? Folosirea unei biciclete fără lumină de poziţie? Condus periculos al maşinii, sau ce?

– Ei, domnule Graham, *sir,* în ceea ce priveşte bicicleta, mi-ar plăcea să ştiu...

– De data asta sînt nevinovat, replică prompt Graham. Şi oricum, ştii, a împrumuta nu înseamnă a fura.

– Ce, ai împrumutat biciclete mecanice? întrebă Wimsey cu interes. Nu e bine. E un obicei prost. Bicicletele sînt blestemul acestei ţări. În primul rînd că au

centrul de gravitate prea sus, iar apoi frînele nu le funcţionează niciodată.

– Ştiu, recunoscu domnul Graham, e o ruşine. Fiecare bicicletă nouă pe care o iau cu împrumut este mai proastă decît precedenta. Deseori sînt silit să mă refer la această problemă în cuvinte aspre. Zilele trecute, cît pe-aci să-mi rup gîtul pe bicicleta tînărului Andy.

– Oh, zise proprietarul, care se apropiase în timp ce se desfăşura conversaţia, deci tumneafoastră eraţi, nu-i aşa, tomnule Graham, ăl de ia şutit vlăcăului bigigleta? Sînteţi pinefenit la ea, nu susţin contrariul, numa' că băiatu' s-o cam năcăjit, neştiind cum de-i tispăruse.

– Iarăşi a dispărut? întrebă domnul Graham. Ei bine, dă-mi voie să spun că de data asta nu eu sînt vinovatul. Poţi să-i transmiţi lui Andy că nu mai iau cu împrumut maşinăria aia a lui mizerabilă cîte zile oi mai avea, dacă nu are bunul-simţ s-o repare. Iar pe cel ce-o fi luat-o să-l ajute Dumnezeu, asta-i tot ce pot spune, fiindcă are toate şansele să fie găsit mort într-un şanţ.

– Se prea poate, domnule Graham, zise poliţistul, dar mi-aţi face multă plăcere dacă mi-aţi spune...

– La naiba! strigă Jock Graham. Nu, n-am să-ţi dau socoteală unde am fost. De ce-aş face-o?

– Uite care-i situaţia, bătrîne, interveni Wimsey. Poate că ţi-a ajuns la ureche, în misterioasa ta ascunzătoare, că domnul Campbell a fost găsit mort într-un rîu, ieri după-amiază?

– Campbell? Sfinte Dumnezeule. Nu, nu auzisem. Măi, măi, măi! Sper să i se ierte toate păcatele. Dar ce-a făcut? A dat de duşcă prea multe halbe şi a căzut de pe docul de la Kirkcudbright?

– Ei bine, nu. Aparent picta, a alunecat pe pietre şi şi-a făcut craniul zob.

– Şi-a făcut craniul zob? Prin urmare, nu s-a înecat?

– Nu, nu s-a înecat.

– O! Bun, eu întotdeauna i-am spus că va sfîrşi spînzurat, dar se vede că a găsit o altă cale. Am avut, totuşi,

dreptate cînd am spus că nu s-a înecat. Aşadar, pentu el s-a terminat, amărîtul de el. Cred că pe chestia asta s-ar cuveni să intrăm şi să bem un pahar, ce părere ai? Unul mititel, ca să i se odihnească sufletul în pace. Nu-mi prea plăcea de el, dar într-un fel îmi pare rău cînd mă gîndesc că n-am să-l mai iau peste picior niciodată. Vii cu noi, sergent?

– Vă mulțumesc mult, domnule, dar dacă sînteți bun...

– Lasă-mă pe mine, murmură Wimsey, strîngînd cotul polițistului şi intrînd pe urmele lui Graham în bar.

– Cum ai izbutit să nu afli nimic despre crimă, Jock? se interesă el, după ce fuseseră serviți cu băutură. În ce gaură ai stat ascuns în ultimele două zile?

– Uite cum vorbeşti. Eşti la fel de iscoditor ca şi amicul nostru de aici. Am dus o viață retrasă – fără scandal, fără ziare. Dar te rog să-mi povesteşti despre Campbell. Cînd s-a întîmplat toată tărăşenia?

– Corpul a fost găsit cam la ora două. Se pare că a mai fost văzut în viață, pictînd, la unsprezece şi cinci.

– Atunci s-ar zice că n-au stat prea multă vreme pe gînduri. Ştii, m-am gîndit adesea că poți avea un accident acolo sus pe dealuri şi să nu te găsească nimeni săptămîni de zile. Numai că locul acela de la Minnoch este destul de frecventat – cel puțin în toiul sezonului de pescuit. Presupun că nu...

– Şi cum de ați ştiut, dacă nu vă e cu bănat, că accidentul a avut loc sus la Minnoch?

Jock Graham se uită lung la fața însuflețită a polițistului.

– Cum de am... ce? Oh, ho. Ca să citez o doamnă extrem de respectabilă şi de decent îmbrăcată, pe care s-a întîmplat s-o aud odată discutînd cu o prietenă pe Theobald's Road, treaba-i mult mai afurisită decît se vede cu afurisitul de ochi liber. Preocuparea asta față de locul unde mă aflam şi lovitura dată lui Campbell în cap... să înțeleg, sergent, că sînt bănuit de a-i fi zdrobit bietului om

țeasta şi a-l fi prăvălit apoi în rîu, ca pe cavalerul rătăcitor din baladă?

– Nu tocmai, domnule, dar ca o chestiune de rutină...

– Pricep.

– *Och,* exclamă patronul, în capul căruia începea să se facă, încet, lumină. Că doară nu-ți fi frînd să spuneți că sărmanul om o fost omorrît?

– Nu-i deloc exclus, replică sergentul.

– Chiar asta vrea să spună, confirmă Graham. Am citit-o în ochii lui grăitori. Frumoasă întîmplare, într-un locşor liniştit de la țară, ca ăsta.

– Îi cefa teribil, fu de părere patronul.

– Ei, hai, Jock, suplică Wimsey. Nu ne mai fierbe în suc propriu. Doar vezi şi dumneata că suspansul ne face rău. De unde ştiai de prezența lui Campbell sus pe Minnock?

– Telepatie, răspunse Graham cu un rînjet pînă la urechi. Scormonesc în mințile voastre şi văd imaginea aievea: albia plină de pietre ascuțite... panta abruptă de granit ce duce la ea... podețul... copacii cu laguna neagră de sub ei... şi-mi spun: *„By Jove,* e Minnoch". Elementar, dragul meu Watson.

– Nu ştiam că te pricepi să citeşti gîndurile.

– Încă o circumstanță agravantă, nu-i aşa? De fapt, nu mă pricep. Ştiam că Campbell trebuia să fie ieri sus pe Minnoch fiindcă mi-a spus-o chiar el.

– Ți-a spus-o el?

– Mi-a spus-o el. Da, de ce nu? Vezi dumneata, uneori vorbeam cu Campbell fără că arunc în el cu bocanci. Luni m-a informat că a doua zi intenționează să urce sus şi să picteze podul. Chiar mi-a întocmit o schiță a compoziției, bombănind tot timpul, doar ştii cum era.

Graham scoase din buzunar o bucățică de cretă şi se apucă să deseneze pe tejghea, strîmbîndu-se ca să imite cît mai veridic obrajii masivi şi buzele umflate ale lui Campbell, trasînd cu mîna contururi aspre, nefinisate, cu gesturile bruşte şi repezi ale lui Campbell. Sub ochii lor,

desenul se înfiripa cu vrăjitoreasca repeziciune a unei secvențe cinematografice – pîrîul, arborii, podul şi o masă de nori albi, pîntecoşi, totul semănînd atît de perfect cu pînza găsită de Wimsey pe şevalet, încît acesta din urmă tresări.

– Ai putea cîştiga o avere cu imitațiile, Jock, fu de părere Lordul.

– Asta-i ghinionul meu. Sînt prea îndemînatic. Pot picta în stilul oricui, în afară de al meu. Ceea ce-i îngrijorează pe critici: „Domnul Graham bîjbîie încă, în căutarea unui stil propriu" şi aşa mai departe. Dar pe mine mă amuză. Atenție, urmează Gowan.

Şterse schițele, iar în locul lor desenă o replică expresivă în cretă a unei compoziții caracteristice de-a lui Gowan – o casă posomorîtă de la hotar, o fîşie lungă de coastă, iar în prim-plan o barcă şi pescari vînjoşi, aplecați asupra năvoadelor.

– Iar acum, Ferguson – una bucată copac cu rădăcini ornamentale, una bucată reflectare a aceluiaşi în apă – depărtarea pîcloasă, azurie; de fapt, albastru cam peste tot... şi o grămadă de pietre ca să centreze compoziția. Iată-l şi pe Farren: panoramă a acoperişurilor din Kirkcudbright, completă cu Tolbooth, arătînd ca o Arcă a lui Noe construită din cuburi de la grădiniță – vermion, galben de Napoli, ultramarin – o *naivité* sofisticată şi nici urmă de umbre... Acum Waters... „nici unul dintre şarlatanii ăştia nu-şi dau osteneala să deseneze"... vedere aeriană a carierei de piatră, pe care poți identifica orice pietricică... un cal şi o căruță schițați violent în partea de jos, ca să ne arate că este în stare... Dragii mei – vărsă nişte bere pe tejghea şi o şterse cu o mînecă zdrențuită – toată banda nu are decît o singură calitate care-mi lipseşte mie, şi anume percepția individuală, mare păcat. Ei sînt perfect sinceri, iar eu nu – prin asta ne deosebim, şi asta contează. Wimsey, îți declar: jumătate din idioatele de portrete pentru care mă plăteşte lumea sînt caricaturi – numai că tîmpiții de ei nu-şi dau seama.

Dacă şi-ar da-o, ar prefera să moară, decît să semneze cecuri.

Wimsey izbucni în rîs. Dacă Graham încerca să cîştige timp, se pricepea de minune s-o facă. Dacă încerca să îndepărteze bănuielile de periculosul lui talent al imitației, cu greu ar fi putut realiza o impresie mai credibilă de franchețe nepăsătoare. Iar explicația dată de el era suficient de plauzibilă: într-adevăr, de ce să nu fi spus Campbell – lui Graham sau altcuiva – unde intenționa să se ducă?

Agentul de poliție începea să dea semne de nerăbdare.

– Ca o chestiune de rutină... murmură el.

– Oh! exclamă domnul Graham. Tinerelul ăsta face parte din rasa buldogilor.

– Evident, spuse Wimsey. Ca şi Sfîntul Gengulphus. Doar ei strigau: „la uite, drace, cît de tenace". Nu-ți merge, bătrîne. El insistă să primească un răspuns.

– Sărmanul de el, îl compătimi Graham. Trebuie că este sclavul necesității, aşa cum spuneau doicile pe vremurile bune de altădată, înainte de a se fi auzit de Montesori[1] . Nu, n-am fost sus pe Minnoch. Dar unde am fost, mă priveşte direct şi personal.

– Biine, domnule, făcu polițistul, interzis. Simțea că situația în care se afla – prins între Regulile Judecătorilor, Mandatul Regal, tendința sa firească de a nu-l crede pe domnul Graham capabil de nimic rău şi dorința de a se evidenția – era destul de dificilă.

– Hai, întinde-o, tinere, spuse Graham binevoitor. Nu faci decît să-ți iroseşti timpul. Ajunge să te uiți în ochii mei ca să-ți dai seama că nu-s în stare să omor nici măcar o muscă. N-ai cum să ştii că nu-ți scapă criminalul tocmai acum, în timp ce schimbăm replici vesele la o halbă de bere.

---

[1] Maria Montesori (1870-1952), autoare a unui sistem de educație bazat pe spontaneitate şi libertate.

– Înțeleg – se încăpățînă polițistul – că refuzați categoric să declarați unde vă aflați luni noaptea?

– Ai priceput, în sfîrșit! strigă Graham. Știi, Wimsey, în țara asta facem totul încet, dar sigur. Așa este, refuz categoric, absolut, *in toto* și cu desăvîrșire. Poate ar trebui să-ți notezi, ca să nu uiți.

Polițistul procedă întocmai, cu un aer solemn.

– A, biine, zise el. Va trebui să raportez celor în drept.

– Corect, aprobă Graham. Am să vorbesc și eu cu ei.

Polițistul clătină fără convingere din cap și se îndepărtă agale și fără chef.

– Bietul de el, zise Graham. Ar trebui să-mi fie rușine că l-am luat peste picior. Încă o bere, Wimsey?

Wimsey refuză, drept pentru care Graham îl părăsi cam abrupt, anunțînd că trebuie să plece ca să pună lucrurile la rînd în atelier.

Patronul de la „Anwoth" îl urmări cu privirea.

– Ce se ascunde în spatele chestiei ăsteia? întrebă Wimsey într-o doară.

– *Och,* o afentură sau alta, răspunse patronul. Îi un gentleman berfect, tomnu' Graham, și un mare iubitor de toamne.

– Chiar așa, zise Wimsey. Ceea ce-mi amintește, Rob, că am un *limerick*[1] pentru dumneata.

– Chiar afeți? se bucură hangiul, și închise, precaut, ușa dintre holul hotelului și bar.

După ce-și recită *limerick*-ul și-și luă rămas-bun, Wimsey se concentră din nou asupra investigației sale. Îngrijitoarea, doamna Green, locuia într-o căsuță din apropiere. La sosirea lui Wimsey, tocmai era ocupată cu plămădirea unor turte de ovăz, dar după ce-și curăță mîinile de făină și puse turtele pe plită, se arătă destul de dornică să vorbească despre moartea neașteptată a omului pe care îl slujise.

---

[1] Poezie comică în formă fixă, cu un conținut adesea licențios.

Avea un accent scoțian puternic și o fire extrem de impresionabilă, dar Wimsey, după ce repetă de două sau de trei ori întrebarea, reuși să înțeleagă răspunsul.

– A luat domnul Campbell micul dejun înainte de a pleca de acasă luni dimineață?

Da, îl luase. Femeia găsise pe masă niște resturi de ouă cu șuncă și un ceainic și o cană, folosite. În plus, pîinea și untul se împuținaseră, comparativ cu seara precedentă, iar din jambon fuseseră tăiate cîteva felii.

– Din așa ceva consta de obicei micul dejun al domnului Campbell?

Ay, mînca la micul dejun ouă cu șuncă, cu o regularitate de ceasornic. Două ochiuri și două felii de șuncă și în dimineața respectivă se hrănise exact la fel, fiindcă doamna Green numărase.

– Și-a luat și domnul Ferguson micul dejun în dimineața aceea?

Da, domnul Ferguson mîncase o scrumbie afumată și băuse o cafea. Chiar doamna Green îi adusese o pereche de scrumbii sîmbătă, iar el mîncase una duminică dimineață, și pe cealaltă luni. La nici una dintre vile, din cîte observase ea, nu se petrecuse nimic ieșit din comun, după cum îl informase și pe polițistul venit să-i pună întrebări.

În timp ce mergea cu viteză spre Kirkcudbright, Wimsey întorcea întruna problemele acestea în minte. Raportul doctorului făcea ca cele două ouă și două felii de șuncă să dea de bănuit. Altcineva luase micul dejun acasă la Campbell, iar persoana căreia i-ar fi fost cel mai la îndemînă să procedeze astfel era Ferguson. Pe de altă parte, dacă nu Ferguson fusese acela, s-ar fi putut ca Ferguson să fi observat cine fusese. Nu era frumos din partea lui Ferguson că plecase, pe nepusă masă, la Glasgow.

Cît despre Graham, se pare că nu fusese la Glen Trool. Refuzul său de a vorbi putea fi explicat în mai multe feluri. „Doamnele" era explicația cea mai evidentă;

în interesul lui Graham, era bine să se afle dacă avea vreo legătură sentimentală în localitate. Sau poate că descoperise un pîrîu îndepărtat, bogat în păstrăvi, pe care intenționa să-l păstreze numai pentru sine. Sau poate că nu vorbise doar ca să-i necăjească. Greu de știut. Sub pojghița de excentricitate, Graham era un om cu mult scaun la cap. Totuşi, la țară, unde toată lumea cunoştea pe toată lumea, este imposibil să faci din mişcările tale un secret absolut. Cineva trebuie să-l fi văzut pe Graham – numai să fie acel cineva dornic să vorbească. Lucru care, la fel cu toate cele ce țineau de acest caz, era foarte îndoielnic, deoarece locuitorii de la țară sînt neîntrecuți în păstrarea unei tăceri pline de semnificații.

Wimsey trecu pe la Sir Maxwell Jamieson, pentru a-i da raportul despre ouă şi şuncă, raport primit cu un extrem de sec „*Ay, imph'm*". Dalziel nu mai comunicase nimic, aşa că se duse acasă, trecînd mai întîi pe la casa de vizavi, ca să se asigure că Waters nu se reîntorsese.

Bunter îi făcu o primire respectuoasă, dar era evident că ceva îi tulbura liniştea spirituală. Chestionarea lui dovedi, însă, că era pur şi simplu contrariat de descoperirea că scoțienii îşi pierduseră în aşa măsură simțul decenței lingvistice, încît numeau farfuria „strachină" – evident, cu intenția deliberată de a-i deruta pe străini şi a-i face să se simtă ca nişte tauri într-un magazin de porțelanuri fine.

Wimsey îşi exprimă regretul şi, pentru a-l ajuta pe Bunter să uite această experiență paralizantă, îi povesti despre întîlnirea cu Jock Graham.

– Zău, *my lord*? Fusesem încunoştințat deja de reapariția domnului Graham. Înțeleg că luni seara se afla la Creetown.

– Chiar aşa, *by Jove*? De unde ştii?

Bunter tuşi.

– După discuția cu tînăra persoană de la magazinul de porțelanuri, *my lord*, am intrat pentru cîteva minute la „McClellan Arms". Nu în sala publică, *my lord*, ci în holul

adiacent. Acolo, la bar, am auzit accidental nişte persoane referindu-se la această împrejurare.

– Ce fel de persoane?

– Grosolan îmbrăcate, *my lord*. Presupun că se consacră îndeletnicirii pescăreşti.

– Şi asta e tot ce spuneau?

– Da, *my lord*. Din păcate, unul dintre ei a aruncat o privire în holişor şi mi-a detectat prezența, iar după aceea nu s-au mai referit deloc la problema respectivă.

– Dar cine să fi fost, oare, nu ştii?

– M-am străduit să aflu de la patron, dar nu mi-a spus decît că sînt nişte flăcăi veniți din port.

– Oh. Presupun că mai mult de atît nu vei afla niciodată. Hm. Ai reuşit să-l vezi pe vreunul la față?

– Numai pe cel care a privit spre uşă, şi pe acela doar cîteva clipe. Ceilalți stăteau cu spatele la uşă cînd am ieşit, *my lord*, şi n-am dorit să dau impresia că aş fi indiscret.

– Nu. Bun, Creetown se află pe drumul spre Newton-Stewart, dar oricum e la o distanță apreciabilă de Minnoch. Au pomenit cumva şi ora cînd l-au văzut pe domnul Graham?

– Nu, *my lord*, însă, din faptul că toți se refereau la numărul halbelor consumate de dînsul, deduc că era înainte de ora închiderii.

– Ah, exclamă Wimsey, cîteva întrebări la birturile din Cretown s-ar putea să ne lămurească. În regulă, Bunter. În după-amiaza asta, cred că am să ies să-mi limpezesc mintea cu o partidă de golf. Pregăteşte un cotlet la grătar cu cartofi prăjiți pentru ora 7.30.

– Prea bine, *my lord*.

....

Wimsey îşi jucă partida de golf cu Primarul, fără a găsi în ea prea multă satisfacție, în afară de aceea că îl învinse la o diferență de cinci puncte, cu trei de jucat. Din victoria aceasta deduse că Primarul nu avea conştiința

tocmai liniştită, dar nu izbuti nicicum să-l facă să vorbească despre Campbell. Fusese o „întîmplare nefericită" şi Primarul era de părere că „s-ar putea să treacă ceva timp pînă i se va da de capăt", dar după aceea conversaţia fusese dirijată ferm spre întrecerea de aruncare a discului de la Gatehouse, regata recentă de la Kirkcudbright, micşorarea numărului de somoni şi prădăciunile săvîrşite de braconieri în estuar, precum şi spre problema distribuirii apei mareelor în reţeaua de canalizare.

La nouă şi jumătate, după ce ingerase cotletul preparat la grătar şi o tartă cu rubarbă, cînd visa, aplecat asupra unor numere vechi din *The Gallovidian*, Wimsey fu readus la realitate de zgomotoul de paşi de pe pietrele aleii. Tocmai se ridica, pentru a privi pe fereastră, cînd se auzi un ciocănit la uşă şi o voce veselă, feminină, strigă:

– Putem intra?

Domnişoara Selby şi domnişoara Cochran locuiau în vilişoare alăturate şi puteau fi văzute încontinuu luînd ceaiul una în salonaşul celeilalte, sau scăldîndu-se împreună pe plaja de la Doon. Domnişoara Selby era înaltă, oacheşă, alcătuită din unghiuri, atrăgătoare la modul direct, necompromiţător, şi picta în ulei studii de siluete bune, pline de forţă, angulare şi atractive. Domnişoara Cochran era rotunjoară, veselă, plină de haz şi cu părul sur; făcea ilustraţii, în peniţă şi acuarelă, pentru povestiri publicate în reviste. Lui Wimsey îi erau simpatice amîndouă, pentru că nu băteau niciodată cîmpii, iar lor le plăcea de el din acelaşi motiv, dar şi fiindcă îl găseau pe Bunter extrem de amuzant. Bunter se întrista de fiecare dată cînd le vedea pregătindu-şi singure de mîncare, sau punînd cu mîna lor perdelele la geamuri. Le sărea în ajutor, cu un aer reprobator, luîndu-le din mînă cuiele şi ciocanul, cu un respectuos „Daţi-mi voie mie, domnişoară"; se oferea, îndatoritor, să se ocupe de tocăniţe şi ciorbiţe în lipsa lor de acasă. Acum, în timp ce Wimsey îşi saluta vizitatoarele, Bunter înaintă tiptil şi, de cum se produse o

pauză în conversaţie, se interesă dacă doamnele doresc să îmbuce ceva după călătoria lor.

Doamnele răspunseră că sînt sătule, dar, descusute ceva mai insistent, lăsară să se înţeleagă că nu mîncaseră de fapt nimic de la ora ceaiului, în afară de cîteva sandvişuri pe tren. Prompt, Wimsey comandă omlete, o butelie de vin de Bordeaux şi ce mai rămăsese din tarta cu rubarbă, iar după ce Bunter se retrăsese pentru a pregăti festinul, remarcă:

– Din păcate, aţi pierdut o întîmplare interesantă.

– Aşa ne-au spus şi la gară, replică domnişoara Cochran. Dar despre ce e vorba? Chiar e adevărat că domnul Campbell a murit?

– Absolut adevărat. A fost găsit în rîu...

– Iar acum se spune că ar fi fost asasinat, contribui domnişoara Selby.

– Ah, deci umblă zvonul ăsta? Păi, de fapt şi asta-i absolut adevărat.

– Dumnezeule mare, făcu domnişoara Selby.

– Dar cine se crede că este asasinul? întrebă domnişoara Cochran.

– Încă nu se ştie, răspunse Wimsey, dar circulă un fel de părere cum că ar fi fost o treabă premeditată.

– O, dar de ce? întrebă, fără menajamente, domnişoara Cochran.

– Ei, fiindcă asta pare să rezulte din indicii, şi pentru că din cîte se ştie, nu s-a furat nimic de la persoana ucisă... mai sînt, de fapt, şi alte cîteva lucruri...

– De fapt, ştiţi mai multe decît socotiţi că e cuminte să ne împărtăşiţi şi nouă. Norocul nostru că avem un alibi, ce zici, Margaret? Am fost la Glasgow încă de ieri dimineaţă. Crima a avut loc marţi, nu-i aşa?

– Aşa se pare, răspunse Wimsey, dar, pentru mai multă siguranţă, poliţia verifică unde se afla toată lumea începînd cu seara zilei de luni.

– Adică cine, toată lumea?

– Păi, cei care-l cunoşteau bine pe Campbell şi aşa mai departe.

– Înţeleg. Ei bine, dumneavoastră ştiţi că eram aici luni seara, pentru că v-am spus noapte bună cînd v-aţi întors acasă, şi am plecat ieri dimineaţa cu trenul de 8,45 şi avem cîţi martori poftiţi care pot dovedi că de atunci şi pînă acum am fost la Glasgow, aşa că nu cred că avem motive de îngrijorare. Pe lîngă asta, ar fi fost nevoie de persoane mai robuste decît Mary şi decît mine ca să se poată măsura cu domnul Campbell. Ce uşurare să ştii că nu poţi fi nicidecum suspectată!

– Nu, îmi închipui că dumneavoastră două şi Waters ieşiţi cu totul din discuţie.

– O? Dar domnul Waters unde se afla?

– Nu era cu dumneavoastră?

– Cu noi?

Femeile schimbară priviri nedumerite. Wimsey îşi ceru scuze.

– Iertaţi-mă. Doamna Doings... proprietăreasa, cum o cheamă?... mi-a spus că Waters a plecat la Glasgow cu dumneavoastră două.

– Probabil că a înţeles totul greşit. E adevărat că duminică seara, la Bob Anderson, spusese că s-ar putea să vină cu noi, dar n-a apărut, aşa că ne-am spus că s-a răzgîndit. De fapt, nici nu l-am aşteptat cu adevărat, nu-i aşa, Mary?

– Evident. Dar atunci nu-i aici, Lord Peter?

– De fapt, nu este, răspunse consternat Wimsey.

– Bine, dar trebuie să fie undeva, afirmă consolator domnişoara Cochran.

– Natural, admise Wimsey, dar e sigur că a plecat ieri dimineaţă pe la 8.30, anunţînd că se duce la Glasgow. Sau, cel puţin, aceasta este impresia pe care le-a lăsat-o celor rămaşi acasă.

– Ei bine, e sigur că la gară n-a ajuns, afirmă hotărîtă domnişoara Selby. Şi n-a fost la expoziţie în nici una din cele două zile, din cîte mi-am putut eu da seama. Dar, fireşte, poate că avea alte afaceri de învîrtit.

Wimsey se scărpină în creştet.

– Trebuie să mai vorbesc o dată cu femeia aceea, zise el. Este posibil s-o fi înţeles greşit. Oricum, este extrem de bizar. De ce să se scoale devreme şi să plece de-acasă dacă nu se ducea la Glasgow? Mai cu seamă că...

– Ce? întrebă domnişoara Cochran.

– Că nu mă aşteptam la una ca asta. Cu o seară înainte fusese uşor afumat, şi în mod normal, chiar cînd este în formă excelentă, nu-i deloc uşor să-l tragi pe Waters jos din pat. Neplăcută treabă. Dar mare lucru nu putem face pînă nu apare.

– *Noi* nu putem? întrebă domnişoara Selby.

– Mă refeream la poliţie, zise Wimsey, îmbujorîndu-se uşor.

– Presupun c-o să daţi o mînă de ajutor poliţiei, spuse domnişoara Cochran. Uitasem că aveţi reputaţia de a fi un fel de Sherlock Holmes. Ce păcat că noi n-avem cum să contribuim. N-ar strica să-l întrebaţi şi pe domnul Ferguson. Poate că l-a văzut dînsul pe domnul Waters, undeva prin Glasgow.

– Aha, domnul Ferguson era acolo?

Wimsey întrebase cu nepăsare, dar nu îndeajuns de năpăsător ca s-o înşele pe domnişoara Cochran, care-l săgetă cu o privire şireată.

– Da, era acolo. Cred că vă putem indica ora exactă cînd l-am văzut. (Pe măsură ce domnişoara Cochran devenea mai vehementă, accentul ei scoţian se îngroşa. Se propti zdravăn pe picioarele grăsuţe şi se aplecă înainte, cu palmele pe genunchi, ca un muncitor care face cuiva o demonstraţie în tramvai.) Trenul ăla al nost ajunge la 2,16 – îi un tren prost, opreşte la fiecare cîrciumă, am fi făcut mai bine să aşteptăm şi să-l luăm pe cel de 1,46 de la Dumfries, numa' că voiam să ne întîlnim cu sora lui Margaret, Kathleen, şi cu soţul ei, iar ei plecau în Anglia cu trenul de ora patru. Ne-au aşteptat la gară şi ne-am dus la hotel, unde am luat un prînz frugal, fiindcă nu

pusesem nimic în gură de la ora opt – pe trenul cu pricina nu se servesc gustări – iar hotelul era un loc la fel de bun ca oricare altul pentru o şuetă scurtă. Apoi i-am condus la trenul de patru şi pe urmă ne-am ciorovăit puțin, dacă să mergem direct la verişoara mea, unde urma să stăm, sau să ne ducem mai întîi la Galerie. Eu spuneam că-i prea tîrziu pentru a mai face ceva, dar Margaret insista că ar fi bine să mergem să vedem unde atîrnaseră diferitele lucrări, iar pe urmă să ne întoarcem a doua zi şi să le privim pe îndelete; am fost pînă la urmă de acord că propunerea e rezonabilă. Aşa că am luat tramvaiul şi am ajuns la expoziție pe la patru jumate, poate cu cîteva minute mai devreme, şi în prima sală pe cine credeți că l-am văzut, dacă nu pe domnul Ferguson, care tocmai ieşea. Ne-a spus că a parcurs o dată, temeinic, toate sălile şi că va reveni a doua zi. Cu toate acestea, s-a întors şi a mai vizitat o dată expoziția, cu noi.

Wimsey, care se străduise să memoreze întregul mers al trenurilor locale şi calcula acum în mare viteză sosirile şi plecările, o întrerupse în acest punct.

– Presupun că *într-adevăr* parcursese deja expoziția?

– O, da. Ne-a indicat dinainte locul fiecărui exponat şi ne-a spus care îi plăcuseră cel mai mult. Sosise cu acelaşi tren ca şi noi – numai că presupun că el s-a dus ață la Expoziție.

– Cu trenul dumneavoastră – cel de 2,16. Da, desigur, se va fi suit în el la Dumfries. Pleacă de aici la 11,22, nu-i aşa? Da, întocmai. L-ați văzut cumva la Dumfries?

– Nu, dar nu înseamnă că nu putea fi acolo. Oricum, el ar fi călătorit în compartimentul pentru fumători, în timp ce noi, nefiind mari fumătoare în spații închise, am optat pentru un plăcut compartiment pentru dame, de modă veche. Oricum, dacă noi nu l-am văzut la Glasgow, el ne-a văzut pe noi, căci primul lucru pe care ni l-a spus cînd ne-am întîlnit a fost: „V-am văzut la gară, dar voi nu m-ați observat. Cine era cu voi, Kathleen şi omul ei bun?" Iar pe urmă ne-a spus că venise cu acelaşi tren.

– Foarte bine, spuse Wimsey. Păi da, aşa cum spuneați, va trebui să ne vedem cu Ferguson – mai bine zis, poliția va trebui să stea de vorbă cu el.

Domnişoara Cochran scutură din cap.

– Nu mă puteți duce cu preşul, îl anunță ea. Sînteți vîrît pînă peste cap în trebuşoara asta. Ba, dacă ar fi să spunem adevărul, aş zice că dumneavoastră înşivă sînteți criminalul.

– Nu, răspunse Wimsey. Cred că aceasta-i singura crimă pe care n-aş fi avut posibilitatea s-o comit. Îmi lipseşte îndemînarea tehnică necesară.

CAPITOLUL VIII

GOWAN

Inspectorul Macpherson de la Kirkcudbright era unul dintre acei oameni meticuloşi şi lipsiţi de imaginaţie pentru care nici o ipoteză nu este prea fantastică pentru a fi investigată. Iubea dovezile materiale. Nu punea nici un preţ pe aspectele triviale, de genul improbabilităţii psihologice. Şeful Poliţiei îi pusese în faţă datele verificate privitoare la decesul lui Campbell, iar el vedea că îl indicau drept vinovat pe unul sau altul dintre artiştii plastici din localitate. Îi plăceau aceste date. Cel mai mult îi plăceau probele medicale: chestii bune, solide, palpabile, despre rigiditate şi despre ductul digestiv. Îl încînta şi partea cu trenuri şi orare: se preta la organizarea în tabele şi la o verificare precisă. Chestia cu tabloul era mai puţin satisfăcătoare: se baza pe cunoştinţe tehnice pe care, personal, nu le avea, dar era suficient de liberal în gîndire pentru a acepta opiniile experţilor. De exemplu, ar fi urmat sfaturile vărului său, Tom, în probleme de electricitate, sau ale surorii sale, Alison, în cele legate de lenjeria de damă, şi nu era nepregătit să recunoască imediat că un gentleman ca Wimsey avea probabil mult mai multe cunoştinţe decît el despre artişti şi tot calabalîcul lor.

Trase, prin urmare, concluzia că, în ceea ce-l privea, toţi artiştii erau suspecţi, indiferent cît ar fi fost de bogaţi, de responsabili sau de manieraţi, fie că se certaseră vreodată cu Campbell sau nu. Kirkcudbright era districtul său; misiunea sa era să colecţioneze alibiuri şi informaţii de la toţi artiştii din Kirkcudbright tineri sau bătrîni, bărbaţi sau femei, virtuoşi sau destrăbălaţi – de la toţi, fără discriminare. Îşi îndeplini sarcina cu obişnuita-i conştiinciozitate, neomiţînd pe Marcus McDonald, cel ţintuit la pat, nici pe doamna Helen Chambers, abia sosită la Kirkcudbright, nici pe bătrînul John Peterson, în vîrstă de nouăzeci şi doi de ani, nici pe Walter Flanagan, cel întors din Marele Război cu un picior artificial. Notă absenţa lui Waters şi a lui Farren, deşi nu obţinu de la doamna Farren atît de multe informaţii ca Lordul Peter, iar în cursul după-amiezii se înfăţişă la uşa domnului Gowan, cu un carneţel în mînă şi cu rectitudinea înscrisă pe frunte. Pe Gowan îl lăsase ultimul, cunoscut fiind faptul că Gowan lucra dimineaţa şi-l enervau întreruperile dinaintea prînzului, iar Inspectorul Macpherson nu avea nici o intenţie să-şi facă viaţa grea.

Uşa fu deschisă de valetul englez care, ca răspuns la întrebarea Inspectorului, îi declară scurt:

– Domnul Gowan nu este acasă.

Inspectorul îi desluşi că se află în misiune oficială şi-şi exprimă din nou dorinţa de a sta de vorbă cu domnul Gowan.

Valetul răspunse semeţ:

– Domnul Gowan a ieşit.

Inspectorul dori să afle cînd va putea fi găsit domnul Gowan acasă.

Valetul catadicsi să-i explice mai departe:

– Domnul Gowan este plecat.

Pentru o minte scoţiană, această expresie nu are finalitatea pe care o posedă pentru o minte englezească. Inspectorul se interesă dacă domnul Gowan se va întoarce seara.

Obligat să vorbească explicit, valetul anunță, imperturbabil:
– Domnul Gowan a plecat la Londra.
– Nu mai spune, exclamă Inspectorul, supărat pe sine însuşi că amînase atît de mult această vizită. Cînd a plecat?
Valetul păru că socoteşte acest interogatoriu insistent o dovadă de proastă creştere, dar răspunse:
– Domnul Gowan a plecat la Londra luni seara.
Inspectorul fu surprins.
– Cînd anume, luni sara?
În sufletul valetului păru că se dă o luptă, dar răspunse cu perfectă stăpînire de sine:
– Domnul Gowan a luat trenul de h'opt patruzeci şi cinci de la Dumfries.
Inspectorul rămase o clipă pe gînduri. Dacă era adevărat, Gowan ieşea definitiv din discuție. Numai că, fireşte, totul trebuia verificat.
– Cred, zise el, că ar fi mai bine să intru un moment.
Valetul ezită puțin, dar, văzînd că nişte locuitori de pe aleea de vizavi ieşiseră din casele lor pentru a se uita la Inspector şi la el, se dădu politicos în lături şi-l lăsă pe Macpherson să pătrundă în holul frumos lambrisat.
– Cercetez, anunță Inspectorul, chestia asta a morții domnului Campbell.
Valetul îşi aplecă, tăcut, fruntea.
– Pot a-ți spune, fără multe farafastîcuri, că există mai mult decît o simplă bănuială că bietul om o fost omorît.
– Aşha se spune, zise valetul.
– Ştii, îi foarte important, continuă Macpherson, să obținem toate informațiile posibile de la cei ce l-or văzut recent pe domnu' Campbell.
– Chiar aşha.
– Ca o chestiune de rutină, mă ințăleji, trebe să aflăm unde era toată lumea în momentu' cînd s-o întîmplat calamitatea.
– Exhact, făcu valetul.

– Nu-ncape-ndoială, urmă Inspectorul, că dac-ar fi acasă, domnu' Gowan ar dori să ne dea tot ajutorul posibil.
Valetul era încredințat că domnul Gowan ar fi fost extrem de încîntat să poată fi util.
Inspectorul deschise carnețelul.
– Numele dumitale-i Halcock, ori nu? începu el.
Valetul îl corectă.
– H'alcock, zise el, cu reproş.
– H, a, doi de l? sugeră Inspectorul.
– Nu-i nici un haş în nume, tinere. H'a îi prima literă, şi nu-i decât un singur h'el.
– Te rog să mă scuzi.
– S-a făcut, răspunse domnul Alcock.
– Bine, acuma, domnule Alcock, ca pură formalitate, mă-nțăleji, la ce oră o plecat luni sara domnu' Gowan din Kirkcudbright?
– O fi fost imediat după h'opt.
– Cine l-o condus la gară?
– Hammond, şoferul.
– Ammond? întrebă Inspectorul.
– Hammond, răspunse, demn, valetul. Halbert Hammond, aşa-l cheamă – cu un haş.
– Te rog să mă scuzi.
– S-a făcut, zise domnul Alcock. Poate doriți să vorbiți cu Hammond?
– Imediat, zise Inspectorul. Îmi poți spune dacă domnu' Gowan s-o văzut cu domnu' Campbell în ziua de luni?
– Mi-ar fi imposibil să spun.
– Domnu' Gowan se afla în relații amicale cu domnu' Campbell?
– Mi-ar fi imposibil să spun.
– O venit domnu' Campbell recent în vizită în casa aceasta?
– Din cîte ştiu eu, domnu' Campbell n-a venit niciodată în vizită aici.

– Chiar? *Imph'm.*

Inspectorul ştia tot atît de bine ca şi domnul Alcock că Gowan se ţinea la mare distanţă de restul populaţiei artistice, că rareori avea invitaţi, în afară de cei cu care juca, din cînd în cînd, o ceremonioasă partidă de bridge, dar socotea că este datoria sa să pună aceste întrebări în mod oficial. Îşi continuă treaba cu aceeaşi conştiinciozitate.

– Noo, nu fac decît să verific faptele, mă-nţeleji, cu toate cunoştinţele lu' domnu' Campbell. Poţi să-mi spui ce-o făcut domnul Gowan luni?

– Domnul Gowan s-a sculat, cum îi stă în obicei, la ora 9 şi a luat micul dejun la 9,30. Pe urmă a lucrat puţin în grădină şi s-a refugiat, ca de obicei, în atelier. A servit prînzul la ora obişnuită, 1,30. După-prînz, s-a dedicat din nou îndeletnicirilor h'artistice, pînă la patru, cînd i s-a servit ceaiul în bibliotecă.

Valetul făcu o pauză.

– *Ay?* zise încurajator Inspectorul.

– După ceai, continuă, vorbind mai rar, valetul, a făcut o plimbare în h'automobilul cu două locuri.

– Hammond o şofat?

– Nu. Cînd ia h'automobilul cu două locuri, domnul Gowan obişnuieşte să conducă singur.

– Ah? *Ay.* Şi unde s-o dus?

– Mi-ar fi imposibil să spun.

– Buun, şi cînd s-o întors?

– Cam pe la ora şapte.

– Şi apoi?

– Apoi domnul Gowan a făcut h'observaţia că s-a hotărît să plece seara la oraş.

– Da' mai-nainte n-o spus nimic despre aşa ceva?

– Nu. Domnul Gowan are obiceiul de a se duce din cînd în cînd la oraş.

– Fără să anunţe din timp?

Valetul se înclină.

– Nu ţi s-o părut deloc neobişnuit?

– Bineînţeles că nu.

– *Ay, imph'm.* O stat la masă înainte de plecare?

– Nu. L-am auzit pe domnul Gowan spunînd că va cina pe tren.

– Pe tren? Parcă ziceai că l-o luat pe ăl de 8,45 de la Dumfries?

– Aşa mi s-a dat să înţeleg.

– Dar, omule, nu-ţi dai seama că trenul de 8,45 nu are legătură cu Londra? Ajunge la Carlisle la 9,59, ceea ce-i foarte tîrziu pentru a mînca de cină, şi după aia nu-i nici un tren spre Londra pînă la doişpe şi cinci minute. De ce n-o fi cinat aici şi să ia trenul de 11,8 de la Dumfries?

– Mi-ar fi imposibil să spun. Domnul Gowan nu m-a h'informat. E posibil ca domnul Gowan să fi avut de rezolvat chestiuni de afaceri la Carlisle.

Inspectorul scrută faţa mare, albă, imperturbabilă a domnului Alcock şi zise:

– *Ay,* poate că-i aşa. O spus domnu' Gowan cîtă vreme crede că va lipsi?

– Domnul Gowan a anunţat că s-ar putea să h'absenteze o săptămînă sau zece zile.

– Ţi-o lăsat vreo adresă?

– Şi-a exprimat dorinţa ca scrisorile să-i fie trimise pe adresa clubului.

– Care club este...?

– Mahlstick, din Piccadilly.

Inspectorul notă adresa şi continuă:

– Ai primit veşti de la domnu' Gowan de cînd o plecat?

Valetul ridică din sprîncene.

– Nu. Făcu o pauză, apoi completă, pe un ton mai puţin îngheţat: Domnul Gowan nu scrie niciodată, în afară de cazul că se iveşte ocazia de a ne comunica h'instrucţiuni speciale.

– *Ay,* aşa este. Prin urmare, din cîte ştii dumneata, în momentu' ăsta domnu' Gowan se află la Londra.

– Din cîte ştiu ca să cred astfel, da.

– *Imph'm.* Bine, acuma... aş vrea să schimb o vorbă cu Hammond.

– Prea bine.

Domnul Alcock trase de cordonul soneriei, iar la apel răspunse o superbă tînără şi destul de nurlie.

– Betty, îi ordonă domnul Alcock, h'informează-l pe Hammond că prezența sa este dorită de domnul h'Inspector.

– Stați o țîră, interveni Macpherson. Betty, copilă, la ce oră o plecat domnu' Gowan de acasă luni sara?

– Cam pe la ora opt, *sir,* răspunse repede fata, aruncîndu-i o privire scurtă valetului.

– O cinat înainte de plecare?

– Aă... nu-mi aduc aminte, *sir.*

– Hai, hai, copila mea, zise, magisterial, domnul Alcock, bineînțeles că-ți poți aduce aminte. N-are de ce să-ți fie frică.

– Nu-nu, domnule Alcock.

– Nu, repetă domnul Alcock. Eşti absolut sigură. Domnul Gowan n-a cinat acasă luni.

– Nu.

Domnul Alcock aprobă din cap.

– Atunci dă fuga şi transmite-i mesajul meu lui Hammond – afară de cazul că domnul h'Inspector doreşte să te mai întrebe ceva.

– Nu, zise Macpherson.

– S-a... întîmplat ceva? se interesă Betty, cu un tremur în voce.

– Absolut nimic, absolut nimic, o linişti valetul. Din cîte înțeleg, domnul h'Inspector pune numai nişte întrebări de rutină. Şi, Betty, tu du-te numai şi transmite-i mesajul lui Hammond şi vino numaidecît înapoi. Nu te opri nicăieri să pălăvrăgeşti. Domnul h'Inspector are multă treabă, ca şi dumneata şi cu mine.

– Da... adică nu, domnule Alcock.

– Fată bună, remarcă valetul, după ieşirea lui Betty. Dar cam grea de cap, dacă înțelegeți ce vreau să spun.

– *Imph'm,* făcu Inspectorul Macpherson.

Hammond, şoferul, era un bărbat scund de statură şi țanțoş, cu vorbirea corcită, dar trădat de o puternică rămăşiță a accentului *cockney* fundamental. Inspectorul îşi rosti tirada preliminară despre investigațiile de rutină, după care trecu la subiect.

– L-ai dus undeva pe domnu' Gowan lunea trecută?

– L-am. L-am dus cu maşina la Dumfries.

– Pe la ce oră?

– La uăpt, pentru trenu' de uăpt patruşcinci.

– În automobilu' sport?

– Ba nu, cu limuzina.

– La ce oră s-o întors domnu' Gowan cu automobilu' sport?

– Pe la şapte şi-un sfert, poate mai devreme, poate mai tîrziu. Io tocmai mîncam de cină, la şapte jumate, iar Riley-ul era în garaj cînd m-am întors acolo.

– O luat domnu' Gowan ceva bagaj cu dînsu'?

– Un fel de geamantan. O geantă de-aia, diplomat, uite-aşa de lungă.

Indică o lungime de circa două picioare.

– *Ay, imph'm.* Văzutu-l-ai că se urcă-n tren?

– Ba nu... A intrat în gară şi mie mi-a zis să plec acasă.

– Ce oră să fi fost?

– Uăpt treizeci şi cinci, sau pe-acolo.

– Iar dumneta te-ai întors numaidecît la Kirkcudbright?

– Bineînțeles... Ba nu... Stați aşa o clipă... Am adus cu mine un pachet cu ceva lucruri.

– Ce fel de lucruri?

– Două tablouri de domnul Gowan, proprietatea unui gentleman din Dumfries. Şefu' n-a vrut să le trimită cu trenul, aşa că le-am luat io de la proprietar. Erau gata împachetate, aşteptau să fie ridicate.

– Te-ai dus la casa aceea după ce l-ai lăsat pe domnu' Gowan la gară?

– Întocmai. Un gentleman cu numele de Phillipe. Îi vreți adresa?

– *Ay,* mai bine dă-mi-o.

Şoferul i-o dădu.

– O zis domnu' Gowan încotro se duce?

– N-a zis decît că vrea să prindă trenul de Carlisle.

– Carlisle?

– Exact.

– N-o zis că ia trenul de Londra?

– Mie nu mi-a zis. A zis de trenul de Carlisle.

– *Ay...* şi cînd ți-o dat prima dată ordinu'?

– Domnul Alcock vine cînd mîncam de cină şi-mi spune că domnul Gowan vrea limuzina cam pe la ora opt să-l ducă la Dumfries. „În regulă", zic, pot atunci lua şi alea trei tablouri cu mine. Asta am zis şi tot asta am şi făcut.

– *Ay,* foarte bine. E clar. Mulțumesc, domnule Hammond. Discuția noastră nu-i, mă-nțăleji, decît o simplă formalitate.

– În regulă. *Finni?*

– Ce-ai spus?

– Am spus, *finni?* Adicătelea, O.K., gata, asta-i tot? Ați isprăvit?

– O, da, da, pentru moment nu mai vreau nimica de la dumneata.

– Bine, *cheerio,* atunci, zise şoferul.

– Ați fi dorit să vorbiți cu doamna h'Alcock? se interesă, politicos, valetul, cu aerul unuia resemnat să îndure orice.

– *Och...* nu, nu cred să fie necesar. Mulțam fain, domnule Alcock.

– N-aveți pentru ce, răspunse valetul. Sper că veți pune repede mîna pe răufăcător. Mă bucur mult că v-am putut fi de folos. Atenție, sînt două trepte la uşa din față. O seară splendidă, nu-i aşa? Zău dacă cerul nu-i o adevărată poezie. Somn h'uşor, domnule h'Inspector.

„Cu toate acestea", îşi spuse Inspectorul în sinea lui, „n-ar strica să iscodesc puțin şi la Dumfries. Nu l-or fi uitat pe Gowan, cu bărboiul lui negru. Îi o treabă cam bizară că o vrut să petreacă două ori trei ceasuri la Carlisle, în aşteptarea trenului de Londra. Nu-i exclus să fi închiriat un alt automobil ca să-l ducă acasă."

Cugetă puțin, îndreptîndu-se agale spre secția de poliție.

„Pe lîngă asta", continuă el, „copila aia parcă n-avea răspunsuri la fel de prompte ca ăilalți doi".

Îşi împinse cascheta pe ceafă şi se scărpină în cap.

„Nu-i nimic", îşi spuse, înveselit, „le descîlcesc eu".

CAPITOLUL IX

DOAMNA McLEOD

În seara aceea, ulicioara lui Wimsey clocoti de însuflețire. Lordul își condusese musafirele pînă la ușile caselor lor și tocmai își propunea să se ducă la culcare, cînd deschiderea bruscă a porții albastre și strigătele unei ființe omenești ce dăduse de bucluc și de suferință îl făcură să sară în ajutorul Șefului Poliției, încurcat între bicicletele din coridorul prea strîmt.

– Nu vă ascund, spuse Sir Maxwell, finalmente cuibărit în fotoliul lui Wimsey și încurajat cu un pahar de Scotch, că toată afacerea asta mă tulbură profund. Aş fi mult mai satisfăcut dacă s-ar vedea limpede un fir roşu, de urmat. Chiar presupunînd că lista suspecților întocmită de dumneavoastră ar acoperi toate posibilitățile (ceea ce, deocamdată, rețineți, nu sînt dispus să recunosc), chiar atunci nu ştiu, pur şi simplu, de unde să încep ancheta. Ca unul sau doi dintre ei să nu aibă alibiuri bune, era de aşteptat, dar mă derutează total faptul că toți rămîn, în continuare, suspecți.

– Ce neplăcut! făcu Wimsey.

– Graham şi Strachan, continuă Şeful Poliției, au lipsit amîndoi de acasă toată noaptea, după cum ştiți, şi nu pot furniza nici o explicație. Din cîte spuneți dumneavoastră, Ferguson pare să fie scos de sub bănuială, dar n-a fost încă interogat şi, pe cuvînt, după experiența de azi, încep să mă îndoiesc că acțiunile vreunei persoane, oricine ar fi, pot rezista unei anchete serioase. Dispariția lui Farren este atît de suspectă, încît, dacă n-ar fi comportarea extraordinară a celorlalți, chiar acum aş solicita un mandat să-l aresteze. Gowan...

– Doar nu vreți să spuneți că şi Gowan...?

– Gowan a plecat în Anglia, şi există unele lucruri în raportul Inspectorului Macpherson...

– Încă nu cunosc acest raport.

– Nu.

Şeful Poliției făcu un rezumat al discuției avute de Inspector cu servitorii, după care reluă:

– Sînt, fără îndoială, două chestiuni ce necesită o cercetare mai aprofundată. Iar acum urmează o treabă foarte neplăcută, în legătură cu Waters.

– Descărcați-vă povara de pe suflet, îl îndemnă Wimsey. Grijile împărtăşite înseamnă griji înjumătățite.

– Ei bine, zise Sir Maxwell, întrucît Waters n-a apărut astăzi o dată cu doamnele din vecini, Inspectorul Macpherson i-a mai pus cîteva întrebări doamnei McLeod, care s-ar zice că v-a indus în eroare – deşi, cred şi sper, la modul neintenționat. Respectivele întrebări au scos la lumină o împrejurare remarcabilă. Se pare că, într-adevăr, Waters a cerut să fie trezit devreme marți dimineața şi a fost auzit spunînd că se gîndeşte să plece la Glasgow. Luni seara, doamna McLeod a auzit cînd s-a întors acasă cu dumneavoastră şi cînd s-a dus, după aceea, la culcare. Dumneavoastră ați plecat. După socoteala ei, era pe la 10,30. Corect?

– Adică, dacă am plecat eu la 10,30? Da, este destul de exact.

– Bun; pe urmă, cîndva între unsprezece şi miezul nopții, doamna McLeod a auzit cum aruncă cineva cu pietricele în fereastra dormitorului lui Waters. Camera ei este despărțită de a lui de o singură încăpere, şi amîndouă au

ferestrele spre Strada Mare. S-a uitat pe fereastră şi a văzut jos un bărbat. Nu l-a putut desluşi prea bine, dar părea scund şi spătos, bine înfofolit într-un palton şi un fular. Tocmai voia să strige la el, să-i spună să tacă din gură, cînd s-a deschis geamul lui Waters şi l-a auzit pe acesta întrebînd mînios: „Ce dracu' vrei?" Omul din stradă a zis ceva ininteligibil pentru doamna McLeod, iar Waters a răspuns: „Bine, dar nu mai face atîta tărăboi. Vin acuma jos". Pe urmă femeia s-a aplecat mai tare în afară şi a văzut o maşină cu patru locuri oprită la cîţiva iarzi mai în jos pe stradă. Waters a apărut imediat jos, în ţinută de stradă – pantaloni şi jerseu, crede ea – şi apoi cei doi au intrat în camera de zi a lui Waters. Au stat de vorbă acolo o vreme, iar doamna McLeod s-a urcat la loc în pat. Numaidecît a auzit cum fuge cineva pe scări, pînă sus la dormitorul lui Waters şi apoi înapoi, jos, după care uşa de la intrare a fost deschisă şi închisă la loc. Doamna McLeod s-a repezit iarăşi la fereastră şi i-a văzut pe ambii bărbaţi urcîndu-se în maşină şi plecînd. Cam după trei sferturi de oră – timp în care se deşteptase de-a binelea – a auzit uşa deschizîndu-se din nou, încet, şi pe cineva urcînd scările, în vîrful picioarelor, pînă la dormitorul lui Waters. După aceea nu s-a mai întîmplat nimic; la 7,30 a bătut, conform înţelegerii, la uşa lui Waters, aducîndu-i apa pentru bărbierit, iar la ora opt i-a pus micul dejun pe masa din camera de zi. Pe urmă s-a dus în spatele casei, pentru nişte trebuşoare gospodăreşti, iar la 8,20, cînd a revenit, constată că Waters ciugulise din micul dejun şi-şi luase tălpăşiţa.

Acum, există două aspecte interesante. În primul rînd, Waters a plecat de acasă – chipurile ca să viziteze o expoziţie la Glasgow – îmbrăcat cu un jerseu vechi, o pereche de pantaloni gri de flanelă, şifonaţi, un impermeabil uzat, iar în picioare avea pantofi de tenis. În al doilea rînd, şi-a luat cu el bicicleta.

– Cum? strigă Waters.

– Şi-a luat cu el bicicleta. Mai precis spus, bicicleta lui, pe care o ţine în casă, chiar lîngă uşa de la intrare, era

acolo luni seara, dar dispăruse la 8,30 dimineaţa. Se presupune că Waters a luat-o cu el.

– Dumnezeule mare!

– Cum interpretaţi acest fapt? voi să ştie Şeful Poliţiei.

– Interpretarea pe care doriţi dumneavoastră să i-o dau, replică Wimsey, este că omul de pe stradă era Campbell, venit să-şi termine gîlceava cu Waters. Că au plecat împreună, ca să rezolve disputa cu pumnii. Că în timp ce se băteau, Campbell s-a pomenit, cumva, cu ţeasta spartă. Că Waters a ascuns undeva corpul neînsufleţit. Că s-a întors acasă, pentru a da impresia că nu se întîmplase nimic neobişnuit. Că pe urmă a ticluit un plan pentru a-şi tăinui crima, iar a doua zi dimineaţă a plecat de acasă la ora prestabilită, a încărcat atît cadavrul, cît şi bicicleta în maşina lui Cambell şi s-a îndreptat pe ascuns spre Minnoch, spre a contraface accidentul.

– Credeţi că se poate interpreta altfel?

– Aş putea să scornesc vreo cincizeci de interpretări, se lăudă Wimsey, dar, ca să nu mă ascund după deget, am să recunosc că circumstanţele par a se potrivi cu crima. Cu o singură excepţie, poate.

– Da, m-am gîndit şi eu la asta. Ce-a făcut cu trupul lui Campbell între miezul nopţii şi ora 8 dimineaţa?

– Nu, îl contrazise Wimsey, nu. Aceasta nu ne creează nici o dificultate. N-ar fi trebuit decît să încarce cadavrul în maşină şi să dea fuga cu el pînă la atelierul său. Împrejurul acestuia există mult spaţiu deschis, unde se parchează automobile şi căruţe, aşa că o maşină veche, plină de calabalîc acoperit cu o carpetă, n-ar fi bătut la ochi. Nu-i ca şi cum l-ar fi lăsat în Piccadilly Circus. În orăşelul ăsta, lumea îşi lasă maşinile pe stradă toată noaptea şi nimeni nu se sinchiseşte. Nu, nu acest lucru mă derutează.

– Dar ce?

– Păi, dacă interpretarea respectivă este corectă, unde e Waters? S-ar fi cuvenit să fi fost aici ieri şi să-şi dovedească în gura mare nevinovăţia. La ce bun să pui la cale o înscenare minuţioasă şi apoi să atragi toate bănuielile asupra ta, dînd bir cu fugiţii?

– Poate că i s-a făcut frică în cele din urmă. În orice caz, obiecția dumneavoastră este valabilă pentru toți, cu excepția lui Strachan și, poate, a lui Ferguson.

– Adevărat. Ei bine, domnule Șef, cred că va trebui să asmuțiți copoii pe urmele lui Waters.

– Așa voi face. Presupuneți că va fi implicat și Scotland Yard-ul?

– Păi, veți avea nevoie de o mînă de ajutor ca să-i urmăriți pe oamenii ăștia în toată țara. Cine știe pe unde or fi. Cu toate acestea, încă înclin să cred că este vorba de un caz în care cunoștințele de geografie locală pot da cele mai bune rezultate. Dar nu sînt în situația de a mă pronunța, nu-i așa?

– Desigur, aș prefera să rezolvăm singuri problema. Macpherson este un polițist bun, ca și Dalziel, de altfel.

– Ceea ce-mi aduce aminte să vă întreb ce s-a întîmplat cu tînărul reținut la Stranraer.

Sir Maxwell gemu.

– Un fiasco. S-a dovedit a fi un străin întru totul respectabil, angajat la fabrica de pînzeturi de la Larne. Se pare că primise învoire să-și viziteze familia, care locuiește într-o fermă obscură, lîngă Pinwherry. I s-a acordat un week-end lung, pînă luni seara. Se pare că luni seara s-a organizat la fermă un soi de petrecere, iar tînărul a fost convins să rămînă și să participe. Marți, de cum și-a recăpătat uzul rațiunii, a dat fuga la gară, sperînd să se poată întoarce în aceeași după-amiază, dar a citit orarul greșit, iar după aceea a aflat că nu există feribot decît la ora șapte seara.

– Fiindcă, desigur, pierduse feribotul de dimineață.

– Exact. Pe acela intenționase la început să-l prindă, firește, dar din pricina chiolhanului n-a reușit. Ei bine, o dată ajuns la Stranraer, s-a hotărît că n-avea rost să se întoarcă acasă noaptea, că e mai bine să rămînă în oraș și să ia feribotul de 6,30, miercuri dimineața. În consecință, mesajul lui Dalziel către poliția din Stranraer l-a surprins chiar cînd era pe punctul să se îmbarce pe acest feribot de dimineață. Dalziel a muncit toată ziua ca un rob, ca să obțină identificarea străinului de către

familia sa, de către șeful gării Pinwherry, de către cei de la Larne, iar concluzia este că declarațiile respectivului sînt absolut corecte, că nu are nici o altă vină decît pe aceea de a fi fost prea beat pentru a se fi putut întoarce la lucru luni seara. Naiba să-l ia. Din pricina lui, omul nostru cel mai capabil și-a irosit o zi întreagă, și ne aflăm exact acolo de unde am pornit. Sper să-l concedieze, asta-i.

– O, nu fiți atît de vindicativ, zise Wimsey. N-avea cum să știe cît de mult are să vă încurce. Poate că „a tras o spaimă soră cu moartea“, cum spunea omul din cartea lui Ian Hay despre păduchii din pătură.

Șeful Poliției icni.

– S-a mai aflat ceva despre individul cu bicicleta care a luat trenul la Girvan?

– Nu, doar că au verificat biletele și au decis că într-adevăr s-a dus la Ayr.

– Dar bicicleta?

– Se pare că și recipisa pentru bicicletă a fost predată, deși nu putem da de nici un controlor care să-și amintească de asta. Ar fi mult mai simplu dacă am ști ce fel de bicicletă căutăm.

– Mm, da. N-ar fi o idee rea să obțineți o descriere precisă. Doamna McLeod trebuie să știe cum arată bicicleta lui Waters. Pariez că Andy vă poate descrie orice zgîrietură sau julitură de pe rabla lui cea veche. Apropo, are anvelope noi. E un indiciu folositor.

– Și pe urmă, mai există bicicleta lui Farren.

– Așa este. Iar pe ulicioara noastră există o colecție frumușică de biciclete de bărbat și de damă. Oricine ar fi vrut să împrumute urgent una, la Gatehouse sau la Kirkcudbright, n-ar fi întîmpinat nici cea mai mică greutate. Și toate arată la fel – biciclete cinstite, bune la tăvăleală, vechi aproape de cînd lumea. Se prea poate ca bicicleta asasinului, dacă asasin a fost și a folosit o bicicletă, să fi ajuns, pașnic, înapoi acasă, între timp.

– Acesta este un fapt incontestabil, spuse Șeful Poliției, dar vom pune în circulație descrierile, oricum.

CAPITOLUL X

SERGENTUL DALZIEL

Joi dimineața, Sergentul Dalziel se deșteptă nervos și neodihnit. Își pusese mari speranțe în tînărul reținut la Stranraer. Își spusese că a fi anunțat de comiterea unei crime marți la ora prînzului și a-l prinde pe asasin a doua zi de dimineață, la 6,30, ar fi fost un strălucit succes profesional. Iar acum, trebuia să ia totul de la capăt. Rapoartele voluminoase, contradictorii și derutante de la Kirkcudbright îl îngrijorau. Un sentiment de insatisfacție îi lăsase și biciclistul de la Girvan. Era de neconceput să nu i se poată da de urmă, lui și bicicletei sale. Numai că întrebările prin telefon nu duceau prea departe. Presupunea că nu avea încotro, trebuia să se deplaseze acolo personal. Bombănind a lehamite, se vîrî în mașina sa rablagită, îl culese în drum pe Agentul de Poliție Ross, ca să-i servească drept *aide-de-camp* și porni să culeagă informații.

Începu la hotelul „Anwoth". Aici se bucură de avantajul de a-l descoase pe indignatul proprietar al bicicletei dispărute. Informațiile curgeau gîrlă. Trebuia să caute o bicicletă Raleigh, veche de șase ani, cu două anvelope noi, marca Dunlop. Cadrul era vopsit în negru; unul dintre mînerele ghidonului era ușor ciobit; îi lipsea soneria, iar

frînele erau defecte. Exista o geantă de scule, cu o trusă de reparații; de bara transversală era atașată o pompă, iar la spate, un coș pentru bagaje mici. Sergentul își notă toate amănuntele, promise să facă tot posibilul și trecu mai departe.

Acasă la Waters, avu o misiune ceva mai dificilă. Doamna McLeod văzuse bicicleta proptită, săptămînă după săptămînă, de peretele coridorului de la intrare, dar, ca majoritatea oamenilor de teapa și de sexul ei, n-avea decît o idee foarte vagă despre înfățișarea acesteia. Era „una veche", avea o „culoare obișnuită", „nu putea face apel la memorie" în ceea ce privește accesoriile, deși i se părea că avea, sau avusese, un lămpaș, fiindcă de cîteva ori fusese pusă în situația de a se plînge că picurase din ea petrol pe podea. Cît despre marca de fabricație, nu-i trecuse prin cap să se uite.

Fiul ei cel mititel, însă, se dovedi înzestrat cu mai mult simț al observației. El declară că era vorba despre o foarte veche bicicletă Humber, ruginită rău, care nu avea nici sonerie, nici pompă, nici lanternă.

– Dar numele lu' domnu' Waters e scris pe o etichetă micuță, de geamantan, adăugă el, mîndru că poate oferi un indiciu atît de important.

– *Ay*, dar mă-ndoiesc că o mai fi acolo acum, spuse Sergentul.

În continuare, se duse la doamna Farren. Acolo, la început, nu află absolut nimic. Doamna Farren „n-avea nici cea mai mică idee" ce marcă avea bicicleta soțului ei. Se scuză că era atît de lipsită de simț practic și-i dădu Sergentului impresia că asemenea fleacuri nu sînt demne de atenția unei persoane cu sensibilitate artistică.

– Sînt convinsă, adăugă ea, că nu v-aș putea spune nici marca propriei mele biciclete.

– Hm, făcu Sergentul, căruia-i venise o idee, îmi permiteți, doamnă, să arunc o privire la bicicleta dumneavoastră?

– O, bineînțeles.

Îl conduse la o magazie, unde îi arătă o Sunbeam curată şi bine întreţinută, nu nouă, dar proaspăt unsă, cu toate piesele în stare perfectă.

– O păstraţi după toate regulile, o lăudă Sergentul.

– Îmi place să fie totul ordonat şi curat, răspunse doamna Farren. Există o frumuseţe autentică în curăţenie şi decenţă. Chiar şi lucrurile neînsufleţite pot degaja o anumită atracţiozitate, cu condiţia să fie îngrijite bine. Nu sînteţi de aceeaşi părere?

– Fără îndoială, doamnă Farren, fără îndoială. Bicicleta asta şi a soţului dumneavoastră or fost cumpărate în acelaşi timp?

– O, nu; a lui este mai nouă.

– Ah! făcu, dezamăgit, Dalziel. *Imp'h.* Buun, fără-n-doială că domnu' Farren s-o întoarce nu peste mult timp acasă. Bănuiesc că nu v-o dat nici un semn de viaţă?

– Nu. Dar nu-i nimic neobişnuit în asta. Uneori lipseşte aşa, zile întregi. Ştiţi doar cum sînt bărbaţii, mai ales artiştii şi pescarii.

– *Och, ay,* răspunse încîntat Dalziel. Biine, dacă ne-om întîlni cu dînsul undeva, i-om spune că-i aşteptat acasă. Pot schimba două vorbe cu copila? Poate ştie ea ce fel de bicicletă este.

– Cu Jeanie? O, fireşte, deşi mă îndoiesc că ştie prea multe în această privinţă. Eu mereu îi spun că ar trebui să deschidă mai bine ochii – deşi mă tem că nu sînt cel mai fericit exemplu de urmat. Apropo, domnule Sergent, aţi putea să-mi destăinuiţi şi mie de ce...

Se întrerupse şi-şi duse mîna la gît, ca şi cum i-ar fi venit greu să rostească următoarele cuvinte, sau ca şi cum, deşi se simţise obligată să formuleze întrebarea, ar fi preferat să nu audă răspunsul.

– „De ce", ce, ce voiaţi să spuneţi?

– De ce atîta caz în legătură cu bicicleta soţului meu?

Sergentul o privi intens o clipă, apoi îşi întoarse ochii de la ea şi răspunse amabil:

– *Och,* nimic important. Numa' că-n ultima vreme au dispărut cîteva biciclete şi am găsit un comersant la Castle-Douglas cu două-trei maşini din astea, pe care nu prea poate să le justifice. Aşa că facem un soi de inventar prin tot districtul, să vedem dacă putem identifica vreuna. Da' spuneţi, sînteţi absolut sigură că domnu' Farren a luat cu el bicicleta?

– Din cîte ştiu, da. De ce nu? A plecat... călare pe ea. Dar... nu ştiu, fireşte... poate c-a lăsat-o pe undeva... de unde să ştiu eu? Poate că de luni pînă astăzi i-a fost furată pe undeva, de cineva... Eu... aţi găsit-o cumva, undeva?

Sub ochiul necruţător al lui Dalziel se fîstîcea şi se bîlbîia.

„Pe onoarea mea", îşi spunea Sergentul în sinea sa, „dacă nu ştie foarte bine că bicicleta îi un lucru foarte important şi nu ştie cum s-o întoarcă, dacă să zică sau nu că soţul ei a luat-o cu el. Cine o fi prevenit-o? Nu Lordul Peter, că-i şmecher, cu toate că flecăreşte mult. Nici Macpherson, care n-ar lăsa să-i scape o vorbă. Îi cineva, socot, care se aştepta ca bicicleta aia să fie găsită într-un loc ciudat."

Se dovedi că Jeanie, într-adevăr, ştia exact atît de puţine lucruri despre bicicletă cît presupuse doamna Farren; ea nu fu capabilă să furnizeze decît informaţia că domnul Farren obişnuia să întreţină el însuşi ambele biciclete şi că-şi „dădea niţică osteneală" cu ele. Deşi artist, Farren era, evident, un om care-şi iubea uneltele, iar în anumite probleme putea fi chiar chiţibuşar.

Află mai multe de la atelierul de reparaţii din oraş. Obiectul cu pricina era o bicicletă Raleigh, nu nouă, dar în stare foarte bună, cu mînerele ghidonului nichelate. Cu cîteva săptămîni înainte, atelierul montase o anvelopă Dunlop pe roata din spate; cauciucul din faţă era de aceeaşi fabricaţie, dar vechi cam de şase luni. Soneria, frînele, lămpile şi şaua erau toate în ordine.

Înarmat cu aceste detalii, Sergentul porni spre gara Girvan. Acolo îl află pe hamalul implicat, un omuleț numit McSkimming, care repetă pentru el, cu mai mare lux de amănunte, relatarea făcută anterior șefului gării.

Trenul de la Stranraer trebuia să intre în gară la 1,6, iar marțea aceea sosise la timp. Abia se oprise la peron, cînd un domn sosise în mare grabă, împingînd o bicicletă. Îl strigase pe domnul McSkimming, care remarcase vocea englezească, stridentă și afectată, ce rostise „Hei, hamaaal!" Acel domn îi ceruse să pună repede o etichetă pentru Ayr pe bicicletă, iar hamalul împinsese bicicleta pînă la cutia cu etichete pentru bagaje. În timp ce el aplica eticheta, călătorul desfăcea cureaua ce fixa de portbagaj o mică geantă de piele, spunînd că dorește s-o ia cu el în vagon. Timpul fiind scurt, scosese din buzunar un portmoneu și-l trimisese pe McSkimming să-i cumpere un bilet de clasa a treia pînă la Ayr și să plătească taxa pentru bicicletă. Înapoindu-se în goană cu cele cerute, omul îl văzuse pe călător în ușa unui vagon de clasa a treia pentru fumători. Îi dăduse biletele și-și primise purboarul, apoi urcase bicicleta în vagonul din coadă. Trenul plecase din gară imediat după aceea.

Nu, nu observase nimic ieșit din comun în înfățișarea acelui gentleman. Purta un costum gri de flanelă și o șapcă în carouri și din cînd în cînd își trecea batista peste față, ca și cum i-ar fi fost foarte cald, fiindcă mersese pe bicicletă în soare. Cînd îi dăduse bacșișul, îi spusese că-i pare bine că a prins trenul și că drumul de la Ballantrae fusese greu. Purta ochelari cu lentile vag fumurii – tipul de ochelari cu care îți ocrotești ochii de lumina orbitoare a soarelui. Poate că era proaspăt ras, sau poate că avea o mustăcioară; McSkimming nu avusese timp să observe asemenea detalii, cu atît mai mult, cu cît la ora aceea se simțea rău, îl durea îngrozitor stomacul. Fiindcă venise vorba, acum se simțea și mai rău și se îndoia că mînuirea cuferelor grele i-ar fi putut prii.

Dalziel își exprimă compătimirea și-l întrebă dacă se consideră în stare să recunoască omul și bicicleta, în caz că le-ar vedea din nou.

Hamalul nu era sigur, dar credea că nu. Bicicleta era veche și prăfuită. Nu-i remarcase marca. Nu asta fusese datoria lui. Datoria lui fusese să lipească pe ea eticheta de Ayr; o lipise și încărcase bicicleta în vagonul de bagaje și cu asta, basta.

Pînă acum, toate bune. Bicicleta respectivă avusese portbagaj, dar de fapt toate bicicletele au. Păruse veche – prin urmare, era puțin probabil să fi fost a lui Farren, dar ar fi putut fi oricare dintre celelalte două. Nu părea să existe nici un dubiu că atît pasagerul, cît și bicicleta, oricine și orice ar fi fost ei, călătoriseră fără probleme, cu trenul de 1,11, pînă la Ayr.

Dalziel îi mulțumi hamalului și-l răsplăti, apoi se întoarse la mașină. Consultînd orarul, constată că trenul avea o singură oprire înainte de Ayr, și anume la Maybole. Merita să se ducă pînă acolo și să verifice dacă nu cumva călătorul coborîse la această stație, în loc să-și continue drumul pînă la Ayr.

La Maybole, află de la șeful gării că numai doi pasageri coborîseră marți din trenul de Stranraer. Fuseseră două femei și nici una nu avusese bicicletă. Dalziel ar fi trebuit să se aștepte la un astfel de rezultat. Șeful gării adăugă că biletele tuturor celor ce călătoreau cu destinația Ayr, cu trenul în chestiune, erau în mod normal colectate la Maybole. Fuseseră predate – după cum reieșea din borderoul casierului – opt bilete de clasa a treia, între care unul eliberat la Girvan. Orice nepotrivire între numărul biletelor eliberate și al celor colectate era verificată la Biroul de Revizie de la Glasgow și raportată în termen de trei zile, așa că dacă ceva nu era în regulă cu biletele, aveau să afle pînă a doua zi. Bonul pentru bicicleta unui călător cu destinația Ayr n-ar fi fost colectat la Maybole, ar fi rămas asupra acestuia pînă și-ar fi reparat mașinăria la Ayr.

Dalziel lăsă instrucțiuni, să i se raporteze imediat dacă se interesează cineva de bilete, şi cei doi polițiști îşi continuară drumul spre Ayr.

Ayr este o gară măricică şi un nod de cale ferată. Linia directă de la Stranraer la Glasgow trece exact prin mijlocul ei. Pe latura de est a liniei principale se află peronul cel mare, cu casa de bilete, standul de ziare şi intrarea în stație şi cu cîteva pasarele ce duc spre liniile secundare.

Aici, Dalziel îşi dirijă mai întîi investigațiile asupra problemei bonului de bicicletă. Din documente reieşea că un bilet eliberat la Girvan, pentru un drum de douăzeci şi cinci de mile, fusese reglementar predat la Ayr. Următoarea întrebare: cui anume îi fusese predat acest bilet? Deoarece toate biletele călătorilor fuseseră adunate la Maybole, la barieră nu existase, de acea dată, nici un controlor. Probabil, deci, că bonul fusese predat hamalului care coborîse bicicleta din vagonul de bagaje.

Dalziel şi Ross îi chestionară pe toți hamalii, dar toți erau absolut siguri că nu descărcaseră, marți, nici o bicicletă din trenul de Stranraer. Unul dintre ei, totuşi, îşi aminti ceva în legătură cu un bilet. După ce ajutase cîțiva călători să coboare, se dusese la cabina de frînă din spatele trenului, pentru a se ocupa de bagaje. Acolo, şeful de tren îi înmînase un bon de bicicletă, spunîndu-i că provenea de la un domn care-şi descărcase singur bicicleta şi plecase, împingînd-o. Hamalul considera că era vorba de un gest urît, făcut pentru a nu da bacşiş, dar presupunea că respectivul fusese grăbit, de vreme ce şeful de tren îl văzuse împingînd vioi bicicleta înspre ieşire. Între timp, fireşte, călătorul dispăruse de mult din gară. Lumea era adeseori foarte zgîrcită cu bacşişurile, mai ales bicicliştii. Vremurile fiind atît de grele şi banii puțini, nu te puteai aştepta să primeşti azi nici doi pence în locul celor şase pence, sau chiar un şiling, oferite pe vremuri. Şi să-i mai spui Guvern Socialist. Pentru un om al muncii, lucrurile stăteau mai prost decît oricînd; cît despre Jimmy Thomas, acesta se vînduse, cu suflet cu tot, capitaliştilor. Dacă el (hamalul) ar fi fost tratat cum se cuvine, de mult ar fi ajuns pe o poziție mult superioară aceleia de hamal, dar cînd toată lumea trage de tine în acelaşi timp...

Dalziel îi reteză scurt ieremiada, întrebîndu-l dacă acelaşi şef va fi de serviciu pe trenul din după-amiaza aceea. Hamalul răspunse că da, iar Sergentul decise să-l aştepte ca să-i pună nişte întrebări. Se gîndi că pînă atunci putea prînzi undeva cu Ross, după care va trebui să găsească pe cineva care să-l fi văzut pe biciclist plecînd de la gară.

Cei doi polițişti alcătuiră planuri strategice în timp ce mîncau, grăbiți, la bufetul gării. Era posibil ca reconstituirea mişcărilor celui urmărit, după ce plecase din gara Ayr, să le ia cam mult timp, iar Dalziel trebuia să se întoarcă neapărat la Newton-Stewart cît mai curînd, ca să țină legătura cu Macpherson. Trebuiau făcute cîteva investigații de rutină la Glasgow şi el simțea că ar fi bine să obțină fotografii ale tuturor persoanelor suspectate în prezent, ca să poată fi identificat biciclistul. Deoarece toți cei implicați erau artişti cu o oarecare faimă, presupunea că va putea obține fotografiile apelînd la cele mai importante birouri de presă din Glasgow, o procedură mult mai deşteaptă decît a le solicita direct celor împricinați, la Gatehouse şi Kirkcudbright, şi a-i pune prin asta în gardă pe suspecți. Aşadar, se hotărî ca Dalziel să se urce în trenul de Stranraer, de cum va sosi în gară, şi să plece la Glasgow, stînd de vorbă, pe drum, şi cu şeful de tren. Maşina va rămîne la Ross, care avea să continue cum putea investigațiile, raportînd din cînd în cînd la Newton-Stewart. Dacă dădea de urma individului cu bicicleta, trebuia să vadă unde îl duce, iar la nevoie să-l rețină pe biciclist, dacă îl găsea.

Trenul sosi la 1,48 şi Dalziel se urcă în el, asigurîndu-se mai întîi că şeful de tren era cel ce făcuse de serviciu marți. Cum ieşea din gara Ayr, îl observă pe Ross adîncit în conversație cu vînzătorul de ziare. Ross clo-

cotea de-energie şi entuziasm, iar Sergentul era sigur că nu se va lăsa pe tînjală pe parcursul anchetei. Ar fi preferat să-şi fi putut adjudeca lui însuşi – cu destulă îndreptăţire – partea mai aventuroasă şi mai palpitantă a investigaţiei, dar îşi spunea că, la urma urmei, nu se ştia sigur dacă fantomaticul biciclist era cu adevărat implicat în crimă şi deci nu se făcea ca el, cu rangul său, să-şi piardă timpul urmărind la nesfîrşit ceea ce se putea dovedi a nu fi decît o pistă falsă. Înaintă de-a lungul garniturii spre compartimentul şefului de tren.

Acesta ţinea perfect de bine minte incidentul cu bicicleta. Trenul abia oprise în gară, cînd un pasager – un bărbat ceva mai tînăr, cu o şapcă în carouri şi un costum de flanelă gri, purtînd ochelari Crookes – apăruse pe peron, fugind spre vagonul de bagaje. I se adresase şefului de tren, informîndu-l că n-are timp de pierdut şi că doreşte să i se descarce numaidecît bicicleta. Hamalii se aflau toţi în faţă, aşa că şeful de tren deschisese el însuşi vagonul şi coborîse bicicleta, după ce examinase eticheta, ca să se asigure că este cea bună. Era completată corect, pentru Ayr, şi-şi amintea că fusese aplicată la Girvan. Călătorul îi vîrîse în mînă recipisa, împreună cu un purboar de un şiling, şi pornise imediat cu bicicleta spre ieşire. Mai reţinea că bărbatul respectiv avea în mînă o mică geantă diplomat. Nu-l văzuse chiar ieşind din gară, întrucît trebuise să se ocupe de cuplarea vagonului restaurant Pullman, care se ataşează la Ayr. Înainte de a pleca mai departe, dăduse contramarca pentru bicicletă unui hamal, să o expedieze la centru pe filiera obişnuită.

Dalziel îi solicită o descriere a călătorului. Aceasta nu fu uşor de obţinut. Şeful de tren nu-l văzuse decît o jumătate de minut. Era de părere că omul avea între treizeci şi patruzeci de ani, era de înălţime mijlocie şi fie că era ras complet, fie că purta o mustaţă mică, blondă. Nu una neagră – feroviarul era sigur că ar fi observat-o. Părul aproape că nu i se vedea de sub şapcă, dar impresia generală pe care i-o lăsase fusese aceea a unui

blond cu tenul proaspăt. Dar poate că avea părul mai sur, sau spre culoarea nisipului. În orice caz, ochii lui, înapoia ochelarilor, nu erau negri, ci albaştri, cenuşii sau, poate, căprui. Ca şi hamalul de la Girvan, şeful de tren remarcase mai ales timbrul englezesc, ascuţit şi afectat, al vocii. Credea că l-ar recunoaşte pe călător într-o fotografie, dacă i s-ar arăta una, dar nu putea fi sută la sută sigur. Toate amănuntele ce-l priveau, cu excepţia vocii şi a ochelarilor, puteau fi categorisite drept banale. Bicicleta era veche şi rablagită. Nu observase marca, dar remarcase cauciucurile relativ noi.

Dalziel aprobă din cap. Ştia că nu se putea aştepta la o descriere perfectă a unui om ce purtase şapcă şi ochelari şi fusese văzut numai cîteva secunde de un funcţionar ocupat dintr-o gară. Se întoarse în compartiment şi-şi omorî timpul făcînd însemnări despre caz, pînă cînd trenul, după o scurtă oprire la Paisley, Gilmour Street, intră în gara St. Enoch.

Aici nu avu nimic altceva de făcut, decît să se intereseze dacă toate biletele colectate marţi fuseseră deja trimise la Biroul de Revizie. Fiind asigurat că da, se îndreptă într-acolo şi în curînd se închise în biroul funcţionarului şef.

Trebuşoara pe care o execută acolo fu absolut de rutină: verifică toate biletele eliberate şi colectate marţi între Gatehouse şi St. Enoch, respectiv Kirkcudbright şi St. Enoch. Află că biletele fuseseră deja prelucrate şi că se potriveau perfect cu listele înaintate de casieri. Sugestia vagă a lui Wimsey, că Waters ar fi putut pleca de la Kirkcudbright cu un bilet de Glasgow şi să dispară *en route,* era, evident, incorectă. Dacă, nevăzut nici de oficialităţi, nici de domnişoarele Selby şi Cochran, luase totuşi trenul de 8,45 de la Kirkcudbright, trebuie că-şi cumpărase bilet pentru o staţie intermediară. Dar nu părea să existe nici un motiv pentru a crede că luase cu adevărat trenul. Waters dispăruse fără urmă, pur şi simplu, iar bicicleta dispăruse o dată cu el. Era această bicicletă, sau

nu era, cea care călătorise la Ayr? Sergentul, amintindu-şi că tînărul Andrew îi pusese nu demult cauciucuri noi, înclina să creadă că era mai degrabă vorba de bicicleta de la hotelul „Anwoth", dar de fapt nu cunoştea starea anvelopelor bicicletei lui Waters.

Se interesă de biletul lui Ferguson, care fu identificat cu uşurinţă, fiind unicul bilet de clasa întîi eliberat în ziua respectivă pe distanţa Gatehouse-Glasgow. Fusese ştanţat la Maxwelltown, între Gatehouse şi Dumfries, şi apoi din nou la Hurlford şi Mauchline, între Dumfries şi St. Enoch, aducînd astfel dovada definitivă că Ferguson parcursese distanţa întreagă, întocmai cum îşi propusese s-o facă.

Nesatisfăcut, Dalziel ceru să se verifice toate biletele vîndute marţi pe toate liniile, pe o rază de cincizeci de mile de la Newton-Stewart, în caz că s-ar fi ivit undeva o nepotrivire interesantă de un fel sau altul. Pe urmă se duse la Staţia Centrală de Poliţie de la Glasgow.

Aici demară o investigaţie care căuta un biciclist văzut pe drumul dintre Bargrennan şi Girvan, marţi dimineaţă, între unsprezece şi unu, precum şi orice biciclist observat în apropiere de Ayr după-amiază, sau care să fi călătorit pe orice linie din Ayr sau oricare din gările învecinate, marţi după-amiază sau miercuri. Asta pentru că-i venise ideea că poate biciclistul pedalase de la Ayr pînă la o staţie apropiată de cale ferată, unde-şi cumpărase alt bilet, deghizîndu-se, poate, pentru a nu fi recunoscut. Pe urmă i se năzări că bicicleta compromiţătoare putuse fi abandonată într-un loc convenabil şi trimise alte instrucţiuni, să fie găsite toate bicicletele nerecuperate de posesori din vestiarele gărilor şi să se raporteze toate cele abandonate pe marginea drumului, la Ayr şi în împrejurimi. Furniză o descriere generală a celor trei biciclete lipsă, cerînd, însă, ca cercetările să nu se limiteze la cele două mărci, ci să fie extinse pentru a include toate bicicletele abandonate în perioada specificată.

După ce pusese în mişcare maşinăria legii, Sergentul îşi concentră atenţia asupra fotografiilor. Nu-i fu greu să le strîngă pe cele dorite de la redacţiile ziarelor din oraş şi cînd termină, la ora şase, poseda o frumoasă colecţie de portrete ale celor şase artişti. Descoperi pe urmă că pierduse ultimul tren spre Newton-Stewart şi că unica lui şansă de a mai ajunge acasă în seara aceea era să meargă la Girvan sau Lockerbie şi să ia de acolo o maşină.

Maşina sa personală era, fireşte, la Ayr. Obosit, Sergentul telefonă poliţiei din Ayr, ca să afle dacă Ross se mai afla în oraş. Norocul nu ţinu însă cu el. Ross trecuse pe acolo şi lăsase un mesaj, că a pornit pe urmele unor indicii în direcţia Kilmarnock, şi că va ţine legătura.

Blestemîndu-şi soarta – deşi oarecum înviorat la gîndul unor indicii – Dalziel sună la Kirkcudbright. Îi răspunse Inspectorul Macpherson. Da, apăruseră o grămadă de probe noi. Da, Inspectorul era de părere că Dalziel ar trebui să se întoarcă în seara asta chiar, dacă poate. Ce păcat că tocmai pierduse trenul de 6,20 spre Girvan! (Sergentul Dalziel scrîşni din dinţi.) Să-l ia pe cel de 7,30, care ajungea la 9,51 şi vor trimite o maşină după el.

Sergentul îi răspunse, cu satisfacţie amară, că trenul de 9,51 nu circulă decît sîmbăta, iar cel de 9,56 numai miercurea şi că, fiind acum joi, va trebui să vină după el la 8,55 la Ayr. Inspectorul fu de părere că, dacă aşa stăteau lucrurile, era preferabil să închirieze o maşină la Ayr. Văzînd că nu are încotro, Sergentul Dalziel renunţă la speranţele sale de a petrece o seară plăcută la Glasgow, cu cină, discuţii şi apoi culcare, şi intră fără chef în bufet pentru a îmbuca ceva înainte de a lua trenul de 7,30.

CAPITOLUL XI

INSPECTORUL MACPHERSON

În acest timp, la cartierul general, dovezile culese începeau să arate din ce în ce mai bine. De fapt, după cum îi atrăsese Wimsey atenția Șefului Poliției, nu doar că arătau bine, dar arătau și în toate direcțiile.

Interesul îl stîrnise mai întîi un tînăr fermier, care se prezentase cu destulă timiditate la secția de poliție de la Kirkcudbright și solicitase o întrevedere cu Inspectorul Macpherson.

Reieși că luni seara, pe la ora nouă, fermierul stătea la o bere la „Murray Arms", la Gatehouse, cînd, brusc, intrase în local domnul Farren, peste poate de agitat și de straniu în comportare, și întrebase, răstit și amenințător: „Unde-i ticălosul de Campbell?" Înțelegînd că cel căutat nu se afla acolo, se mai potolise puțin și comandase două sau trei whisky-uri, unul după altul. Martorul se străduise să afle ce-l supăra, dar nu reușise să extragă de la Farren decît niște amenințări vagi. Curînd, Farren începuse din nou să întrebe unde-l poate găsi pe Campbell. Martorul, care sosise nu demult de la Kirkcudbright și știa perfect de bine că acesta din urmă se afla la „McClellan Arms", ajunsese la concluzia că Farren se afla într-o stare de nervi periculoasă și, pentru a preîntîmpina o încăierare,

făcuse mincinoasa afirmație că-și amintea a-l fi văzut pe domnul Campbell apucînd-o, cu mașina, pe drumul de Creetown. La care Farren bombănise ceva ce semăna cu „dau eu de el", adăugînd cîteva epitete injurioase, din care martorul deduse că supărarea lui era, într-un fel, provocată de doamna Farren. Pe urmă el (Farren) ieșise în mare grabă din local, iar martorul îl văzuse îndepărtîndu-se pe bicicletă, dar nu în direcția Creetown, ci spre Kirkcudbright. Nemulțumit, martorul alergase după el. Farren, însă, ajuns în dreptul Memorialului de Război, o luase la stînga pe șosea, înspre terenul de golf. Atunci martorul ridicase din umeri și-și alungase incidentul din minte.

Miercuri însă, cînd activitatea poliției începuse să indice clar că moartea lui Campbell era considerată asasinat, întîmplarea îi apăruse fermierului într-o lumină ceva mai sinistră. Se consultase cu barmanul de la „Murray Arms" și cu unul sau doi dintre mușteriii aflați, ca și el, la bar în timpul vizitei lui Farren și hotărîseră împreună că este cazul să informeze poliția. Martorul primise mandat să vorbească în numele tuturor, drept care se prezentase. Martorul nu dorea să-l vîre pe domnul Farren în belea, dar o crimă e o crimă, n-aveai ce-i face.

Macpherson îi mulțumi fermierului și telefonă numaidecît la Creetown, să afle dacă Farren urmase, totuși, pista falsă în direcția respectivă. Îl intriga faptul că o apucase la stînga, pe lîngă terenul de golf. Îl lăsase pe Campbell la Kirkcudbright, cu vreo trei ore înainte, și ar fi fost firesc ca, negăsindu-l la Gatehouse, să se întoarcă și să-l caute pe drumul de Kirkcudbright. Dar de ce la terenul de golf? Afară doar de cazul că...

Afară de cazul că se dusese să vorbească cu Strachan. Se știa că Farren și Strachan erau prieteni la cataramă. Putea oare fi vorba de vreo complicitate? Fusese Strachan acasă luni seara, între nouă și zece? Un amănunt relativ ușor de verificat. Inspectorul adresă telefonic întrebarea la Gatehouse și se puse pe așteptat.

Pe urmă survenise al doilea incident palpitant al zilei, mult mai bine conturat şi mai încurajator. Acesta se prezentase sub forma unei copiliţe foarte ruşinoase, în vîrstă de vreo zece ani, trasă după ea de o mamă hotărîtă, care-şi îndemnase odrasla să vorbească, ba zgîlţîind-o, ba ameninţînd-o că o va „pocni peste urechi" dacă nu face ce i se cere.

– Ştiam io bine – declară mama – că o făcut o prostie, şi n-am avut linişte pînă n-am scos totul din ea. (Suflă-ţi nasu' şi vorbeşte politicos cu domnu' poliţist, că dacă nu, o să te încuie.) Îi o fată rea, pleacă să hoinărească cu băieţii cînd s-ar cuveni să stea în pat. Numa' că-n zilele astea care copil ascultă de mamă-sa? Nimica nu poţi face cu ei.

Inspectorul îi declară că o înţelege şi se interesă de numele doamnei.

– Îs doamna McGregor, avem o casă între Gatehouse şi Kirkcudbright, ştii dumneata locul? – lîngă Auchenhaye. Io şi omu' meu eram plecaţi luni seara la Kirkcudbright, Helen era singură acasă. Da' de-abia am plecat noi, că o şters-o şi ea din casă şi o lăsat uşa descuiată, să poată intra oricine...

– Numa' un moment, o întrerupse Inspectorul. Domniţa asta de-aici o fi Helen, dacă nu greşesc?

– *Ay,* îi Helen. M-am socotit că-i mai bine s-o aduc la dumneavoastră, de vreme ce bietu' domnu' Campbell a fost eliminat, cum spune poştaşul. Îi zic io lui George, dacă domnu' Campbell s-o bătut pe drum luni seara, trebe să anunţăm poliţia. George zice...

Inspectorul o întrerupse din nou.

– Dacă micuţa dumneavoastră Helen ne poate spune ceva despre domnu' Campbell, o ascultăm bucuros. Acuma, doamnă McGregor, fiţi bună şi lăsaţi-o pe copilă să-şi depene singură povestea, de la început. Hai, Helen, nu te teme. Dă-i drumu'.

Astfel încurajată, Helen îşi începu relatarea, care era destul de încîlcită şi se încurca şi mai rău din cauza agitaţiei povestitoarei şi a deselor întreruperi ale mamei. Dar pînă la urmă, cu felurite măguliri şi cu ajutorul unui cornet de bomboane procurat de un agent, Inspectorul reuşi să descîlcească iţele.

Doamna şi domnul McGregor plecaseră luni seara la Kirkcudbright cu maşina unui vecin, pentru a vizita nişte prieteni, lăsîndu-i lui Helen instrucţiuni stricte să încuie bine uşa şi să se bage în pat. În loc să-i asculte, copila lăsată de capul ei ieşise afară, să se joace cu băieţaşii de la o fermă din apropiere. Cu toţii se îndepărtaseră cam cu o jumătate de milă în josul drumului, unde era un cîmp pe care băieţii intenţionau să pună capcane pentru iepuri, cît se poate de ilegale.

În acest punct, Inspectorul clătină reprobator din cap, dar făgădui că braconierilor nu li se va aplica nici o pedeapsă îngrozitoare, după care Helen, probabil mai tulburată de această posibilitate decît de ameninţările mamei, îşi continuă relatarea, de o manieră mult mai coerentă.

Locul unde căutaseră iepuri se afla cam la jumătatea distanţei dintre Gatehouse şi Kirkcudbright, într-un punct unde drumul face o cotitură foarte bruscă şi periculoasă, în formă de S, între două ziduri de piatră. Fusese o seară plăcută, nu se întunecase de-a binelea, ci era mai degrabă amurg, cu fîşii de ceaţă uşoară pe dealuri. Băieţii se îndepărtaseră destul de tare de drum, pe cîmp, şi intenţionau să rămînă afară mult, dar cam pe la zece fără un sfert Helen, amintindu-şi că părinţii se vor întoarce curînd, îi părăsise şi pornise înapoi spre casă, pe drum. Ştia că era zece fără un sfert, fiindcă unul dintre băieţi avea un ceas nou, cadou de la bunicul lui.

Traversase cîmpurile şi tocmai voia să sară peste zid, ca să ajungă la drum, cînd observase un bărbat într-o maşină oprită la marginea şoselei, cu botul îndreptat spre Gatehouse. Motorul mergea, şi chiar în momentul acela cel de la volan scoase maşina pînă în mijlocul drumului, ca şi cum ar fi dorit să întoarcă. Concomitent, auzise

zgomotul făcut de un alt automobil ce se apropia rapid din direcția Gatehouse.

Fetița descrise locul cu mare precizie. Nu era partea cea mai ascuțită și periculoasă a curbei, unde zidurile sînt înalte de ambele părți, ci aceea ce poate fi descrisă drept bucla inferioară a S-ului, cotitura mai apropiată de Kirkcudbright. Acolo virajul este mai larg și mai lin, iar zidul de pe partea pe care stătuse ea e dărîmat, cu grozamă și tufe de mure la bază. Mașina care venea luase foarte repede curba din partea de sus, tocmai cînd celălalt automobil bloca drumul, încercînd să întoarcă. Urmase un scrîșnet ascuțit de frîne și cea de a doua mașină se oprise, derapînd violent spre dreapta și evitînd ca printr-un miracol coliziunea. Șoferul răcnise ceva și ocupantul primului automobil răspunsese, iar pe urmă cel din a doua mașină strigase cu vocea puternică și furioasă: „Campbell! Bineînțeles! Trebuia să știu că nu poate fi nimeni altul!“ sau ceva asemănător.

Urmase un schimb rapid de înjurături, iar Campbell oprise motorul și ieșise din mașină. Îl văzuse sărind pe pragul celeilalte mașini. După un fel de opinteală, cîteva secunde, ambii bărbați erau în mijlocul drumului, lovindu-se și îmbrîncindu-se. Curgeau loviturile și ploua cu sudalme urîte. Fata nu putuse vedea bine ce se petrecea, întrucît cei doi se aflau dincolo de mașinile oprite. Erau pe asfalt și se rostogoleau; cînd unul, cînd celălalt ajungea deasupra. Nu putea spune nici ce fel de mașini erau, doar că a lui Campbell avea patru locuri, iar cealaltă era un automobil sport mare, cu două locuri, cu faruri foarte puternice.

Luptau așa de cîtăva vreme, cînd fata trase o sperietură zdravănă. O cheie franceză grea țîșnise brusc în aer. Îi vîjîi pe lîngă tîmplă și căzu în apropierea ei. Se pitulase iarăși în spatele zidului, temîndu-se să rămînă acolo unde era, dar curioasă să afle ce avea să se mai întîmple. La urechi îi ajunseseră zgomote oribile, ca acelea făcute de cineva care este lovit înfundat și strîns de gît. După o

vreme privise din nou și văzuse ceva ce o înspăimîntase și mai și. Unul dintre bărbați se ridică de la marginea drumului și avea pe umeri trupul celuilalt. Văzînd cît de moale atîrna, își spuse că trebuie să fie mort. Nu țipase, de teamă să n-o audă omul cel rău și s-o ucidă și pe ea. El cărase trupul pînă la automobilul cu două locuri și-l tîrîse pe scaunul de lîngă șofer. Era automobilul aflat mai aproape de Gatehouse. Fata nu văzuse fața omului rămas în viață, fiindcă acesta își ținea capul aplecat sub povara pe care o transporta, dar cînd cei doi trecuseră prin conul de lumină al farurilor mașinii cu patru locuri, pentru a ajunge la celălalt automobil, zărise, scurt, fața mortului, groaznic de albă și de schimonosită. N-o putea descrie, dar avusese impresia că era bărbierită și că ochii erau închiși. Pe urmă omul cel rău se așezase la volan, pusese automobilul cu două locuri în marșarier acolo în curbă, în direcția Gatehouse. Auzise cum își schimbă motorul turația, iar farurile măturară drumul în toate direcțiile, ca și cum mașina ar fi executat o întoarcere. Pe urmă o auzise mergînd din nou și zgomotul motorului se îndepărtase și murise încetul cu încetul.

După plecarea mașinii, Helen sărise peste zid și se gîndise să arunce o privire la automobilul cu patru locuri, care încă stătea pe jumătate de-a curmezișul șoselei. Era îndreptat spre Gatehouse, dar farurile luminau marginea drumului. Pînă să-l examineze, auzise zgomot de pași din direcția Gatehouse. Sperase să fie cineva care să aibă grijă de ea și s-o ducă acasă, dar apoi, brusc, nemotivat, îi venise ideea că omul cel rău se întorcea s-o omoare. Cu sufletul la gură, o rupsese la fugă spre casă cît o ținu picioarele. Pe urmă auzise cum pornește un motor și se ascunsese între tufe, crezînd că omul cel rău o urmărește cu mașina. Dar nu venise nici o mașină, iar după o vreme Helen îndrăznise să iasă din ascunzătoare și să fugă acasă. Chiar cînd intrase pe poartă, trecuse o mașină, în viteză nebună, înspre Kirkcudbright. Ajunsese în casă tocmai cînd ceasornicul din bucătărie bătea ora zece. Se

năpustise în dormitor şi sărise în pat, aşa îmbrăcată cum era, şi-şi trăsese plapoma peste cap.

Doamna McGregor continuă relatarea din acest punct. Ea şi soţul ei se întorseseră pe la 10,30 şi o găsiseră pe Helen dîrdîind şi plîngînd în pat, cu toate hainele pe ea. Era atît de îngrozită, încît nu putuseră scoate absolut nimic de la ea. N-au avut ce să facă, decît să o certe zdravăn, să o dezbrace şi să o culce cum se cuvine, să-i dea ceva cald să bea şi să rămînă lîngă ea pînă cînd adormise de epuizată ce era. Toată ziua următoare refuzase să le spună ceva, dar noaptea îi trezise de trei ori, ţipînd în somn că vine omul rău s-o omoare. Miercuri seara tatăl, căruia copila îi era dragă ca lumina ochilor, izbutise să scoată povestea de la ea, iar cînd auziseră rostindu-se numele lui Campbell, luaseră hotărîrea să declare totul la poliţie. Răspunzînd unei întrebări puse de Inspector, doamna McGregor declară că ceasornicul lor din bucătărie întîrzia cinci sau şase minute.

Inspectorul le mulţumi călduros amîndurora – simţea că are într-adevăr motive să le fie recunoscător. Îi spuse lui Helen că este o copilă foarte curajoasă, o imploră pe mama ei să n-o pedepsească, avînd în vedere importanţa celor aflate, şi puse capăt întrevederii, avertizîndu-le pe amîndouă, foarte serios, să nu sufle nimănui nici o vorbuliţă despre cele relatate.

După plecarea celor două, Inspectorul începu să cîntărească faptele. Timpul se potrivea destul de bine cu cel din raportul doctorului, doar că acum era obligat să plaseze momentul cînd se înfăptuise crima cu mult mai devreme decît crezuse. Interpreta faptele în felul următor: Campbell şi celălalt bărbat se întîlniseră şi se luaseră la harţă, iar Campbell fusese ucis în bătaia ce urmase. Pe umă, probabil că ucigaşul prăvălise trupul lul Campbell în automobilul cu două locuri, iar pe acesta îl ascunsese undeva, la marginea şoselei. Se întorsese, luase maşina lui Campbell şi o dusese înapoi la Gatehouse, unde, fireşte, avea nevoie de ea pentru a înscena falsul accident.

Cîndva, mai tîrziu, trebuie că revenise, îşi luase propriul său automobil, cu cadavrul în el, şi... ce? Se întorsese cu el la Gatehouse?

Inspectorul mormăi. Aici începeau problemele. De ce Sfîntul nu pusese asasinul cadavrul direct în Morris-ul lui Campbell, ca să-l îndepărteze imediat de la locul crimei? De ce riscase să fie descoperit, lăsînd corpul neînsufleţit în apropierea drumului, unde-l putea găsi oricine în intervalul de timp necesar pentru a conduce Morris-ul înapoi la Gatehouse şi a se întoarce cu bicicleta? Pentru că trebuie că se întorsese cu bicicleta sau pe jos, ca să recupereze propria maşină. Bicicleta era mijlocul de locomoţie cel mai normal în această împrejurare; o putea transporta după aceea în partea din spate a automobilului cu două locuri. Problema rămînea însă fără răspuns: de ce lăsase cadavrul singur în drum?

Era posibil, îşi spuse Macpherson, era chiar foarte posibil ca în acel moment criminalul să nu se fi gîndit încă la un alibi şi la posibilitatea de a înscena un accident. Poate că asta era explicaţia. Dorise pur şi simplu să plece de acolo, ca şi cînd nu s-ar fi întîmplat nimic, şi abia mai tîrziu, după ce îşi elaborase în detalii planul, se întorsese pentru a recupera cadavrul. Dar nu. Nu mergea. Ucigaşul plecase cu automobilul lui Campbell. Unica explicaţie posibilă era că deja se gîndise la falsul accident. Dar aşa ceva părea absolut incredibil. Dacă relatarea copilei era vrednică de încredere – şi existau toate indiciile că era – întîlnirea dintre Campbell şi ucigaşul lui fusese, evident, întîmplătoare. Vezi bine că în cele cîteva secunde de după luptă ucigaşului i-ar fi fost imposibil să pună la punct un plan de scăpare atît de amănunţit.

Şi totuşi – fusese întîlnirea cu adevărat întîmplătoare? Dacă te gîndeai bine, purtarea lui Campbell sugera exact contrariul. Oprise maşina pe drum tocmai în locul unde era cel mai greu ca două automobile să treacă unul pe lîngă celălalt, iar cînd auzise o altă maşină venind, trăsese pur şi simplu mai spre mijlocul drumului, pentru a

bloca definitiv calea. Ceea ce fusese o tîmpenie, deoarece putea provoca nu o întîlnire, ci mai degrabă o coliziune. Da, dar se ştia că în momentul acela Campbell era băut şi poate că beţia îl împiedicase să prevadă riscul unui accident.

Dar, dacă martora era demnă de crezare (şi, la urma urmei, nu putea să aleagă doar ceea ce-i convenea, să creadă o parte a depoziţiei, iar pe cealaltă s-o respingă, pentru a-şi demonstra propria teorie), atunci era clar că, dacă cineva prevăzuse întîlnirea, nu ucigaşul fusese acela. Iar dacă ucigaşul nu prevăzuse întîlnirea, nu avusese cum să-şi premediteze crima, deci nu putuse pregăti din timp falsul alibi.

„Ay", îşi spuse Inspectorul în sinea sa, „numa' că asta nu rezultă, nicidecum. Şi-o putut foarte bine pregăti alibiul, intenţionînd să comită crima altundeva şi altcîndva. Ş-apoi, întîlnindu-se cu Campbell într-un mod atît de convenabil, poate că şi-o pus pe loc în aplicare intenţiile necurate."

Mai rămînea problema dificilă a automobilului. Şi mai era şi detaliul şoferului care condusese atît de vijelios maşina spre Kirkcudbright, la scurtă vreme după întîlnirea celor doi. Să fi fost ucigaşul? Imposibil, doar ucigaşul conducea maşina lui Campbell spre Gatehouse. Dacă fusese altcineva, cine anume fusese? Trebuie că-l depăşise, pe drum, pe asasin. Trebuia găsit. După ce mai medită puţin, Inspectorul renunţă să se mai preocupe de acest aspect al problemei, considerîndu-l insolubil pentru moment, şi se concentră asupra unei alte faţete.

Cum se potrivea povestea aceasta, dacă se potrivea, cu datele cunoscute în legătură cu Farren? Ajuns aici, Inspectorul îşi trînti deodată palma grea pe masă. Evident. Orele corespundeau perfect şi aşa se explica de ce Farren cotise în sus, pe drumul spre terenul de golf. Era clar că-şi dăduse seama că indicaţia furnizată de tînărul fermier, care-l trimisese la Creetown, fusese o

minciună bine intenţionată. Îl căutase pe Campbell la Gatehouse şi, negăsindu-l, ajunsese la concluzia că trebuia să fie tot la Kirkcudbright. Plecase atunci în grabă să vorbească cu Strachan, evident cu scopul de a împrumuta maşina lui Strachan. Dacă Strachan fusese sau nu complice, nu reieşea limpede. Probabil că nu. Nu. Iluminat, Inspectorul izbi din nou masa cu palma. Aşa se explică totul: faptul că fusese luată maşina care nu trebuia, că fusese abandonat cadavrul, totul. Ideea originală a lui Farren fusese să treacă povara crimei asupra lui Strachan. Cadavrul urma să fie găsit în automobilul lui Strachan, iar deducţia firească avea să fie că Strachan ademenise pe Campbell afară de oraş, unde îl omorîse.

Şubred plan, desigur, Strachan ar fi povestit imediat cum îi împrumutase automobilul lui Farren. S-ar putea să găsească şi martori care să fi asistat la tranzacţie. Mai mult, întîmplarea însăşi ar avea un aer ireal. Cine putea fi atît de idiot încît să-şi abandoneze undeva propria maşină, cu un cadavru înăuntru? De fapt, chiar acesta era aspectul care-l izbise imediat pe Inspector, iar Farren, meditînd la faptele sale, nu putuse să nu-şi dea seama cît de aiurită fusese prima lui idee. Dar, în timp ce conducea automobilul lui Campbell înapoi spre Gatehouse, ar fi avut suficient timp de gîndire. I-ar fi putut veni o idee mai bună: aceea de a contraface accidentul de la Minnoch. Şi atunci, ce? Cum ar fi procedat?

În primul rînd, fireşte, ar fi dus înapoi maşina lui Campbell şi ar fi pus-o în garaj. Pe urmă, ar fi trebuit să meargă şi să-şi aducă propria bicicletă de la Strachan. La ora aceea din noapte i-ar fi fost destul de uşor s-o facă fără să fie observat, presupunînd (ceea ce nu era imposibil) că-şi lăsase bicicleta într-un loc uşor accesibil, să spunem chiar lîngă poarta grădinii.

Cuprins de însufleţire, Inspectorul îşi trase în faţă un blocnotes şi întocmi o cronologie a evenimentelor, intitulîndu-şi, îndrăzneţ, documentul:

„Dovezile împotriva lui Hugh Farren“

Luni

6 p.m. Farren revine acasă şi dă peste Campbell acolo. Îl dă afară din casă. (Depoziția surorii lui Jeanie).

7 p.m. După o ceartă cu soția, pe parcursul căreia ea, probabil, recunoaşte unele lucruri compromițătoare în legătură cu Campbell, Farren pleacă pe bicicletă.

9 p.m. Farren intră la „Murray Arms“, în căutarea lui Campbell (Depoziția fermierului).

9,15 p.m. (cu aproximație). Farren se duce la Strachan acasă şi împrumută maşina.

9,45 p.m. (cu aproximație). Întîlnirea cu Campbell pe drumul de Kirkcudbright. Uciderea lui Campbell. (Depoziția lui Helen McGregor.)

9,55 p.m. Farren pune cadavrul în maşina lui Strachan.

10 p.m. (cu aproximație). Farren porneşte înapoi, cu maşina lui Campebll.

10,10 p.m. Farren ajunge la Gatehouse (distanța de apoximativ cinci mile) şi garează maşina lui Campbell.

10,30 p.m. Farren vine pe jos acasă la Strachan, ca să ia bicicleta.

11 p.m. Farren revine la locul crimei cu bicicleta.

11,10 p.m. Farren se întoarce cu cadavrul acasă la Campbell. Ascunde cadavrul în casă sau în garaj.

11,20 p.m. Farren îi înapoiază lui Strachan automobilul.

11,40 p.m. Farren s-a întors acasă la Campbell, pentru a prepara falsele dovezi că acesta din urmă şi-ar fi petrecut acolo noaptea şi ar fi luat micul dejun.

Inspectorul îşi contempla cronologia cu o anumită încîntare. Unele ore erau, desigur, aproximative, dar punctele esențiale corespundeau destul de bine, aşa că Farren, chiar dacă umblase încet sau făcuse unele greşeli pe ici, pe colo, în punerea în aplicare a planului său, avusese timp suficient să-şi ducă la bun sfîrşit toate manevrele pînă marți dimineața.

Încurajat, Inspectorul continuă prin a-şi dezvolta, ceva mai nesigur, restul teoriei.

Potrivit depoziției „tînărului Jock“ de la Borgan, falsul Campbell şedea la Minnoch marți dimineața la ora 10,10. Acesta era, deci, utlimul tren posibil cînd ar fi putut ajunge Farren acolo. Inspectorul era sigur că, de fapt, sosise mai devreme. Fără îndoială că Farren nu putuse risca să rămînă în casa lui Campbell pînă tîrziu dimineața. Se va fi sculat şi va fi plecat cu mult înainte de ora 8, ora cînd trebuia să sosească doamna Green. Pe de altă parte, n-ar fi putut pleca nici foarte devreme, din cauza lui Ferguson. Trebuia să se asigure că Ferguson, dacă auzea cumva că pleacă maşina lui Campbell, avea să jure că plecase la o oră a dimineții rezonabilă. Prin urmare, Inspectorul îşi notă succesiunea probabilă a evenimentelor:

7,30 Farren pleacă de acasă de la Campbell, purtînd pălăria şi mantaua acestuia, cu cadavrul pe podeaua automobilului şi bicicleta deasupra, totul acoperit cu carpeta.

8,35 (să spunem). Farren ajunge la Minnoch, ascunde cadavrul şi se pune pe pictat.

10,10 Farren (deghizat în Campbell) este văzut pentru prima oară de Jock.

11,5 Jock îl vede a doua oară pe Farren.

Ajuns aici, Inspectorul şovăi şi se opri. Exagerase oare acordînd două ore şi jumătate pentru pictarea unui tablou? Avea prea puține cunoştințe despre pictură, dar

peisajul i se păruse schițat în mare grabă. Era necesar să se consulte cu cineva priceput.

Dar stai. Ce cap sec mai era. Vezi bine că Farren nu se putuse apuca de pictat înainte de a se fi luminat bine de ziuă. Atîta lucru era la mintea cocoşului, chiar dacă nu ştia multe despre pictură. Gînditor, făcu doi-trei porci de cerneală şi continuă.

Părea foarte probabil acum că Farren fusese călătorul de la Girvan. Prin urmare, evenimentele se succedaseră în felul următor:

Marți

11,10 a.m. Farren aruncă în rîu cadavrul, îşi pune şapca şi paltonul şi porneşte, pe bicicleta sa, spre Girvan.
1,7 p.m. Ajunge la Girvan. Cere să i se expedieze bicicleta la Ayr.
1,11 p.m. Ia trenul spre Ayr.
1,48 p.m. Ajunge la Ayr.

Aici se sfîrşiră, pentru moment, deducțiile Inspectorului. Ştia că Dalziel reconstituia drumul parcurs de bicicletă. Prin urmare, înainte de a-şi continua cronologia, era mai cuminte să aştepte raportul acestuia. Dar pînă acum nu muncise fără rost. Reuşise, cel puțin, să identifice fără dubii criminalul şi să întocmească un grafic orar plauzibil, în cadrul căruia se putea lucra. Spre norocul lui, era şi un grafic ce putea fi uşor coroborat prin depoziții, în unele puncte.

Mai aruncă o privire peste însemnările sale.

Dacă Farren îl căutase pe Campbell la Gatehouse între orele 8 şi 9,15, trebuia să existe mărturii ale altor apariții ale lui, în afară de cea de la „Murray Arms". Trebuiau făcute cercetări la „Angel" şi la „Anwoth". Numai că, fireşte, înainte de a se interesa la berării, Farren l-ar fi putut căuta pe Campbell acasă. Dacă aşa se întîmplase, era aproape de neconceput să nu fi fost văzut. În primul

rînd, ar fi trebuit să treacă de două ori pe pod şi nu exista ceas al zilei în care un pierde-vară, cel puțin unul, să nu-şi facă veacul pe podul de la Gatehouse. Podul este clubul şi locul de întrunire a întregii populații din Gatehouse, care se adună acolo pentru a schimba bîrfe, a număra automobilele care trec şi păstrăvii ce sar din apă, a discuta chestiuni de politică locală. Chiar dacă, cine ştie prin ce miracol, podul ar fi fost pustiu de ambele dăți, în fața hotelului „Anwoth" există o bancă lungă, pe care şed pescarii ca să lege noduri, să-l mîngîie pe cîinele Rostogol şi să-l întrebe pe motanul Felix cîți şobolani a lichidat în ziua aceea. În sfîrşit, presupunînd că Farren ar fi trecut nebăgat în seamă prin ambele aceste puncte de observare, mai exista şi posibilitatea ca Ferguson să fi fost acasă şi să-l fi văzut că vine la Campbell.

Pe urmă, dacă fusese folosită maşina lui Strachan, era exclus să nu fi aflat cineva. Poate că Strachan însuşi ar fi refuzat să dea explicații, şi-ar fi apărat hotărît prietenul, dar mai rămîneau doamna Strachan, fetița şi doica. Imposibil să facă şi ele parte din conjurație. Potrivit teoriei, Farren venise acasă la Strachan de trei ori – pe la 9,15, ca să împrumute maşina; pe la 10,40, ca să ia bicicleta; pe la 11,30, ca să aducă maşina înapoi. Cel puțin prima şi ultima dintre vizitele acestea nu putuseră trece neobservate.

Veneau, în continuare, cele trei deplasări acasă la Campbell – prima, pentru a pune maşina lui Campbell în garaj; a doua, pentru a aduce cadavrul; a treia, pe jos, pentru a măslui evidența. Nu, partea aceasta nu era neapărat corectă. Poate că nu fuseseră decît două deplasări. Era mult mai probabil că prima oară maşina fusese lăsată într-un loc de unde să fie recuperată cu ocazia vizitei finale. Astfel, riscul se reducea considerabil. De fapt, cadavrul putuse fi mutat, cu maşina lui Campbell, într-un locşor ferit, eliminîndu-se astfel necesitatea de a veni de două ori acasă la Campbell, cu două maşini diferite, procedeu ce nu avea cum să nu pară suspect. Fireşte, mutarea nu putuse fi înfăptuită chiar la Gate-

house; doar un nebun ar fi riscat aşa ceva. Dar se putuse efectua oriunde, între Gatehouse şi Kirkcudbright, sau pe porţiunea de drum necirculată dintre Memorialul de Război şi casa lui Strachan. Sau, dacă Strachan era cu adevărat complice, putuse avea loc, în şi mai mare taină şi siguranţă, chiar la el acasă.

Inspectorul operă două sau trei modificări în graficul său, pentru a-l face să corespundă cu noua teorie, şi-şi însemnă să se intereseze dacă vreun trecător văzuse un Morris cu plăcuţele de înmatriculare ale lui Campbell staţionînd undeva pe parcurs.

Călătoria de marţi dimineaţă putea fi acum, în sfîrşit, coroborată. Dacă nu greşise calculele, maşina lui Campbell trebuie că trecuse prin Gatehouse imediat după 7,30; prin Creetown, cam pe la ora opt; şi prin Newton-Stewart cam la 8,15. Sigur că o văzuse cineva. De fapt, poliţia de la Newton-Stewart cerceta deja această chestiune, dar acum, că le putea furniza orele aproximative, sarcina lui avea să fie mai uşoară.

Inspectorul Macpherson ceru o legătură telefonică pentru Newton-Stewart şi o alta cu Gatehouse, după care reveni, cu pofta sporită, la preocuparea sa.

Şi îşi dădu dintr-o dată seama de ceva ce-i scăpase din vedere în timp ce alcătuise graficul orar: anume, că avea în mînă o dovadă de o importanţă covîrşitoare. Cu puţin noroc, identificarea armei crimei.

Cheia franceză grea care, azvîrlită în aer, fusese cît pe-aci s-o lovească pe amărîta aia mică de Helen – ce altceva putea fi decît instrumentul dur care-i sfărîmase lui Campbell craniul? Era foarte ciudat că nu se produsese o hemoragie, dar totul depindea de ce fel de cheie fusese. Oricum, important era să pună mîna pe ea. Îi va spune doctorul dacă era arma care putuse provoca rana. Ce noroc că leşul nu fusese încă îngropat. Înmormîntarea avea loc abia a doua zi. Trebuia să pună numaidecît mîna pe cheie. Clocotind de emoţie, Inspectorul trase şapca pe cap şi dădu fuga la maşină.

CAPITOLUL XII

RELATAREA LUI FERGUSON

În aceeaşi dimineaţă de joi, cînd Sergentul Dalziel şi poliţistul Ross plecaseră la Ayr, iar Inspectorul Macpherson trudise la graficele lui orare, Lordul Peter Wimsey se prezenta la cea mai îndepărtată dintre cele două vile de la Standing Stone Pool.

Uşa îi fu deschisă chiar de domnul Ferguson, care ţinea în mînă o paletă şi era îmbrăcat cu o pereche de pantaloni vechi de flanelă, o cămaşă descheiată la gît şi o jachetă informă, umflată. Păru uşor deconcertat la vederea unui musafir atît de matinal. Wimsey se grăbi să se explice:

– Nu ştiu dacă mă mai ţineţi minte. Mă numesc Wimsey. Cred că ne-am întîlnit o dată la Bob Anderson.

– Da, desigur. Poftiţi înăuntru. Cînd v-am auzit bătînd la uşă, am crezut că a sosit o jumătate de kilogram de cîrnaţi, sau omul zarzavagiului. Mă tem că-i cam mare dezordinea. Am lipsit cîteva zile, iar doamna Green a profitat de ocazie ca să facă rînduială, cu rezultatul că am fost obligat să-mi pierd cîteva ore reinstalînd dezordinea. (Îşi flutură mîna spre o grămadă de pînze, cîrpe, recipiente, sticluţe şi alte obiecte.) Într-un atelier ordonat, nu găsesc niciodată ceea ce-mi trebuie.

– Iar acum am dat eu buzna şi v-am întrerupt, tocmai cînd eraţi pe punctul de a vă apuca de treabă.

– Cîtuşi de puţin. Nu mă deranjează. Beţi ceva?

– Nu, mulţumesc. Tocmai am băut. Dar dumneavoastră să nu ţineţi seama de mine, serviţi-vă.

Wimsey îndepărtă cîteva cărţi şi hîrtii de pe un scaun şi se aşeză, în timp ce Ferguson îşi reluă contemplarea unei pînze mari, în care Lordul îl recunoscu pe Ferguson cel tipic din maliţioasa descriere a lui Graham: copacul cu rădăcini răsucite, reflectarea lui în apă, bolovanul de granit, depărtarea albastră şi aerul general de irealitate decorativă.

– Aţi fost la Glasgow, nu-i aşa?

– Da. Am tras o fugă, să văd expoziţia.

– E bună?

– Nu e rea. Ferguson stoarse puţină vopsea verde din tub pe paletă. Craig are cîteva studii frumoase, şi mai este şi o lucrare izbutită a lui Donaldson. Şi, fireşte, cantitatea normală de kitsch. De fapt, m-am dus ca să văd lucrările lui Farquharson.

Adăugă o bobiţă de vermion semicercului de culori şi păru să considere paleta completă, fiindcă înhăţă o mînă de pensule şi începu să amestece cu ele două sau trei culori.

Wimsey îi mai puse cîteva întrebări despre expoziţie, după care remarcă, într-o doară:

– Aşadar, aţi rămas fără vecin.

– Da. Nu-mi face plăcere să mă gîndesc prea mult la asta. Campbell şi cu mine nu ne aflam în termenii cei mai buni, dar... aş fi preferat să scap de el în alt mod.

– Totul este destul de straniu, observă Wimsey. Presupun că a trecut pe la dumneavoastră poliţia, să vă pună întrebări?

– O, da. Pare-se că am noroc că am un alibi. Ascultaţi-mă, Wimsey – cred că vă pricepeţi la treburile astea – presupun că-i adevărat că a fost... că n-a fost un accident?

– Mă tem că, într-adevăr, aşa stau lucrurile.

– Ce-i face să creadă una ca asta?

– O, ştiţi, eu nu sînt de-al lor şi poliţia nu joacă, bineînţeles, cu cărţile pe faţă. Dar cred că este ceva în legătură cu faptul că murise înainte de a cădea în rîu şi alte marafeturi din astea, mă înţelegeţi?

– Înţeleg. Am auzit ceva despre o lovitură la cap. Care-i chestia? A venit cineva tiptil pe la spate şi l-a altoit, ca să-i fure banii?

– Cam aşa ceva, îmi închipui. Deşi, fireşte, poliţia nu poate spune dacă a fost jefuit, pînă nu află cîţi bani avea asupra sa. Cred că fac acuma cercetări la bancă şi aşa mai departe.

– Nu-i tocmai locul unde te aştepţi să bîntuie vagabonzii, ce spuneţi?

– Ştiu şi eu? Poate c-o fi fost un individ care şi-a petrecut noaptea sus, pe deal.

– Hm. De ce să nu se fi lovit singur la cap, în timpul căderii?

Wimsey gemu în sinea lui. A para încontinuu întrebări pertinente devenise pentru el obositor. Unul după altul, doreau cu toţii să afle acelaşi lucru. Răspunse, alb:

– N-aş putea să spun. De fapt, pare interpretarea cea mai probabilă. În locul dumneavoastră, l-aş întreba pe doctoraş.

– Nu mi-ar spune, aşa cum nici dumneavoastră nu-mi spuneţi.

Timp de cîteva minute, Ferguson continuă să aplice, în tăcere, vopsea pe pînza de pe şevalet. Wimsey observă că lucra neatent şi nu fu deloc surprins cînd gazda lui aruncă paleta pe masă şi, răsucindu-se spre el, întrebă brusc:

– Ascultaţi-mă, Wimsey. Spuneţi-mi un singur lucru. N-are rost să pretindeţi că nu ştiţi, pentru că ştiţi. Există o cît de mică îndoială că moartea lui Campbell a survenit în dimineaţa zilei cînd a fost găsit?

Wimsey avu senzația că încasase o lovitură în plexul solar. Ce să-l fi determinat pe omul din fața lui să pună o astfel de întrebare, dacă nu conştiinţa sa încărcată, care-l dădea de gol? Nefiind sigur ce răspuns să dea, preferă să lanseze, pur şi simplu, întrebarea pe care şi-o adresase sieşi:

– Ce vă determină să întrebați aşa ceva?

– Dar de ce evitați să-mi răspundeți pe şleau?

– Păi, zise Wimsey, fiindcă întrebarea mi se pare cam stranie. Adică... o, da, fireşte... poate că nu v-am informat despre tablou?

– Ce tablou?

– Cel pe care-l picta Campbell. Culorile erau încă umede pe el. Prin urmare, trebuie că era încă viu în dimineața aceea, sau altfel nu l-ar fi putut picta, nu?

– Ah. Ferguson expiră lung, ca şi cum i s-ar fi luat o mare povară de pe suflet. Nu, nu mi-au dat aceste amănunte. Acum totul devine limpede, desigur.

Făcu doi paşi înapoi şi-şi privi pînza cu capul înclinat într-o parte, cu ochii mijiți.

– Dar ce v-a determinat să întrebați?

– Ei, zise Ferguson. Apucă un cuțit de pictură şi începu să răzuiască toată vopseaua aplicată anterior. Ei... Poliția a pus întrebări... Mă întrebam... Ascultați-mă (îşi vîrîse fața în pînză şi continua să răzuiască, fără a-l privi pe Wimsey)... poate că-mi spuneți dumneavoastră ce este mai indicat să fac.

– În legătură cu ce? întrebă Wimsey.

– În legătură cu poliția. Primul lucru pe care l-au dorit a fost să-mi cunoască toate mişcările, începînd de luni seara. Ceea ce a fost suficient de simplu, cît priveşte ziua de marți, pentru că am plecat la Glasgow cu trenul de 9,8 şi mi-am petrecut toată ziua acolo. Dar a trebuit să recunosc că luni noaptea am fost acasă, iar atunci au devenit al dracului de insistenți.

– Zău? Ei, nu mă aşteptam.

– De aceea am vrut să ştiu, nu pricepeți? Este extrem de neplăcut dacă... ei bine, dacă există vreo îndoială că marți dimineață Campbell mai era viu.

– Da, înțeleg ce vreți să spuneți. Păi, din cîte ştiu eu – dar rețineți, nu pretind că ştiu totul – cei ce posedă un alibi complet pentru marți dimineața nu au de ce să se teamă.

– Mă bucur că aud asta. Nu atît pentru mine, deşi, natural, nimănui nu-i face plăcere să fie bănuit. Dar, adevărul este, Wimsey, că n-am ştiut ce să le spun tipilor acelora.

– Oh? făcu Wimsey, scormonind toată încăperea cu privirile. Să ştiți că-mi place chestia aceea de acolo, cu căsuțele albe şi lăstărişul din prim-plan. Contrastul cu versantul dealului este foarte reuşit.

– Da, nu-i rău. Să vă mărturisesc ceva, Wimsey... După ce mi-ați spus ceea ce mi-ați spus, nu-mi mai pasă chiar atît de mult... Adică, atunci când au fost aici indivizii ăia, m-am gîndit că s-ar putea să fie ceva adevărat în toată afacerea, aşa că, m-am abținut să mă pronunț... Dar poate e mai bine să-mi descarc sufletul în fața dumneavoastră, şi atunci îmi veți putea spune dacă să declar totul sau nu. Nu doresc neapărat să creez probleme. Pe de altă parte, ştiți, nu vreau să fiu considerat complice la nimic.

– Dacă opinia mea are vreo valoare, zise Wimsey, sînt de părere să declarați tot ce ştiți. La urma urmei, dacă i-a făcut cineva de petrecanie bietului om, atunci făptaşul trebuie găsit şi pedepsit şi aşa mai departe.

– Presupun că aveți dreptate, deşi, din păcate, morții nu pot fi înviați. Dacă ar putea fi, n-aş sta pe gînduri nici măcar o clipă. Totuşi...

– Pe lîngă asta, continuă Wimsey, nu se ştie niciodată în ce fel vor fi interpretate dovezile. Uneori lumea ascunde ceea ce ştie, cu lăudabila intenție de a-şi proteja soțul sau soția, sau iubita, şi-i dă al dracului de mult de furcă poliției, iar la urmă, cînd se află totul, lucrul ascuns

se dovedeşte a fi fost exact amănuntul care i-a salvat – pe soţ, soţie sau iubită, adică.

Ferguson nu părea convins.

– Dac-aş şti de ce-i interesează seara de luni, zise el, încet.

– Vor s-o găsească pe ultima persoană care l-a mai văzut în viaţă, îi răspunse prompt Wimsey. Întotdeauna procedează astfel. Este o parte a rutinei poliţieneşti. Dai peste ea în toate romanele detective. Şi, natural, ultima persoană care l-a văzut nu este niciodată făptaşul. Ar fi mult prea uşor. Într-o bună zi am să scriu o carte în care doi oameni să fie văzuţi mergînd unul lîngă altul într-un *cul-de-sac*, iar la un moment dat să se audă o împuşcătură şi unul să cadă mort, iar celălalt să o rupă la fugă cu un pistol în mînă, şi după douăzeci de capitole ce gem de piste false, să se afle că, de fapt, vinovatul este cel cu pistolul în mînă.

– Păi, de fapt, în viaţa reală, chiar el este vinovatul, nu, în nouă cazuri din zece. De fapt, nu ştiu.

– Totuşi, ce anume aţi declarat poliţiei? întrebă Wimsey, care-şi cam pierduse răbdarea şi se juca acum cu un tub de vopsea albă.

– Le-am spus că am fost toată seara acasă, iar ei m-au întrebat dacă am văzut sau am auzit ceva suspect în vecini. Am zis că nu şi, de fapt, ştiţi, nu pot băga mîna în foc că nu este adevărat. M-au întrebat dacă l-am văzut pe Campbell întorcîndu-se acasă, şi le-am spus că nu l-am văzut, dar că i-am auzit maşina venind. Cu puţin după ora 10. Auzisem bătînd ora şi mă gîndeam că ar fi timpul să mă culc, fiindcă trebuia să iau trenul a doua zi dimineaţă. Am mai băut un pahar, am făcut puţină ordine şi am luat cu mine o carte să citesc şi tocmai ajunsesem sus cînd i-am auzit maşina.

– Şi aceasta a fost ultima dată cînd l-aţi auzit?

– Ăăă... da, numai că aveam vaga impresie că la scurtă vreme după aceea aş fi auzit uşa deschizîndu-se şi închizîndu-se iarăşi, ca şi cum ar fi ieşit din nou din casă.

Dar de asta nu sînt sigur. Trebuie că a revenit mai tîrziu, dacă a ieşit, fiindcă dimineaţa iarăşi l-am văzut plecînd, de data asta cu maşina.

– Această informaţie e preţioasă. Ce oră era?

– Între 7,30 şi 7,45 – nu pot spune mai precis. Tocmai mă îmbrăcam. Ştiţi, a trebuit să-mi pregătesc singur micul dejun, ca să prind autobuzul şi să prind trenul de 9,8. Sînt şase mile şi jumătate pînă la gara aia nenorocită.

– Şi chiar l-aţi văzut pe Campbell însuşi în maşină?

– Da, da, l-am văzut. Adică, presupun că dacă mi s-ar cere să depun mărturie la tribunal, aş putea jura numai că i-am recunoscut îmbrăcămintea şi înfăţişarea generală. Faţa nu i-am văzut-o. Dar Campbell era, nu încape îndoială.

– Înţeleg.

Inima lui Wimsey, care ratase o bătaie, se linişti. Văzuse deja cătuşele încleştând încheieturile lui Ferguson. Dac-ar fi jurat că-l văzuse pe Campbell viu la o oră cînd îl ştia mort... Numai că lucrurile nu mergeau atît de uşor pentru un detectiv.

– Cum era îmbrăcat?

– O, cu hidoasa lui manta cu pătrăţele şi pălăria celebră. Imposibil să le confunzi.

– Aşa e. Bun, dar atunci ce n-aţi spus poliţiei?

– Alte două, trei lucruri. Mai întîi – deşi nu prea văd ce legătură ar putea avea – că luni seara, pe la ora opt, a fost un pic de scandal la Campbell.

– Nu mai spuneţi! Aoleu, îmi pare rău, am distrus un tub de vopsea Winsor & Newton, perfect nou. Năravul meu afurisit de a pune mîna pe orice. S-a umflat tot la un capăt.

– S-a umflat? Nu-i nimic. Răsuciţi-l. Poftim o cârpă. Sper că nu v-aţi murdărit hainele?

– Nu, mulţumesc, e-n ordine. Ce fel de scandal?

– A apărut un individ care bătea furios în uşa lui Campbell, înjurând în gura mare. Din fericire, Campbell

nu era acasă, fiindcă mi-am dat seama că se pregătea o răfuială în toată legea.

– Cine era individul?

Ferguson se uită la Wimsey, pe urmă din nou la pânza sa, şi răspunse, şoptit:

– De fapt, mă tem că era Farren.

Wimsey fluieră.

– Da. Mi-am scos capul afară şi i-am spus să nu mai facă atîta tărăboi, iar el m-a întrebat unde este nemernicul acela, sau cum vrei să-i zici, de Campbell. I-am răspuns că nu l-am văzut deloc toată ziua şi l-am sfătuit să-şi ia tălpăşiţa. La care el a început să-mi toarne o poveste încurcată, cum că mereu îl găseşte pe aşa-şi-pe-dincolo dînd tîrcoale locuinţei lui şi că arde de poftă să se răfuiască cu el şi că dacă pune mîna pe Campbell – n-o să-i placă ce-o să păţească, deloc. Bineînţeles, eu nu i-am dat crezare. Lui Farren îi sare foarte uşor muştarul, dar, de fapt, e ca Dama de Cupă – nu execută pe nimeni, mă înţelegi? I-am sugerat s-o lase baltă, iar el m-a trimis undeva şi mi-a spus ce să fac acolo, dar între timp mă săturasem, aşa că i-am răspuns că n-are decît să se ducă şi să se spînzure, iar el a zis că exact asta o să şi facă, dar numai după ce va băga cuţitul în Campbell. Aşa că i-am zis: Perfect, dar nu mai deranja oamenii care muncesc din greu. S-a mai învîrtit un timp pe acolo, pe urmă a plecat.

– Pe picioarele lui?

– Nu, cu o bicicletă.

– O, da, fireşte. Doar n-ar fi putut veni pe jos de la Kirkcudbright. Ascultaţi, Ferguson, cît să fie oare adevărat din povestea despre doamna Farren?

– Nimica toată, dacă vreţi părerea mea. În felul lui, lui Campbell i-o fi plăcut de ea, dar ea-i mult prea mîndră ca să se lase tîrîtă în bucluc. Îi place oarecum să dădăcească – ştiţi, inspiraţie, influenţa unei femei pure... Să faci bine şi să te doară-n cot de ce spune lumea cea rea... Dulceaţă, vieţi trăite frumos, rahaturi din astea. La naiba!

Ce-oi fi făcut cu cobaltul? Ştiţi, n-o pot înghiţi pe femeia asta, niciodată n-am putut. Aha! Ca de obicei, a ajuns în buzunar. Aşa. Poate aţi aflat că trăiesc despărţit de soţia mea, iar Gilda Farren crede că-i de datoria ei să-mi facă morală. Cel puţin, acuma am hîşîit-o, dar odată a avut impertinenţa să încerce „să ne reunească". Ce neobrăzare! A creat o scenă foarte penibilă. Bineînţeles că acuma nu mai contează. Dar nu pot suferi muierile astea băgăreţe şi bine-intenţionate. Acum, de cîte ori mă vede, se uită în ochii mei tristă, de parcă mi-ar cere iertare. Nu suport sentimentalismele astea.

– E bestial, îl aprobă Wimsey. Ca atunci când se oferă unii să se roage pentru tine. Farren a plecat definitiv, sau s-a mai întors, cumva?

– Nu ştiu. Tocmai aici e buba. *Cineva* a venit mai tîrziu.

– Când anume?

– Imediat după miezul nopţii, dar nu m-am dat jos din pat să văd cine e. Cineva a ciocănit la uşă şi, oricine o fi fost, a şi intrat numaidecât în casă, dar nu m-am ostenit să mă scol şi să mă uit. Iar după aia am adormit.

– Şi n-aţi mai auzit când a plecat persoana?

– Nu. Idee n-am cât de mult o fi stat, el sau ea.

– Ea?

– Zic el sau ea, fiindcă de fapt habar n-am de ce sex era. Dar nu cred să fi fost Farren, fiindcă mi s-a părut că aud un automobil. Îmi puteţi da cîrpa, dacă nu mai aveţi nevoie de ea. De fapt, mi-am făcut o idee foarte vagă despre toată afacerea. Să fiu sincer, am crezut că-i Jock Graham, pus din nou pe şotii.

– Ceea ce e foarte posibil. Hm. Ferguson, de-aş fi în locul dumneavoastră, eu cred că aş informa poliţia.

– Cum? Despre oaspetele de la miezul nopţii, vreţi să spuneţi? Sau şi despre Farren?

– Şi despre Farren. Dar mai ales despre persoana de la miezul nopţii. La urma urmei, după toate probabilităţile, a fost *ultima* fiinţă care l-a mai văzut pe Campbell viu.

– Cum adică? Doar l-am văzut eu, dimineața.

– Care l-a văzut și i-a vorbit, se corectă Wimsey. Dacă e găsită, s-ar putea să fie de real ajutor poliției.

– Atunci de ce nu s-a prezentat din proprie inițiátivă?

– O, Doamne, dintr-o serie de motive. Poate că voia să vîndă somon provenit din braconaj, sau, așa cum spuneați, poate că era o femeie. Nu se știe niciodată.

– Adevărat. Bine. Am să-mi descarc sufletul, cum se spune. E bine să mă grăbesc, ca să nu se creadă că știu și mai multe.

– Da, zise Wimsey. Nu-i cazul să mai pierdeți timpul.

Nici el nu-l mai pierdu, ci se întoarse numaidecît cu mașina la Kirkcudbright, unde-l întîlni pe Inspectorul Macpherson, care tocmai era pe punctul să se urce în automobil.

CAPITOLUL XIII

LORDUL PETER WIMSEY

– *Hullo-ullo-ullo!* îi strigă Wimsey. Încotro? Am ceva pentru dumneata.

Inspectorul ieși cu greu din automobilul în care abia se urcase și-l salută cordial pe Wimsey.

– Ian te uită, zise el. Și io aveam ceva să vă arăt. Vreți să intrăm o țîră la secție?

Inspectorului nu-i părea cîtuși de puțin rău că găsise pe cineva care să-i admire graficele orare, iar Wimsey îl felicită magnanim.

– Mai mult, zise el, pot să contribui și eu, completînd unele lacune.

Își deșertă tolba cu știri, în vreme ce Inspectorul îl asculta, lingîndu-și buzele.

– *Ay,* comentă acesta, îi clar ca lumina zilei. Amărîtu' de Farren – musai c-o fost tare nervos de o făcut una ca asta. Păcat că am pierdut atîta timp. Șansele îs o sută contra una că-i deja undeva departe, afară din țară.

– Afară din țară, sau poate afară din lume, sugeră Wimsey.

– *Ay,* chiar așa. Spunea că întîi se răfuiește cu Campbell, și apoi își face de petrecanie. Mulți își bat numa' gura, dar alții trec și la fapte.

– Da, spuse Wimsey.
– Mă socotesc, urmă Macpherson, că n-om greşi prea tare dacă om trimite o echipă să scormonească dealurile de dincolo de Creetown. Poate vă mai amintiţi întîmplarea tristă de acum un an ori doi, cînd o biată femeie s-o aruncat în puţu' unei mine vechi de plumb. Unde-o lovit o dată nenorocirea, poate lovi din nou. Ar fi teribil dacă trupu' bietului om ar zăcea jos acolo, iară noi nu l-am găsi. *Ay.* Ştiţi, *my lord,* tare mă tem să nu fie tocma' chestia de care se temea cel mai mult doamna Farren, deşi ei nu-i place s-o spună.
– Sînt sută la sută de acord, răspunse Wimsey. E şi părerea mea că ea e convinsă că soţul i s-a omorît, dar nu îndrăzneşte s-o spună, deoarece bănuieşte că el a comis crima. Mai bine să-ţi asmuţi copoii imediat, domnule Inspector, iar apoi noi doi putem să vînăm cheia aia franceză.
– Tare multă treabă mai trebe făcută, se plînse Inspectorul. Nu cred c-om dispune de suficient personal pentru atîtea cercetări.
– Fii mai optimist, îl îndemnă lordul. Doar ai redus simţitor sfera investigaţiilor, nu-i aşa?
– *Ay,* răspunse prudent Inspectorul, da' nu mă bazez pe asta. Nu aduce anu' ce aduce ceasu' şi deocamdată nu vreau să scap din ochi pe nici unul dintre suspecţi.
Micuţa Helen descrisese atît de exact locul unde se întîlnise Campbell cu bărbatul din automobil, încît nu mai era necesar s-o ia cu ei, ca să li-l indice. „Ne-am simţi mai în largul nostru şi mai puţin stînjeniţi dacă sîntem numa' noi", observă Macpherson, aşezîndu-se, cu un suspin de satisfacţie, pe locul din faţă al uriaşului Daimler al lui Wimsey. După şase sau şapte minute, ajunseră la cotitură. Wimsey îl depuse acolo pe Inspector şi, după ce parcă maşina într-un loc unde nu putea fi un obstacol în calea altor călători, veni să caute alături de el.
Potrivit relatării lui Helen, locul ei de observaţie fusese în spatele zidului dărîmat, pe partea dreaptă a drumului,

cum mergi spre Gatehouse. De aceea Wimsey şi Macpherson porniră fiecare de la un capăt al curbei, examinînd terenul pe o distanţă de circa doi iarzi de la zid şi înaintînd încet unul spre celălalt. Era o treabă grea, iarba fiind înaltă şi, în timp ce scotocea, Wimsey se pomeni că însăilează versuri ca un bătrîn ce şade afară, la portiţă:

„Mă străduiam să născocesc
Un plan de găsit cheia
Cu un magnet urieşesc,
S-o vînd după aceea,

Sau să dresez vreo doi ogari
S-o prindă ca pe iepuri
Şi-apoi ceva, ceva cu... «ari»
Şi-ncă ceva cu... «epuri».“

Aici se întrerupse, ca să-şi dezdoaie şira spinării.
– Nu-i cine ştie ce, reflectă el. Mai bine să încerc în stilul în care pictează Robinson landa:

„Sau plumbi să cumpăr, un chintal,
Să puşc în beznă cheia,
Şi înc-o rimă, tot în «al»
Şi-nchei cu «vezi scînteia».“

Ar fi trebuit să-l aduc pe Bunter. De fapt, e o muncă degradantă. De fapt, e sub demnitatea oricărei fiinţe umane, afară doar de cazul că eşti ca ostaşii lui Napoleon, despre care se spune în popor că mărşăluiau pe stomac. *Hullo! hullo! hollo!*
Bastonul său – de care nu se despărţea niciunde, nici măcar în maşină, de teamă să nu fie nevoit să se sprijine în el cînd ajungea undeva – lovise un obiect ce emisese un zgomot metalic. Se aplecă, privi şi strigă din toată puterea.
Inspectorul sosi în fuga mare.

– Poftim, spuse Wimsey, neascunzîndu-şi mîndria.

Era o cheie franceză mare, marca King Dick, uşor ruginită de rouă şi zăcînd la două picioare de zid.

– N-aţi pus mîna pe ea? se interesă, neliniştit, Inspectorul.

– Drept cine mă iei? replică, jignit, Wimsey.

Macpherson îngenunche, scoase o ruletă şi măsură distanţa de la zid pînă la unealta de oţel. Pe urmă examină drumul, privindu-l pe deasupra zidului şi, scoţînd carneţelul, întocmi cu grijă o schiţă a poziţiei exacte. După aceea vîrî lama unui cuţit mare de buzunar între pietrele zidului, pentru a stabili locul cu şi mai mare precizie. Abia după îndeplinirea acestui complicat ritual ridică gingaş cheia, acoperind-o mai întîi cu o uriaşă batistă albă şi învelind-o grijuliu în faldurile pînzei.

– Ştiţi, s-ar putea să fie amprente, explică el.

– *Ay,* s-ar putea, îl aprobă Wimsey, în limbajul locului.

– Iar atunci n-ar mai trebui decît să facem rost de amprentele lu' Farren şi să le comparăm. Cum să procedăm?

– Brici – răspunse Wimsey – cuţitul pentru culori, rame, oale... Orice obiect din atelierul său. În ateliere nu se şterge praful niciodată. Cred că încăierarea propriu-zisă a avut loc pe cealaltă parte a drumului. Mă tem că nu mai putem găsi cine ştie ce urme.

Inspectorul dădu din cap:

– Puţin probabil, cu atîtea maşini şi vite ce-or fi trecut în sus şi-n jos. Sînge n-o curs, şi pe iarba asta uscată nu rămîn urme, din păcate. Da' totuşi să ne uităm.

Asfaltul nu oferea nici cel mai mic indiciu, iar urmele de pe iarbă erau atît de vagi, încît nu puteau fi interpretate nicicum. Curînd, însă, Wimsey, scormonind în dreptul unui smoc de iarbă şi al unei tufe de mure, scoase un strigăt de surpriză.

– Ce-aţi găsit? întrebă Macpherson.

– Chiar, oare ce să fie? E una dintre problemele acestea, domnule Inspector, iată ce este. Ai auzit vreodată de pisicile de la Kilkenny, care s-au luptat pînă nu le-au mai rămas întregi decît cozile? Ei bine, aici s-au luat la trîntă doi gentlemani şi ambii au dispărut fără urme, lăsînd în urma lor numai un smoc de păr. Mai mult, nici nu are culoarea care trebuie. Cum interpretezi asta?

Ridică mîna, cu un smoc de păr negru şi creţ, care te trimitea cu gîndul la o frescă asiriană.

– Ciudată treabă, reacţionă Macpherson.

– Şi tăiat, nu smuls, observă Wimsey. Scoase o lupă din buzunar şi-şi examină atent trofeul. E moale, mătăsos, n-a fost niciodată scurtat la capătul de jos, ar putea proveni de la una din fetele alea frumoase, de modă veche, ce mai poartă părul lung, dar consistenţa este cam aspră. De fapt, e o treabă de specialist să afle de unde provine.

Inspectorul îl luă cu grijă în mînă şi se uită prin lupă cu toată inteligenţa pe care reuşi s-o adune într-un interval atît de scurt.

– Ce vă face să credeţi că n-o fost scurtat? se interesă el.

– Uită-te cum se răsucesc vîrfurile. Există oare în tot ţinutul vreo femeie cu un păr atît de negru şi de buclat, care să nu fi fost niciodată scurtat sau tuns? Să se fi luptat cavalerii noştri pentru un gaj de amor, domnule Inspector? Dar al cui amor? Nu al doamnei Farren, în afară de cazul că, peste noapte, s-a metamorfozat dintr-un portret de Burne-Jones într-unul de Rossetti. Dar dacă nu este doamna Farren, domnule Inspector, cum rămîne cu teoria dumitale?

– La naiba! făcu Inspectorul. Poate că nici n-are legătură cu cazu' nostru.

– Cît eşti de rezonabil, remarcă Wimsey, şi cît de imperturbabil. Calm şi atîta tot, fără exagerare, doar plin de calm. Apropo, la ce oră se deschid localurile? *Hullo.* Încă un smoc de păr. Asta zic şi eu gaj de amor. Ştii ce, hai să dăm fuga acasă cu prada şi să vedem ce zice Bunter. Presimt că-l va interesa.

– Credeți? întrebă Macpherson. Bun, de fapt ideea nu-i rea, da' cred c-o fi mai bine să ne ducem întîi la Newton-Stewart. Trebe să-l găsim pe doctor şi să-l punem pe antreprenorul de pompe funebre să deschidă coşciugu'. Tare-s curios să aflu cum se potriveşte scula asta cu rana de la cap.

– Perfect, zise Wimsey, şi eu sunt curios. Dar numai o clipă. Cred că e mai bine să vedem întîi dacă putem afla ce s-a întîmplat cu mortul. Ucigaşul l-a urcat în maşină şi a pornit cu el spre Gatehouse. N-a putut ajunge prea departe, fiindcă s-a întors imediat după Morris-ul lui Campbell. Prin urmare, pe undeva, pe aproape, trebuie să existe o poartă. De fapt, chiar îmi amintesc că am văzut una.

Căutarea nu dură mult. La vreo cincizeci de iarzi de la cotitură, pe dreapta, dădură de o poartă ruginită de fier. De la ea începea o potecă năpădită de iarbă, care, după aproximativ treizeci de iarzi, făcea un cot brusc spre stânga şi dispărea în spatele unor tufişuri.

– Asta-i locul, declară Wimsey. Nu demult a trecut pe aici o maşină. Se vede unde a atins portiera stîlpul. Poarta se deschide uşor; n-are decît un cîrlig prins de un lanț. Probabil că a mers cu spatele, pînă după cotitură. Pe urmă, cu farurile stinse, maşina a fost absolut invizibilă de pe drum. Nici o greutate; şi nici nu există vreo altă ascunzătoare posibilă cale de o milă de aici, sînt sigur de asta. Bun, o treabă excepțional de mulțumitoare. Mă umflu în pene, cum spune Stalky. Înapoi la maşînă, domnule Inspector. Scuipă-ți în palmă şi ține-te bine de caroserie. Sînt plin de energie şi am de gînd să dobor toate recordurile de viteză de aici pînă la Newton-Stewart.

....

Pe doctorul Cameron îl interesă extrem de mult cheia franceză, şi-i fu atît de greu să nu pună mîna pe ea înainte de a se verifica dacă existau amprente. Misiunea fu îndeplinită prin eforturile combinate ale personalului

poliției, fotografului local şi Lordului Peter Wimsey. După tratarea cu praf de mercur îşi făcu apariția o amprentă magnifică a unui police, şi se „ridică" un negativ perfect, ca să folosim expresia favorită a ziaristului.

Între timp, un agent îl convocase pe antreprenor, care sosi extrem de agitat, înghițindu-şi ultimele îmbucături luate la ceai. Încă o mică întîrziere fu provocată de ideea cuiva că ar fi cazul să fie anunțat şi Procuratorul Fiscal. Noroc că acesta era, din întîmplare, în oraş şi li se alătură curînd, explicîndu-i lui Wimsey, în drum spre morgă, că acest caz era cel mai neplăcut din cîte cunoscuse în cariera sa şi că fusese şocat de superioritatea legilor scoțiene față de cele englezeşti în problemele respective.

– Căci, zise el, publicitatea ce se dă unei anchete făcute de *coroner* nu poate să nu le producă rudelor o suferință nejustificată, evitată de metoda noastră, de a ancheta în mod privat.

– Foarte adevărat, recunoscu, politicos, Wimsey, dar gîndiți-vă la toată distracția pe care ne-o oferă ziarele duminicale. Pentru ele, anchetele sînt mană cerească.

„Pe urmă ne-am înfățişat la morgă" – spun însemnările oficiale făcute de Inspectorul Macpherson cu această ocazie – „unde sicriul a fost deschis în prezența Procuratorului Fiscal, a doctorului Cameron, a lui James McWhan (antreprenorul de pompe funebre), a Lordului Peter Wimsey şi a mea, iar din el a fost extras corpul lui Campbell. Comparîndu-se cheia franceză mai sus menționată cu rănile de la capul cadavrului, doctorul Cameron şi-a exprimat opinia că forma contuziei de pe obrazul stîng se potriveşte exact cu aceea a capătului uneltei respective şi că rana a fost probabil provocată de acest instrument, sau de unul foarte asemănător. În ceea ce priveşte zona cu multiple contuzii de la tîmplă, care a cauzat moartea, doctorul Cameron nu s-a putut pronunța cu certitudine, dar a spus că aspectul rănilor nu infirmă folosirea zisei chei franceze."

După acest paragraf triumfal, care poartă toate însemnele unui efort literar remarcabil, urmează altul:

„La propunerea Lordului Peter Wimsey" – Inspectorul era un om corect şi acorda fiecăruia creditul cuvenit, chiar dacă se simţea jignit în orgoliul propriu – „cadavrului i s-au luat apoi amprentele." (Ultima sintagmă a fost anulată, în locul ei fiind formulată una mai potrivită:) „...s-a procedat la înregistrarea amprentelor digitale ale mortului. Comparîndu-se această înregistrare cu amprenta de police găsită pe cheia franceză, s-a constatat că sînt identice. Conform instrucţiunilor, am dus ambele înregistrări la Glasgow, să fie examinate de experţi."

Nu se face nici o menţiune, în acest înălţător paragraf în proză, despre amara dezamăgire suferită de Inspector. Descoperind amprenta, fusese convins că dăduse peste rezolvarea cazului, ori acum iată că fusese din nou înhăţat şi azvîrlit înapoi, în vechea şi întunecata nesiguranţă, unde scrîşnise şi înainte din dinţi. Avu, însă, un comportament eroic pînă la capăt.

– Mare noroc – îi declară el lui Wimsey – că Înălţimea Voastră a avut ideea să ceară o comparare. Mie nu mi-ar fi trecut prin cap. Am fi putut elimina toţi şase suspecţii, numa' pe baza amprentei ăleia înşelătoare. Aţi avut o idee măreaţă, *my lord,* o idee grozavă.

Suspină adînc.

– Nu te întrista, îl consolă Wimsey, aşa se-ntoarce cursul jocului. Hai să cinăm împreună la „Galloway Arms".

....

În seara aceea se strînsese multă lume la petrecerea dată de Bob Andreson în atelierul său. Bob era artist, şi nu s-ar putea depune o mărturie mai elocventă despre blîndeţea firii sale decît faptul că nici unei persoane dintre cele implicate în acest caz nu-i trecuse vreodată prin minte ideea că Bob l-ar fi putut urî pe Campbell sau că putea avea un cît de mic amestec în misterul morţii acestuia. Locuia la Kirkcudbright de aproape tot atîţia ani

ca şi Gowan şi era extrem de popular, nu numai printre artişti, ci şi în rîndul localnicilor, mai cu seamă printre pescari şi bărbaţii ce-şi făceau de lucru prin port. Arareori făcea vizite, preferînd să-şi petreacă acasă toate serile săptămînii şi toate noutăţile din oraş ajungeau, cu timpul, să fie filtrate prin atelierul lui.

Joi seara, cînd Wimsey îşi vîrî nasul lung prin uşă, constată că se strînsese deja toată lumea. Erau de faţă, fireşte, domnişoarele Selby şi Cochran şi Jock Graham (într-o costumaţie remarcabilă, constînd dintr-un jerseu de pescar, o curea de valiză, pantaloni de călărie şi pantofi de pînză cu talpa de sfoară împletită) şi Ferguson (surprinzător, fiindcă, de regulă, nu ieşea din casă seara), Căpitanul Portului, doctorul, Strachan (cu vînătaia de la ochi aproape vindecată), o doamnă Terrington, care sculpta în metal, un bărbat lung, slab şi tăcut, numit Temple, despre care Wimsey nu ştia decît că avea handicapul de cinci la St. Andrews[1] şi, în sfârşit, doamna, domnişoara şi tînărul domn Anderson. Zgomotul conversaţiei era asurzitor.

Intrarea lui Wimsey fu salutată cu un răcnet de bun-venit.

– Iată-l. Iată-l. Intră o dată. Iată omul care ne poate spune totul.

– Totul despre ce? întrebă Wimsey, ştiind perfect despre ce era vorba. Pe ce cal să pariaţi la Leger?

– Leger, pe dracu'! Totul despre treaba asta, cu bietul de Campbell. De nesuportat, cum intră şi iese poliţia în şi din casa ta, ca la ei acasă. Nu te mai simţi nici un moment în siguranţă. Din fericire, am un alibi de fier, altfel aş începe să mă simt şi eu cu musca pe căciulă.

– Nu, Bob, dumneata nu, protestă Wimsey.

[1] Mărimea handicapului indică valoarea unui jucător de golf. St. Andrews, în Scoţia, este unul dintre cele mai prestigioase terenuri de golf din Marea Britanie.

– În zilele astea, nu ştii niciodată. Dar, din fericire, luni seara am luat masa cu Primarul şi n-am ajuns acasă decît la miezul nopţii, iar marţi dimineaţa m-am expus tuturor privirilor curioase pe St. Cuthbert's Street. Dar ia spune-ne, Wimsey, dumneata, care te ai atît de bine cu poliţia...

– N-am voie să vă spun nimic, ripostă, pe un ton plîngăreţ, Wimsey. Nu mă tenta. Nu e cinstit. Bob, n-aş putea ţine la tine atît de mult, dacă n-aş ţine şi mai mult la onoare. În plus, eu trebuie să aflu tot felul de lucruri, nicidecum să împărtăşesc altora ceea ce ştiu.

– Păi, noi vă stăm la dispoziţie cu tot ce cunoaştem, se oferi domnişoara Selby.

– Chiar aşa? Atunci spuneţi-mi, cîte sute de oameni din ţinut, în afară de Kock, cunoşteau intenţia lui Campbell de a se duce pe Minnoch marţi dimineaţa?

– E preferabil să întrebaţi cine n-o cunoştea, îi răspunse doctorul. Şi-a anunţat intenţia chiar aici, duminică seara. Schiţase planul compoziţiei în după-amiaza aceea. Luni, zicea, se va duce să pescuiască într-un loc splendid, pe care nu dorea să-l dezvăluie nimănui...

– Cu toate acestea, interveni Graham, eu ştiu unde este.

– Era de aşteptat, din partea ta. Iar marţi, dacă timpul rămîne frumos, zicea că se va duce să picteze pe Minnoch. L-ai auzit şi tu, Sally.

– L-am auzit, confirmă domnişoara Cochran.

– Şi eu eram aici, zise Ferguson, şi-mi amintesc perfect. Cred că i-am spus ceva şi lui Farren, luni dimineaţă, fiindcă făcuse pregătiri pentru un ceai sau ceva asemănător la Brighouse Bay, marţea, şi zicea că speră să nu dea nas în nas cu Campbell.

– Eram la curent şi eu, anunţă şi Strachan. Soţia mea şi cu mine l-am întîlnit sus acolo, duminică, după cum cred că i-am spus lui Wimsey.

Wimsey încuviinţă cu o înclinare a capului.

– Campbell, s-ar zice, a fost mai comunicativ decît de obicei, remarcă el.

– *Och,* făcu Bob. Campbell nu era chiar atît de rău, dacă ştiai cum să-l iei. Indiscutabila sa agresivitate se datora, am impresia, mai ales sentimentului că era mereu lăsat pe dinafară. Se certa îngrozitor cu mai toată lumea...

– Era un om ce ţinea la părerile sale, explică, înţelept, Căpitanul Portului.

– Da, ceea ce-l făcea şi mai caraghios. Nimeni nu-l lua în serios.

– Într-adevăr, nimeni nu-l lua, fu de acord Graham.

– Ba Gowan, de exemplu, îl lua, îl contrazise doctorul.

– Da, dar Gowan ia totul foarte în serios, mai cu seamă pe sine însuşi.

– Oricum o suceşti, fu de părere doamna Anderson, Campbell nu se cădea să vorbească despre Gowan aşa cum a vorbit.

– Gowan e plecat, nu-i aşa? Mi s-a spus că s-a dus la Londra. Apropo, Wimsey, ce s-a mai întîmplat cu Waters?

– Idee n-am. Mi s-a spus că ar fi plecat la Glasgow. Dumneata l-ai văzut, Ferguson?

– Nu. M-au întrebat şi cei de la poliţie. Să înţeleg că Waters este suspectat de ceva?

– Waters a fost aici duminică seara, observă doctorul, dar n-a zăbovit prea mult după venirea lui Campbell.

– Nu vă scapă nici un amănunt, domnule doctor. Dar, dacă Waters era la Glasgow, n-avea cum să fie şi sus pe Minnoch în acelaşi timp.

– Ceea ce e straniu, contribui domnişoara Selby, este că la Glasgow nu l-a întîlnit nimeni. Se crede că ar fi plecat cu trenul nostru, dar nu-i adevărat, nu-i aşa, Ferguson?

– Eu nu l-am văzut. Dar nici nu-l căutam cu tot dinadinsul. Pe dumneavoastră două v-am zărit urcîndu-vă în tren la Dumfries, şi apoi din nou, cu cei ce vă însoţeau, la gara St. Enoch. Dar eram cam grăbit. Trebuia să fac nişte

cumpărături înainte de a merge la expoziţie. De fapt, călătoria a fost, toată, extrem de enervantă. Mi se stricase magnetoul, altfel m-aş fi sculat mai devreme şi aş fi mers cu maşina la Dumfries, să prind expresul de 7,30, în loc să aştept trenul sinistru de 11,22, care opreşte în toate haltele.

– Decît să călătoresc cu un binecunoscut tren ce abia se mişcă, zise Wimsey, eu aş mai fi aşteptat puţin şi l-aş fi luat pe cel de 1,46.

– Vrei să spui că l-ai fi luat pe cel de 10,56 de la Gatehouse?

– Sau autobuzul de unsprezece. Cu el, ajungi la Dumfries la 12,25.

– Ba nu ajungi, îl contrazice Graham. Ăla-i autobuzul de duminică. În timpul săptămînii, autobuzul pleacă la zece.

– În orice caz, îşi reluă Ferguson ideea, n-aş fi putut s-o fac, fiindcă aveam întîlnire cu cineva la expoziţie la 3,15, iar trenul de 1,46 nu ajunge la Glasgow decît la 3,34. Aşa că am fost obligat să mă martirizez. Partea urîtă a fost că omul cu care aveam întîlnire n-a apărut. Am găsit un bileţel la hotel, anunţîndu-mă că a fost chemat urgent la căpătîiul unei rude bolnave.

– Rudele bolnave ar trebui interzise prin lege, anunţă Wimsey.

– Da, m-am cam supărat. Dar am dus magnetoul la Sparkes & Crisp, unde mai e şi acum, fir-ar să fie. O defecţiune de bobinare, din cît am reuşit să înţeleg – cred că nici măcar mecanicii nu ştiu. Şi-i vorba despre un automobil, practic, nou: abia am parcurs cu el cîteva mii de mile. Sînt încă în garanţie.

– O, zise Wimsey, încurajator, Sparkes & Crisp îţi vor furniza un alibi perfect.

– Da. Nu mai ţin exact minte cînd am ajuns acolo, dar ei vor şti. Am luat tramvaiul. Cred că am ajuns la atelier pe la ora trei. Trenul, bineînţeles, a întîrziat un sfert de oră; nu-i zi să nu întîrzie.

– Ba a întîrziat douăzeci de minute, îl corectă, sever, domnişoara Selby. Am fost foarte supărată din cauza asta. Ne-a răpit din timpul pe care-l puteam petrece cu Kathleen.

– Cursele locale întîrzie întotdeauna, observă Wimsey. Aşa prevede regulamentul. Cu scopul ca, la fiecare oprire, mecanicul şi însoţitorul de tren să aibă timp să coboare şi să admire grădina şefului de gară. Doar nu vă sînt străine concursurile de grădinărit organizate de revistele feroviare. Ei bine, aşa se ţin ele. Însoţitorul coboară la Kirkcudbright sau la Brig o'Dee, cu rigla în mînă, şi măsoară dovlecelul ce candidează la premiu şi zice: „Doao picioare şi patru inci, nu-i bugăt, domnu'McGeoch. Au unu' la Dalbeattie care-l bate pe ăsta cu tri inci. Hai, George, hai de te uită." Aşa că mecanicul vine agale şi zice: *„Och, ay, imp'h.* N-ar strica o mînă de bălegar şi nişte tonic pentru aspidistra". După care se întorc la Dalbeattie şi le spun ălora că dovleacul de la Kirkcudbright creşte ca-n poveşti şi-i mult mai mare decît al lor. Nu-i de rîs. Ştiu că exact aşa se petrec lucrurile. Dacă nu, ce Dumnezeu fac de zăbovesc atîta vreme în staţiile astea de trei lulele?

– Ar trebui să vă fie ruşine, se indignă domnişoara Anderson, de ce aiureli vorbiţi, în vreme ce sărmanul domn Campbell e mort.

– Îl îngroapă mîine, nu-i aşa? întrebă, brusc şi fără tact, Jock Graham. La Gatehouse. Ne ducem? Eu n-am costum de mire.

– O, Doamne, oftă Bob. La asta nu m-am gîndit. Presupun că trebuie să mergem. Altminteri ar părea ciudat. Şi, oricum, vreau să respect memoria bietului om. Se înţelege că putem merge îmbrăcaţi aşa cum sîntem.

– Ba nu te poţi duce cu ţoalele astea groaznice de tweed, Bob, protestă domnişoara Selby.

– De ce nu, mă rog? întrebă Bob. Pot fi la fel de îndoliat într-un costum cadrilat ca şi într-un frac vechi care miroase a naftalină. Mă duc cu hainele mele de lucru

obişnuite, dar, natural, cu o cravată neagră. Mă puteţi vedea cu ţilindru?

– Tată, eşti ceva de groază, comentă domnişoara Anderson.

– Sfinte Dumnezeule, strigă Wimsey, sper că lui Bunter i-a trecut prin minte să comande o coroană. Sînt sigur că da. Nu-i scapă nimic. Aţi hotărît să trimiteţi una şi din partea Clubului, Strachan?

– Da, răspunse Strachan. Cu toţii am fost de părere că aşa se cuvine.

– Necazul cu Campbell, anunţă pe neaşteptate jucătorul de golf cu cinci puncte handicap, era că nu ştia să piardă. O uşoară deviere de la parcurs sau o lovitură nereuşită îl scoteau din competiţie toată după-amiaza.

După ce-şi descărcă sufletul de comentariul acesta critic, se retrase în anonimat şi nu mai scoase o vorbă.

– Urma să deschidă o expoziţie personală la Londra la toamnă, nu? întrebă Ferguson.

– Probabil că sora lui se va îngriji să aibă totuşi loc, spuse doctorul. Cred că va fi un mare succes.

– Niciodată nu-mi dau seama ce urmăreşte doctorul cînd face asemenea afirmaţii, spuse tînărul Anderson. Apropo, soră-sa cum arată? O cunoaşte cineva?

– A trecut ieri pe aici, răspunse doamna Anderson. O fată drăguţă, timidă. Mie mi-a plăcut.

– Ce crede despre toată afacerea?

– Ei, şi tu, Jock, ce-ar putea să creadă? E dezolată, cum e şi firesc.

– Presupun că n-are idee cine ar putea fi criminalul? o iscodi Wimsey.

– Nu – am înţeles că nu se mai văzuse cu fratele său de cîţiva ani. E căsătorită cu un inginer din Edinburgh şi, deşi n-a prea vorbit despre asta, am impresia că cei doi bărbaţi nu se înţelegeau.

– Totul este extrem de neplăcut şi de misterios, anunţă doamna Anderson. Am toată speranţa că se va dovedi a fi fost o furtună într-un pahar cu apă. Nu pot crede cu

adevărat că cineva de aici ar fi putut comite o asemenea mîrşăvie. După părerea mea, poliţia este dornică să facă vîlvă. Probabil că n-a fost, totuşi, decît un accident.

Doctorul deschise gura, dar, surprinzînd privirea lui Wimsey, o închise la loc. Wimsey intui că prietenul său de la Newton-Stewart lăsase să-i scape ceva şi se grăbi să dirijeze conversaţia într-o direcţie ce putea duce la un avertisment, dar, în acelaşi timp, şi la obţinerea de noi informaţii.

– Foarte mult, zise el, depinde de cantitatea de timp petrecută cu adevărat de Campbell marţi pe Minnoch. Ştim – cel puţin Ferguson ştie – că a plecat de acasă pe la 7,30. Sînt aproximativ douăzeci şi şapte de mile; să zicem că a ajuns sus între 8,30 şi 8,45. Cît timp i-ar fi trebuit ca să-şi schiţeze compoziţia?

– Pornind de la zero?

– Tocmai de asta nu pot fi sigur. Dar să zicem că a început cu pînza virgină.

– Cum probabil s-a şi întîmplat, spuse Strachan. Duminică mi-a arătat desenul nefinisat, făcut în blocul de schiţe, iar luni nu s-a dus sus.

– Din cîte ştim noi, preciză Ferguson.

– Exact. Din cîte ştim noi.

– Bun, şi pe urmă? întrebă Wimsey.

– N-am văzut tabloul, răspunse Bob. De unde să ştim?

– Am o idee, zise Wimsey. Ştiu că ne putem forma o părere aproximativă. Să zicem că fiecare dintre voi ar porni cu o pînză de mărimea tabloului lui Campbell şi cu subiectul schiţat, aproximativ, în cărbune; aţi putea atunci să pictaţi ceva, imitînd cît mai îndeaproape stilul lui Campbell, în timp ce eu stau în spatele vostru şi vă cronometrez? Am putea face media vitezelor cu care pictaţi şi în felul acesta să ne formăm o idee.

– Să reconstituim crima? întrebă, rîzînd, tînărul Anderson.

– Într-un fel.

– Dar, Wimsey, e imposibil. Fiecare are o altă viteză de lucru, iar dacă eu, de exemplu, aş încerca să pictez ca şi Campbell, cu cuţitul, n-aş face decît să stric totul şi n-aş ajunge la nici un rezultat.

– Posibil, Ferguson, numai că stilurile voastre diferă atît de mult. Dar ştiu că Jock poate imita pe oricine, iar Waters credea că ar fi foarte uşor să obţii un fals Campbell perfect plauzibil. Iar Bob e expert la pictatul cu cuţitul.

– Eu mă prind, Lord Peter, anunţă, surprinzător, domnişoara Selby. Dacă ziceţi că are rost, nu mă supăr să mă dau în spectacol.

– Bine zis, strigă Graham. Contează şi pe mine, Peter.

– Pot să încerc şi eu, se oferi Strachan.

– Bine atunci, trase Bob concluzia. Încercăm cu toţii. Bătrîne, trebuie să ne ducem sus, la locul tragediei?

– Şi să pornim la 7,30? întrebă domnişoara Selby.

– N-are rost să ajungem prea devreme, protestă Strachan, din cauza luminii.

– Acesta-i unul dintre lucrurile ce se cer dovedite, îi lămuri Wimsey. Cît de devreme s-a putut apuca de pictat.

– *Ugh,* făcu Bob Anderson. Este împotriva principiilor mele să mă scol la ore atît de necreştine.

– Lasă principiile, zise Wimsey. Gîndeşte-te cît de mult ne ajuţi.

– O... bine... Te gîndeai chiar la mîine dimineaţă?

– Cu cît mai repede, cu atît mai bine.

– Ne asiguri dumneata transportul?

– În condiţii de lux. Bunter se va îngriji de sandvişuri şi de cafea fierbinte.

– Fii om de comitet, îl îndemnă domnişoara Selby.

– Dacă trebuie...

– Eu cred că-i dezgustător, fu de părere Ferguson. Să ne ducem atîţia, cu maşina, ca şi cum am merge la picnic. Oare ce-o să creadă lumea?

– Ce importanţă are ce-o să creadă? ripostă Graham. Socot, Wimsey, că ai perfectă dreptate. Naiba s-o ia, avem datoria să facem tot ce putem. Eu voi fi acolo. Hai, Ferguson, nu ne lăsa.

– Vin şi eu, dacă vreţi, cedă Ferguson, dar continuu să cred că e dezgustător.

– Domnişoara Selby, Bob, Strachan, Ferguson, Graham şi cu mine, care voi măsura timpul. Cafea şi cuţite de pictat pentru şase oameni. Strachan, ar fi bine dacă i-ai duce dumneata pe Ferguson şi Graham, iar eu am să iau trupa de la Kirkcudbright. Voi aduce şi un observator de la poliţie. Asta-i tot.

– Cred că vă place ce faceţi, Lord Peter, observă doamna Terrington. Cred că vă pasionează investigaţiile astea.

– Sînt întotdeauna interesante, recunoscu Wimsey. Pe fiecare îl pasionează profesiunea sa. N-am dreptate, domnule Doulton? adăugă el, adresîndu-se Căpitanului Portului.

– Ba aveţi, *my lord.* Mi-aduc aminte c-o trebuit să fac cam tot aşa ceva, amu mulţi ani, cînd o fost o anchetă despre o ambarcaţiune cu pînze ce-o eşuat în estuar şi s-o făcut zob de stînci, pe timp furtunos. Ăia de la asigurări or crezut că n-o fost lucru curat cu accidentu'. Iară noi ne-am apucat să dovedim că, aşa cum or fost vîntul şi mareea, ar fi trebuit să ajungă mult mai departe de ţărm dac-ar fi pornit cînd ziceau c-or pornit. Am pierdut, da' părerea mea o rămas neclintită.

– Estuarul poate fi foarte periculos, dacă nu cunoşti toate canalele, interveni Bob.

– *Ay,* aşa e. Numa' că un om cu experienţă, cum a fost căpitanul acela, n-ar fi putut face aşé o greşeală, afară de cazul c-o fost beat.

– Ceea ce i se poate întîmpla oricui, remarcă Wimsey. Cine erau indivizii ăia care făceau atîta scandal în oraş în timpul *week-end*-ului?

– *Och,* doar doi gentlemani englezi de pe iahtul ancorat sus pe Doon, răspunse, placid, Căpitanul Portului. N-or făcut nici un rău la nimenea. Tipi foarte la locu' lor, amabili, tată şi fecior, şi se pricep să manevreze pînzele. Or plecat marţi dimineaţa, mi-or spus că-ncearcă să urce pe coasta de vest, pînă la Skye.

– S-ar părea că au timp prielnic, spuse doctorul.

– *Ay, imph'm.* Da' mă gîndesc că la noapte s-o schimba olecuță. Se rotește vîntul și vin depresiunile dinspre Islanda.

– Aș prefera să-și țină depresiunile acasă, bombăni Wimsey, gîndindu-se la experimentul său de a doua zi.

....

Agapa nu se sparse decît cam la ora unsprezece. Ieșind în stradă, Wimsey își dădu numaidecît seama că vremea se schimbase. O adiere umedă și moale îi mîngîie obrazul, iar cerul era acoperit de un văl dens de nori mișcători.

Tocmai voia să cotească pe Blue Gate Close, cînd zări, la capătul îndepărtat al străzii, luminile roșii de la spatele unei mașini. Distanțele erau greu de apreciat în întunericul acela de smoală, dar instinctul îi spuse că automobilul staționa în dreptul casei lui Gowan. Împins de curiozitate, făcu doi, trei pași în josul străzii, spre el. Curînd, încordîndu-și ochii și ciulindu-și urechile, i se păru că vede două siluete imprecise traversînd trotuarul, și că aude murmurul unor voci joase.

„Se întîmplă ceva", își spuse, și începu să fugă, fără zgomot, pe tălpi de cauciuc. Auzi destul de limpede cum pornește motorul. Își dublă viteza.

Ceva îi agăță piciorul; se împiedică și se întinse pe burtă cît era de lung, julindu-se cumplit. Cînd se strînse de pe jos, luminițele roșii de poziție tocmai dispăreau după colț.

Deodată lîngă el apăru Căpitanul Portului, care-i dădu o mînă de ajutor.

– Mai mare rușinea, spuse Căpitanul Portului, cum construiesc aicea pragurile, pînă în bordura trotuarului. V-ați lovit, *my lord?* Consiliul ar trebui să ia atitudine. Mi-aduc aminte, cînd eram fecior...

– Iertați-mă, se scuză Wimsey, frecîndu-și genunchii și coatele, sînteți bun să mă iertați? Am o întîlnire.

O luă la fugă în direcția secției de poliție, lăsîndu-l pe Căpitanul Portului să se uite după el cu gura căscată.

CAPITOLUL XIV

POLIȚISTUL ROSS

A doua zi se arătă încă din zori aspră și furtunoasă, cu ploaie abundentă și răbufniri violente de vînt dinspre sud-vest. Prin forța împrejurărilor, partida de desenat organizată de Wimsey trebui să se amîne. Cu toate acestea, ziua nu fu total lipsită de evenimente.

Primul lucru care se întîmplă fu reîntoarcerea bruscă a polițistului Ross de la Ayr, cu o poveste remarcabilă.

În seara precedentă plecase la Kilmarnock, să afle ce hram purta un biciclist în impermeabil de ploaie, care fusese văzut plecînd din gara Ayr imediat după 1,48. Această pistă, însă, nu dusese nicăieri. Îl găsise pe individul respectiv fără nici o greutate. Se dovedise a fi un fermier tînăr, respectabil și complet nevinovat, venit la gară ca să se intereseze de niște colete rătăcite pe calea ferată.

Ross mai făcuse și alte investigații, în oraș și în împrejurimi, cu următorul rezultat:

Vînzătorul de ziare îl văzuse pe călătorul îmbrăcat în gri trecînd pe lîngă standul său și îndreptîndu-se spre ieșire, la 1,49. Nu observase dacă plecase cu adevărat din gară, din cauza colțului gheretei, care-i bloca vederea ușii de la ieșire.

Un taximetrist, aflat chiar la ieşirea din gară, zărise un tînăr în impermeabil ieşind cu o bicicletă. (Este vorba de fermierul cu care stătuse Ross de vorbă mai tîrziu.) Mai observase, la ieşire, un tinerel cu şapcă şi costum gri de flanelă, purtînd în mînă o geantă diplomat, dar fără bicicletă. Pe urmă îl angajase cineva şi plecase din fața gării, dar avea impresia că bărbatul în gri cotise pe o străduță lăturalnică. Toate acestea cam la două minute după sosirea trenului de la Stranraer, la 1,50, să spunem.

Cam pe la 2,20, un hamal ce ducea un cărucior de bagaje la trenul de 2,25 pentru Carlisle, observase o bicicletă de bărbat, rezemată de un afişier cu orare şi reclame pentru căile ferate, ceva mai sus de nişele din partea cu ghişee a peronului. Examinînd bicicleta, constatase că fusese lipită pe ea o etichetă de expediție pentru gara Euston[1]. Nu ştia nimic altceva despre ea, dar avea vaga impresie că se afla acolo de mult timp. Presupunînd că era în răspunderea vreunui coleg de-al său şi că, foarte probabil, aparținea unui călător care-şi întrerupsese voiajul la Carlisle, o lăsase unde o găsise. La ora cinci, însă, constatase că nu fusese clintită din loc, drept pentru care îi întrebase pe ceilalți hamali dacă ştiu ceva despre ea. Nici unul nu-şi amintise să fi mînuit sau etichetat, dar, de vreme ce era acolo, cu eticheta în ordine, îşi îndeplini datoria, punînd-o pe trenul expres de 5,20 pentru Euston. Dacă proprietarul plecase cu trenul de 2,25, avea să ajungă la Euston cu acelaşi tren ca şi bicicleta, pentru că cel de 2,25 nu merge la Euston, iar călătorii pentru Londra trebuie să schimbe la Carlisle şi să aştepte două ore şi un sfert, ca să ia trenul de 5,20.

Cum atenția respectivului hamal fusese atrasă în mod special de bicicletă, o examinase foarte atent. Fusese o Raleigh, nu nouă şi nu într-o condiție foarte bună, dar cu anvelope trainice, atît în față, cît şi la spate.

Auzind descrierea, Ross sărise în picioare şi-i descususe, insistent, pe toți hamalii. Nu reuşise, însă, nicicum să-l

[1] Una din gările Londrei.

identifice pe cel ce lipise pe bicicletă eticheta de Euston, cu atît mai puțin să obțină informații despre proprietarul ei.

Pînă la ora 2,25, casierul eliberase zece bilete pentru Carlisle – cinci bilete dus, clasa a treia, trei bilete dus-întors clasa a treia, un bilet dus, clasa întîi şi unul dus-întors, clasa întîi – şi două bilete dus, clasa a treia, pentru Euston. Nu încasase nici o taxă pentru transportul pe lung parcurs al unei biciclete, nici pentru trenul acela, nici pentru cel de 5,20, în care se suiseră cinci călători de la Ayr. Un hamal – dar nu cel ce expediase bicicleta cu garnitura de 5,20 – îşi amintise de un gentleman în costum gri, fără bagaje, care plecase la Carlisle cu trenul de 2,25; îi pusese nişte întrebări despre parcurs, care se făcea via Mauchline. Persoana nu purta ochelari şi nu pomenise absolut nimic despre vreo bicicletă; nici un pasager de pe trenul de 5,20 nu menționase vreo bicicletă.

După aceea, polițistul Ross se străduise să dea de urma omului în costum gri ce dispăruse pe o stradă laterală, dar fără succes. De fapt, nu fusese chiar o stradă, ci o alee scurtă, conținînd doar intrările de serviciu ale unor magazii şi closetele publice.

Reîntrebat, vînzătorul de ziare crezu că-şi aminteşte a fi văzut că un bărbat cu pălărie moale de fetru şi impermeabil trecuse pe lîngă standul lui, cu o bicicletă, cam la 1,53, venind din direcția casei de bilete, dar nu-i dăduse prea multă atenție. Absolut nimeni altcineva nu-şi amintea de respectiva persoană, deoarece era ora cînd trenul de la Stranraer trebuia să pornească mai departe, spre Glasgow, şi un număr considerabil de călători se grăbeau să-l prindă.

Doi hamali, care urcaseră ultimele bagaje în trenul de Glasgow, la 1,54, îşi dăduseră cuvîntul de onoare că în nici un vagon de bagaje nu se aflase vreo bicicletă.

Polițistul Ross nu prea ştiuse ce interpretare să dea faptelor. Descrierea bicicletei coincidea aproape perfect cu cea a obiectului şterpelit de la hotelul „Anwoth" şi ceva mai puțin cu înfățişarea bicicletei lui Farren. Dar cum

ajunsese pe ea eticheta de Euston? Bicicleta suită în tren la Girvan fusese etichetată de hamal pentru Ayr, amănunt verificat de şeful de tren care o descărcase la destinaţie. Era imposibil să fi fost re-etichetată la Ayr, în timpul staţionării de şase minute a trenului în acea gară, pentru că în acea scurtă perioadă un hamal sau altul se aflase mereu la datorie lângă cutia de etichete şi erau gata să jure cu toţii că bicicleta nu le trecuse prin mînă.

Unica posibilitate era ca bicicleta să fi fost, cumva, re-etichetată după plecarea trenului de Glasgow; dar eticheta nu o pusese un hamal, fiindcă nici unul nu-şi amintea s-o fi făcut.

Ce se alesese de bărbatul în costum gri?

Dacă fusese una şi aceeaşi persoană cu omul în impermeabil văzut de difuzorul de ziare, împingînd o bicicletă la ora 1,53, trebuie că-şi ascunsese impermeabilul undeva afară (în closetul public?) şi revenise prin holul cu casele de bilete. Şi după aceea ce se întîmplase cu el? Zăbovise în gară pînă la 2,55? Dacă da, unde? În braserie nu intrase; fata care servea acolo fusese sigură că nu văzuse nici o persoană ce corespundea descrierii acelui om. Nu fusese zărit nici în sălile de aşteptare, nici pe peron. Probabil că-şi lăsase bicicleta lîngă panou şi ieşise din nou din gară, sau luase un alt tren.

Dar ce tren?

Nu-şi continuase drumul spre Glasgow cu cel de 1,54, întrucît era absolut sigur că bicicleta n-ar fi putut fi re-etichetată înainte de plecare.

Rămîneau trenurile de 1,56 spre Muirkirk, de 2,12 şi 2,23 spre Glasgow, de 2,30 spre Dalmellington, de 2,35 spre Kilmarnock şi de 2,45 spre Stranraer, în afară de cel de 2,25 însuşi.

Din cele şapte posibilităţi, Ross reuşise să elimine trenurile de 1,56, 2,30 şi 2,35. Nici o persoană care să fi corespuns cît de cît descrierii nu călătorise cu nici unul dintre ele. Credea că-l poate şterge de pe listă şi pe cel de 2,45 spre Stranraer. Avea avantajul de a-l duce pe ucigaş (dacă de ucigaş era vorba) înapoi, pe propriile lui urme – iar Ross nu uitase observaţia lui Wimsey, cum că asasinul va dori, probabil, să reapară acasă cît mai curînd şi într-un mod cît mai plauzibil – dar părea aproape de necrezut că cineva şi-ar fi dat osteneala să călătorească pînă la Ayr ca să se descotorosească de o bicicletă ce putea fi ascunsă mult mai uşor şi mai repede într-un loc mai apropiat de casă.

Rămîneau cele două trenuri de Glasgow şi cel de 2,25. Trenul de 2,12 spre Glasgow mergea ceva mai încet şi ajungea la destinaţie la 3,30; cel de 2,35 era trenul-feribot de Stranraer, şi ajungea la 3,29. Primul îi oferea călătorului avantajul de a pleca mai repede din gară. Ross culese informaţii despre ambele trenuri şi obţinu, în amîndouă cazurile, descrieri vagi ale unor bărbaţi în impermeabile sau costume gri. Îl deprimase faptul că stilul acesta de îmbrăcăminte era atît de popular. Cochetase puţin cu ideea că cel căutat îşi putuse schimba hainele înainte de a pleca de la Ayr, dar în cele din urmă renunţase la ea. Era imposibil să fi transportat un al doilea costum de haine, precum şi un impermeabil, într-o valiză; şi mai puţin probabil că ar fi reuşit să ajungă în oraş, să cumpere un costum şi să plătească o cameră la hotel, ca să se schimbe. Adică, ar fi *putut* s-o facă, dar ar fi însemnat un risc inutil. Fiindcă în cazul acesta ar fi trebuit să plece cu un tren mult mai tîrziu, şi cu cît pierdea mai mult timp la Ayr, cu atît mai lipsit de valoare devenea alibiul său. Iar dacă nu urmărise să-şi stabilească un alibi, ce sens avea înscenarea elaborată de la Minnoch? Aşadar, dacă plecase mai departe la Glasgow, n-ar fi putut ajunge acolo decît cel mai devreme la 3,29 şi după toate probabilităţile n-ar fi călătorit mai tîrziu.

Rămînea trenul de 2,55. Fusese, poate, pasagerul în costum gri pentru Euston. Dar atunci, de ce să ducă bicicleta cu el, pe faţă sau într-ascuns? Doar putea s-o abandoneze pe peron, la Ayr.

Ba nu. Poate că cel mai bun lucru pe care-l putea face era s-o ia cu el. Ar fi ştiut că bicicleta s-ar putea să fie

căutată – cel puțin ca proprietate furată, dacă nu ca dovadă importantă într-un caz de crimă premeditată. Gara Euston era mai mare şi mai îndepărtată de locul asasinatului decît Ayr. La Londra, unei biciclete i se poate pierde urma în mod foarte convenabil şi, cîtă vreme nu l-ar fi văzut nimeni călătorind cu ea, ar fi putut nega liniştit că ştie ceva despre acest mijloc de locomoție.

Nici una dintre aceste posibile explicații nu-l satisfăcea pe de-a-ntregul pe polițistul Ross. Era perfect posibil ca omul lui să nu fi luat, de fapt, nici un tren. Poate că se plimba încă prin Ayr. Putuse pleca în orice direcție cu o maşină sau un autobuz. Chestiunea, simțea Ross, devenea mult prea complicată pentru a fi rezolvată de o singură persoană. Se hotărî, prin urmare, să se întoarcă la Newton-Stewart, să dea raportul şi să aştepte indicații.

Evident, de primă urgență era să se afle ce se întîmplase cu bicicleta cînd (sau dacă) ajunsese la Londra. Dalziel puse o întrebare telefonică la Euston. Primi răspunsul cam după o oră. O bicicletă ce corespundea descrierii trimise sosise reglementar miercuri dimineața, cu trenul de ora cinci. Nefiind solicitată de nimeni, fusese depusă la biroul de bagaje, să-şi aştepte acolo proprietarul. Era o Raleigh, aşa cum se specifica în descriere.

Polițiştii se scărpinară în cap, după care instruiră autoritățile feroviare s-o țină pînă cînd puteau ei trimite pe cineva ca s-o identifice. Între timp, oricine ar fi încercat s-o recupereze trebuia reținut. Telefonic, fu luată şi legătura cu poliția londoneză, solicitîndu-i-se colaborarea în rezolvarea acestui aspect al problemei, deşi era la mintea cocoşului că, dacă era într-adevăr vorba de bicicleta furată, trebuia ca cineva să fie scrîntit bine ca să mai încerce s-o redobîndească.

– Nici n-ar obține-o dacă ar cere-o, zise polițistul Ross. Nu i-ar da-o fără să arate un bilet.

– Chiar aşa? se îndoi Sergentul Dalziel. Da' dacă tipu' s-o coborît din tren şi o cumpărat un bilet într-o altă gară? La Carlisle sau Crewe sau Rugby, să zicem?

– Asta se poate, admise Ross. Da' dac-aşa ar fi procedat, s-ar fi prezentat s-o ceară mai devreme. Cu cît ar amîna mai mult, cu atît ar fi mai mare riscul.

– *Ay*, să ne socotim norocoşi dacă n-o fost luată deja, zise Dalziel.

– *Imph'm*, făcu Ross, satisfăcut de sine însuşi.

Şi Inspectorul Macpherson era satisfăcut de sine însuşi. Venise devreme la Newton-Stewart, cu maşina, ca să pună în fața Sergentului Dalziel cronologia întocmită de el, şi acum se umfla în pene:

– Totu' se potriveşte numa' bine cu teoria mea. Îmi mănînc clopu' dacă nu-i bicicleta lui Farren.

....

Numai că, în acest timp, Sergentului Dalziel i se pregătea o surpriză. Debordînd de mîndria provocată de propria-i eficiență şi promptitudine, la întoarcerea de la Ayr, cu o seară înainte, lăsase un set de fotografii la secția de poliție din Girvan, cu instrucțiuni să fie arătate hamalului McSkimming, de îndată ce avea să sosească, dimineața, pentru a vedea dacă-l poate identifica pe bărbatul în costum gri. Acum poliția din Girvan telefonă ca să anunțe că în timpul nopții respectivul hamal fusese transportat la spital, fiindcă „durerea groaznică de stomac" se transformase, brusc, în apendicită acută. Un telefon la spital le aduse vestea că omul era pe masa de operație în chiar momentul acela şi că va trebui să se mai scurgă multă vreme pînă să fie capabil să dea o declarație. Fură adăugate unele detalii neliniştitoare, precum „perforare", „risc de peritonită" şi „stare cardiacă nesatisfăcătoare". Dalziel trase o înjurătură şi-l expedie numaidecît pe Ross înapoi, cu un alt set de fotografii pe care să le arate autorităților feroviare de la Ayr.

Lovitura următoare îi era destinată Inspectorului Macpherson, care o încasă direct în plex.

– Îmi mănînc clopu' – jurase el – dacă nu-i bicicleta lui Farren.

Nici nu-i ieşiseră bine cuvintele din gură, că sună telefonul.

– Aici îi poliția din Creetown, anunță o voce. Am găsit bicicleta aia a lu' domnu' Farren, abandonată pe dealuri, lîngă Falbae. Nu încape îndoială că-i a lui, pen' că numele i-i scris pe o țîdulă legată de ghidon.

....

Trebuie să vă amintiți că în seara precedentă Inspectorul trimisese o patrulă să scormonească ținutul în jurul unor mine de plumb dezafectate, care, cu doi ani înainte, fuseseră scena unei nedorite calamități. Minele constau din şase-şapte puțuri înguste, tăiate în roca de granit a dealului, la cîteva mile spre est de Creetown. Se ajungea la ele urmînd cursul şoselei, pînă la o fermă numită Falbae. De aici, una sau două poteci pentru turmele de oi duceau la mine, unde se făcea numai exploatare de suprafață, cea mai mare adîncime fiind de maximum treizeci sau patruzeci de picioare. Dintre grinzile ce sprijineau plafonul galeriilor, unele se mai aflau la locul lor, deşi tot utilajul dispăruse demult. Minele îşi cîştigaseră o reputație proastă, mai cu seamă de cînd o fată nefericită se aruncase într-unul dintre puțuri, şi nu se apropia de ele decît cel mult cîte un păstor, din cînd în cînd. Cei de la fermă nu aveau motive să viziteze locul, iar drumul se termina la fermă. Deşi relativ aproape de lumea civilizată, puțurile erau, din orice unghi practic de vedere, la fel de pustii şi stinghere ca şi cum s-ar fi aflat în plin deşert.

În acest locşor de rău augur fusese descoperită bicicleta lui Farren. Macpherson, plecat în grabă cu maşina ca să se documenteze, îl găsi pe polițistul din Creetown, înconjurat de cîteva ajutoare voluntare, strînşi toți ciorchine la intrarea unuia dintre puțuri. Un om tocmai îşi petrecea o funie în jurul mijlocului, cu intenția de a-şi da drumul jos în puț.

Bicicleta stătea acolo unde fusese descoperită – la cîteva sute de iarzi în spatele fermei şi la aproximativ o jumătate de milă de puțul cel mai apropiat. Era în condiție bună, deşi părțile nichelate ruginiseră uşor din cauză că petrecuseră patru nopți între licheni. Nu existau urme de accident sau de violență. Se pare că fusese, pur şi simplu, aruncată cît colo şi abandonată în momentul cînd cărarea devenise prea pieptişă pentru mersul pe bicicletă.

– N-ați găsit nici un cadavru? se interesă Macpherson.

Nu, nu găsiseră nici un cadavru, nici îmbrăcăminte, dar părea extrem de probabil că Farren, nefericitul de el, zăcea în fundul unui puț. Aveau intenția – dacă instrucțiunile nu o interziceau – să cerceteze toate puțurile, pe rînd. Treaba nu se anunța uşoară, fiindcă un puț sau două aveau apă acumulată pe fund. Macpherson le ordonă să continue şi să raporteze în momentul cînd obțineau vreun rezultat. După care, foarte dezamăgit şi supărat, se întoarse, cu o mutră de înmormîntare, la Kirkcudbright.

Şefului poliției îi reveni neplăcuta îndatorire de a-i împărtăşi doamnei Farren temerile autorităților în legătură cu soarta soțului ei. Cînd îl întîmpină în uşa casei, femeia zîmbea şi părea mult mai veselă decît în ultimele zile, aşa că lui Sir Maxwell nu-i fu uşor să-şi înceapă relatarea. În mare, ea suportă bine vestea. El sublinie hotărît faptul că, deocamdată, nimic nu indica o sinucidere, căutarea fiind doar o măsură preventivă.

– Înțeleg perfect, îi răspunse doamna Farren, şi este extrem de amabil din partea dumneavoastră. Sînteți foarte bun. Nu pot să cred că Hugh s-ar preta la un act atît de îngrozitor. Sînt sigură că e vorba de o greşeală. E un excentric, ştiți, prin urmare e mult mai probabil că hoinăreşte, pur şi simplu, pe undeva. Dar bineînțeles că trebuie să căutați în mine, înțeleg acest lucru.

Şeful poliției mai puse nişte întrebări, cu tot tactul de care era în stare.

– Păi, da... de vreme ce ați aflat deja, trebuie să recunosc: era furios nevoie mare cînd a plecat de-acasă. Hugh este iritabil şi l-a enervat o întîmplare de dinainte de

cină. O, Doamne, nu... n-avea nici o legătură cu domnul Campbell. Ce năstruşnică idee!

Sir Maxwell socoti de datoria lui să nu treacă atît de uşor peste acest incident. O lămuri, cu toată blîndețea, că Farren fusese auzit făcînd, în aceeaşi seară, nişte remarci nefericite la adresa lui Campbell.

Ca urmare, doamna Farren recunoscu: într-adevăr, soțul ei îşi exprimase neplăcerea provocată de vizitele repetate ale lui Campbell la ei acasă.

– Dar, după ce s-a gîndit mai bine – continuă ea – cred că şi-a dat seama că mă nedreptăţeşte. Niciodată n-ar merge pînă acolo încît să comită un act de violență împotriva lui însuşi sau a altcuiva. Sir Maxwell, *trebuie* să mă credeți. Îmi cunosc bine soțul. E impulsiv, dar îi trece foarte repede supărarea. Sînt cît se poate de sigură că este viu şi nevătămat şi că n-a făcut nimic necugetat. Şi chiar dacă... chiar dacă o să-l găsiți mort, nici într-un caz n-o să mă puteți convinge că n-a avut un accident. Orice altceva ar fi de neconceput... Nu peste multă vreme o să vă reîntoarceți ca să-mi spuneți că am avut dreptate.

Vorbi cu atîta convingere, încît credința lui Jamieson fu zdruncinată. Îşi exprimă încrederea în faptul că desfăşurarea ulterioară a evenimentelor va arăta cîtă dreptate avusese doamna Farren şi-şi luă rămas-bun. Ieşise deja din casă cînd maşina lui Strachan trecu pe lîngă el, la colțul uliței, şi, privind peste umăr, văzu că se oprise în fața uşii doamnei Farren.

– Oricare ar fi treaba cu Farren, îşi spuse, Strachan e vîrît în ea pînă la gît.

Șovăi o clipă, apoi făcu drumul întors. Îşi amintise că, deocamdată, Macpherson nu primise nici un răspuns la întrebările puse la Gatehouse în legătură cu locul unde se aflase Strachan luni seara la 9,15.

– O, domnul Strachan, zise.

– Bună dimineața, Sir Marxwell.

– Voiam să vă întreb ceva. Nu ştiu dacă ați aflat... ăă... veştile cam neliniştitoare în legătură cu Farren?

– Nu. Ce-i cu el?

Sir Maxwell îi povesti despre găsirea bicicletei.

– Oo, făcu Strachan. Da... hm... bine, un semn cam rău, nu-i aşa? Ştiți, Farren, tîlharul, i-un tip cam temperamental. Sper să nu însemne nimic. Doamna Farren a aflat?

– Da. M-am gîndit că e mai bine s-o previn... în caz că...

– Mm. E supărată?

– Nu, e foarte tare. Apropo, oamenii mei au încercat să dea de dumneavoastră aseară.

– Chiar? Îmi pare rău. Am plecat cu toții la Sand Green, iar fata a avut după-amiaza liberă. Ce doreați de la mine?

– Doar să vă întrebăm dacă erați cumva acasă luni seara, la nouă şi un sfert.

– Luni seara? Să mă gîndesc... Nu, nu eram. Nu. M-am dus la pescuit, la Tongland. Dar de ce?

– Farren a fost văzut mergînd în sus pe Laurieston Road şi m-am gîndit că poate v-a făcut o vizită.

– N-am cunoştință de aşa ceva, zise Strachan. Dar am s-o-ntreb pe nevastă-mea. Ea trebuie să ştie, sau, dacă nu ea, fata. Dar nu mi-au spus nimic, aşa că nu cred să fi venit. Bietul de el. N-am să mi-o iert niciodată dacă se va dovedi că m-a căutat şi că l-aş fi putut opri de la... Dar deocamdată nu ştim că i s-ar fi întîmplat ceva rău.

– Sigur că nu, aprobă Şeful Poliției. Oricum, sperăm că totul e bine.

Se răsuci pe călcîie şi porni spre casă.

„Ce moacă de pocherist", bombăni în sinea lui. „N-am pic de încredere în el. Dar, fireşte, se prea poate ca Farren să n-aibă nici un amestec. Povestea aceea extraordinară a lui Wimsey..."

Fiindcă Wimsey, cu o oră sau două mai înainte, îi provocase un şoc pe lângă care toate celelalte surprize nu erau decît o gîdilătură şăgalnică.

CAPITOLUL XV

BUNTER

Şocul fu o lovitură de toată frumuseţea, a cărei forţă nu fu cîtuşi de puţin diminuată de faptul că luase forma unui reproş extrem de întristat. Cu capul plecat, Wimsey suportă resemnat furtuna, fiind, la sfîrşit, atît de deprimat, încît se lăsă, fără să protesteze, dezbrăcat de costumul gri de flanelă şi trimis la înmormîntarea lui Campbell într-o redingotă neagră, joben şi mănuşi negre din piele de căprioară, spre consternarea amicilor şi neţărmurita admiraţie a domnului McWhan.

Iată care era necazul: joi dimineaţă, Bunter ceruse şi primise permisiunea de a lipsi de acasă pentru a se duce la cinema. Întrucît Wimsey cinase cu inspectorul Macpherson la Newton-Stewart, iar după aceea mersese direct la Bob Anderson, nu-l mai văzuse deloc pe Bunter pînă la întoarcerea sa acasă după vizita făcută la secţia de poliţie, adică între miezul nopţii şi ora unu dimineaţa.

Atunci, primele cuvinte ale lordului fură:

– Bunter. Ceva se petrece acasă la domnul Gowan.

La care Bunter răspunse:

– Tocmai mă pregăteam să comunic acelaşi lucru Înălţimii Voastre.

– Cineva tocmai a şters-o sub clar de lună, zise Wimsey. Am fost să-i înştiinţez pe cei de la poliţie. Adică, se corectă el, nu sub clar de lună, fiindcă luna nu a apărut pe cer; de fapt, e o beznă de iad şi am căzut pe nişte afurisite de trepte, dar principiul rămîne neschimbat; ai cumva nişte arnică?

Bunter dădu un răspuns memorabil:

– *My lord,* în absenţa Înălţimii Voastre, mi-am asumat eu misiunea de a-l încunoştinţa pe Sir Maxwell Jamieson despre proiectul de evadare al domnului Gowan. Am toate motivele să cred că va fi reţinut fie la Dumfries, fie la Carlisle. Dacă sînteţi bun să vă scoateţi hainele, voi aplica medicamentul adecvat pentru vindecarea contuziilor.

– Pentru numele lui Dumnezeu, Bunter, zise Lordul Peter, prăbuşindu-se într-un fotoliu, explică-te.

– Cînd Înălţimea Voastră a avut bunăvoinţa de a-mi comunica şi mie rezultatele anchetei întreprinse de Inspectorul Macpherson acasă la domnul Gowan, mi-a venit ideea că însoţitorul personal al unui gentleman are mai multe şanse decît un agent de poliţie de a obţine informaţii de la personalul casnic al domnului Gowan. Avînd acest obiectiv în faţă, *my lord,* v-am cerut permisiunea de a asista, aseară, la reprezentaţia cinematografică. Există – aici Bunter tuşi delicat – o tînără persoană ce lucrează în casa domnului Gowan, pe nume Elizabeth, de la care ieri, în cursul unei conversaţii banale, am extras informaţia că i se va da voie să-şi petreacă seara în oraş. Am invitat-o să meargă la cinematograf, în compania mea. Eu văzusem deja filmul la Londra, dar pentru ea era o noutate şi a primit invitaţia cu plăcere, cred.

– Nu mă îndoiesc, făcu Wimsey.

– În timpul reprezentaţiei am izbutit să dau relaţiei dintre noi o turnură ceva mai intimă.

– Bunter! Bunter!

– Înălţimea Voastră să nu-şi facă probleme. Pe scurt, tînăra persoană mi-a mărturisit că ar exista unele motive

ca să nu fie prea mulțumită cu situația ei de acum. Domnul Gowan este un om de treabă, doamna Alcock e cumsecade, la fel domnul Alcock, dar în ultimele zile s-au ivit nişte situații care i-au provocat multă îngrijorare. Natural, am întrebat-o despre ce fel de situații poate fi vorba. Ca răspuns, mi-a dat a înțelege că ceea ce o alarmează este prezența în casă a unui străin misterios.

– Nu mă înmărmuri!

– Vă mulțumesc, Înălțimea Voastră. Am presat-o pe tînără să-mi dea mai multe amănunte, dar cred că se temea să nu fie auzită de alții, într-un loc atît de public. Ca atare, am aşteptat pînă la sfîrşitul filmului, survenit la ora zece, şi am invitat-o la o plimbare prin împrejurimile oraşului. Ca să nu vă plictisesc, întinzînd prea mult povestea, *my lord,* am reuşit, în cele din urmă, să obțin de la ea următoarele detalii. Misterioasele întîmplări de care mi se plînsese începuseră să se manifeste lunea trecută, zi în care primise aprobarea de a petrece seara la căpătîiul unei rude bolnave. Reîntorcîndu-se acasă pe la zece şi jumătate, aflase că domnul Gowan fusese chemat brusc la Londra şi că luase trenul de 8,45 pînă la Carlisle. Ea susține că n-ar fi acordat nici o importanță acestui fapt, dacă majordomul şi menajera nu şi-ar fi dat atîta osteneală s-o impresioneze cu el.

A doua zi a fost şi mai contrariată cînd doamna Alcock i-a interzis accesul la un anumit coridor de la etajul de sus al casei. E un coridor prin care se ajunge la nişte camere nefolosite, unul în care, în mod normal, nici nu i-ar fi trecut măcar prin cap să intre. Interdicția trezi, însă, o vie curiozitate în sufletul ei de femeie, aşa încît la prima ocazie, cînd avea temeiuri să creadă că ceilalți servitori erau ocupați, jos, a pătruns în coridorul interzis şi a ciulit urechile. De auzit, n-a auzit nimic, dar, spre marea ei îngrijorare, a simțit un iz slab de dezinfectant, miros care a făcut pe loc legătura în mintea ei cu ideea de moarte. Ceea ce mă îndeamnă să vă fac o sugestie, *my lord,* privitoare la rănile Înălțimii Voastre...

– Lasă juliturile mele. Povesteşte mai departe.

– Aşadar, tînăra se alarmase, dar fu de-a dreptul înspăimîntată cînd auzi paşi urcînd scările. Nedorind să fie surprinsă în plin act de sfidare a poruncilor, se piti grăbită într-un dulăpior pentru mături de la capătul scărilor. Privi afară printr-o crăpătură şi-l văzu pe Alcock. Cu o cană de apă fierbinte şi o maşină de ras în mînă, acesta străbătu coridorul şi intră într-o încăpere de la capăt. Fata, încredințată că în casă era ascuns un cadavru, pe care Alcock se dusese să-l spele şi să-l bărbierească în vederea înmormîntării, fugi jos, se ascunse în cămară şi-şi dădu frîu liber istericalelor. Tot norocul că doamna Alcock nu era de față s-o vadă. După o vreme, a reuşit să-şi vină în fire şi să-şi exercite atribuțiunile ei, ca şi cum nu s-ar fi întîmplat nimic.

– Imediat după-prînz, a fost trimisă cu o treabă în oraş, dar era prea înspăimîntată pentru a-şi împărtăşi cuiva suspiciunile. La întoarcere, a fost tot timpul ocupată cu felurite munci, iar pînă la ora culcării unul sau altul dintre ceilalți servitori s-a aflat încontinuu în preajma ei. Noaptea şi-a petrecut-o într-o stare de agitație nervoasă, încercînd, fără succes, să-şi adune curajul pentru a mai explora o dată misteriosul coridor.

Dimineața devreme a început să-şi spună că pînă şi cea mai înfiorătoare certitudine este de preferat incertitudinilor ce o frămîntau. S-a dat jos din pat, s-a furişat în vîrful picioarelor pe lîngă dormitorul celor doi Alcock şi a urcat din nou la etajul de sus. Apucase să facă numai doi-trei paşi, cînd un geamăt cavernos o pironi locului.

– Bunter, zău dacă stilul dumitale narativ n-ar face cinste *Castelului din Otranto*[1].

– Vă mulțumesc, *my lord.* Cunosc opera la care vă referiți numai după reputație, dar înțeleg că la timpul ei s-a bucurat de o faimă considerabilă. Fata Elizabeth nu ştia dacă să țipe sau s-o rupă la fugă, cînd s-a întîmplat

---

[1] Roman gotic de Horace Walpole.

să calce pe o scîndură prost fixată, făcînd un zgomot răsunător. Crezînd că pîrîitura îi trezise pe cei doi Alcock, tocmai se pregătea să se refugieze din nou în dulăpaşul pentru mături, cînd uşa de la capătul coridorului se deschise foarte încet şi apăru o faţă oribilă, care o privi direct.

Bunter părea că degustă atmosfera pe care o crease, aşa că făcu o pauză.

– O faţă oribilă, repetă Wimsey. Foarte bine, am înţeles. O faţă oribilă. Mai departe, te rog.

– Din cîte înţeleg, reluă Bunter, faţa era înfăşurată în linţoliu de înmormîntare. Avea fălcile strînse legate, trăsăturile îi erau hidoase, buzele dezgoleau dinţi ieşiţi în afară şi toată arătarea era palidă ca un strigoi.

– Ascultă, Bunter, protestă Wimsey, n-ai putea să mai renunţi la adjectivele căutate şi să-mi spui pe şleau cum anume arăta chipul acela?

– Eu, din păcate, n-am avut prilejul să observ acea faţă, replică Bunter cu reproş, dar impresia produsă asupră-mi de observaţiile tinerei Elizabeth a fost aceea a unui bărbat brunet, bine bărbierit, cu dinţii ieşiţi în afară, care suferea de pe urma unei vătămări oarecare.

– O, prin urmare, era un bărbat?

– Aceasta a fost părerea lui Elizabeth. De sub bandaje se vedea un smoc de păr. Ochii erau, pare-se, închişi, sau parţial închişi, pentru că, deşi fata putea fi văzută limpede, bărbatul întrebă cu vocea şoptită: „Dumneata eşti, Alcock?" Ea n-a răspuns, iar arătarea se retrase numaidecît înapoi în cameră şi închise uşa. Pe urmă fata a auzit o sonerie sunînd violent. Orbită de frică, s-a repezit pe scări în jos şi s-a întîlnit cu Alcock, care tocmai ieşea din camera sa. Prea îngrozită ca să se gîndească la ceea ce face, întrebă într-o suflare: „O, ce s-a întîmplat? Ce s-a întîmplat?" Alcock răspunse: „Trebuie că-s afurisiţii de şoareci care se joacă cu firele electrice. Du-te înapoi la culcare, Betty". Pe urmă ea îşi reaminti că merita o dojană fiindcă se aventurase pe coridorul de sus, aşa că se retrase în odaia ei de culcare, ca să-şi ascundă acolo capul sub perne.

– Cel mai bun lucru pe care-l putea face, observă Wimsey.

– Exact, *my lord.* Dimineaţa, tot meditînd la întîmplarea respectivă, a ajuns la concluzia cît se poate de rezonabilă că, la urma urmei, era cu putinţă ca persoana văzută să nu fi fost un mort viu, ci pur şi simplu un om bolnav. Cu toate acestea, era cît se poate de sigură că nu mai văzuse faţa aceea niciodată în viaţă. Observă acum că de la fiecare masă dispărea mai multă mîncare decît consumau ea şi cei doi Alcock, fapt pe care-l găsea liniştitor, întrucît, cum îmi spunea ea, morţii nu mănîncă.

– Adevărat, replică Wimsey. Aşa cum remarca G.K.C.[1], „prefer să fiu viu decît să nu fiu".

– Întocmai, *my lord.* Am încurajat-o cît am putut pe tînăra femeie şi m-am oferit s-o conduc pînă acasă la domnul Gowan. Dar ea m-a informat că primise o noapte liberă, cu condiţia să o petreacă împreună cu maică-sa.

– Zău? se minună Wimsey.

– Precis. Aşa că am condus-o la mama ei acasă şi m-am întors pe Strada Mare, unde am zărit automobilul domnului Gowan în faţa uşii. Era unsprezece fără cinci minute. Am avut impresia, *my lord,* că cineva urma să plece pe ascuns din locuinţa domnului Gowan şi că lui Elizabeth i se dăduse liber în noaptea aceea pentru a nu observa ce se întîmplă.

– Cred că deducţia dumitale este îndreptăţită, Bunter.

– Da, *my lord.* Mi-am luat libertatea de a mă ascunde după colţul străzii din apropierea reşedinţei Gowan, unde cîteva trepte duc jos. Aproape imediat a ieşit pe uşă o siluetă înaltă, bine încotoşmănată într-un palton şi un fular, cu pălăria trasă pe ochi, pentru a ascunde trăsăturile feţei. Nu le-am putut desluşi deloc, dar sînt convins că era silueta unui bărbat. A urmat un schimb de cuvinte şoptite

[1] Gilbert Keith Chesterton.

cu şoferul, iar impresia mea a fost că cel care vorbea nu era altul decît domnul Gowan.

– Gowan? Atunci cine să fi fost misteriosul necunoscut?

– N-aş putea să spun, *my lord*. Limuzina a luat-o din loc şi, consultîndu-mi ceasul, am constatat că era ora unsprezece şi trei minute.

– Hm, făcu Wimsey.

– *My lord*, mi-am format părerea că domnul Gowan n-a plecat de fapt de la Kirkcudbright luni seara, cum afirma Alcock, ci a rămas ascuns în propria sa casă, ca s-o îngrijească pe persoana bolnavă văzută de Elizabeth.

– Din ce în ce mai straniu, remarcă Wimsey.

– M-am întors aici, urmă Bunter, şi am consultat mersul trenurilor. Am aflat că este un tren care pleacă din Dumfries spre Carlisle şi alte puncte sudice la două minute după miezul nopţii. Nu e de neconceput că domnul Gowan intenţiona să-l prindă fie la Dumfries, fie la Castle-Douglas.

– Ai observat dacă s-a scos bagaj din casă?

– Nu, *my lord*, dar ar fi putut fi încărcat în maşină înaintea sosirii mele.

– Sigur că ar fi putut fi. Ai anunţat poliţia?

– *My lord*, dat fiind caracterul delicat al problemei, am socotit mai prudent să comunic direct cu Sir Maxwell Jamieson. M-am dus fuga la „Selkirk Arms" şi am telefonat de acolo.

– Trebuie că ne-am încrucişat pe drum, spuse Wimsey. Eu tocmai dădusem o fugă pînă la secţia de poliţie, dar nu l-am găsit pe Inspectorul Macpherson.

– Regret nespus că n-am întîlnit pe Înălţimea Voastră. L-am informat imediat pe Sir Maxwell de cele întîmplate, şi, din cîte am înţeles din cuvintele lui, dînsul urma să telefoneze pe loc la Dumfries şi la Castle-Douglas, ca domnul Gowan să fie interceptat dacă îşi va face cumva apariţia într-unul dintre aceste locuri; de asemenea spunea că va trimite o circulară cu descrierea automobilului şi a şoferului.

– Ei, ei, ei, exclamă Wimsey, mi se pare că Kirkcudbright se laudă cu o mulţime de locuitori deştepţi, deşi nu-i decît un mic colţişor rural. Apar şi dispar ca pisicile din Cheshire[1]. Eu nu mă predau. Adu arnica şi un whisky-and-soda şi hai să mergem la culcare. Tot ce ştiu este că-i perfect inutil să mai fac muncă de detecţie. Dumneata mi-o iei întotdeauna înainte.

Adevărata poantă a acestui episod se afla în urmările lui. A doua zi, după-prînz, sosi Inspectorul Macpherson, extrem de supărat. Nu numai că-i fusese întreruptă odihna, în noaptea precedentă, de o alarmă că ar fi intrat spărgătorii într-o casă de la marginea oraşului, alarmă dovedită a fi pură fantezie, nu numai că, din această pricină pierduse senzaţionalele ştiri despre Gowan, dar în plus Şeful Poliţiei reuşise cumva să o facă de oaie. Deşi telefonase imediat (sau, cel puţin, aşa susţinea) la Castle-Douglas, Dumfries, Carlisle şi la toate celelalte gări pînă la Euston, pentru a descrie automobilul şi pe ocupanţii lui, nimeni nu dăduse de urma acestora. Investigaţiile în direcţia Stranraer se dovediră la fel de nefructuoase.

– Îi absolut ridicol, zise Inspectorul. Îi perfect plauzibil ca maşina să se fi oprit la periferia lui Castle-Douglas sau Dumfries, ca să-i dea posibilitatea lu' Gowan să se urce-n tren pe picioarele lui, da' nu-i de crezut că l-au putut scăpa pe Gowan, care-ţi sare în ochi cu barba lui neagră şi...

Dintr-o dată, Wimsey slobozi un ţipăt pătrunzător.

– O, domnule Inspector, domnule Inspector! Ne-a dus cu preşul. Ce ageamii şi netoţi mai sîntem! Iar acum presupun că afurisita aia de fotografie a circulat în toată ţara. Arătaţi-i lui Bunter specimenul, domnule Inspector. V-am spus eu că asta trebuia să facem, înainte de orice altceva! Din asta o să ni se tragă moartea! Nu vom mai în-

[1] Referire la *Alice în Ţara Minunilor* de Lewis Carroll.

drăzni niciodată să ridicăm fruntea! Specimenul, domnule Inspector, specimenul!

– Pe toți dumnezeii, făcu Inspectorul. Cred că aveți dreptate, *my lord.* No, spuneți dumneavoastră. Și io care eram sigur c-o fost Farren.

Își scoase carnețelul și-i înmînă lui Bunter smocul de păr negru, cîrlionțat.

– *My lord,* spuse cu reproș acesta din urmă, e cît se poate de regretabil că nu mi s-a arătat acest obiect mai devreme. Fără a pretinde că pot vorbi ca un expert, declar că am avut de cîteva ori ocazia de a examina barba unei persoane ce aparținea religiei mahomedane. Sînteți fără îndoială informat, *my lord,* de faptul că cei care se dedică strict acestei secte consideră o nelegiuire să-ți tai părul de pe față, urmarea fiind că bărbile lor au o compoziție foarte mătăsoasă, întrucît fiecare fir de păr își păstrează vîrful lui natural.

Fără o vorbă, Wimsey îi întinse lui Bunter lupa sa.

– Înălțimea Voastră a observat, desigur – urmă Bunter – că acest specimen corespunde în toate detaliile descrierii făcute de mine și, întrucît am avut prilejul să văd barba domnului Gowan, nu voi ezita să vă fac cunoscută părerea mea personală – ce poate fi corijată de experți – că la ora asta domnul Gowan trebuie că e lipsit, cu totul sau numai în parte, de podoaba capilară a feței.

– Mă tem că ai dreptate, Bunter, zise, trist, Lordul Peter. Știm acum cine era misteriosul străin și de ce boală suferea. Va trebui să-ți revizuiești graficul orar, domnule Inspector, și să-i acorzi lui Gowan rolul principal.

– Musai să plec și să trimit numaidecît o descriere corectată, spuse Inspectorul.

– Chiar așa, fu de acord Wimsey. Dar ai o cît de mică idee cum arată Gowan fără barbă? Domnule Inspector, risc o profeție, anume că te va șoca. În general, cînd omul lasă să-i crească o junglă de ciupercă facială pînă sus la pomeții obrajilor și în jos pînă la jumătatea pieptului, înseamnă că are ceva de ascuns. Am avut revelații... Îți

dai seama, dragul meu, că n-ai văzut *nimic* din Gowan niciodată, în afară de ochi și de un nas exagerat de mare?

– De nasul ăla îl apucăm, răspunse Inspectorul, fără cea mai mică intenție de a fi spiritual. Ieși în mare grabă.

– Bunter, comentă Wimsey, cazul acesta seamănă cu intriga unui roman de Wilkie Collins, unde toate se întîmplă prea tîrziu pentru a împiedica povestirea să ajungă la un *happy end* prematur.

– Da, *my lord.*

– Partea proastă, Bunter, este că amănuntul acesta ne distruge complet teoria și se pare că-l scoate pe Farren basma curată.

– Așa este, *my lord.*

– Și, dacă nu cumva minte prietena dumitale, Betty, îl scoate din discuție și pe Gowan.

– Așa par să stea lucrurile, *my lord.*

– Pentru că, dacă a stat ascuns în casă toată noaptea de luni și dimineața de marți, refăcîndu-se de pe urma unui accident, n-a avut cum să picteze în aer liber dincolo de Newton-Stewart.

– E cît se poate de clar, *my lord.*

– Dar spune oare Betty adevărul?

– Mie mi s-a părut că este o femeie cinstită, *my lord.* Vă rog însă să vă amintiți că l-a văzut pe Alcock intrînd în camera lui Barbă-Albastră, dacă-mi pot permite să folosesc o expresie atît de năstrușnică, abia marți după-prînz, și că pe suferind nu l-a văzut în persoană decît miercuri dimineață devreme.

– Adevărat, răspunse Wimsey, căzînd pe gînduri. Nu avem nici o dovadă că a fost în același loc și marți. Alcock va trebui să fie supus unui interogatoriu. Iar după părerea mea, Alcock e un om cu multe resurse și foarte sagace.

– Exact, *my lord.* Mai mult, Alcock a dispărut la rîndul lui.

CAPITOLUL XVI

INSPECTORUL ŞEF PARKER

Pentru misterul automobilului se găsi, în cele din urmă, o explicaţie cît se poate de simplă. Sursa acesteia fu un mic hotel de la Brig of Dee, un sat aflat la numai cîteva mile depărtare de Castle-Douglas, înspre Kirkcudbright. Poliţia îi descoperise pe domnii Alcock şi Hammond luîndu-şi, flegmatic, prînzul. Explicaţia oferită de ei nu părea să ascundă nimic. Domnul Gowan le scrisese de la Londra, propunîndu-le să-şi ia o mică vacanţă în absenţa lui şi permiţîndu-le să-i folosească maşina. Hotărîseră să facă o mică partidă de pescuit şi de asta erau aici. Porniseră tîrziu, din pricina unor mici reparaţii pe care trebuise să le facă Hammond la motor. Persoana cu faţa ascunsă ce fusese văzută intrînd fusese Alcock. Se înţelege că Inspectorul putea să-şi arunce ochii pe scrisoarea domnului Gowan. Iat-o, redactată la clubul domnului Gowan, Mahlstick, pe o coală cu antetul clubului şi expediată de la Londra miercuri.

Cît despre povestea lui Bunter, Alcock o nega în întregime. Betty nu era decît o fată proastă şi isterică, îşi imagina tot soiul de aiureli. Era absolut adevărat că doamna Alcock îi interzisese accesul în aripa nelocuită a casei. Prea mult îi plăcea lui Betty să taie frunze la cîini. Acolo sus într-o debara, se găsea un teanc de reviste vechi, iar fata se furişa mereu înăuntru ca să le citească, tocmai cînd ar fi trebuit să-şi vadă de treburile din gospodărie. Doamna Alcock îi mai atrăsese atenţia asupra acestui lucru şi înainte. În ceea ce privea ziua de marţi, era adevărat că el, Alcock, urcase la acel etaj, cu apă fierbinte. Unul dintre cîini fusese prins într-o capcană pentru iepuri şi rănit. Îi improvizase un culcuş în camera nefolosită şi-i dezinfectase plăgile. Dacă domnii poliţişti îşi vor da osteneala să treacă pe la ea, doamna Alcock le va arăta cîinele. Cît despre presupusa fantomă, ivită miercuri dimineaţa, era cît se poate de limpede că nu putea fi vorba decît despre o năzărire a fetei, datorată ridicolelor ei obsesii în legătură cu cadavrele. În casă nu se afla, nu existase niciodată, nici un om bolnav. Aşa cum mai declarase, domnul Gowan plecase de la Kirkcudbright luni seara, cu maşina, ca să prindă trenul de 8,45. Persoana văzută de Bunter că intră în maşină joi seara era el, Alcock. Ceea ce putea fi confirmat de Hammond şi de doamna Alcock.

Cei doi, într-adevăr, confirmară. Le fu arătat şi cîinele rănit, care, după cum constatară, suferea într-adevăr de pe urma unei plăgi urîte la o labă, iar Betty, strînsă puţin cu uşa, recunoscu repede că dăduse adeseori de bucluc din cauză că citise revistele din debaraua respectivă.

Cap în cap cu toate acestea se bătea mărturia unui garajist din Castle-Douglas, cum că un gentleman care declarase că se numeşte Rogers ar fi telefonat în seara precedentă, solicitînd un automobil rapid, ca să prindă expresul de 12,2 la Dumfries. Garajistul pregătise un Talbot de 14 h.p., o maşină nouă şi de mare viteză, iar pe la unsprezece şi douăzeci clientul se înfăţişase la garaj. Era înalt, cu ochii negri şi cu ceea ce garajistul descria drept o „faţă de iepure". Proprietarul maşinii îl condusese personal pe domnul Rogers pînă la Dumfries, depunîndu-l la gară la douăsprezece fără patru minute precis.

Casierul de la gara Dumfries confirmă, pînă la un punct, povestea. Îşi aminti că vînduse un bilet de clasa întîi pînă la Euston unui gentleman sosit cu doar cu cîteva minute înaintea miezului nopţii. Nu-şi amintea prea bine înfăţişarea clientului – semăna atît de mult cu alţi gentlemeni – dar i se păruse şi lui că avea nasul cam mare şi dinţii ieşiţi în afară.

Conductorul de la tren nu le fu de nici un folos. Domnii ce călătoresc noaptea au tendinţa de a fi somnoroşi şi de a se înfofoli cu fulare. La 12,2 se urcaseră în tren, la Dumfries, mai mulţi călători cu bilete de clasa întîi. Era absolut sigur că nu văzuse pe nimeni care să semene cît de cît cu fotografia lui Gowan. Fusese oare vreun călător care ar fi putut semăna cu Gowan, dacă acesta din urmă şi-ar fi ras barba? Ei, asta-i bună, nici nu avea pretenţii prea mari de la el, nu-i aşa? Oare domnul Inspector ar putea spune cum arată un arici dacă-i îndepărtezi ţepii? Desigur că nu, şi nu credea pe nimeni în stare s-o spună. El nu era decît un controlor de bilete, nicidecum un expert în reconstituirea imaginilor din bucăţele. Casierul de la Dumfries exprimă o părere asemănătoare, cu şi mai multă însufleţire.

Apoi Inspectorul Macpherson, pe care plictisitoarea anchetă îl obligase să parcurgă toată distanţa pînă la Euston, îşi îndreptă atenţia spre clubul unde se presupunea că redactase Gowan scrisoarea. Aici află lucruri ceva mai îmbucurătoare. Domnul Gowan nu trecuse nici într-un caz pe la club. Sosiseră două-trei scrisori pentru el, ridicate de un gentleman ce prezentase cartea de vizită a domnului Gowan. În schimbul lor, respectivul semnase o chitanţă. Putea Inspectorul să vadă chitanţa cu pricina? Bineînţeles că putea. Era semnată J. Brown. Inspectorul se întrebă cam cîţi J. Brown or fi existînd în cele patru milioane de locuitori ai Londrei, după care se îndreptă, cu pasul obosit, spre Scotland Yard.

Ajuns aici, ceru să-l vadă pe Inspectorul Şef Parker, fiind primit de acesta cu o cordialitate ce depăşea politeţea oficială. Orice prieten al lui Wimsey se bucura de

atenţia desăvîrşită a lui Parker; el ascultă, plin de solicitudine, povestea ai cărei protagonişti erau Gowan, cheia franceză, Farren, Strachan şi cele două biciclete.

– O să vi-l găsim noi pe Gowan, nu vă temeţi, spuse, încurajator, Parker. Cu detaliile acestea precise pe care ni le-aţi oferit, nu poate dura prea mult. Ce doriţi să facem cu dînsul după ce-l prindem?

– Păi, aaa, dom'le Parker – răspunse respectuos Inspectorul – socotiţi că avem probe destule ca să-l arestăm?

Parker îşi cîntări cu multă grijă răspunsul.

– Din cîte înţeleg, teoria dumneavoastră este că Gowan s-a întîlnit cu omul ăsta, Campbell, pe drum, undeva între Gatehouse şi Kirkcudbright, şi că l-a ucis în urma unei gîlcevi. Pe urmă l-a cuprins panica şi a hotărît să însceneze un accident. Primul pas a fost să se debaraseze de propria-i barbă bătătoare la ochi, cu speranţa, cred, de a trece neobservat în timp ce rezolvă la Gatehouse problemele cauzate de fapta sa. Trebuie că a fost un bărbierit cît se poate de neplăcut. Nu-i exclus, totuşi, să-i fi reuşit o imitaţie destul de bună a unui om ce nu s-a ras timp de două săptămîni. Pe urmă a comis toate faptele pe care i le-aţi pus, iniţial, în cîrcă lui Farren: a ascuns cadavrul pe uliţa dosnică şi a condus maşina lui Campbell înapoi la Gatehouse. Daţi-mi voie să vă întreb, de ce a făcut el toate astea?

– Poftim, răspunse Inspectorul, vedeţi şi dumneavoastră unde-i baiul. De ce mă rog n-o luat cadavru' cu el? Toate aveau sens cînd presupuneam că asasinu' o fost Farren, în maşina lui Strachan, fiin'c-am avut teoria că la început o vrut să dea vina pe Strachan, da' de ce să vrea Gowan să facă o prostie aşa mare?

– Staţi să vedem, zise Parker. Trebuia să găsească o modalitate de a duce automobilul lui Campbell înapoi. Ferguson ar fi observat, poate, dacă ar fi apărut un alt automobil. Însă n-a luat cu el cadavrul cînd a făcut drumul acela, tocmai fiindcă Ferguson sau altcineva l-ar fi putut surprinde cu el în maşină. Maşina lui Gowan nu are decît

două locuri. Poate că portbagajul nu e suficient de încăpător ca să poți ascunde în el un corp omenesc. Așa că ia hotărîrea că e mai bine să lase, cu tot riscul, cadavrul în propriul său automobil, pe ulicioară, decît să șofeze în văzul tuturor pînă la Gatehouse, cu mortul proțăpit pe scaunul de alături. Perfect. Acuma trebuie să se întoarcă la locul faptei. Cum? Pe jos? Nu... Înțeleg că în acest punct a fost șterpelită bicicleta de la hotelul cum-ziceați-că-l-cheamă.

– Foarte posibil, aprobă Inspectorul.

– S-ar putea să trebuiască să vă modificați puțin graficul orar, dar tot există o marjă de siguranță suficient de mare. După socoteala dumneavoastră, ora la care a ajuns mașina lui Campbell la Stading Stone Pool era 10,20. Acuma, omul dumneavoastră mai are de făcut drumul înapoi, cu bicicleta. Dar nu mai trebuie să piardă timp mergînd pe jos pînă acasă la Strachan. Prin urmare, va ajunge la scena crimei ceva mai devreme decît se presupunea. Își ia propria mașină, pune bicicleta în portbagaj – sîntem siliți să acceptăm asta – și oricum între timp s-a întunecat destul de tare ca să nu observe nimeni. Apropo, văd că individul ăla, Ferguson, susține că mașina lui Campbell a venit acasă imediat după ora zece. Bine, se potrivește cu orarul întocmit de dumneavoastră. Înseamnă că făptașul a adus mașina acasă imediat după crimă. Dar văd că ați schimbat ceva aici.

– *Ay,* recunoscu Macpherson. Ne-am gîndit că o fi lăsat mașina lu' Campbell undeva în drum și o mutat cadavrul în ea la a doua deplasare. Ar fi dat de bănuit dacă apărea încă o mașină acasă la Campbell.

– Adevărat, dar dacă Ferguson a furnizat timpuri exacte, acest lucru este exclus. Ferguson este un om precis?

– *Ay.* Am auzit că are o formidabilă ținere de minte a detaliilor.

– Atunci este *obligatoriu* ca asasinul să fi venit a doua oară, cu mortul în propria lui mașină. Partea ciudată e că Ferguson nu a auzit cea de a doua mașină, nici venind nici plecînd.

– *Ay,* așa e.

– A doua mașină... cînd ar fi ajuns? Între cinci și șase mile pe bicicletă... să zicem o jumătate de oră. Asta ne dă 10,50. Bicicleta pusă în portbagaj și cinci sau șase mile înapoi cu o mașină rapidă... să zicem, cu generozitate, cincisprezece minute. Asta stabilește ora celei de a doua sosiri la 11,5. Ferguson pretinde că s-a culcat imediat după ora zece. Trebuie c-a adormit, asta-i tot. Și că mai dormea încă atunci cînd a plecat din nou mașina – vreau să spun, mașina făptașului. Nu, nu e bine. Cum și cînd și-a dus Gowan – dacă el este ucigașul – mașina înapoi la Kirkcudbright? Era doar obligat să rămînă la Gatehouse, ca să se ocupe de cadavru și să pregătească înscenarea de a doua zi: Presupun că ar fi *putut* să-și conducă mașina pînă acasă la Kirkcudbright în orele mici ale dimineții și după aceea să se întoarcă la Gatehouse, pe jos, sau cu bicicleta.

– *Ay,* fără îndoială c-ar fi putut. Numa' că n-ar fi fost nevoie. Șoferiu', Hammond, l-ar fi putut duce înapoi.

– Într-adevăr. Asta ar face din Hammond, fără dubiu, un complice. Dar nu văd din ce motiv n-ar putea fi. Dacă Gowan a comis cu adevărat crima, înseamnă că toți servitorii lui mint pe rupte – cu posibila excepție a lui Betty – și ce importanță mai are un grad de vinovăție în plus sau în minus? Bun, deci avem o explicație și nu ne mai rămîne decît să presupunem că Gowan și-a dus la bun sfîrșit acțiunile potrivit planului, a schimbat trenul la Ayr cu unul de Londra și acum stă ascuns în marele oraș pînă-i crește barba la loc. Aceasta explică și un lucru ce ar părea altminteri foarte ciudat: de ce, după ce a regizat crima, nu s-a expus vederii la Kirkcudbright, ca să înlăture orice bănuială?

– *Ay,* se animă Macpherson, da' nu vedeți că nu explică absolut nimica? Nu se potrivește cu descrierea tipului în costum gri care o dus bicicleta la Ayr. Nici nu

explică povestea turnată de Betty lu' Bunter, nici pe omu' înfofolit care-o fugit în dricu' nopții din casa lui Gowan, nici pe Fată-de-iepure din trenu' de la Castle-Douglas la Euston. Şi ce spuneți de individu' care-o ciocănit la uşa lu' Campbell luni seara?

Parker îşi frecă, gînditor, maxilarul.

– Ceva nu-i în regulă cu descrierea acelui om, zise. Poate că Gowan şi-a ticluit un travesti, cu o mustață falsă blondă, sau cam aşa ceva. Iar relatarea fetei, poate fi, aşa cum susține Alcock, cel puțin în parte născocită. Poate că, în loc să meargă direct la Londra, Gowan s-a întors marți după-amiază la Kirkcudbright, deşi nu-mi dau seama ce rost ar fi avut, iar scrisoarea expediată de la clubul Mahlstick indică foarte clar că se afla miercuri la Londra. Omul cu fața de iepure poate fi cu totul altă persoană. În orice caz, înclin să cred că cel ce-a bătut la uşă la miezul nopții *era* cu totul altcineva.

– Dar, protestă Inspectorul, dacă omu' cela s-o dus pînă-n casă şi i-o găsit acolo pe Gowan şi pe Campbell mort, de ce n-o venit să ne spună?

– Poate că n-avea cugetul curat, sugeră Parker. După cum ați remarcat mai înainte, poate că era o doamnă. Totuşi, sînt gata să recunosc că varianta asta are goluri remarcabil de mari. Cred că ar fi mai bine să-i urmărim separat pe Gowan şi pe Față-de-iepure şi să aflăm o dată pentru totdeauna în ce direcție a apucat-o cu adevărat Gowan. Iar cînd îl prindem pe Gowan, poate că-i mai bine să nu-l arestăm, ci numai să-l reținem, sub pretextul că ne poate furniza informații. La urma urmei, domnule Inspector, nici măcar nu sîntem siguri că el a fost acela care l-a întîlnit pe Campbell pe şosea. Or mai fi existînd şi alți bărbați cu bărbi negre.

– Alt artist cu o aşa barbă neagră nu există, îl contrazise, încăpățînat, Macpherson. Cel puțin în regiunea noastră.

– Drace, aşa e, exclamă Parker. Nu putea fi decît un artist, vezi bine. Păi, oricum, îl vom reține pe Gowan.

Inspectorul Macpherson îi mulțumi.

– Şi mai este şi omul acesta, Farren, continuă Parker. Îl vreți şi pe el? Presupunînd că nu-i într-un fund de mină.

– Mă socotesc că n-ar fi rău să fie găsit, răspunse Inspectorul. O fost auzit proferînd amenințări şi, în plus, o dispărut, lucru care-i în sine neplăcut pentru familie şi prieteni.

– Adevărat. Ei bine, îl voi căuta, în calitate de persoană pierdută, dispărută sau rătăcită. Astfel nu-i vom face nici un rău. Numai că-mi vine să cred că se ascunde pe undeva pe la dumneavoastră. Cine-ar mai fi? Englezul... cum se numeşte? Waters. Cu el, ce-i?

– Am uitat de Waters, răspunse, sincer, Macpherson. Nu reuşesc să văd care-i amestecul lui în toată tărăşenia.

– Nici eu, întări Parker. Bun, să-i dăm pace. Şi, se înțelege, vom pîndi bicicleta de la Euston, să vedem dacă este cineva suficient de idiot ca s-o reclame. Ar trebui să trimiteți pe cineva s-o identifice, pentru că pînă la urmă s-ar putea să nu fie obiectul în chestiune. Asta e totul? Ce-ar fi să mergem acum să bem ceva, după atîta vorbă? O, apropo, nu-mi puteți cumva spune ce şcoală a urmat Gowan? Nu. Bine, nu are importanță. Probabil că-i trecut în anuare.

Inspectorul tot mai părea uşor nemulțumit.

– Ce-i necazul? îl întrebă Parker.

– N-aveți... începu celălalt. Pe urmă continuă, impulsiv: Dacă nu puteți afla repede ceva, cred că o să ia legătura cu dumneavoastră, oficial, Şeful Poliției.

– Oh, făcu Parker. Nu văd de ce ar fi nevoie. Dumneavoastră nu v-ați pierdut vremea, iar mie mi se pare că ancheta merge perfect. Sîntem datori să vă ajutăm aici la Londra, desigur – aşa cum şi dumneavoastră mi-ați da o mînă de ajutor dacă un mieluşel de-al meu ar fugi în Scoția – dar sînt sigur că nu e potrivit să preluăm noi instrucția cazului. Mie mi se pare o problemă în care toate avantajele sînt de partea celor ce locuiesc în zonă.

– *Ay,* fu de acord Inspectorul, numa' că-i o treabă afurisit de grea.

Şi suspină adînc.

CAPITOLUL XVII

LORDUL PETER WIMSEY

– Strachan! rosti Lordul Peter Wimsey.

Domnul Strachan tresări atît de violent, încît nu lipsi mult să cadă, cu pînza pe care o picta cu tot, în ochiul de apă de la picioarele stîncii. Stătea cocoțat, într-un echilibru fragil, pe un colț de granit de pe țărmul de la Carrick și trudea cu mult zel la un peisaj reprezentînd Isles of Fleet. Bătea un vînt puternic și se simțea o furtună strașnică; aceste două fenomene, conjugate, produceau niște efecte stranii asupra noilor îngrămădiți deasupra mării agitate.

– O, *hullo,* Wimsey, făcu Strachan. Cum Dumnezeu ai ajuns aici?

– Cu mașina, răspunse lordul. Aer curat și așa mai departe.

Se așeză pe o ieșitură convenabilă a stîncii, își îndesă pălăria pe cap și scoase o pipă, cu aerul unuia care a găsit în sfîrșit un colțișor liniștit.

Strachan se încruntă. Nu-i prea plăcea să aibă chibiți în preajmă cînd picta, dar Wimsey trebăluia, degajat, cu punga de tutun și nu părea prea impresionat de clătinăturile lui din cap și de clipirile din ochi.

– Cam bate vîntul, nu-i așa? întrebă Strachan, după o tăcere ceva mai lungă.

– Bate, răspunse Wimsey.

– Dar nu plouă, persevеră Strachan.

– Încă nu, răspunse Wimsey.

– E mai bine ca ieri, decretă Strachan, și dintr-o dată își dădu seama că spusese o prostie. Wimsey întoarse prompt capul și zise avîntat:

– Infinit mai bine. Zău dacă n-ai putea crede că ieri au deschis zăgazurile anume ca să strice partida mea de desenat.

– Ei, da, mormăi Strachan.

– Da, poate c-a fost o idee cam aiurită, recunoscu Wimsey, dar pentru mine era destul de atrăgătoare. Reușită lucrare, adăugă el, de cît timp lucrezi la ea?

– De vreo oră, spuse Strachan.

– Folosești pensule foarte mici. Stil generos, bogat și așa mai departe. Campbell întrebuința mult cuțitul, nu-i așa?

– Ba da.

– Cu cuțitul ai mai mult spor?

– Da, în general, da.

– Dumneata lucrezi la fel de repede ca și Campbell?

– Cu cuțitul n-aș lucra tot atît de repede ca el, dacă asta te interesează, pentru că l-aș mînui cam stîngaci, din lipsă de experiență. Dacă însă recurg la metodele mele vechi, probabil că pot termina o schiță la fel de repede ca și el.

– Înțeleg ce spui. Cam cît timp crezi că ți-ar trebui pentru o schiță obișnuită?

– O... dar cam de ce mărime?

– Cam de mărimea celei la care lucrezi acum.

– La asta, într-o altă jumătate de oră voi termina de făcut tot ceea ce vreau, poate ceva mai mult. Cu condiția ca peisajul să nu se dizolve în ploaie pînă s-apuc să-l pictez, adăugă el cînd o răbufnire nouă de vînt veni

rostogolindu-se dinspre mare, zgîlţîind şevaletul şi clătinîndu-l, în ciuda bolovanului proptit între picioarele lui.

– O, ai un balans de nădejde. Dar mă mir că pe o vreme ca asta nu foloseşti un caiet de schiţe.

– Da; nu pot să spun de ce n-o fac; atîta doar că n-am folosit niciodată, deci nu sînt obişnuit. Fiecare cu tipicul lui.

– Presupun că ai dreptate.

– De fapt, sînt un tip destul de metodic, continuă Strachan. Pot să-mi găsesc orice unealtă, şi pe nevăzute. Unii preferă harababura, îşi aruncă lucrurile în traistă cum dă Dumnezeu. Eu mi le aranjez pe toate înainte de a începe: tuburile de culoare în aceeaşi ordine pe tăviţă, dizolvantul aici, pensulele de rezervă atîrnate aici – pînă şi paleta mi-e de obicei alcătuită în aceeaşi ordine, dar nu cu aceleaşi culori, se înţelege. În linii mari, repetă dispunerea culorilor din spectrul cromatic.

– Înţeleg, spuse Wimsey. Fără a fi eu însumi metodic, admir şi eu rînduiala. Din punctul acesta de vedere, valetul meu, Bunter, n-are pereche. Cît trebuie să sufere cînd găseşte fel de fel de fleacuri care-mi umflă buzunarele, sau pe care le arunc claie peste grămadă în sertarul pentru gulere!

– O, şi eu sînt de groază cu sertarele, recunoscu Strachan. La mine, mania ordinii e strict limitată la ustensilele de pictat. Mi-a intrat în obicei, cum spuneam înainte. Dar n-am o minte ordonată.

– Nu? Nu eşti bun la date, cifre, orare şi alte chestii de soiul ăsta?

– Defel. Total lipsit de simţul observaţiei. N-am nici măcar o memorie vizuală decentă. Unii sînt capabili să vină acasă într-un loc oarecare şi să-l deseneze din memorie, cu toate casele şi copacii la locul lor, dar eu nu pot reproduce nici un lucru dacă nu-l am sub ochi. Într-un fel, este un dezavantaj.

– Eu, însă, aş putea, afirmă Wimsey. Presupunînd, desigur, că aş şti să desenez. Să luăm, de pildă, drumul

dintre Gatehouse şi Kirkcudbright. Chiar acum, pe loc, aş putea desena un plan pe care să figureze fiecare colţ, fiecare casă, ba chiar şi fiecare poartă, fiecare copac. Sau, dacă m-ai duce pe el, cu maşina, legat la ochi, ţi-aş spune exact pe lîngă ce trecem, clipă de clipă.

– Mie mi-ar fi cu neputinţă, răspunse Strachan. L-am străbătut de sute de ori, vezi bine, dar de fiecare dată remarc ceva nevăzut înainte. Bineînţeles că am bucuria unor surprize continue.

– Da, eşti scutit de plictiseală. Uneori, însă, nu strică să ai un ochi format pentru amănunte. De exemplu, dacă vrei să tragi o minciună bună, plauzibilă, de circumstanţă.

– O, făcu Strachan. Da, presupun că în asemenea împrejurări ţi-e de folos.

– Să luăm, de pildă, povestioara dumitale despre mingea de golf, persistă Wimsey. Ar fi sunat mult mai bine dacă ar fi fost împănată şi susţinută cu detalii ferme, drepte, bine gîndite. Bineînţeles că n-a fost din capul locului o minciună prea reuşită, întrucît prea multe goluri temporale rămîneau neexplicate. Cum, însă, te-ai ţinut scai de ea, ar fi trebuit s-o pregăteşti mai temeinic.

– Nu înţeleg încotro baţi, replică, rigid, Strachan. Dacă te îndoieşti de cuvîntul meu...

– Bineînţeles că mă îndoiesc. Nu te-am crezut nici o clipă. Nimeni nu te-ar crede. În primul rînd, soţiei dumitale i-ai spus altă poveste decît mie. Cam neglijent. Dacă vrei să spui o minciună, atunci ai grijă să fie mereu aceeaşi. Pe urmă, ai uitat să precizezi la ce gaură ajunseseşi cu mingea cînd s-a întîmplat ce s-a întîmplat. N-am mai auzit niciodată pe nimeni să spună o poveste de la jocul de golf fără s-o dichisească în fel şi chip cu amănunte de istorie şi geografie. Ai dat dovadă de insuficientă cunoaştere a psihologiei umane. În al treilea rînd, spuneai că ţi-ai petrecut toată dimineaţa pe terenul de golf, uitînd cu desăvîrşire că s-ar putea găsi nenumăraţi martori care să ateste că nici măcar n-ai dat pe acolo, ba chiar că, de fapt, i-ai transmis lui Tom Clark instrucţiuni să întreţină

gazonul în dimineața cu pricina. Apropo, el se găsea pe porțiunea numărul nouă, între orele zece şi unsprezece, şi poate jura că dumneata nu te-ai arătat deloc, iar dacă te-ai fi dus mai tîrziu, n-ai fi afirmat că ai fost „după micul dejun". În plus...

– Ascultă, zise Strachan, aplecîndu-şi fruntea ca pentru a împunge, cum îți permiți să-mi vorbeşti în felul acesta?

– Nu fac decît să mă întreb, replică Wimsey, dacă ai fi cumva amabil să-mi oferi o altă explicație pentru ochiul dumitale învinețit. Ceea ce vreau să spun este că dacă mi-ai da-o acum şi s-ar întîmpla să fie... ăăă... ceva de natura unui scandal în familie, sau cam aşa ceva, eu poate că... ăăă... nu m-aş simți dator să comunic mai departe. Înțelegi?

– Ba nu înțeleg deloc, zise Strachan. Consider că dai dovadă de o obrăznicie rară.

– Să nu spui una ca asta, protestă Wimsey. Fii atent, bătrîne, delectările dumitale nocturne nu mă interesează. Dacă ai fost la un zaiafet sau ceva de genul ăsta...

– Dacă mai continui pe acest ton, îți rup gîtul!

– Pentru Dumnezeu, strigă Wimsey, termină cu amenințările!

Strachan îl privi şi se împurpură încet, de la linia părului pînă la mărul lui Adam.

– Mă acuzi – întrebă el cu vocea îngroşată – că aş avea vreun amestec în uciderea lui Campbell?

– Deocamdată, răspunse Wimsey din vîrful buzelor, nu acuz pe nimeni că l-ar fi ucis.

Se ridică brusc în picioare şi, cumpănindu-şi echilibrul pe stîncă, îşi mută privirea de la Strachan înspre largul mării. Vîntul strînsese toți norii într-o masă amenințătoare, iar valurile plescăiau, galbene şi reci, dezgolindu-şi colții rînjiți de spumă.

– Dar te acuz, reluă Wimsey, răsucindu-se brusc şi aplecîndu-se pe spate în direcția în care bătea vîntul, pentru a-şi menține echilibrul, te acuz că ştii mult mai

multe decît ai declarat la poliție. Stai! Nu fi violent! Idiotule! *Violența e acum periculoasă!*

Înşfăcă încheietura lui Strachan cînd pumnul acestuia îi vîjîi pe lîngă ureche.

– Ascultă, Strachan, ascultă-mă, omule! Ştiu că te tentez, aşa cum stau aici, în fața dumitale. La dracu', doar anume am făcut-o. Sînt mai scund de statură decît dumneata, dar te pot trimite în lumea celor drepți cu o simplă mişcare a mîinii. Stai aşa. Acum e mai bine. Nu poți gîndi şi dumneata cu două-trei minute anticipație? Chiar crezi că se poate rezolva totul prin forța brută, în stilul ăsta grosolan? Să presupunem c-ai da cu mine de pămînt. Să zicem că mi-ai crăpa capul, ca pe al lui Campbell. Ce-ai face atunci? Ar fi mai bine pentru dumneata, sau mai rău? Ce-ai face cu cadavrul meu, Strachan?

Pictorul îi aruncă o privire lungă, după care îşi duse dosul palmei la frunte, cu un gest de disperare.

– Sfinte Dumnezeule, Wimsey, răsuflă el, drac împielițat ce eşti! Făcu un pas înapoi şi, tremurînd, se aşeză pe taburetul de pînză. Chiar am vrut să te omor în momentul acela. Sînt al dracului de iute la mînie. Ce te-a împins la una ca asta?

– Voiam să văd ce fel de temperament ai, răspunse, flegmatic, Wimsey. Şi află că n-ai fi riscat mai nimic dacă m-ai fi omorît. N-ar fi trebuit decît să pleci şi să mă laşi aici, nu-i aşa? Maşina mea ar fi fost găsită în preajmă. Toți ar fi crezut că m-a luat vîntul de pe picioare şi că mi-am crăpat țeasta, aidoma lui Campbell. Ce dovezi împotriva dumitale ar fi existat?

– Presupun că nici una, răspunse Strachan.

– Chiar aşa crezi? se miră Wimsey. Ştii, Strachan, mai-mai că-mi pare rău că nu te-am lăsat să mă dobori, doar aşa, ca să văd de ce eşti în stare. Ei, n-are importanță. A început ploaia. Mai bine să ne strîngem calabalîcul şi să plecăm acasă.

– Da, aprobă celălalt.

Era încă alb ca varul, dar începu, ascultător, să-şi adune materialele de pictat. Wimsey remarcă îndată că, în ciuda vizibilei sale agitaţii, Strachan lucra rapid şi ordonat, urmînd, evident, o procedură devenită stas. Puse într-o mapă mare pînza încă umedă, introducînd în ea şi pionezele şi strîngînd mecanic curelele; transferă pensulele într-o cutie de tablă şi puse paleta într-o altă cutie, iar apoi strînse tuburile de culoare de pe stinghia de jos a şevaletului.

– *Hullo!* exclamă el pe nepusă masă.

– Ce s-a întîmplat? se interesă Wimsey.

– Lipseşte cobaltul, răspunse supărat Strachan. Trebuie că s-a rostogolit jos.

Wimsey se aplecă.

– Iată-l, zise extrăgîndu-l dintr-un smoc de iarbă aspră. Asta-i tot?

– Asta-i tot, încuviinţă Strachan. Aşeză tuburile în cutiuţa lor, plie şevaletul şi taburetul, le legă în curele şi rămase nemişcat, ca şi cum ar fi aşteptat o comandă.

– Atunci hai să mergem, zise Wimsey, ridicîndu-şi gulerul pardesiului, căci ploaia se înteţea.

– Ascultă, întrebă Strachan, rămînînd neclintit în pînza de ploaie, ce intenţionezi să faci?

– Să mă duc acasă, răspunse Wimsey. În afară de cazul – îi aruncă lui Strachan o privire plină de tîlc – în afară de cazul că vrei să-mi spui ceva.

– Uite ce vreau să-ţi spun, zise Strachan. Într-o bună zi ai să sari peste cal şi atunci careva îţi va face cu adevărat de petrecanie.

– Nu m-ar surprinde cîtuşi de puţin, replică, încîntat, Lordul Peter.

CAPITOLUL XVIII

DOAMNA SMITH-LEMESURIER

În tot acest timp exista un gentleman ce se simţea jignit şi neglijat, şi anume tînărul agent de poliţie care eşuase într-un mod atît de lamentabil în încercarea sa de a sta de vorbă cu domnul Jock Graham. Acest tînăr, pe nume Duncan, îşi iubea mult meseria şi era pe deplin conştient că nu i se oferea o şansă corectă de a-şi dovedi iubirea. Graham îl luase peste picior; Sergentul Dalziel, alergînd, plin de importanţă, după tot felul de biciclete şi bilete de tren, făcuse urechea toacă la sugestiile lui, punîndu-l să se ocupe de beţivi şi de neregulile de circulaţie. Nimeni nu-i spunea nimic agentului de poliţie Duncan. Nu avea însă nici o importanţă. Agentul de poliţie Duncan va întreprinde o anchetă proprie. Poate că le va părea tuturor rău, după ce le va fi arătat de ce este el în stare.

În capul lui Duncan nu exista nici un dubiu că acţiunile lui Jock Graham se cereau investigate. Circulau zvonuri. Prin baruri se făceau aluzii. Fuseseră văzuţi pescari dîndu-şi coate şi apoi amuţind brusc atunci cînd se pomenea numele lui Graham. Din păcate, este aproape imposibil ca un poliţist dintr-o localitate rurală să dea tîr-

coale şi să tragă cu urechea, extrăgînd informaţii în maniera lui Sherlock Holmes. Toată lumea îl cunoaşte. E ca şi cum meseria i-ar fi însemnată cu fierul roşu pe frunte. Duncan cochetă puţin cu ideea de a se travesti (în afara orelor de serviciu) în cleric bătrîn, sau în vînzător de ceapă din Bretania, dar ajungea să arunce o privire la oglindă pentru ca robusta lui constituţie şi obrajii rotunzi şi rumeni să facă să i se risipească orice urmă de încredere. Era plin de invidie faţă de detectivul de la Scotland Yard, care, pierdut într-o populaţie vastă şi sprijinit de o forţă poliţienească puternică, se poate strecura pretutindeni, impenetrabil şi necunoscut, trăgîndu-se de brăcinar cu pungaşii din East End, sau cu ducii şi milionarii ce populează cluburile de noapte din Mayfair. Dar vai! La Creetown şi Newton-Stewart ajungea să-i apară nasul de după colţ, ca să fie numaidecît identificat şi ocolit.

Persistă în a pune întrebări, flatînd sau chiar ameninţînd cîteva persoane ce dădeau impresia că ar şti mai mult decît trebuia. Din nefericire, ţăranul scoţian se pricepe de minune să facă pe mutul, dacă aşa-i convine şi pe deasupra, tot din nefericire, Jock Graham se bucura de simpatia tuturor. După cîteva zile de strădanii, Duncan reuşi, totuşi, să intre în posesia unei informaţii valoroase. În marţea respectivă, un fermier ce trecea cu căruţa spre Bargrennan pe la 11,30 dimineaţa, văzuse un om mergînd de-a lungul celuilalt mal al rîului Cree, ca şi cum ar fi venit de la locul crimei. Persoana se lăsase numaidecît pe vine, ca pentru a încerca să scape neobservată, dar nu înainte ca fermierul să vadă limpede că era Graham. În afară de asta, însă, Duncan nu mai reuşi decît să audă sau să stîrnească zvonuri. Un ziarist de la *Glasgow Clarion*[1], căruia, din pripeală, îi spusese mai mult decît s-ar fi cuvenit, publică un articol inoportun, din pricina căruia Duncan fu mustrat aspru de către superiorii lui exasperaţi.

---

[1] Goarna din Glasgow.

– Chiar dacă Graham îi negru ca păcatu', zise supărat Sergentul Daziel – acestea se petreceau în ziua cînd hamalul de la Girvan avusese o criză de apendicită, iar Sergentul abia aştepta să-şi verse năduful pe cineva – de ce să vii dumneata şi să declari că îi suspect, dîndu-i posibilitatea să-şi confecţioneze un alibi? Acuma, eşti drăguţ să te uiţi la chestia asta? (Flutură ziarul *Clarion* sub ochii nefericitului de Duncan.) „Există motive să presupunem că un artist a comis o crimă". Nu-i ăsta tocma' amănuntu' pe care-am fi dorit să-l ascundem de suspecţi? „Un bine-cunoscut artist intervievat de corespondentu' nostru". Cine ţi-o zis să-l trimiţi pe tipu' ăsta să iscodească la Graham acasă? Dacă nu poţi fi discret, Charlie Duncan, mai bine caută-ţi altă meserie.

Dar indiscreţia lui nu fu lipsită de urmări. Sîmbătă dimineaţa, Sergentul Dalziel şedea în biroul lui, cînd îi fu adusă o doamnă, îmbrăcată sobru, cu un taior negru şi o pălărioară micuţă. Ea îi adresă Sergentului un zîmbet nervos şi murmură că ar dori să facă o declaraţie cu privire la uciderea domnului Campbell.

Dalziel o cunoştea destul de bine pe respectiva femeie. Era doamna Smith-Lemesurier, o „nou-venită" ce locuia la Newton-Stewart de vreo trei ani şi se dădea drept văduva unui funcţionar guvernamental din Africa. Trăia, simplu şi ieftin, împreună cu o servitoare franţuzoaică, într-o micuţă cabană transformată. Vorba-i era plîngăreaţă, dar neprefăcută, era mai în vîrstă decît părea, iar băieţii tineri şi fără experienţă erau gata să vadă în ea revelaţia proaspătă a unei feminităţi ieşite din modă. Hotărîrea ei de a se stabili într-un locşor atît de uitat de Dumnezeu nu fusese niciodată explicată satisfăcător. Doamna Smith-Lemesurier obişnuia doar să spună că în Scoţia chiriile sînt mult mai mici şi că e nevoită să se descurce cum poate dintr-un venit foarte subţirel. N-avea nici o importanţă unde locuia, mai adăugă ea, cu tristeţe; de la moartea soţului ei era, oricum, singură pe lume. Lordul Peter Wimsey o cunos-

cuse cu un an în urmă, la o mică expoziție cu vînzare organizată în beneficiul Bisericii Episcopale. După aceea își exprimase opinia jignitoare că doamna fusese „dornică de sînge tînăr". O remarcă nerecunoscătoare, de vreme ce doamna Smith-Lemesurier i se dedicase, plină de farmec, pe tot parcursul unei după-amiezi ce trebuie că fusese extrem de plictisitoare pentru el și-i și vînduse un săculeț de mătase verde pe care brodase cu mîna ei cuvîntul „Pijama". „Bani n-am de unde să dau", explicase doamna Smith-Lemesurier, ridicînd spre el fața cu un zîmbet timid, căci era o persoană micuță și finuță, „dar pot oferi obiecte confecționate de mine, iar intenția contează, nu-i așa?"

Sergentul Dalziel îi oferi musafirei un scaun și-și îndulci vocea de obicei aspră pentru a o întreba cu ce-i poate fi de folos.

Doamna Smith-Lemesurier scormoni cîteva clipe în poșetă și în cele din urmă scoase la iveală o tăietură din *Glasgow Clarion*, cu articolul care-i pricinuise atîtea necazuri și mustrări agentului de poliție Duncan.

– Am vrut doar să întreb – rosti ea, ridicîndu-și implorator spre polițist ochii albaștri ca floarea de șopîrliță – dacă există vreun temei pentru... pentru aceste oribile insinuări.

Sergentul Dalziel citi cu multă atenție paragraful, ca și cum l-ar fi văzut pentru întîia oară, și răspunse, prudent:

– *Ay, imph'm.* Tot ce se poate.

– Vedeți, insistă doamna Smith-Lemesurier, scrie aici că om-morul trebuie să fi fost fapta unui artist. De ce spun ei una ca asta?

– Păăi, răspunse Sergentul, io nu pot afirma că n-or fi existînd dovezi care ne trimit în direcția asta.

– Oh, făcu femeia. Sperasem, crezusem, îmi închipuisem că poate reporterul a scris totul din capul lui. Știi și dumneata ce oameni răi sînt ziariștii. Deci a primit cu adevărat această idee de la... poliție?

– Io n-aș putea să spun, replică Sergentul. Poate c-o fi prins-o din zbor, de la o persoană cam iresponsabilă.

– Dar și poliția este de aceeași părere? insistă doamna.

– I-o n-aș putea să afirm că e, răspunse Dalziel, dar cum decedatu' era chiar dumnealui artist și cum cei mai mulți fîrtați ai dumisale tot artiști or fost, posibilitatea nu-i exclusă.

Doamna Smith-Lemesurier se jucă cu catarama poșetei.

– Și pe urmă, zise ea, continuă cu menționarea numelui domnului Graham.

– *Ay,* chiar așa face, întări Sergentul.

– Fără îndoială, fără îndoială – ochii albaștri îi căutară din nou pe ai Sergentului – că nu se poate să-l suspectați cu adevărat pe domnul Graham de o asemenea mîrșăvie.

Sergentul Dalziel își drese glasul.

– *Och,* păăi nuuu, zise, da'ntotdeauna sînt motive de suspiciune cînd îi comisă o crimă și cineva refuză să declare ce anume făcea la ora respectivă. Io n-aș putea afirma că există ceea ce se numește o dovadă irefutabilă a vinovăției, dar îs motive pentru ceea ce putem numi o suspiciune generală.

– Înțeleg. Spuneți-mi, domnule Sergent, presupunînd... presupunînd că cineva ar vrea să șteargă din mintea dumneavoastră această... suspiciune generală referitoare la domnul Graham, ar fi oare necesar să... să... să faceți publică această explicație?

– Depinde, răspunse Dalziel, privindu-și vizitatoarea cu ceva mai multă atenție, depinde de felul explicației. Dacă-i de natură să înlăture orice posibilitate ca acest gentleman să aibă vreun amestec și dacă-i bine argumentată cu dovezi și cu condiția ca toată afacerea să nu se judece la tribunal, atuncea nu-i nevoie să facem nimic public.

– Ah. Atunci, în acest caz, domnule Dalziel, mă pot baza pe discreția dumneavoastră, nu? E teribil că trebuie să vă spun... gîndiți-vă... dar sînt sigură că mă veți înțelege... în situația mea tristă, de persoană singură... eu... Oh, nu știu cum să vorbesc.

Doamna Smith-Lemesurier extrase din poşetă o batistă minusculă, cu care acoperi temporar strălucirea ochilor ei azurii.

– Ei, haideți, zise blînd Sergentul, nu-i cazul să vă jenați. Aicea, cu profesiunea noastră, noi auzim fel de fel de lucruri, da' nu le dăm nici o atenție. Pe lîngă asta, adăugă el, inimos, io-s şi căsătorit.

– Nu ştiu dacă asta nu înrăutăţeşte lucrurile, scînci doamna Smith-Lemesurier. Dar sînt sigură, adăugă ea, aruncîndu-i o privire pe deasupra batistei, că sînteți un om bun şi înțelegător şi că nu mă veți face să sufăr mai mult decît e necesar.

– Sigur că nu, răspunse Sergentul. Nu vă mai codiți, doamnă Smith-Lemesurier. Spuneți-mi frumos totul, ca şi cum v-ați destăinui părintelui dumneavoastră.

– Vă spun, mulțumesc, vă spun. Domnul Graham n-ar deschide gura pentru nimic în lume, vezi bine, el e prea inimos, prea mare cavaler. Domnule Dalziel, n-a putut să vă dezvăluie unde se afla luni noaptea pentru că era... cu mine.

Doamna Smith-Lemesurier se opri aici, icnind scurt. Sergentul Dalziel, pentru care revelația era cu totul lipsită de elementul surpriză, dădu patern din cap.

– *Ay, imph'm,* chiar aşa? Asta-i un motiv bun ca să rămînă cu buzele pecetluite, zău dacă nu-i un motiv straşnic. Îmi puteți spune, doamnă dragă, la ce oră o venit domnu' Graham la dumneavoastră şi la ce oră o plecat?

Femeia strînse batista subțirică între palmele ei mici şi dolofane.

– A venit la cină, cam pe la opt. De plecat, a plecat după micul dejun. Asta ar fi... cam după nouă.

Sergentul îşi însemnă pe un petec de hîrtie.

– Şi nu l-o văzut nime venind sau plecînd?

– Nu. Am avut... multă grijă.

– *Ay*. Acuma, cum o sosit?

– Cred că spunea că l-a adus un prieten cu maşina pînă la Newton-Stewart.

– Ce prieten să fi fost acela?

– Nu ştiu, nu mi-a spus. O, domnule Dalziel, va trebui neapărat să vă interesați? Vă poate spune camerista mea cînd a venit. Chiar e nevoie să mai ştie încă o persoană?

– Poate că nu, răspunse Sergentul. Şi o plecat iară după ora nouă? Gîndesc că servitoarea poate confirma şi asta.

– Bineînțeles.

– Şi şi-o petrecut tot timpul în casă?

– Nu... nu l-am scăpat nici o clipă din ochi, oftă doamna Smith-Lemesurier, din nou copleşită de povara confesiunii.

Sergentul îi privi umerii ce tresăltau şi-şi oțeli inima.

– Şi ce vă determină să credeți, doamnă dragă, că povestea dumneavoastră îi dă lu' domnu' Graham un alibi pentru uciderea lu' Campbell, care-o fost găsit cu țeasta crăpată marți după-amiază la ora două?

Doamna Smith-Lemesurier scoase un țipăt uşor.

– Oh! Îl privi pe sergent cu ochii rătăciți. N-am ştiut. Credeam că... Uitați-vă la ziarul ăsta mizerabil... Spune că domnul Graham a refuzat să declare unde a petrecut noaptea precedentă. Nu înțeleg. Mi-am imaginat... Oh, să nu-mi spuneți că după toate astea nu poate fi disculpat.

– Io n-oi merge atît de departe încît să zic una ca asta, da' o să vedeți şi dumneavoastră că nu tot timpul îi justificat. Domnu' Graham o lipsit două zile. Nu ştiți cumva unde s-o dus cînd o plecat de la dumneavoastră?

– Nu, nu... Idee n-am. Oh, Doamne. Cine m-a pus să vin aici? Eram atît de sigură că aveți nevoie de un alibi pentru noaptea de luni.

– Păăi, totu-i spre bine, rosti, liniştitor, Sergentul. Îi foarte probabil că, dacă află că se ştie unde a fost luni noaptea, domnu' Graham ne va spune singur ce-o făcut după aceea. Acuma, vă duc eu acasă cu maşina, şi am să schimb două vorbe şi cu servitoarea, ca să-mi confirme ce-ați zis. Ştergeți-vă lacrimile, doamnă dragă. N-am să suflu nici un cuvințel mai mult decît este

necesar. O fost un gest de curaj că ați venit să-mi spuneți ce s-o întîmplat şi puteți conta pe discreția mea.

Povestea cameristei se potrivi cuvînt de cuvînt cu a stăpînei, după cum Sergentul se şi aştepta. Femeia nu-i plăcu – o creatură vicleană, din străinătate, după opinia lui – dar nu reuşi s-o încurce în nici unul din punctele esențiale.

Întreg acest episod era de natură a-l nelinişti. De cum se publicase infernalul articol în ziar, se şi aşteptase să apară un alibi. Îşi împărtăşise temerile nefericitului de Duncan. Dar de ce chiar acest alibi? În sine, relatarea femeii nu era de necrezut, dat fiind caracterul lui Jock Graham şi al doamnei Smith-Lemesurier, dar... de ce un alibi numai pentru noaptea de luni? Mai citi o dată tăietura din ziar: „...dl. J. Graham, distinsul artist, care a refuzat, rîzînd, să declare unde s-a aflat de luni seara pînă miercuri dimineața". Nu, nimeni n-ar fi putut deduce din articol că noaptea de luni era perioada crucială. Probabil că Wimsey îşi bătuse gura. Numai Dumnezeu ştie cîte indiscreții comisese pe parcursul investigației sale neoficiale. Dacă nu fusese Wimsey, atunci...

Dacă nu fusese Wimsey, atunci nimic altceva decît o conştiință vinovată putea explica acel alibi, care acoperea atît de perfect ora cînd fusese ucis Campbell. Iar dacă Jock Graham avea ceva pe conştiință, ce se alegea de frumoasa teorie privitoare la Farren, de imbroglio-ul dătător de speranță referitor la bicicletă?

Sergentul gemu tare. Poate c-ar fi gemut şi mai din străfunduri, dac-ar fi ştiut că în chiar momentul acela Inspectorul Macpherson şi Inspectorul Şef Parker de la Scotland Yard se îndeletniceau cu demontarea frumoasei teorii Farren, în favoarea unei teorii Gowan.

Ochii îi căzură pe un obiect aflat pe biroul său. Era o pălărie de fetru gri – singura comoară adusă pînă acum de la Falbae de echipa de căutători. Nu-i aparținea lui Farren. O repudiaseră atît doamna Farren, cît şi Jeanie.

Nu purta o etichetă cu nume. Pur şi simplu, încă un mister. O răsuci în mîini, nemulțumit.

Sună telefonul. Sergentul Dalziel ridică receptorul. La capătul celălalt se afla superintendentul de poliție de la Glasgow.

– Avem pe cineva aici care susține că este domnul Waters, de la Kirkcudbright. Îl mai căutați? Tocmai voia să se urce în trenul de Dumfries.

– Ce explicație v-a dat?

– Zice că pleacă într-o expediție cu un yacht. N-a încercat să-şi ascundă identitatea. Ce vreți să facem cu el?

– Rețineți-l, ceru, disperat, Sergentul Dalziel. Sosesc cu primul tren.

„Nu mai risc nimic", îşi spuse în sinea sa, pregătindu-se, grăbit, de călătorie. „O să-i dețin absolut pe toți, afurisiții."

CAPITOLUL XIX

RELATAREA LUI WATERS

Spre marea lui surpriză, Sergentul constată că Wimsey ajunsese înaintea lui la secția de poliție din Glasgow. Aştepta placid în biroul Superintendentului, cu mîinile încleştate pe măciulia bastonului şi cu bărbia sprijinită pe ele, şi-l salută pe Sergent cu o voioşie exasperantă.

– *Hullo... ullo... ullo!* strigă el. Iată-ne, aşadar, din nou.

– Da' dumneavoastră cu-um ați ajuns acilea? se răsti Dalziel cu un foarte pronunțat accent de Galloway, lungind u-urile pînă a le face aproape amenințătoare.

– Cam pe ocolite, recunoscu Wimsey, dar, în linii mari, cu trenul. Ultima noapte mi-am petrecut-o acasă la Campbell. Am sosit la Glasgow cu trenul de 2,16, ca să văd Expoziția de Pictură. Compatriot la ananghie telegrafiază la Kirkcudbright că e în ghearele progeniturilor lui Amalek şi să vin şi eu să-l scap. Valet credincios trimite telegrama la Expoziția de Pictură. Asistent inteligent de la Expoziție îl indentifică pe subsemnatul şi predă telegrama. Zbor ca o vulturoaică spre locul unde compatriotul la ananghie sîngerează, metaforic vorbind, ca un pui de vultur rănit. Îl cunoaşteți pe prietenul meu, domnule Superintendent Robinson?

– Da, desigur, răspunse Superintendentul. Sergentul Dalziel a mai trecut pe aici, în aceeaşi problemă. Domnule Sergent, probabil că doriți să stați numaidecît de vorbă cu omul acesta, cu Waters. Nouă ne-a relatat tot ce avea de spus, dar e mai bine să-i ascultați povestea cu urechile dumneavoastră. Forbes, te rog adu-l din nou pe domnul Waters.

Uşa se deschise după cîteva minute, lăsînd să intre un Waters extrem de dezordonat şi grozav de furios, îmbrăcat cu un impermeabil soios, un sfeter murdar şi pantaloni de flanelă. Părul zbârlit îi era ținut în sus, într-o freză jalnică, de un bandaj de pînză ce-i acoperea pe jumătate un ochi, conferindu-i o înfățişare desfrînată, de corsar.

– Sfinte Dumnezeule, omule, exclamă Wimsey, ce dracu' ai putut să-ți faci...?

– Ce-am putut să-mi fac? repetă Waters. Da' dumneavoastră toți ce dracu' ați lucrat? Ce-i cu agitația asta afurisită? Ce-i cu idioțenia asta despre Campbell? Ce mama dracului vor idioții ăştia, de m-au arestat? Ce legătură au toate astea cu mine, de fapt?

– Dragul meu, spuse Wimsey, intervenind înainte de a apuca Sergentul să deschidă gura, elocința dumitale este extrem de impresionantă, dar nu mai impresionantă decît înfățişarea pe care o ai şi care, dacă-mi pot permite să spun aşa, este foarte pitorească. Absența dumitale din colțişoarele îndrăgite le-a provocat amicilor o îngrijorare acută, îngrijorare şi teamă cu nimic potolite de spectaculoasa revenire a dumitale printre noi. Înainte de a ne prinde într-o discuție despre Campbell sau despre orice alt subiect extern, eşti te rog amabil să uşurezi agonia mentală a unui compatriot care te simpatizează, destăinuindu-i pe unde ai umblat, de ce nu i-ai scris şi de ce arăți ca şi cum ai fi luat parte la o bătaie cu pumnii, avînd ca rezultat deteriorarea masivă a chipeşei dumitale fațade?

– De cînd mă ştiu n-am mai pomenit atîta frămîntare idioată pentru nimica toată, mormăi Waters. M-am dus cu un tip cu yachtul, asta-i tot, de fapt cu bunul Tom Drewitt,

de la colegiul Trinity. Am navigat în susul coastei apusene, iar el urma să mă debarce joi la Gourock, numai că am dat de vreme proastă şi a trebuit să traversăm şi să stăm două zile la adăpostul ţărmului irlandez, pînă s-a făcut frumos. Mă-ntreb cît de mult v-ar plăcea să vă ţineţi scai de un mal adăpostit de vînt, dar plin de colţi de stîncă, cînd şuieră vîntul dinspre sud-vest. Tot ce pot să spun e că nouă nu ne-a plăcut. Recunosc, sînt cam neîngrijit, dar aşa aţi arăta şi dumneavoastră după cinci zile în bestia de barcă murdară, pustiită de vînt, a lui Tom. Mi s-a jupuit toată pielea din palme, şi dacă mai trăiesc, nu e mulţumită mocofanului ăluia tînăr al lui Tom. El a intrat sub vînt – Tom n-ar fi trebuit să lase cîrma din mînă. Tangonul a venit peste mine şi cît pe-aci a fost să-mi crape ţeasta. Tom ar fi dorit să mă duc cu el la Skye azi-dimineaţă, da' nici n-am vrut s-aud. L-am poftit să mă lase la Gourock şi l-am anunţat că dacă mă mai dau vreodată cu el cu barca, înseamnă că ţîncul ăla al lui s-a înecat şi nu ne mai poate face nici un rău.

– Acuma, ascultaţi-mă şi pe mine, interveni Dalziel. Să stabilim exact datele istorisirii dumneavoastră. Spuneaţi că aţi plecat cu omu' ăla, Drewitt, cu yachtu' lui. Cînd v-aţi urcat la bord, domnule?

– Spune-mi, la ce bun toate astea? îl întrebă Waters rugător pe Wimsey.

– E mai bine să-i împărtăşeşti tot ce vrea să ştie, îl sfătui Wimsey. Îţi explic mai tîrziu.

– Aşa să fie, dacă spui dumneata. Ei bine, am să vă relatez exact ce s-a întîmplat. Luni seara dormeam în patul meu şi m-a trezit un cretin care arunca în geam cu pietricele. Am ieşit afară şi am dat de Drewitt. Ţi-l aminteşti pe Drewitt, Wimsey? Sau a fost înaintea dumitale?

– N-am cunoscut pe nimeni de la Trinity, răspunse Wimsey. Evreii nu întreţin relaţii cu samaritenii.

– Aşa e, uitasem că ai fost la Balliol. Dar n-are importanţă. Oricum, l-am poftit pe Drewitt înăuntru şi i-am oferit de băut. Cred că era cam 11 seara şi mă cam enervasem

că mă trezise, întrucît intenţionam să plec la Glasgow cu trenul de 8.45 şi aveam nevoie de somnul de frumuseţe. Mai mult, eram pus pe harţă. Îţi aminteşti, Wimsey, că avusesem altercaţia aceea cu Campbell la „McClellan Arms". Apropo, ce-i cu chestia asta despre Campbell?

– Îţi spun mai tîrziu, bătrîne. Povesteşte mai departe.

– I-am zis lui Drewitt că vreau să merg la Glasgow, iar el a spus că are o idee mai bună. De ce să nu merg cu el? Se îndrepta în direcţia aceea, aşa că dacă nu mă grăbeam foarte tare, puteam să mă duc cu el, să pescuiesc puţin şi să respir aer de mare. Vremea era splendidă, iar ambarcaţiunea lui, *Susannah* îi spune, putea parcurge distanţa în două sau trei zile, sau puteam întîrzia şi mai mult, dacă aveam chef, iar în caz că vîntul se domolea, ne puteam folosi de motorul auxiliar. Totul părea în regulă, nu avea importanţă pentru mine cînd ajungeam la Glasgow, aşa că i-am zis că o să mă mai gîndesc. Atunci el m-a întrebat dacă n-aş vrea să merg oricum cu el şi să văd *Susannah*. Era ancorată lîngă Doon.

– Aşa este, îi spuse Wimsey lui Dalziel. Luni seara se afla acolo o ambarcaţiune, iar marţi dimineaţa plecase.

– Se pare că ştii tot, zise Waters. Ei bine, mi-am zis că nu strică să mă duc. Părea singura modalitate de a-l scoate pe Drewitt din casă, aşa că mi-am luat haina şi am plecat cu el. Închiriase de undeva o maşină, cu care am mers. Voia să urc pe vas, să fac cunoştinţă cu ţîncul lui, dar l-am refuzat. Nu luasem încă hotărîrea finală, mă înţelegeţi. Aşa că m-a dus înapoi şi m-a lăsat la marginea drumului, unde coteşte spre Borgue. M-ar fi condus pînă acasă, dar nu i-am dat voie, fiindcă ştiam că ar fi trebuit să-l poftesc înăuntru şi să-i ofer ceva de băut şi deja eram sătul pînă peste cap. Aşa că am mers pe jos pînă la Kirkcudbright şi a rămas că o să mă mai gîndesc, că nu avea rost să mă mai aştepte dacă nu soseam pînă la nouă şi jumătate, fiindcă ar fi însemnat că nu mai vin deloc, iar el ar fi pierdut fluxul.

De fapt nu prea aveam chef de mers, dar m-am culcat şi am dormit tun, iar dimineaţa, cînd m-a trezit doamna McLeod, vremea era foarte frumoasă, aşa că mi-am zis, de fapt, de ce nu? Aşa că mi-am luat micul dejun, mi-am scos bicicleta şi am pornit.

– Da' lu' doamna McLeod nu i-aţi spus unde mergeţi?

– Nu, n-avea rost. Ştia că mă duc la Glasgow, că s-ar putea să lipsesc mai multe zile, şi nu era treaba ei în ce mod călătoream. De fapt, era pe undeva prin spatele casei şi nici n-am văzut-o. M-am dus pe bicicletă pînă la Doon, i-am semnalizat lui Drewitt şi am fost luat la bord.

– Cu bicicleta ce-ai făcut? se interesă Wimsey.

– Pur şi simplu am lăsat-o acolo, într-un şopron mic dintre copaci. O pun deseori acolo cînd mă duc să pictez sau să mă scald la Doon şi n-a păţit niciodată nimic. Bun, asta-i tot. După cum spuneam, am avut ghinion tot timpul şi cu încă două-trei lucruri şi n-am ajuns la Gourock decît azi-dimineaţă.

– Nicăirea nu v-aţi oprit?

– Ba da, dacă doriţi, vă pot da itinerarul. Am coborît pe estuar o dată cu mareea de dimineaţă şi am trecut de farul de la Ross cîndva înainte de zece. Pe urmă am ţinut-o aşa de-a curmezişul Wigtown Bay, trecînd destul de aproape de Barrow Head. Bătea o briză bună dinspre sud-est, aşa că am ajuns la Mull cam pe la ora ceaiului. Pe urmă am navigat de-a lungul coastei spre nord, trecînd de Portpatrick cam pe la ora şapte, şi am ancorat în Lady Bay, nu departe de Loch Ryan, ca să petrecem acolo noaptea. Detalii mai amănunţite nu vă pot oferi, fiindcă nu-s yachtsman. Asta era marţi. Miercuri am lenevit şi am pescuit puţin, iar pe la ceasul prînzului vîntul a început să se rotească înspre sud-vest şi Drewitt a fost de părere că e mai bine să traversăm pînă la Larne, în loc de a continua în sus pînă la Gourock, cum intenţionasem. Ne-am oprit peste noapte la Larne şi am luat bere şi alimente la bord. Joi a fost o vreme destul de bună, dar cu mult vînt, aşa că am înaintat pînă la Ballycastle. Şi ce loc afurisit[1], într-adevăr. Începusem să cred că totul e o pierdere de vreme. Pe deasupra, mi se făcuse rău. Vineri a fost o zi bestială, a plouat cu găleata şi vîntul a bătut amarnic. Cu toate acestea, Tom Drewitt părea convins că era exact vremea ideală pentru a ieşi în larg. Spunea că nu-i pasă din ce direcţie bate vîntul, atîta timp cît avea largul mării la dispoziţie, sau ceva în genul acesta. Ne-am opintit pînă la Arran, iar mie mi-a fost rău tot timpul. Atunci m-am ales şi cu ţeasta crăpată, fir-ar să fie. L-am convins pe Tom să intre undeva sub ţărmul insulei, iar noaptea a scăzut vîntul, mulţumesc lui Dumnezeu. Azi-dimineaţă am ajuns la Gourock şi mi-am scuturat praful bestialului yacht de pe tălpi. Eu unul am terminat cu velierele, vă mulţumesc. Dacă doriţi să mă supuneţi unei plictiseli crîncene şi unui disconfort fizic desăvîrşit, puneţi-mă pe o ambarcaţiune mică, cu pînze, în bătaia vîntului. Aţi încercat vreodată să prăjiţi peşte pe o sobă murdară de petrol, cînd genunchii vă stau deasupra capului? O, dar poate că vă plac asemenea lucruri. Mie, nu. Nimic altceva decît peşte şi haşé de vită timp de patru zile – nu-i asta ideea mea de distracţie. Să urcăm de-a lungul coastei, cum de nu. Nici dacă mă pici cu ceară, i-am spus. M-am dat jos de pe troaca aia bătrînă cît am putut de repede, am luat trenul pînă la Glasgow, unde m-am desfătat cu o baie fierbinte şi un bărbierit – şi pe bunul Dumnezeul meu că mi-au căzut bine. Tocmai pornisem să iau trenul de 5,20 spre Dumfries cînd aceşti imbecili de poliţişti m-au înhăţat de guler. Acuma, chiar, v-ar deranja foarte mult să-mi spuneţi şi mie despre ce este vorba?

– În toate alea patru zile, n-aţi citit nici o gazetă?

– Am văzut un *Daily Mail* la Larne, joi dimineaţa şi am cumpărat un *Expres* la Glasgow azi după-amiază, dar nu pot spune că le-am parcurs cu multă atenţie. De ce?

[1] Bally – afurisit, îngrozitor.

– Povestea se potriveşte perfect, nu? întrebă Wimsey, dînd din cap către Sergent.

– *Ay, imph'm.* Se învîrteşte bine, numa' s-o confirme şi omul nost Drewitt.

– Va trebui să-l găsim, desigur, interveni Superintendentul de Glasgow. Pe unde se află, oare, acum, domnule Waters?

– O, cine ştie, zise plictisit Waters. Undeva pe lîngă Kintyre, îmi imaginez. Credeți sau nu credeți ce v-am spus?

– Sigur, de ce nu? replică Superintendentul. Dar, vedeți dumneavoastră, e datoria noastră să obținem coroborarea declarației dumneavoastră, dacă e posibil. Domnul Drewitt avea un aparat de emisie-recepție la bord?

– Aparat de emisie-recepție? Afurisita aia de canoe n-avea nici măcar o tigaie de rezervă, protestă supărat Waters. V-ar deranja să-mi spuneți de ce sînt acuzat?

– De absolut nimica nu sînteți acuzat, răspunse Sergentul. Dacă v-aş fi acuzat de oarece, v-aş fi prevenit că nu-i musai să răspundeți la întrebări, adăugă el, şiret.

– Wimsey, pentru mine toate astea n-au nici cap, nici coadă. Pentru Dumnezeu, ce-i cu atîta mister?

– Păi, zise Wimsey, consultîndu-l cu privirea pe Superintendent şi primind încuviințarea mută de a vorbi, uite cum stau lucrurile, gloabă bătrînă ce eşti. Marți dimineața Campbell a fost găsit mort în Minnoch, cu o crăpătură urîtă în țeastă, făcută de un instrument contondent. Întrucît ultima dată fuseseşi văzut cu toate cele zece degete apăsate pe gîtlejul lui, amenințîndu-l că ai să-i vii de hac, ne-am cam întrebat, mă-nțelegi, ce s-a întîmplat cu dumneata şi aşa mai departe.

– Dumnezeule mare! exclamă Waters.

....

– Acuma, asta-i, se adresă Sergentul Dalziel lui Waters ceva mai tîrziu, după ce Waters se retrăsese ca

să întocmească, agitat, scrisori şi telegrame de expediat yachtului *Susannah* în cele mai probabile şi improbabile porturi – asta-i o mărturie cît se poate de inoportună. Pe insu' ăsta, Drewitt, l-om găsi noi, nici vorbă, şi nici vorbă că cei doi vor declara acelaşi lucru. Da' chiar presupunînd că Waters s-o urcat la bord la Doon, cum o declarat – şi de unde ştim noi că nu minţeşte? – putea fi lăsat iară pe țărm în orice punct.

– Stai puțin, îl opri Wimsey. Ce faci cu cadavrul? Doar nu-l putea lua cu el la bord.

– *Ay,* aşa e. Cît se poate de adevărat. Dar, presupunînd că Drewitt îl duce repede noaptea pînă la Minnoch...

– Nu, zise Wimsey. Văd că uiți. Omul care a aruncat cu pietricele în geam putea fi Campbell, sau putea fi Drewitt. Nu puteau fi amîndoi. Iar cineva s-a întors în noaptea aceea în dormitorul lui Waters, iar dimineața a mîncat micul dejun. Nu putea fi Campbell şi este extrem de improbabil că ar fi fost Drewitt, aşa că trebuie să fi fost Waters. Or, între timp n-ar fi putut să ajungă pînă la Minnoch şi înapoi.

– Da' se poate ca Drewitt să fi cărat de-acolo cadavrul pentru el.

– Depinde. Ar fi trebuit să cunoască foarte bine terenul ca să găsească locul pe întuneric. Şi cînd şi-au făcut planurile? Dacă omul de la fereastră a fost Campbell, cum a reuşit Waters să comunice cu Drewitt? Dacă Drewitt a fost la fereastră, cînd şi cum a fost ucis Campbell? La naiba, domnule Sergent, şi una, şi alta, nu se poate. Dacă Waters s-a îmbarcat în momentul cînd susține c-a făcut-o, atunci are un alibi. Altfel recunosc de bunăvoie că treaba nu stă în picioare. E perfect posibil ca *Susannah* să-l fi cules dintr-un loc sau altul marți noaptea. Să presupunem de pildă, că Waters ştia din timp că vasul va fi în noaptea aceea la Lady Bay. Ar fi putut închiria de undeva o maşină şi să ajungă acolo din urmă yachtul *Susannah,* iar restul relatării să fi fost născocit de cei doi,

împreună. Ceea ce trebuie să dovedeşti este că Waters s-a îmbarcat pe *Susannah* marţi dimineaţa. Jos la Doon există destule case. Nu se poate să nu-l fi văzut cineva.

– Absolut corect, aprecie Sergentul.

– Bicicleta trebuie să fie de asemenea acolo.

– Văleu, exclamă, resemnat, Dalziel. Văd eu bine că s-a zis cu biserica mea de mîine dimineaţă. A dracu' de multă treabă mai este într-un caz ca ăsta. Iar noaptea nu-i nici un tren înapoi spre Newton-Stewart.

– Chiar că nu este, confirmă Wimsey. Viaţa-i doar un lanţ de neplăceri.

– Exact asta e, întări Sergentul Dalziel.

CAPITOLUL XX

RELATAREA LUI FARREN

Gilda Ferren şedea, dreaptă, ca un lujer de crin, pe scaunul cu spătar înalt, torcînd un fuior. Era îmbrăcată într-o rochie medievală, cu corsajul strîmt şi fusta plină şi lungă, abia împiedicată să atingă podeaua de piciorul ce se legăna placid pe pedală. Rochia avea un decolteu pătrat şi mîneci lungi şi strîmte; era confecţionată din serj fin, crem, şi-i dădea purtătoarei un aer de trufaşă castitate. În afară de aceasta, mai avea avantajul de a nu evidenţia scamele de lînă albă ce ning de obicei peste o torcătoare, făcînd-o să arate ca şi cum ar fi dormit aşa îmbrăcată. Lordul Peter Wimsey, aşezat destul de aproape de ea, spre a evita curentul de aer produs de învîrtirea roţii, observă acest mic detaliu cu o satisfacţie sardonică.

– Ei, stimată doamnă Farren, spuse el voios, soţul rătăcitor se va întoarce curînd la vatră.

Mîinile cu degete subţiri ezitară parcă un moment să împingă fuiorul spre fus şi firul ieşi mai subţire, după care se îngroşă la loc.

– Ce vă face să credeţi? întrebă domna Farren, neîntorcînd capul auriu-arămiu.

– Chemarea lansată tuturor secţiilor de poliţie, răspunse Wimsey, aprinzând o nouă ţigară. Nimic compromiţător, bineînţeles. Rude şi prieteni îngrijoraţi, atîta tot.

– Asta, replică domna Farren, este o obrăznicie strigătoare la cer.

– Recunosc, zise Wimsey, că nu păreţi cine ştie ce îngrijorată. Dacă întrebarea nu e lipsită de tact, îmi explicaţi şi mie de ce nu sînteţi?

– Cred că întrebarea e impertinentă, pară doamna Farren.

– Iertaţi-mă, spuse Wimsey: am s-o menţin, totuşi. De ce nu sînteţi îngrijorată? Bicicleta abandonată – puţul de mină veche, periculos – poliţia ce caută neobosită, cu frînghii şi gheare de pisică – fotoliul neocupat – casa părăsită – şi o doamnă ce şade şi toarce egal firul. Se cam revoltă gîndul.

– V-am spus deja, replică doamna Farren, că după mine toate poveştile cu puţuri de mină şi sinucidere sînt absurde. Nu pot fi trasă la răspundere pentru ideile cretine ale unor poliţişti de ţară. Mă revoltă imixtiunea aceasta în treburile mele personale. Pe poliţişti i-aş putea ierta, Lord Peter, dar dumneavoastră ce amestec aveţi în toată tărăşenia?

– Absolut nici unul, protestă, vesel, lordul. Atîta doar că, dacă mi-aţi împărtăşi şi mie datele, poate aş reuşi să potolesc revolta.

– Ce fapte?

– Spre exemplu, propuse Wimsey, aţi putea să-mi spuneţi de unde a fost expediată scrisoarea.

Mîna dreaptă încremeni şi nu-şi făcu datoria. Firul scăpă dintre degetele mîinii stîngi şi se înfăşură rapid pe fus. Doamna Farren scoase un mic ţipăt de ciudă, opri roata şi desfăşură firul de lînă.

– Vă rog să mă scuzaţi, zise, după ce legase capetele firului rupt. Puse din nou roata în mişcare, cu o atingere uşoară a mîinii. Ce anume spuneaţi?

– Spuneam că aţi putea să-mi dezvăluiţi de unde a fost expediată scrisoarea.

– Ce scrisoare?

– Cea pe care v-a trimis-o soţul dumneavoastră joi.

– Dacă poliţiştii şi-au vîrît nasul în corespondenţa mea, replică domna Ferren, cred că vă pot oferi ei toate informaţiile dorite – în afară de cazul cînd nici ei nu încurajează un amestec din afară, fireşte.

Respiraţia îi devenise scurtă şi furioasă.

– De fapt, răspunse Wimsey, au omis să ia această simplă măsură de precauţie. De vreme ce recunoaşteţi, totuşi, existenţa scrisorii...

– Ba nu recunosc absolut nimic!

– Lăsaţi-o baltă, o sfătui Wimsey. Nu vă număraţi printre cei înzestraţi de Natură cu darul minciunii, doamnă Farren. Pînă joi aţi fost îngrijorată cu adevărat, v-aţi temut mult pentru soarta soţului dumneavoastră. Vineri vă prefăceaţi că sînteţi îngrijorată, fără să mai fiţi. Azi eu fac supoziţia că aţi primit o scrisoare de la bărbatul dumneavoastră vineri dimineaţa, iar dumneavoastră săriţi numaidecît la concluzia că poliţia vă cenzurează corespondenţa. Înseamnă că aţi primit într-adevăr epistola. De ce negaţi?

– Ce rost ar avea să vă fac dumneavoastră destăinuiri?

– Într-adevăr, ce rost ? N-am decît să aştept o zi, două, şi voi căpăta răspunsul de la Scotland Yard.

– Ce legătură are Scotland Yard-ul?

– Nu se poate, doamnă Farren, să nu ştiţi că soţul dumneavoastră este, sau s-ar putea să fie, un martor cheie în afacerea Campbell.

– Cum aşa?

– Păi, ştiţi, a plecat de acasă în căutarea lui Campbell. Ultima dată, a fost auzit întrebînd de Campbell la Gatehouse. Ar fi interesant de ştiut, nu-i aşa, dacă a reuşit în cele din urmă să-l întîlnească.

– Lord Peter Wimsey! Doamna Ferren opri velniţa şi, indignată, se întoarse cu faţa spre el. V-a trecut vreodată

prin cap că sînteți vrednic de dispreț? V-am primit aici la Kirkcudbright ca pe un prieten. Toată lumea s-a purtat frumos cu dumneavoastră. Şi vă revanşați intrînd în casele prietenilor ca spion al poliției. Dacă ceva poate fi mai josnic decît un bărbat care încearcă să forțeze o femeie să-şi trădeze soțul, punînd în calea ei tot soiul de capcane, atunci acel ceva este nevasta care se lasă prinsă în cursă.

– Doamnă Farren, replică Wimsey, ridicîndu-se de pe scaun, cu fața albă ca varul, dacă socotiți că abuzez de încrederea dumneavoastră, vă cer iertare. Nu voi sufla nici un cuvînt poliției despre scrisoare sau despre cele aflate de la dumneavoastră. Dar, dacă aşa stă situația, nu pot decît să repet – de data asta sub formă de avertisment – că de la Londra s-a trimis o chemare către toate secțiile de poliție şi că de azi încolo corespondența dumneavoastră va fi cenzurată cu adevărat. Spunîndu-vă toate acestea, probabil că divulg secrete oficiale şi că devin vinovat de complicitate *post factum* la asasinat. Totuşi...

– Cum îndrăzniți?

– Ca să vă spun sincer, răspunse Wimsey, preferînd să interpreteze întrebarea *ad litteram,* nu cred că-mi asum prea multe riscuri. Dacă aş crede-o, aş proceda mult mai circumspect.

– Îndrăzniți să insinuați că-mi socotesc soțul vinovat de crimă?

– Dacă mă obligați să vă răspund, atunci... da, cred că l-ați socotit vinovat. Nu sînt foarte sigur că nu-l mai credeți vinovat chiar şi acum. Dar m-am gîndit şi la posibilitatea ca dumneavoastră să fiți încredințată de nevinovăția lui, în care caz cu cît apare mai repede ca să-şi explice acțiunile, cu atît mai bine va fi pentru dînsul, cît şi pentru ceilalți.

Îşi luă pălăria şi porni spre uşă. Pusese deja mîna pe clanță cînd ea îl strigă:

– Lord Peter!

– Nu vorbiți fără să vă gîndiți, îi spuse el iute.

– Vă... vă înşelați. ştiu sigur că soțul meu este nevinovat. Există un alt motiv...

El îi aruncă o privire rapidă.

– Aha, zise. Ce idiot sînt. Acum vă apărați propria dumneavoastră mîndrie.

Reveni în cameră, păşind uşor, şi-şi aşeză pălăria pe masă.

– Scumpă doamnă Farren, vreți să mă credeți că absolut toți bărbații – cei mai virtuoşi, şi cei mai afurisiți laolaltă – trec prin astfel de momente de revoltă şi dezgust? Ele nu înseamnă nimic. E o problemă în care trebuie să dați dovadă de înțelegere şi, dacă îmi permiteți, de devotament.

– Sînt gata, declară Gilda Farren, să iert...

– Aşa ceva să nu faceți, se îngrozi Wimsey. Iertarea este tocmai păcatul ce nu poate fi iertat. Aproape că ar fi de preferat o scenă... deşi, adăugă el, meditativ, aceasta depinde de temperamentul tipului în chestiune.

– În orice caz eu n-aş face o scenă, spuse doamna Farren, supărată.

– Nu, răspunse Wimsey. Îmi dau seama.

– N-am să fac nimic, continuă doamna Farren. Îmi ajunge că am fost insultată. De asemenea, părăsită... Ochii i se înăspriseră de furie. Dacă ia hotărîrea să se întoarcă, îl voi primi, desigur. Dar pentru mine nu mai contează ce va decide el. Se pare că femeilor le este dat să îndure suferințe fără sfîrşit. Nu mi-aş deschide astfel sufletul în fața dumneavoastră, dacă nu...

– Dacă eu n-aş şti oricum deja, o completă Wimsey.

– Am încercat să dau impresia că nu s-a întîmplat nimic, spuse doamna Farren, să rămîn cu fața senină. Nu vreau să-mi fac de ruşine bărbatul în fața prietenilor săi.

– Bineînțeles că nu, aprobă Wimsey. Mai ales – adăugă el, cam brutal – că s-ar putea crede că dumneavoastră sînteți, dintr-un motiv sau altul, vinovată.

– Eu mi-am făcut întotdeauna datoria de soție.

– Foarte adevărat, recunoscu Wimsey. Iar el v-a ridicat pe un piedestal, de unde n-ați mai coborît de atunci. Mai mult, ce-ați fi putut face.

– I-am fost întotdeauna credincioasă, vorbi doamna Farren, tot mai furioasă Am trudit pe brînci să țin casa frumoasă şi... să fac din ea un loc de odihnă şi de inspirație. Mi-am dat toată osteneala să-l ajut în ambițiile lui. Am contribuit la cheltuielile gospodăriei... În acest punct, păru să-şi dea seama că devine mult prea patetică şi continuă, grăbită: Poate o să credeți că nu-i mare lucru, dar presupune sacrificii şi trudă.

– Ştiu foarte bine, răspunse, blînd, Wimsey.

– Să fie oare vina mea că – tocmai fiindcă această casă a fost întotdeauna un loc plăcut şi liniştit – nefericitul acela venea la mine să-şi descarce sufletul? Este acesta un motiv ca să fiu insultată prin bănuieli mîrşave? Dumneavoastră chiar credeți că sentimentele mele față de Sandy Campbell treceau dincolo de compătimire?

– Nici într-un caz, răspunse Wimsey.

– Atunci, bărbatul meu de ce n-a putut să aibă aceeaşi convingere?

– Pentru că este îndrăgostit de dumneavoastră.

– Acesta nu este felul de dragoste pe care-l numesc eu iubire. Dacă mă iubea, trebuia să aibă încredere în mine.

– În principiu, spuse Wimsey, sînt întru totul de acord cu dumneavoastră. Dar fiecare om are ideile lui proprii despre iubire, iar Hugh Farren este un băiat de treabă.

– Poți fi de treabă cînd ai păreri mîrşave despre ceilalți?

– Păi, mi-e teamă că de fapt cele două merg adesea mînă în mînă. Vreau să spun că cei virtuoşi au, de obicei, o concepție prostească despre asemenea lucruri. Iată de ce bărbații vicioşi au adeseori soții devotate – fiindcă nu-s cretini. La fel femeile rele – îşi țin de obicei bărbații în lesă. Nu aşa ar trebui să stea lucrurile, dar aşa stau.

– Dumneavoastră vă considerați un om cumsecade cînd vorbiți astfel?

– O, nu, protestă Wimsey. Dar nici prost nu sînt. Nevastă-mea nu va trebui să se plîngă de una ca asta.

– Credeți, mi se pare, că infidelitatea e un fleac, comparată cu...

– Cu prostia. N-aş pune-o chiar aşa. Dar una poate provoca tot atît de mult necaz ca cealaltă, şi din păcate prostia e incurabilă. Unul dintre dezavantajele cu care trebuie să te resemnezi. N-am să-i fiu neapărat necredincios soției mele, dar voi şti îndeajuns de multe despre infidelitate pentru a o recunoaşte cînd o întîlnesc şi să n-o confund cu altceva. Dacă aş fi soțul dumneavoastră, de pildă, aş fi sigur că nu mi-ați putea fi infidelă în nici un fel de împrejurare. În primul rînd, vă lipseşte temperamentul necesar. În al doilea rînd, nu v-ar face plăcere să scădeți în propriii dumneavoastră ochi. În al treilea rînd, v-ar deranja simțul estetic. În sfîrşit, în al patrulea rînd, alții ar cîştiga un avantaj asupra dumneavoastră.

– Pe cuvîntul meu – spuse doamna Farren – că motivele pe care le înşirați sînt o insultă mai mare decît bănuielile soțului meu.

– Aveți perfectă dreptate, replică Wimsey. Chiar sînt.

– Dac-ar fi de față, continuă doamna Farren, Hugh v-ar îmbrînci afară pe fereastră.

– Probabil, fu de acord Wimsey. De fapt, acum că v-am înfățişat lucrurile în adevărata lor lumină, vă puteți da seama că atitudinea lui față de dumneavoastră este un compliment, nu altceva.

– Duceți-vă să vorbiți cu el, îl îndemnă doamna Farren, cu foc. Spuneți-i şi lui, dacă îndrăzniți, ceea ce mi-ați îndrugat mie, să vedeți cum o să reacționeze!

– Merg cu plăcere, zise Wimsey, dacă-mi dați adresa.

– N-o cunosc, răspunse, sec, doamna Farren. Dar ştampila era a poştei din Brough, din Westmoreland.

– Vă mulțumesc, spuse Wimsey. Am să-l caut... și, apropo, nu voi sufla nici un cuvînt poliției.

....

Luni dimineață, la o oră timpurie, un automobil Daimler mare și negru, cu o capotă supradimensionată și caroseria aerodinamică, aluneca tăcut și ușor pe strada principală din Brough. Șoferul, care arunca priviri indiferente prin monoclu, în dreapta și în stînga, părea gata să tragă în fața celui mai important hotel, dar, răzgîndindu-se subit, își continuă drumul și opri în cele din urmă în dreptul unui han mai mic, evidențiat prin efigia unui taur nervos ce alerga fioros printr-o luncă verde ca smaraldul, sub un cer senin de vară.

Noul venit împinse ușa și pătrunse înăuntru. Hotelierul ștergea pahare la bar și-l salută cu „bună dimineața".

– Frumosă dimineață, răspunse călătorul.

– *Ay,* este.

– Aș putea căpăta ceva de mîncare?

Proprietarul păru că sucește întrebarea pe față și pe dos, în mintea sa.

– Hei, mamică, răcni el în cele din urmă, întorcîndu-se spre o ușă interioară, pute-o-ai da lu' domnu' oarece să mănînce?

La strigătul lui își făcu apariția o femeie arătoasă de vreo patruzeci și cinci de ani, care, după ce-l măsură pe gentleman din cap pînă-n picioare, anunță că era posibil, dacă domnul se mulțumea cu ouă și șuncă de Cumberland.

După părerea gentlemanului, ceva mai bun nici nu exista. Fu condus într-o săliță plină cu scaune capitonate cu pluș și păsări împăiate și poftit să ia loc. După o vreme, o femeie tînără și voinică veni să aștearnă masa. După un alt interval, fură aduse un ceainic pîntecos și aburind, o pîine de casă, o farfurie cu chifle, o bucată mare de unt și două feluri de gem. În final reapăru proprietăreasa în persoană, aducînd ouăle cu șuncă.

Automobilistul o lăudă pentru calitatea bucatelor și le atacă cu poftă, anunțînd că abia sosise din Scoția. Lansă

două-trei observații pertinente asupra conservării șuncilor și descrise inteligent metoda folosită la Ayrshire. Se mai interesă în amănunt de un anumit soi de brînză preparată în acel district. Gazda – căreia monoclul îi stîrnise la început o anumită neîncredere – începu să creadă că era un om mai cumsecade decît păruse la prima vedere și, îndatoritoare, se oferi s-o trimită pe fată la prăvălie, ca să-i procure niște brînză.

– Precum văd, cunoașteți orașul, domnule, observă ea.

– O, da, am mai trecut pe aici de multe ori, deși nu cred să mă mai fi oprit vreodată la dumneavoastră. Dar totul arată foarte elegant – văd că și vechea firmă a fost pictată proaspăt.

– Aha, ați băgat de seamă, domnule. Păi, trebușoara n-a fost isprăvită decît ieri. Ne-a făcut-o un domn pictor. A intrat joi în bar și i-a zis lui George, „Hangiu", zice, „firmei de afară nu i-ar strica olecuță de vopsea. Dacă-ți pictez eu un taur fain, îmi dai o cameră mai ieftin?" George n-a știut ce să răspundă, dar omul zice: „Ascultă ce propunere cinstită îți fac. Uite banii. Dumneata dă-mi de mîncare și adăpost și eu mi-oi da toată osteneala cu taurul, iar dacă ți-o plăcea cum am lucrat, poți să-mi scazi cît crezi de cuviință din socoteală." Zicea că bate ținutul pe jos și avea la el o cutie din alea plină de vopsele, așa că ne-am dat repede seama că-i un artist.

– Ciudat, zise automobilistul. Bagaje avea?

– Doar ceva ca o sacoșă... nu prea multe. Dar se vedea de la o poștă că-i un gentleman. Ei, și George nu știa ce să spună.

Din cîte îl văzuse drumețul pe George, acest lucru părea foarte probabil. George emana un soi de demnitate țeapănă, ce arăta că detesta să fie luat repede.

Se pare, însă, că misteriosul artist desenase pe loc, cu o bucățică de cărbune pe dosul unui plic, un taur atît de năvalnic, de agresiv, atît de înfocat, de viguros, încît gusturile agrare ale lui George fuseseră serios ațîțate.

După o scurtă discuție, bătură palma: coborîră vechea firmă și artistul își scoase culorile. Joi, noul Taur își făcuse apariția pe o față a firmei, cu fruntea aplecată și coada ridicată în sus și scoțînd pară pe nări, iar pictorul explicase că desenul reprezenta starea de spirit a drumețului flămînd, care rage după mîncare. Vineri, pe verso, fusese desenat și colorat un alt taur, lucios, frumos și mulțumit că fusese hrănit bine și tratat așa cum se cuvine. Sîmbătă, puseseră firma la uscat în spălătorie. Duminică, pictorul aplicase cîte un strat de lac pe fiecare față și dusese scîndura înapoi în spălătorie. Duminică seara lacul, deși încă puțin lipicios, păruse îndeajuns de uscat ca firma să poată fi remontată, iar acum își reluase locul. Artistul pornise mai departe, pe jos, duminică după-amiază. Lui George îi plăcuse atît de mult taurul, că refuzase să ia vreun ban, ba chiar îi dăduse clientului o scrisoare de recomandare către un prieten dintr-un sat învecinat, care avea și el o firmă ce se cerea renovată.

Automobilistul ascultă povestea cu multă luare-aminte și se interesă, într-o doară, de numele pictorului. Proprietăreasa scoase registrul în care-și trecea clienții.

– Îi scris aicea, zise. Domnu' H. Ford din Londra, numa' că după vorbă ai fi zis că-i scoțian.

Automobilistul examină registrul, în timp ce un zîmbet ușor îi răsucea colțurile gurii. Pe urmă scoase un stilou din buzunar și scrise, sub semnătura domnului H. Ford:

„Peter Wimsey, Kirkcudbright. Trage peștele la Taur."

Apoi, ridicîndu-se și legînd cordonul hainei de piele, spuse, politicos:

– Dacă apare vreun prieten de-al meu, care se interesează de domnul Ford, vă rog arătați-i registrul și spuneți-i că transmit toate cele bune domnului Parker, la Londra.

– Domnului Parker? repetă gazda, interzisă, dar impresionată. Păi, se înțelege, am să le spun, domnule.

Wimsey achită nota și ieși. Pe cînd se îndepărta, în mașină, o văzu cum stă în picioare sub firmă, cu registrul în mînă, privind lung taurul ce zburda brav pe iarba de un verde strălucitor.

Satul pomenit de hangiță se afla la numai șase mile de Brough și se ajungea la el pe un drumeag lăturalnic. Poseda un singur han, care nu avea firmă, ci numai un cadru gol din fier forjat. Wimsey zîmbi din nou, opri mașina în fața ușii și intră în bar, unde comandă o halbă de bere.

– Cum se numește hanul dumneavoastră? se interesă el numaidecît. Patronul, un sudic vioi, rînji larg.

– „Cîinele și pușca", domnule. Am dat jos firma, ca s-o repictăm. Un domn lucrează la ea chiar în momentul ăsta, în grădina din dos. Unul dintre pictorii ăștia ambulanți – dar un gentleman. Vine de dincolo de graniță, judecînd după cum vorbește. L-a trimis la mine bătrînul George Wetherby. Zicea c-a făcut treabă bună cu vechiul Taur din Brough. Din cîte înțeleg, lucrează cu scopul de a ajunge la Londra. Un gentleman foarte cumsecade. Adevărat artist – pictează tablouri pentru expoziții londoneze, sau cel puțin așa mi-a spus. Firmei mele nu-i strică o pictură de vopsea proaspătă; în plus, copiii se distrează, văzîndu-l cum forfotește.

– Nici eu n-am plăcere mai mare, mărturisi Wimsey, decît să mă ațin prin preajma unui seamăn care muncește.

– Nu? Ei bine, așa e, domnule. Acum, dacă vă dați osteneala să treceți în grădină, o să-l vedeți.

Wimsey rîse și păși afară, cu halba de bere în mînă. Se îndoi din spate, pentru a trece printr-o arcadă scundă, boltită, cu un încîlciș de plante cățărătoare și ce-i văzură ochii? Hugh Farren cel dispărut ședea chircit pe o găleată răsturnată, cu firma de la „Câinele și pușca" proptită în față pe un taburet de bucătărie și fluiera vesel în timp ce storcea vopseaua din tuburi pe paletă.

Farren stătea cu spatele la Wimsey şi nu-şi întoarse capul. Trei ţînci priveau, fascinaţi, cum ies pe paletă bobiţele groase de vopsea.

– Asta ce-i, domnule?

– Asta-i verdele pentru jiletca omului. Nu, nu-l atingeţi, o să vă vopsiţi din creştet pînă-n tălpi. Da, poţi înşuruba capacul. Aşa, ca să nu se usuce. Da, pune-l înapoi în cutie. Acesta-i galben. Nu, ştiu că nu există galben în imagine, dar vreau să-l amestec cu verdele, ca să devină mai viu. Nu uita căpăcelul. Cum? O, oriunde în cutie. Alb... da, e un tub mare, nu? Ştii, în aproape toate culorile trebuie să amesteci şi un pic de alb. De ce? Păi, pentru că fără el nu ies bine... O să vedeţi voi cînd pictez cerul. Cum zici? Vrei să pictez cîinele complet alb? Nu, e imposibil să-l desenez pe Scruggs. De ce? Păi, pentru că Scruggs nu e cîinele potrivit pentru o vînătoare. Fiindcă nu e, de-aia. Aici avem nevoie de un cîine de vînătoare. O, bine, am să pun un spaniel alb cu pete ciocolatii. Da, e un cîine destul de drăguţ, cu urechi pleoştite. Da, cred că seamănă cu al colonelului Amery. Nu, nu-l cunosc pe colonelul Amery. Ai pus căpăcelul la tubul de culoare albă? La naiba, dacă ai să-mi tot pierzi lucrurile, te trimit înapoi la Mama, să-ţi dea la fund. Cum? Păi, domnul ăsta are o jachetă verde fiindcă-i paznic de vînătoare. Poate că maestrul de vînătoare al colonelului Amery nu are, da' ăsta are. Nu, nu ştiu de ce poartă vînătorii haine verzi – ca să le ţină cald, probabil. Nu, n-am o culoare maro de nuanţa acelui trunchi de copac. O obţin amestecând alte culori. Nu, acum am toate culorile de care am nevoie. Le puteţi lua de aici şi să-nchideţi cutia. Da, da, pot spune destul de exact de ce cantitate am nevoie înainte de a începe lucrul. Asta se numeşte cuţit de paletă. Nu, nu trebuie să fie ascuţit. Cureţi cu el paleta şi aşa mai departe. Unii pictează de-a dreptul cu cuţitul. Da, e plăcut şi încovoiat, dar n-o să reziste mult la tratamentul ăsta, băiete. Bineînţeles că poţi picta cu cuţitul, dacă vrei. În ultimă instanţă, poţi picta chiar şi cu degetele. Nu, nu te-aş sfătui

să încerci. Păi da, tabloul are atunci o alcătuire mai aspră, toată numai cocoloaşe şi pete de vopsea. Bine, o să vă arăt imediat. Da, am să încep cu cerul. De ce? Păi, tu ce crezi? Exact, fiindcă vine în partea de sus. Da, bineînţeles că albastrul acela-i prea întunecat, dar am să pun nişte alb în el. Da, şi nişte verde. Nu ştiai că există şi culoarea verde pe cer? Păi, există. Ba uneori există şi purpuriu, şi trandafiriu... Nu, nu voi picta un cer purpuriu-trandafiriu. Domnul ăsta tocmai a ieşit cu cîinii. E dimineaţă în tablou. Da, ştiu, pe verso se întorc acasă, cu o mulţime de păsări şi alte trofee. În scena aceea voi pune un asfinţit purpuriu-trandafiriu, dacă sînteţi cuminţi şi nu mă bombardaţi cu prea multe întrebări. Ei hai, fii fetiţă cuminte şi nu mă mai trage de mînecă. O, Doamne!

– *Hullo,* Farren, zise Wimsey. Găseşti că tineretul e prea dornic de informaţii, nu-i aşa?

– Dumnezeule! exclamă pictorul. Pe tot ce am mai sfînt, dacă nu-i Wimsey. Cum ai ajuns aici? Să nu-mi spui că te-a trimis nevastă-mea.

– Nu tocmai, răspunse lordul. Şi totuşi, acum că mă întrebi, cred că într-un fel m-a trimis.

Farren oftă.

– Hai, zise. Spune ce-ai de spus şi să isprăvim. Voi, copii, fuga la mama. Am ceva de vorbit cu domnul.

– Ascultă-mă, spuse Wimsey, odată rămaşi siguri. Voi începe prin a recunoaşte că n-am absolut nici un drept să pun întrebări. Dar m-aş bucura nespus dacă mi-ai spune exact cu ce te-ai îndeletnicit de luni seara pînă acum.

– Presupun că purtarea mea e criticată aspru la Kirkcudbright, răspunse Farren. Fiindcă mi-am părăsit domiciliul şi aşa mai departe.

– Păi... nu, răspunse Wimsey. Soţia dumitale insistă că dispariţia dumitale nu-i ceva neobişnuit. Adevărul, însă, este că poliţia te caută pretutindeni.

– Poliţia? Dar de ce Dumnezeu...?

– Cred că voi fuma o pipă, declară Wimsey. Ei bine, fiindcă ai sporovăit cam mult despre sinucidere şi alte

alea. Pe urmă, bicicleta care a fost găsită lîngă minele vechi de sus, dincolo de Creetown. Ea... te îndreptățea să te gîndeşti la rele, înțelegi?

– O, uitasem de bicicletă. Da, dar sînt sigur că Gilda... I-am scris...

– Pe ea, acest lucru n-o mai îngrijorează acum.

– Presupun că tot a tras o spaimă. Ar fi trebuit să-i scriu mai repede. Dar, la dracu'. Nici nu mi-a trecut prin cap c-o s-o găsească. Şi – *by Jove.* Cred că bătrânul Strachan a fiert în suc propriu.

– De ce tocmai Strachan?

– Păi, sînt sigur că a dat sfoară-n țară, nu?

– Ascultă, Farren, despre ce naiba vorbeşti?

– Despre luni seara. Amărîtul de Strachan. Trebuie că a crezut că m-am chiar dus şi am făcut-o.

– Prin urmare, cînd l-ai văzut pe Strachan?

– Păi, în noaptea aceea, sus la mine. Nu ştiai?

– Nu ştiu nimic, răspunse Wimsey. Să presupunem că-mi depeni toată povestea, de la început.

– Cum vrei. N-am nimic împotrivă. Ai aflat, presupun, că în noaptea aceea m-am cam certat cu Campbell. Oh. Fiindcă veni vorba, Wimsey. N-am citit ceva ciudat în ziar despre Campbell? Cum că ar fi fost găsit mort?

– A fost asasinat, răspunse brutal Wimsey.

– Asasinat? Eu nu asta am citit. Dar n-am mai văzut un ziar de cîteva zile. Eu n-am citit... cînd să fi fost?... Cred că miercuri dimineața... decît că „un bine-cunoscut pictor scoțian a fost găsit mort într-un rîu".

– Ei, da, povestea nu ieşise încă la lumină. De fapt, a fost doborît de pe Minnoch, cu o lovitură în cap, cîndva între luni seara şi marți dimineața.

– Nu zău? Bine i-au făcut. Dar, apropo, cred că văd dedesubturile. Sînt bănuit că aş fi comis eu crima, Wimsey?

– Nu ştiu, răspunse sincer Wimsey. Există însă părerea că n-ar strica să-ți faci apariția şi să dai o declarație. Mai ales că umblai după el, îți aminteşti, luni noaptea.

– Da, îl căutam. Iar dacă l-aş fi găsit, cu adevărat aş fi comis o crimă. Dar s-a întîmplat că n-am dat de el.

– Şi poți s-o dovedeşti?

– Păi... nu cred că pot, dacă aşa se pune problema. Dar nu-i prea grav, sper?

– Idee n-am. Hai, Farren, să auzim povestea.

– Înțeleg. Aşa. Păi, luni m-am întors acasă cam pe la şase seara şi l-am găsit pe afurisitul acela făcîndu-i curte nevestei-mi. Mă săturasem pînă peste cap, Wimsey. L-am dat afară cu picioare în cur, teamă mi-e că m-am făcut de ruşine.

– Stai nițel. L-ai văzut cu adevărat pe Campbell?

– Cînd am sosit eu, se pregătea de plecare. I-am spus s-o şteargă, iar apoi m-am dus înăuntru şi mi-am descărcat sufletul. Am anunțat-o pe Gilda că nu mai vreau să-l prind pe la noi. Ea i-a luat apărarea, ceea ce m-a enervat. Reține, Wimsey, că n-am nimic să-i reproşez Gildei în afară de faptul că nu poate sau nu vrea să înțeleagă ce cîine turbat este – a fost – Campbell şi că m-a făcut de rîsul curcilor. Şi-a vîrît în cap că trebuie să fie bună şi milostivă şi nu poate pricepe că aşa ceva nu merge cu indivizi de teapa lui Campbell. Naiba s-o ia, *ştiu* că nemernicul era nebun după ea. Cînd am încercat, cu toată blîndețea, să-i arăt că se expune ridicolului, ea şi-a luat numaidecît aere de superioritate şi... Dracu' s-o ia, Wimsey, n-am nici un chef să fiu porc atunci cînd e vorba de nevastă-mea, dar adevărul este că-i prea mărinimoasă, prea înrobită idealurilor ca să înțeleagă ce înseamnă a fi un om obişnuit. Sper că pricepi ce vreau să spun?

– Perfect.

– Fiindcă soția mea e cu adevărat o femeie minunată. Numai că... Ei, dar socot că ți-am îndrugat o mulțime de prostii.

– Cunosc exact tipul de situație la care te referi, îl asigură Wimsey. Ea nu mi-a descris-o, dar mi-o imaginez. Dumneata te-ai făcut foc şi pară, ea te-a rugat să nu te

gîndeşti la lucruri vulgare, dumneata te-ai înfierbîntat şi mai şi, ea s-a închis în sine şi i-ai spus vorbe necugetate, în speranţa că o vei face să se adăpostească la pieptul dumitale, metaforic vorbind, dar ea ţi-a spus că o jigneşti şi a izbucnit în plîns, iar dumneata te-ai ambalat pînă cînd ai început să crezi pe jumătate în acuzaţiile cu care doriseşi s-o tachinezi doar şi la sfîrşit ai ameninţat-o cu sinuciderea şi crima şi ai plecat să te îmbeţi. Nu eşti nici primul, nu vei fi nici ultimul.

– Da, ai intuit aproape corect, răspunse Farren. Numai că, în momentul acela, începusem să fiu absolut convins că am dreptate. Cel puţin, credeam că afurisitul de Campbell doreşte să ne facă mult, foarte mult rău. Da, m-am îmbătat. Am băut un pahar sau două în oraş, pe urmă m-am dus la Gatehouse, în căutarea lui Campbell.

– Dar cum de l-ai ratat la Kirkcudbright? Doar a stat tot timpul la „McClellan Arms“?

– Nu mi-a trecut prin cap să-l caut acolo. Am mers aţă la Gatehouse. Nu era acasă, iar Ferguson a strigat la mine. M-am gîndit să mă iau la harţă cu Ferguson, dar nu eram îndeajuns de băut. Pe urmă, am mai dat de duşcă nişte păhărele. Cineva mi-a spus că-l văzuse pe Campbell plecînd la Creetown, aşa că m-am luat după el.

– Ba nu, îl contrazise Wimsey. Te-ai dus pe drum în sus, spre terenul de golf.

– Zău? O, da, ai dreptate. L-am căutat pe Strachan, dar nu era acasă. Cred că i-am lăsat un bilet, sau un mesaj; sincer să fiu, lucrurile nu-mi sînt prea clare. Dar cred că-l anunţam că mă duc la Creetown să-i fac de petrecanie lui Campbell şi apoi să-mi tai beregata. Rahaturi din astea... Sărmanul Strachan! Îmi închipui că a avut un şoc. O fi arătat biletul meu poliţiei?

– După ştiinţa mea, nu.

– O, nu, nu-l cred capabil de aşa ceva. Strachan e un om de treabă. Bun, deci m-am dus la Creetown. Cînd am ajuns acolo, localurile se închiseseră, dar am intrat şi am găsit un om... *By Jove,* nu, presupun că nici el n-a venit

să depună mărturie... Ei, să-l lăsăm pe omul ăsta, nu vreau să-l bag în belea. Fapt e că am făcut rost de o sticlă de whisky după ora închiderii.

– Şi mai departe?

– Nu mi-e prea clar ce a urmat, dar ştiu că m-am dus sus pe deal, cu intenţia confuză de a mă arunca într-un puţ de mină. Am rătăcit aşa multă vreme. Ţin minte cum împingeam bicicleta peste pietre – şi, dintr-o dată, dracu' să mă ia, am ajuns la gura uneia dintre mine. Cît pe-aci să cad înăuntru. M-am aşezat acolo, pe buza abisului şi m-am moralizat, cu ajutorul whisky-ului. Presupun că eram beat criţă. Idee n-am cît a durat. În cele din urmă am auzit că strigă cineva şi am răspuns tot cu un strigăt. În starea asta de spirit eram. A apărut un om, care s-a pus pe vorbit. Bătrînul Strachan. Cel puţin, am impresia că era Strachan, dar sînt gata să recunosc că s-ar putea să le cam încurc. Ştiu că nu mai contenea cu vorba şi că a încercat să mă înşface şi că eu m-am zbătut şi l-am respins. A fost o luptă pe cinste, atîta reţin. L-am doborît la pămînt şi am rupt-o la fugă. Alergam de mama focului. Doamne, ce bine era! Ştii, mie băutura mi se urcă la cap; picioarele n-au niciodată de suferit. Alergam în salturi mari pe dealuri, iar stelele se dădeau tumba o dată cu mine. Dumnezeule mare! Acum îmi aduc bine aminte. Nu ştiu cît timp am ţinut-o aşa. La un moment dat am călcat strîmb şi m-am dus de-a rostogolul undeva, pe o pantă în jos. Presupun că, ajuns jos, am vomat una zdravănă, fiindcă m-am trezit dimineaţa tîrziu, zăcînd într-un fel de cuib de ferigi, confortabil şi plăcut, fără urmă de durere de cap.

Habar n-aveam unde eram. Dar nici nu-mi păsa. Aveam sentimentul că nimic nu avea importanţă. Nu voiam să mă întorc acasă. Campbell mă lăsa rece. Parcă mi se luaseră de pe umeri toate necazurile din lume şi rămăsesem liber, în lumina soarelui. Am pornit la drum drept înainte. La ora aia eram al dracului de flămînd, fiindcă nu pusesem nimic în gură de cu seară, dar nu se

zărea nicăieri nici măcar o colibă de oieri. Am tot mers şi mers. Peste tot curgeau pîrîiaşe mititele, aşa că am putut bea apă după pofta inimii. După cîteva ceasuri bune, am răzbit la un drum, pe care am mers, fără să întîlnesc ţipenie. Pe urmă, cam pe la amiază, am trecut pe un pod şi mi-am dat seama unde mă aflu. În locul numit New Brig o'Dee, pe New Galloway Road. De fapt, paşii nu mă purtaseră prea departe. Probabil că mă învîrtisem în cerc, deşi mă străduisem să ţin tot timpul soarele la dreapta.

– Şi soarele se mişcă, ştii – zise Wimsey – sau cel puţin dă această impresie.

– Da. Nu cred că eram conştient de cîtă vreme mergeam. Oricum, am ajuns la pod şi de acolo m-am îndreptat spre New Galloway. Pe drum am întîlnit nişte oi, cîteva vaci, cîteva căruţe şi în cele din urmă m-a ajuns un individ cu un camion. M-a luat cu el pînă la New Galloway, unde am mîncat ceva în sfîrşit.

– Cît era ceasul? întrebă repede Wimsey.

– O, trebuie să fi fost aproape trei. Pe urmă am stat şi m-am întrebat ce să fac mai departe. Aveam cam zece lire în buzunar şi ideea mea fixă era că nu voiam să mă întorc acasă. Eram terminat. Pierdut. Doream să devin un vagabond. Nici atîtica nu-mi păsa dacă nu mai vedeam niciodată turla bisericii din Tolbooth. Am depistat un camion gol ce avea înscris pe el numele unei firme din Glasgow şi m-am tocmit cu şoferul să mă ducă pînă la Dumfries. Într-acolo mergea.

– Care era numele firmei?

– Cum? O, nu reţin. Cu camionul mergeau doi băieţi de treabă, şi am trăncănit despre pescuit.

– Unde-ai coborît?

– Chiar înainte de a ajunge la Dumfries. Aveam nevoie de un răgaz de gîndire, mă înţelegi. Se punea întrebarea dacă să iau trenul de acolo, sau să mă opresc la unul dintre birturi. Mi-era frică să nu dau peste cunoscuţi la gară. În plus, cîţiva dintre angajaţii de la căile ferate mă cunoşteau. Fac deseori drumul pînă la Dumfries. Ideea cu

birtul nu era prea fericită din acelaşi motiv. Nu ştiu dacă voi reuşi să-ţi explic ce simţeam, Wimsey. Parc-aş fi scăpat de ceva groaznic şi m-aş fi temut... să nu mi se pună iarăşi sacul în cap. Adică, dacă aş fi dat peste un cunoscut, aş fi născocit repede o poveste despre pescuit sau pictat, avînd grijă ca totul să pară absolut firesc, după care m-aş fi întors acasă. Asta e. N-ar fi fost totuna dacă ar fi trebuit să recurg la o minciună premeditată. Nu eşti cu adevărat liber dacă trebuie să spui minciuni ca să te salvezi. Nu se plăteşte. Ştiu că n-am cum să te fac să înţelegi.

– De ce nu? protestă Wimsey. Ar fi ca şi cum ai cumpăra o verighetă pentru un *week-end.*

– Da... tot atît de plictisitor ca şi cum ar fi de 22 de carate. Şi ai semna în registrul hotelului, întrebîndu-te dacă recepţionerul te crede pe cuvînt. Dumneata, Wimsey, eşti bogat, nimic nu te-mpiedică să faci ce-ţi place. De ce-ţi dai osteneala să fii un tip respectabil?

– Tocmai fiindcă nimic nu mă opreşte să fac ceea ce-mi place, probabil. Mă amuză să fiu ceea ce sînt.

– Ştiu că te amuză, admise Farren, aruncîndu-i o privire contrariată. E straniu. Creezi în jurul dumitale iluzia de libertate. Să fie banii? Sau faptul că eşti încă burlac? Dar există o sumedenie de bărbaţi neînsuraţi care nu...

– Nu ne abatem oarecum de la problema în discuţie? voi să ştie Wimsey.

– Posibil. Ei bine, am intrat într-un han mic – din cele cu grajd pentru un singur cal – şi am băut ceva la bar. Acolo am întîlnit un tînăr cu motocicletă cu ataş. Spunea că merge la Carlisle. Ceea ce mi-a dat o idee. L-am întrebat dacă mă ia şi pe mine şi a fost de acord. Era un flăcău de treabă, n-a pus nici o întrebare.

– Cum se numea?

– N-am aflat; nu m-a întrebat nici el. I-am spus că fac o drumeţie şi că mi-am lăsat calabalîcul la Carlisle. Dar nu l-a interesat. Niciodată n-am cunoscut un om mai rezonabil.

– Cu ce se ocupa?

– Am înțeles că avea ceva de-a face cu comerțul de mașini folosite și că ducea motocicleta ca s-o schimbe cu ceva. N-aș fi avut cum să aflu asta, dacă nu s-ar fi scuzat că motorul nu funcționează chiar cum ar fi trebuit. De fapt, ceva s-a stricat pe drum și a trebuit să-i țin lanterna pînă a făcut reparația. În afara bujiilor și a altor piese, nu părea interesat de nimic. Vorbea puțin. Mi-a spus că e pe drum de treizeci și șase de ore, dar să nu mă îngrijorez, că poate conduce și în somn.

Wimsey aprobă din cap. Îi cunoștea pe iloții comerțului de mașini uzate. Posomorîți, tăcuți, cinici, în picioare la orice oră din zi și pe orice vreme, sînt oameni obișnuiți cu deziluziile și cu dezastrele. A livra clienților tristele lor șuruburi și a șterge putina înainte de a fi făcută o descoperire neplăcută; a se tîrî pînă acasă cu surprinzătoarele lor alcătuiri de fier vechi, înainte să explodeze radiatorul peticit sau să cedeze ambreiajul – acestea sînt unicele lor preocupări. Mereu năuci de osteneală, murdari și pregătiți pentru tot ce e mai rău, de obicei ursuzi și fără o lețcaie, e puțin probabil să se poarte indiscret față de un călător aflat la strîmtoare, dispus să le plătească pentru drum.

– Așadar, ai ajuns la Carlisle?

– Da. Am moțăit aproape tot timpul, afară de minutele cînd am ținut lanterna. Clipele de trezie mi-au plăcut. Faptul că nu știam cu cine am de-a face îmi sporea încîntarea. Știi, pînă atuncea nu mai călătorisem niciodată într-un ataș de motocicletă. Nu seamănă cu o mașină. Automobilele mă fascinează și ele, deși cînd am făcut cele două sau trei încercări unice de a conduce unul n-am fost prea încîntat. Îmi place să fiu dus cu mașina – iar treaba asta cu atașul îmi excita imaginația. Forța există undeva în afara ta, iar tu ești tras după ea, ca să spunem așa, la remorcă. Ca și cum ai fi răpit de acasă. Parcă simți puterea motorului mai acut decît într-un automobil. Oare de ce?

Wimsey își scutură capul.

– Poate că totul era în imaginația mea. Oricum, am ajuns la Carlisle dimineața și am înfulecat ceva într-un soi de ceainărie. Pe urmă, vezi bine, a fost neapărat nevoie să iau o hotărîre. Mi-am cumpărat o cămașă curată, șosete, o periuță de dinți și alte lucrușoare, precum și o raniță în care să le țin. Abia cu această ocazie m-am gîndit la bani. Trebuia să încasez undeva un cec. Dar asta însemna să dau de știre unde mă aflu. Adică, cei de la bancă aveau să telefoneze la Kirkcudbright și așa mai departe. M-am gîndit că ar fi mai amuzant să-mi cîștig traiul prin muncă. Îmi rămăseseră destui bani ca să-mi cumpăr culori, așa că am intrat într-o prăvălie cu unelte de pictură și am tîrguit o cutie, o paletă, pensule și tuburi de vopsea...

– La „Winson & Newton", după cum observ, îl întrerupse Wimsey.

– Întocmai. Se găsesc pretutindeni. Știi, de obicei, eu îmi procur cele trebuincioase de la Paris, dar „Winson & Newton" sînt vrednici de încredere. Mi-am propus să ajung, muncind, ca să-mi plătesc drumul, pînă în Ținutul Lacurilor, unde să pictez peisaje mititele pentru turiști, sau cam așa ceva. E teribil de ușor. Poți fabrica două sau trei pe zi – dealuri, ape și cețuri, știi și dumneata – și idioții ți le cumpără cu zece șilingi bucata, dacă-s suficient de sentimentale. Cunosc un om care întotdeauna își cîștigă banii de vacanță în acest mod. Numai că, natural, nu le semnează cu numele său. E doar o formă a producției de masă.

– De aici ideea de a iscăli H. Ford?

– O, ai trecut pe la „Taur", în Brough? Da, ideea mi s-a părut năstrușnică. După ce-am cumpărat culorile, mi-au mai rămas exact atîția bani cît să mituiesc un alt șofer de camion. Dar n-a fost nevoie. Am dat peste un tip cu o Riley – unul de la Oxford – teribil de fain băiat. Ăsta mergea spre sud și mi-a zis că pot călători cu el cît de departe vreau și afurisit să fie dacă-mi ia vreun ban. Toată noaptea n-a tăcut din gură. Îl chema John Barrett și se

învîrtea pe aici doar ca să se distreze. N-avea nici o destinație precisă în minte. Tocmai intrase în posesia unui automobil nou și dorea să vadă de ce e în stare. Ceea ce și făcea, al naibii să fie. Așa o spaimă n-am mai tras de cînd trăiesc.

– Unde locuiește?

– O, undeva la Londra. Mi-a spus unde, dar nu rețin. Mi-a pus și o groază de întrebări, dar eu i-am răspuns doar că sînt artist itinerant, iar el a fost de părere că-i un truc cît se poate de izbutit. Nu m-am codit să i-o spun, pentru că între timp acesta devenise adevărul gol-goluț, înțelegi? M-a întrebat cît se poate cîștiga astfel și așa mai departe, și i-am furnizat toate informațiile pe care le aveam de la prietenul meu și m-a întrebat unde am fost ultima dată și i-am spus că la Galloway. Dar cînd am ajuns la Brough, l-am anunțat că vreau să mă dau jos. Mă simțeam prea tînăr pentru a da ortul popii – tocmai cînd luasem aventura în brațe. A fost aproape dezamăgit, dar mi-a urat noroc și toate cele bune. M-am dus la „Taurul", fiindcă avea o înfățișare mai puțin măreață decît celălalt han, iar ideea de a picta firma mi-a venit chiar acolo, pe loc. Bine că mi-a venit, că a doua zi s-a stricat vremea și eu nu prea ținusem cont de o astfel de eventualitate cînd îmi făcusem planul să pictez dealuri și lacuri și alte cele. Deci asta-i povestea și iată-mă.

Farren puse mîna pe pensulă și-și reînnoi atacul asupra firmei „Cîinele și pușca".

– Frumos, nimic de zis, comentă Wimsey. Numai că, îți dai seama, totul se reduce la faptul că nu ești în stare să aduci nici măcar un martor care să arate unde te aflai luni seara pînă marți după-amiază la orele trei.

– O, nu... Uitasem de toate astea. Dar, auzi, doar nu vrei să zici că-i vorba de ceva serios? La urma urmei, am o explicație perfect firească, absolut sinceră.

– Poate că în ceea ce mă privește sună destul de firesc, recunoscu Wimsey, dar știu eu dacă poliția va fi de aceeași părere...?

– Poliția s-o ia dracul! Ascultă, Wimsey...

În ochii pictorului se furișase umbra a ceva rece și ucigaș.

– Asta înseamnă că trebuie să mă întorc acasă, Wimsey?

– Mi-e teamă că... răspunse Wimsey. Mi-e tare teamă că...

Privea peste umărul lui Farren ușa din spate a hanului, prin care treceau doi bărbați în haine de tweed, impozanți ca statură. Farren, sesizînd neliniștea din vocea lui, întoarse capul.

– Dumnezeule, zise. S-a terminat. Sacul în cap. Capcana. Închisoarea.

– Da, răspunse Wimsey, aproape inaudibil. Și de data asta n-ai să mai scapi... niciodată.

CAPITOLUL XXI

RELATAREA LUI STRACHAN

– Biciclete? izbucni Inspectorul Macpherson. Ian să nu-mi vorbeşti dumneata mie de biciclete! Îs sătul pînă-n gît să tot aud de ele. Cine-ar fi crezut că două, trei biciclete pot stîrni aşa o tevatură? Există una la Euston, o alta sus la Creetown şi, ca şi cum n-ar fi suficient, a lui Waters a dispărut fără urmă şi nime nu ştie dacă să-l arestăm pe Waters pentru crimă sau să organizăm urmărirea unui hoţ de biciclete.

– Extrem de frustrant, comentă Wimsey. Presupun că nimeni nu l-a văzut pe Waters cînd s-a îmbarcat la Doon?

– Dacă l-ar fi văzut cineva, replică mînios Inspectorul, care aş mai face o problemă? Îi un om care-o văzut un alt om umblînd cu greutate pe plajă, dar la o juma' de milă depărtare, aşa că de un' să ştie c-o fost Waters?

– Trebuie să recunosc, spuse Wimsey, că de cînd mă ştiu n-am auzit de o serie de alibiuri atît de neconvingătoare. Apropo, domnule Inspector, ai verificat relatarea lui Ferguson?

– Ferguson? întrebă Inspectorul, cu tonul exasperat al unui elev împovărat cu prea multe teme. *Och, ay,* n-am uitat de Ferguson. M-am dus la „Sparkes & Crisp" şi-am stat de vorbă cu angajaţii. Doi dintre ei şi-or adus bine aminte de Ferguson. Flăcăul de jos, din prăvălie, n-o fost prea sigur la ce oră s-o întîmplat, dar l-o recunoscut pe Ferguson, după fotografie, ca fiind ăl de-o adus magnetoul la reparat, luni după-amiază. El o spus că asta cade în grija lu' domnu' Saunders şi l-o sunat la telefonu' interior pe domnu' Sparkes care l-o chemat pe tînăr. Saunders îi unul din flăcăii ăia căpoşi. Numaidecît o ales din şase poze pe care i le-am arătat fotografia cea bună şi ne-o arătat în registru unde era trecut magnetoul.

– Ar putea indica sub jurămînt ora sosirii lui Ferguson?

– Nu şi-o încărcat memoria cu minutul exacat, da' zice că Ferguson îl aştepta cînd s-o-ntors de la masă. Pauza lui de prînz îi între 1,30 şi 2,30, da-n ziua aia o-ntîrziat o ţîră şi Ferguson îl aştepta cam de multişor. După socoteala lui, erau cam ceasurile trei fără zece.

– Cam asta e şi ora estimată de Ferguson.

– Destul de aproape.

– Hm. Pare corect. Asta-i tot ce-a avut Saunders de spus?

– *Ay*. O mai zis, numa' că nu prea înţelege ce bai o fost cu magnetoul. Arăta – zicea – ca şi cum anume s-ar fi pus cineva să-l strice.

– Bizar. Asta trebuie să apară în raportul mecanicului, fireşte. Cu mecanicul s-a discutat?

Inspectorul mărturisi că nu discutase cu el, nevăzînd ce legătură ar fi putut avea mecanicul cu ancheta.

– Vă gîndiţi, poate – sugeră el – că vreun mişel avea interesul să se asigure că Ferguson nu poate folosi maşina în dimineaţa cu pricina?

– Domnule Inspector, te pricepi să citeşti gîndurile, îl lăudă Wimsey. Exact asta îmi trecea prin cap.

Farren se reîntorsese la Kirkcudbright. Visul evadării se destrămase. Soţia îl iertase. Lipsa lui de acasă fusese explicată drept un capriciu excentric, lipsit de importanţă. Gilda Farren, dreaptă şi senină, torcea din fuiorul de lînă albă un fir rezistent, care se încolăcea ineluctabil, înă-

buşind fusul cel mic. Povestea fusese spusă şi poliţiei. Sir Maxwell Jamieson clătinase din cap la auzul ei. Dacă nu voiau să-l aresteze pe Farren, trebuia să-i mulţumească această variantă, sau să-i dovedească falsitatea. Iar pe Farren nu-l puteau aresta, fiindcă ar fi trebuit să-i aresteze atunci şi pe Waters, Gowan sau pe Strachan, ale căror relatări erau la fel de stranii şi de suspecte. Ar fi fost absurd să aresteze cinci indivizi pentru o singură crimă.

Hamalul de la Girvan continua să fie grav bolnav. Făcuse o complicaţie – de pervers ce era, fără îndoială: o peritonită. Bicicleta din gara Euston fusese identificată după tot tipicul ca aparţinînd tînărului Andrew de la „Anwoth", dar cum puteau dovedi că avea vreo legătură cu Campbell? Dacă asasinul era Farren, evident că nu putea avea absolut nici una, fiindcă Farren n-ar fi avut cum să ia trenul de Ayr la Girvan şi să fie la New Galloway la ora trei. Iar acea porţiune a relatării lui Farren era, în orice caz, adevărată, de vreme ce o verificaseră. Nu, nu, şi lui Farren, ca şi celorlalţi, trebuia să i se lase lanţul lung. Aşa că Farren şedea bosumflat în atelier, în vreme ce doamna Farren torcea – poate nu o funie, dar cătuşe în orice caz – în salonul cu draperii albastre liniştitoare.

Şeful Poliţiei îşi asumă sarcina de a vorbi cu Strachan, care-l primi politicos, dar fără pic de entuziasm.

– Am obţinut o declaraţie de la domnul Farren, anunţă Sir Maxwell, referitoare la cele întreprinse de el luni noaptea şi marţi dimineaţa, şi dorim de la dumneavoastră o confirmare.

– Zău? reacţionă Strachan. În ce sens?

– Ei, haideţi, răspunse Şeful Poliţiei, ştiţi prea bine în ce sens. Am aflat din relatarea domnului Farren că nu ne-aţi destăinuit totul despre propriile dumneavoastră acţiuni din acea perioadă. Acum că domnul Farren ne-a explicat ce s-a întîmplat, nu e cazul să mai aveţi nici o reţinere.

– Nu sînt sigur că înţeleg, se încăpăţînă Strachan. Din cîte am aflat, domnul Farren a făcut un voiaj pînă în Anglia şi s-a întors acum acasă. De ce să răspund eu la întrebări referitoare la treburile sale personale? Ce urmăreşte acest interogatoriu?

– Domnule Strachan, zise Şeful Poliţiei, v-aş ruga foarte mult să nu adoptaţi o astfel de atitudine. Nu serveşte la nimic, creează doar greutăţi şi, dacă-mi permiteţi, suspiciune. Sînteţi perfect conştient de faptul că anchetăm împrejurările în care a fost ucis domnul Campbell şi că este absolut necesar să culegem informaţii despre toţi cei ce l-au văzut pe Campbell cu puţin timp înaintea morţii. Domnul Farren l-a văzut lunea trecută la ora şase, şi ne-a făcut un raport complet al mişcărilor sale, începînd cu acea oră. Pentru acest raport avem nevoie de confirmarea dumneavoastră. Dacă puteţi confirma, la ce bun să refuzaţi?

– Problema este că domnul Farren se bucură în continuare de libertate, răspunse Strachan; prin urmare, probabil că nu aveţi dovezi incriminatorii. În acest caz, nu sînt obligat să răspund la întrebări impertinente privind comportamentul său, sau viaţa sa personală. Pe de altă parte, dacă intenţionaţi să ne acuzaţi, pe el sau pe mine, de crimă, aveţi datoria să o spuneţi pe şleau şi, de asemenea, să ne avertizaţi că nu sîntem obligaţi să răspundem la întrebări.

– Bineînţeles, replică Sir Maxwell, stăpînindu-şi iritarea, nu sînteţi în nici un fel obligat să răspundeţi, dacă socotiţi că v-aţi incrimina prin asta. Dar nici nu ne puteţi împiedica să tragem concluzia firească din refuzul dumneavoastră.

– Mă ameninţaţi?

– Cîtuşi de puţin. Vă avertizez doar.

– Şi dacă, mulţumindu-vă pentru avertisment, refuz totuşi să dau o declaraţie?

– Ei bine, în acest caz...

– În acest caz, nu vă rămîne decît alternativa de a mă aresta şi acuza de crimă, sau cel puțin de complicitate. Sînteți dispus să împingeți lucrurile atît de departe?

Şeful Poliției nu era cîtuşi de puțin dispus, dar răspunse sec:

– În această privință, riscul trebuie să vi-l asumați dumneavoastră.

Strachan tăcu, bătînd darabana cu degetele pe masă. Ceasornicul de pe cămin ticăia tare, iar vocea Myrei intră, plutind, din grădină, unde juca leapşa cu maică-sa şi cu bona.

– Foarte bine, spuse în cele din urmă Strachan. Ce anume zice Farren că doreşte să confirm?

Această cursă nedibaci întinsă îl supără din nou pe Sir Maxwell Jamieson.

– Mă tem că nu ne înțelegem, domnule Strachan, vorbi el, cu vocea uşor acidulată. Cred că ar fi mai bine să începeți cu începutul şi să-mi narați evenimentele din punctul dumneavoastră de vedere.

– Ce anume numiți „începutul"?

– Începeți prin a declara unde vă aflați luni după-amiază.

– Luni după-amiază? Afară, la pictat.

– Unde anume?

– Sus la Balmae. Doriți dovada? Vă pot arăta pînza, dar se înțelege că nu conține semne distinctive, care să indice că a fost pictată luni. Mă aştept, totuşi, ca cineva să-mi fi observat maşina. Am lăsat-o pe un cîmp şi am mers pe jos pînă la marginea stîncii. Subiectul picturii: Insula Ross. Prețul, cînd va fi gata: cincizeci de guinee.

– La ce oră ați plecat de acolo?

– Cam la şapte şi jumătate.

– Ați avut lumină bună atît de tîrziu?

– *Good Heavens!* exclamă Strachan. Începe poliția să dea dovadă de inteligență în probleme artistice? Nu, n-am avut, dar îmi luasem cu mine merinde pentru cină. Mai precis, sandvişuri cu carne rece, brioşe, pîine neagră,

brînză şi roşii, o butelie de Worthington. Ca să mă distrez în timpul orgiei, aveam o carte – o carte extrem de instructivă, despre o crimă comisă undeva în ținuturile noastre. *Ultima călătorie a lui Sir John Magill*, de un anumit domn Crofts. Ar fi bine s-o citiți. Polițiştii din cartea respectivă au apelat la Scotland Yard să le rezolve problemele.

Sir Maxwell asimilă informația fără să clipească şi se mulțumi să întrebe:

– V-ați întors apoi la Gatehouse?

– Nu. M-am dus mai departe, la Tongland.

– Trecînd prin Kirkcudbright?

– Cum nu eram în aeroplan, evident c-a trebuit să trec prin Kirkcudbright.

– Ora mă interesează.

– În jurul orei opt.

– V-a văzut cineva?

– Nu mă îndoiesc că da. Ştiu din proprie experiență că nu poate trece nimeni prin Kirkcudbright, sau prin orice altă localitate, fără a fi observat de măcar o jumătate de duzină de oameni.

– Dar nu v-ați oprit deloc?

– Nu.

– V-ați dus la Tongland. Şi acolo?

– Am pescuit. Bilanț final: un păstrăv, trei sferturi de pfund; un altul, în greutate de şapte uncii; trei prea mici ca să-i răpesc din mediul lor.

– Ați observat vreo persoană?

– Nu-mi amintesc. Paznicul mă ştie, dar nu l-am văzut. Totuşi cred că vreun gură-cască sau altul trebuie să mă fi zărit.

– Cînd ați plecat de la Tongland?

– Cred că pe la unsprezece. Peştele parcă-şi cam pierduse entuziasmul, ca şi mine de altfel.

– Şi pe urmă?

– Pe urmă am venit acasă, ca un copil cuminte. Am ajuns cam pe la miezul nopții.

– Cred că puteți aduce martori care să confirme acest detaliu?

– Fireşte. Soția mea şi servitoarea. Numai că, vezi bine, ele n-ar pregeta să declare sub jurămînt orice le-aş cere eu.

– Nu mă îndoiesc, răspunse Sir Maxwell, imun la sarcasmul celuilalt. Pe urmă?

– Am plecat iarăşi cu maşina.

– De ce?

– Să-l caut pe Farren.

– Ce v-a îndemnat s-o faceți?

– Acasă mă aştepta un bilet de la el.

– Îl mai aveți?

– Nu, l-am ars.

– Ce spunea?

– Mă anunța că intenționează să se sinucidă. Mi-am zis că-i de datoria mea să-l caut şi să-l împiedic.

– Menționa locul?

– Nu, dar m-am gîndit că se va duce, probabil, sus pe dealurile de lîngă Creetown. Discutaserăm de cîteva ori problema sinuciderii, iar minele părăsite de acolo exercitau o oarecare atracție asupra lui.

– Înțeleg. Deci, v-ați dus direct la Creetown?

– Da.

– Sînteți absolut sigur, domnule Strachan?

– Absolut sigur, fireşte.

Sir Maxwell era un om extrem de prudent, dar o nuanță defensivă din tonul lui Strachan îi semnală minciuna, şi o bruscă iluminare îl determină să rişte o cacealma.

– În cazul ăsta, ați fi foarte surprins dacă v-aş informa că maşina dumneavoastră a fost văzută pe şosea, între hotelul „Anwoth" şi Standing Stone Pool, între miezul nopții şi ora zero treizeci?

Strachan, evident, nu se aşteptase la o asemenea întorsătură.

– Da, zise, aş fi foarte surprins.

– Chiar *este* surprinzător, reluă Şeful Poliției, dar cum spuneți, întotdeauna se află un gură-cască prin preajmă. Oricum, acum că v-am atras atenția, vă amintiți că ați mers în direcția aceea?

– Păi, da. Pentru moment, uitasem. M-am dus... Credeam...

– V-ați dus la Campbell acasă, domnule Strachan. De fapt, ați şi fost văzut acolo. Cu ce scop ați făcut-o?

– Crezusem că s-ar putea să dau acolo de Farren.

– De ce?

– O, păi... Lui nu-i era prea simpatic Campbell şi m-am gîndit... mi s-a părut posibil să fi nutrit intenția de a-i cere lui Campbell o explicație, ceva în genul ăsta.

– O presupunere destul de stranie, nu?

– Nu tocmai. La urma urmei, la ce bun să pretindem că Farren şi Campebll s-ar fi avut bine? Chiar în seara aceea se certaseră...

– Da, dar la ora respectivă nu ştiați de cearta lor, domnule Strachan. Doar, mi-ați spus că de la Balmae v-ați dus direct la Tongland, fără să vă opriți sau să schimbați vreo vorbă cu cineva la Kirkcudbright.

– Ăsta-i adevărul. Dar, vedeți, dacă Farren dorea să se sinucidă, nu-mi era greu să adun doi cu doi.

– Înțeleg. Deci a fost o deducție. Nu exista nici un indiciu în biletul de la domnul Farren că s-ar fi putut să meargă la domnul Campbell acasă?

– Nici urmă.

– Domnule Strachan, vă previn că dacă persistați în tăinuirea adevărului, s-ar putea să vă pască un necaz foarte serios. Noi cunoaştem conținutul biletului.

– Oh! Strachan strînse din umeri. Dacă-l cunoaşteți, de ce mă mai întrebați?

– De la dumneavoastră aşteptăm o confirmare obiectivă, domnule Strachan şi sînt nevoit să vă spun că, prin atitudinea dumneavoastră, complicați mult lucrurile, atît pentru Farren, cît şi pentru noi.

– Ei bine, dacă Farren v-a spus... Bine, în regulă, Campbell era pomenit în bilet, iar eu m-am dus să văd dacă Farren era la el, iar dacă nu era, să-l previn pe Campbell.

– Să-l preveniţi? Înseamnă că aţi luat foarte în serios ameninţările domnului Farren?

– Nu, nu prea în serios. Dar ambii sînt iuţi la mînie şi mi-am spus că, dacă se întîlnesc în asemenea condiţii, ar putea rezulta multe lucruri neplăcute, posibil un scandal urît.

– Şi aţi reuşit să-l preveniţi?

– Nu era acasă. Am bătut la uşă de două, trei ori şi apoi, cum totul era cufundat în întuneric, am intrat.

– Ceea ce presupune că uşa era deschisă?

– Nu, dar cunoşteam ascunzătoarea cheii.

– Era ascunsă într-un loc cunoscut de toată lumea?

– De unde să ştiu? Eu îl văzusem, însă, adesea pe Campbell agăţînd-o, după ce încuia uşa, de un anumit cui, mascat după burlan.

– Aha. Deci, aţi intrat?

– Da. Totul părea curat şi ordonat, nu dădea impresia că proprietarul ar fi fost pe-acasă. N-am găsit farfurii nespălate de la cină şi nu era nici în pat, căci m-am dus sus, să verific. I-am lăsat un bileţel pe masă şi am ieşit, încuind la loc uşa şi atîrnînd cheia unde o găsisem.

Numai printr-un remarcabil efort de autocontrol reuşi Şeful Poliţiei să ascundă copleşitorul efect produs asupra sa de această ştire. Izbuti să întrebe pe un ton calm:

– Şi ce anume spuneaţi în bileţel?

Cum Strachan şovăia, adăugă, cu mai multă siguranţă decît avea de fapt:

– De data asta vă rog să vă amintiţi mai precis, domnule Strachan. După cum aţi constatat, uneori avem posibilitatea să vă controlăm spusele.

– Da, răspunse flegmatic, Strachan. Chiar mă miram că nu v-am auzit încă pomenind de acest bilet.

– Zău? Nu eraţi convins că fusese citit şi distrus de Campbell?

– La început am fost, răspunse Strachan, şi din această pricină considerasem că toată agitaţia în legătură cu seara de luni era lipsită de noimă. Dacă s-a întors acasă după vizita mea la el, Campbell mai era viu la multă vreme după ce-l întîlnisem. Doar a luat micul dejun, nu? Cel puţin aşa am înţeles, iar atunci am tras concluzia că mi-a citit biletul şi l-a distrus.

– Dar acum nu mai sînteţi convins?

– Păi, dacă biletul e în posesia dumneavoastră, evident că el nu l-a găsit. Iar dacă l-aţi fi găsit asupra cadavrului, sînt sigur că v-aţi fi referit la asta mai devreme.

– Nu v-am spus, îl lămuri, răbdător, Sir Maxwell, *cînd* a intrat biletul în posesia noastră.

Din nu se ştie care motiv, această remarcă păru să-l descumpănească pe Strachan. El rămase fără replică.

– Ei, şi-atunci, urmă Şeful Poliţiei, sînteţi amabil să-mi spuneţi şi mie ce anume conţinea biletul? Aţi avut suficient timp de gîndire.

– Ca să ticluiesc ceva, vreţi să spuneţi? Nu, n-am să născocesc nimic, dar nu-mi pot aduce aminte cuvînt cu cuvînt. Cred că i-am scris cam aşa: „Dragă Campbell – sînt puţin îngrijorat din pricina lui F. E într-un hal fără de hal cu nervii şi ameninţă că o să-ţi arate el. Oricît ar fi de îndreptăţit să se plîngă de purtarea dumitale – şi sigur eşti în măsură să judeci – cred că am datoria să te pun în gardă". Ceva în genul acesta, şi am semnat cu iniţialele.

– Aţi considerat că merită să adresaţi un mesaj în astfel de termeni, despre un prieten, unui om care vă era antipatic – şi totuşi susţineţi că n-aţi luat în serios ameninţările lui Farren?

– Vedeţi, nu se ştie niciodată. Eram îngrijorat mai mult pentru Farren decît pentru Campbell. Nu voiam să dea de bucluc – să fie acţionat în justiţie pentru violenţă sau ceva asemănător.

– Şi totuşi, măsura de precauţie luată de dumneavoastră mi se pare exagerată, domnule Strachan. Cît de des ameninţase Farren că se va răfui cu Campbell?

– De cîteva ori s-a exprimat în acest sens, cu destulă nesăbuinţă.

– Dar fizic l-a atacat vreodată?

– N-nu. A existat, o dată, un mic scandal.

– Parcă-mi amintesc ceva despre o ceartă. Acum şase luni, aproximativ, nu?

– Cam aşa. Dar n-a fost cine ştie ce.

– În orice caz, aţi considerat că situaţia era suficient de încordată ca să scrieţi acel bilet unui om ca domnul Campbell, de o indiscreţie notorie şi atît de iute ca temperament. Aceasta spune multe, nu-i aşa? Cum aţi procedat în continuare?

– M-am dus cu maşina la Creetown şi am apucat-o pe drumul de costişă în sus. Am lăsat maşina unde se termină drumul, îndată după Falbae, iar mai departe am mers pe jos, strigîndu-l întruna pe Farren. Luna nu răsărise, dar stelele luminau şi aveam la mine o lanternă. Cunosc drumul acela destul de bine. De fapt, nici nu-i un drum, ci un fel de potecă pentru păstori. Cînd m-am apropiat de minele abandonate, am început să caut ceva mai atent. Nu peste mult timp mi s-a părut că surprind o mişcare şi am strigat din nou. Apoi am văzut că, într-adevăr, în faţa mea se afla un om. A rupt-o la fugă, iar eu după el şi l-am ajuns şi am întrebat: „Dumnezeule, Farren, dumneata eşti?“ iar el mi-a răspuns „Ce dracu' vrei?“ Aşa că l-am apucat strîns.

– Era Farren?

Strachan ezită iarăşi puţin, dar în cele din urmă recunoscu.

– Da, el era.

– Şi?

– Şi, am discutat o vreme cu el, încercînd să-l conving să se întoarcă acasă. A refuzat cu încăpăţînare, dînd să se îndepărteze. L-am înhăţat de braţ, dar el s-a zbătut şi în zăpăceala aceea mi-a tras una la moacă, doborîndu-mă la pămînt. Pînă să mă adun de pe jos, se îndepărtase iarăşi şi l-am auzit, la distanţă, cum se caţără pe nişte bolovani. M-am luat după el. Era, fireşte, destul de întuneric, dar cerul era senin şi orice obiect în mişcare putea fi zărit ca o masă de umbre cenuşii. Din cînd în cînd îl zăream profilat pe linia orizontului. Cunoaşteţi locul – numai văioage şi coline. Îmi cam pierdusem suflul, mă gîndeam la el şi nu mă prea uitam unde calc. M-am împiedicat de un smoc de iarbă şi m-am pomenit plonjînd cu capul înainte – parcă aş fi căzut de pe muchia lumii. M-am izbit şi lovit de nişte obiecte ce păreau grinzi de lemn şi în final ceva mi-a oprit căderea. Eram total năucit, fireşte. În sfîrşit, cînd mi-am venit în fire, am constatat că mă aflam pe fundul unei gropi destul de adînci, înconjurat de bezna cea mai neagră şi cu un petec de cer înstelat deasupra capului. Am pipăit, grijuliu, terenul din jur şi am dat să mă ridic, dar de cum am stat pe picioarele mele, mi s-a făcut greaţă, am ameţit şi mi-am pierdut iarăşi cunoştinţa. De data asta, nu ştiu cît a durat. Cred că ceasuri întregi, pentru că era ziua-n amiaza mare cînd mi-am venit în fire şi mi-am putut da seama unde mă aflam.

– Într-unul dintre vechile puţuri, bănuiesc.

– Întocmai. Dumnezeule mare! Ce mai groapă! Nu cred să fi fost mai adîncă de patruzeci de picioare, dar mie atîta mi se părea suficient, şi se ridica drept în sus, ca un horn, cu un pătrăţel de lumină sticlind la ieşire, parcă la distanţa de o milă. Din fericire, era şi îngustă. Răşchirîndu-mă cît puteam, am reuşit să mă proptesc în pereţii puţului şi să mă ridic încetul cu încetul spre suprafaţă, dar era greu, capul îmi era atît de pîslos şi picioarele atît de nevrednice, încît pur şi simplu m-am rostogolit înapoi, după primele două sau trei încercări. Strigam tot timpul, doar-doar m-o auzi cineva, dar în jurul meu domnea o linişte ca de mormînt. Avusesem nemaipomenitul noroc de a nu-mi rupe vreun braţ, sau vreun picior. Dacă mi-aş fi rupt ceva, probabil că aş fi zăcut şi acuma acolo.

– Ba nu, protestă Şeful Poliţiei. V-am fi scos noi afară, vineri sau sîmbătă.

– Ah! Bun, dar atunci nu cred că mi-ar mai fi păsat de ceva. Oricum, m-am odihnit oleacă, am reuşit să-mi controlez mai bine braţele şi picioarele şi, treptat, m-am căţărat ca un vierme la suprafaţă. A mers încet, fiindcă pereţii puţului erau netezi, n-aveam pe ce să-mi proptesc picioarele sau mîinile, iar uneori nu mă ţineam destul de bine şi alunecam cîteva picioare înapoi. Din fericire, la anumite intervale pereţii erau întăriţi cu grinzi transversale, aşa că am izbutit să stau din cînd în cînd pe ele şi să-mi mai trag răsuflarea. Continuam să sper că cei de la fermă îmi vor observa maşina şi vor porni în căutarea mea, dar, dacă au văzut-o, şi-au spus, probabil, că sînt undeva la pescuit sau la un picnic şi nu şi-au bătut capul. M-am căţărat pînă sus – norocul meu că-s înalt şi robust – şi, în sfîrşit – Doamne, ce uşurare! – iată-mă sus, cu un braţ trîntit afară, pe iarba cea binecuvîntată! Pe ultima porţiune m-am luptat din răsputeri – credeam că niciodată n-o să reuşesc să ies afară, dar, cumva, am reuşit. Mi-am tras picioarele după mine – pe care le simţeam ca şi cum ar fi fost turnate din plumb solid – şi pe urmă m-am rostogolit pe iarbă şi am rămas întins acolo, gîfîind.

Strachan se opri, iar Şeful Poliţiei îl felicită.

– Aşadar, am zăcut o vreme acolo. Ziua era splendidă, numai soare şi vînt, şi credeţi-mă că, un timp, lumea mi s-a părut grozavă. Tremuram ca o *blanc-mange*[1], mi-era foame şi sete – o, Doamne!

– Cam ce oră credeţi că era?

– N-aş putea spune, îmi stătuse ceasul. Un ceas de mînă, pe care trebuie că-l lovisem în cădere. M-am odihnit puţin – circa o jumătate de oră – după care m-am adunat şi am încercat să determin unde mă aflam. Minele sînt risipite pe o rază mare şi nu reuşeam să identific locul. Dar am găsit aproape imediat un izvor, am băut şi mi-am cufundat capul în apă. După asta, m-am simţit mai bine, dar am descoperit că Farren, cînd mă lovise în plin obraz, îmi învineţise zdravăn un ochi şi se înţelege că eram julit şi plin de vînătăi din creştet pînă-n tălpi. Încă mai am un cucui la ceafă, cît un ou. Presupun că lovitura de pe urma căreia s-a format m-a făcut să-mi pierd cunoştinţa. Pasul următor era să găsesc o maşină. După calculele mele, eram cam la două mile de Falbae, şi am hotărît că dacă urmez cursul pîrîiaşului, s-ar putea să merg în direcţia cea bună, aşa că am pornit în aval. Era caniculă mare, şi-mi pierdusem pălăria. Apropo, aţi găsit-o, cumva?

– Da, dar nu ştiam cum să-i explicăm prezenţa. Probabil că v-a sărit de pe cap în timpul luptei cu Farren, iar la început crezusem că-i aparţine lui, dar doamna Farren ne-a spus că nu, aşa că nu mai ştiam ce să credem.

– Ei, acum ştiţi. Faptul că aţi găsit-o acolo este, probabil, o confirmare suficient de bună a adevărului spuselor mele, nu credeţi?

Era exact lucrul la care se gîndise Şeful Poliţiei, dar, la auzul stridentei note triumfătoare din glasul lui Strachan, îl străbătu un fior de îndoială. Ce putea fi mai uşor decît să plasezi o pălărie în locul potrivit, cîndva între marţi şi vineri, ca să servească drept dovadă a acestei povestiri extrem de dramatice?

– Nu contează ce cred eu, domnule Strachan, zise. Continuaţi. Ce-aţi făcut după aceea?

– Păi, am tot mers de-a lungul pîrîului, iar după o vreme am dat de şosea şi de maşina mea. Exact unde o lăsasem, iar ceasul de la bord indica ora douăsprezece şi un sfert.

– La întoarcere, n-aţi întîlnit pe nimeni?

– Ba da, am văzut un om. Dar... ştiţi, m-am pitit, pînă cînd s-a îndepărtat.

– De ce?

Strachan părea destul de încurcat.

[1] Gelatină din smîntînă şi lapte de migdale (fr.).

– Pentru că... da, pentru că nu eram pregătit să răspund la tot felul de întrebări. Habar n-aveam ce se întîmplase cu Farren. Îmi dădeam seama că arătam ca ieşit din tranşee, iar dacă trupul lui Farren avea să fie descoperit în vreo groapă sau undeva, n-avea să-mi fie prea moale.

– Dar, fără îndoială că...

– Da. Intuiesc ce intenţionaţi să spuneţi. Fără îndoială că, dacă mă temeam de o asemenea eventualitate, ar fi fost normal să anunţ pe cineva şi să formez o echipă de căutare. Dar, vedeţi, era perfect plauzibil ca Farren să-şi fi recăpătat cunoştinţa şi să fi plecat, fără zarvă, acasă. Aş fi fost un idiot patentat să stîrnesc vacarm, să fac scandal pentru nimica toată. Mi se părea că cel mai cuminte lucru era să mă întorc discret acasă şi să încerc să aflu ce se întîmplase de fapt. M-am chinuit mult pînă am reuşit să pornesc motorul. De cu seară lăsasem farurile aprinse, ca să pot repara maşina uşor, iar bateria se descărcase. A trebuit să-l pornesc cu manivela, treabă ce-ţi rupe spatele. Maşinile astea, Chrysler '70, au un motor uriaş. Cam după un sfert de oră, am reuşit să-l pornesc...

– Sînt sigur că aţi fi găsit la fermă un om dispus să vă ajute.

Strachan schiţă un gest de impacienţă.

– Doar v-am spus că nu doream să atrag atenţia asupră-mi. Ba mai mult, îmi era tot timpul teamă să nu mă audă cineva şi să vină să vadă ce se întîmplă. Dar n-a venit nimeni. Probabil că stăteau cu toţii la masă. În maşină aveam o şapcă veche şi o haină de automobilist, aşa că m-am dichisit cum am putut şi am ieşit pe drumul lăturalnic – cel ce trece prin Knockeans. Traversează pîrîul Skyre cum treci de Glen şi iese la Anwoth Auld Kirk. Am ajuns acasă pe la unu jumătate.

Şeful Poliţiei aprobă din cap.

– Familia dumneavoastră nu era îngrijorată că aţi lipsit toată noaptea?

– Nu. Uitasem să vă spun că, la primirea biletului de la Farren, am dat fuga să-i spun nevesti-mi că fusesem chemat undeva şi că nu voiam să sufle o vorbă despre asta.

– Înţeleg. Ce-aţi făcut cînd aţi sosit acasă?

– Am sunat la „McClellan Arms", la Kirkcudbright, şi i-am rugat frumos să trimită prin cineva un mesaj familiei Farren şi să întrebe dacă domnul Farren ar fi amabil să-mi telefoneze, ca să stabilim cum să plecăm la pescuit. Apelul telefonic a sosit cam după o jumătate de oră; între timp făcusem o baie şi mă simţeam mult mai bine. Doamna Farren venise la birt ca să-mi comunice că Hugh nu este acasă şi să-i transmită ea mesajul meu. Am rugat-o să nu spună nimic, deocamdată, fiindcă mă voi duce eu s-o văd, după prînz, avînd să-i comunic ceva important. Ea a scos un sunet de surpriză la telefon, iar eu am întrebat-o dacă Hugh venise seara acasă, să-mi răspundă cu „da" sau „nu". A zis „Nu". Iar eu am întrebat-o dacă fusese vreun necaz în legătură cu Campbell, la care ea a răspuns: „Da". Deci i-am cerut să nu sufle o vorbă nici despre asta şi i-am promis că voi trece pe la ea cît de repede pot.

– În ce măsură i-aţi povestit soţiei despre toate astea?

– Nu i-am dezvăluit decît că Farren se aprinsese şi plecase de acasă şi că nu trebuie, sub nici un motiv, să spună cuiva ceva despre asta, sau despre sosirea mea acasă atît de tîrziu, şi într-un asemenea hal. După ce m-am făcut suficient de prezentabil, am îmbucat ceva. Între timp, mi se făcuse foame.

– Era de aşteptat. V-aţi deplasat într-adevăr la Kirkcudbright după aceea?

– Nu.

– De ce nu?

Persistentele „de ce"-uri şi „de ce nu"-uri ale Şefului Poliţiei erau atît iritante, cît şi neliniştitoare. Strachan îşi schimbă, stîngaci, poziţia pe scaun.

– Mă răzgîndisem.

– De ce?

– Intenționam să merg, bineînțeles. Pentru o clipă, Strachan dădu impresia că pierduse șirul, apoi se lansă pe o pistă nouă: luăm masa principală la amiază, din cauza fetiței mele. Am mîncat friptură de oaie. N-a fost gata decît după ora două. Așadar, mai tîrziu decît ora obișnuită a prînzului, firește, dar întîrziaseră cu masa, la gîndul că s-ar putea să mă întorc. Mi-era poftă de oaie, și nu doream să apar într-o postură neobișnuită în fața servitoarei. Așa că am mîncat în tihnă, isprăvind abia pe la ora trei. Pînă să fiu gata de plecare, avea să se facă trei și un sfert. Am ieșit să deschid porțile, ca să trec cu mașina. Atunci l-am zărit pe Tom Clark, venind de la terenul de golf. Chiar în dreptul porții mele s-a întîlnit cu polițistul de la Gatehouse. Pe mine nu m-a văzut, din cauza gardului viu.

Șeful Poliției nu comentă. Strachan înghiți în sec și continuă:

– Polițistul întrebă: „Domnul primar e sus la terenul de golf?" Clark răspunse: „*Ay*, îi acolo". Polițistul urmă: „E nevoie de el. L-am găsit pe domnul Campbell mort la Newton-Stewart". După care s-au îndepărtat și n-am mai auzit nimic. M-am retras iar în casă, să mă gîndesc la ce auzisem.

– Și la ce concluzie ați ajuns?

– N-am reușit să mă hotărăsc cum să interpretez faptele. Nu vedeam de ce m-ar afecta. Dar n-am socotit c-ar fi momentul potrivit pentru o vizită la Farreni. Ar fi putut da naștere la speculații. Oricum, îmi trebuia timp de gîndire.

– Atunci ați aflat pentru prima oară de Campbell?

– Bineînțeles. Doar abia începuse să circule vestea.

– Și v-a surprins?

– Evident.

– Dar n-ați dat fuga, cum ar fi procedat oricare altul, să cereți amănunte?

– Nu.

– De ce?

– Ce dracu' urmăriți cu „de ce"-urile astea? N-am făcut-o și gata!

– Înțeleg. Cînd v-a vizitat Lordul Peter Wimsey, ceva mai tîrziu seara, tot nu fuseserăți la Kirkcudbright?

– Nu.

– El i-a dat soției dumneavoastră vestea morții lui Campbell? Sau o aflase mai înainte?

– Nu. Necunoscînd împrejurările, am considerat că-i mai prudent să n-o pun la curent.

– L-ați informat pe Lordul Peter că sînteți la curent?

– Nu.

– De ce nu?

– M-am gîndit că soției mele i se va părea ciudat că nu-i spusesem și ei.

– S-a discutat despre ochiul dumneavoastră învinețit?

– Da. Am oferit o.. ă... ă... ă... explicație fictivă.

– De ce?

– Nu vedeam în ce măsură îl privea pe Wimsey.

– Și ce-a crezut soția dumneavoastră despre respectiva explicație?

– Nu văd în ce măsură vă privește.

– Erați încredințat, în acel moment, că Farren comisese o crimă?

– În acel moment nu se punea problema unui asasinat.

– Exact, domnule Strachan. Iată de ce purtarea dumneavoastră pare atît de stranie. Seara tîrziu, v-ați dus în vizită la doamna Farren?

– Da.

– Și ce i-ați spus?

– I-am relatat evenimentele nopții precedente.

– Atîta tot? Nu i-ați spus, de pildă, că vă așteptați ca Farren să fie acuzat de crimă, că ea trebuia să-și aleagă cu grijă cuvintele cînd avea să discute cu poliția?

Ochii lui Strachan se îngustară.

– Nu este asta una din întrebările pe care dumneavoastră nu trebuie să le puneți, și la care eu nu trebuie să răspund?

– Cum doriți dumneavoastră, domnule Strachan. Șeful Poliției se ridică. Se pare că sînteți în temă cu legislația. De exemplu, știți că un complice *post facto* la crimă poate primi o condamnare egală cu a factorului principal?

– Sigur că știu, Sir Maxwell. Mai știu și că dumneavoastră nu aveți dreptul să proferați amenințări, directe sau implicite, cînd interogați un martor. Ce altceva mai pot face pentru dumneavoastră?

– Nimic, vă mulțumesc, răspunse politicos Șeful Poliției.

....

Într-adevăr, își spuse, în timp ce se înapoia cu mașina la Kirkcudbright, Strachan a făcut suficient de mult. Dacă era adevărată povestea cu biletul lăsat pe masa lui Campbell – iar el unul înclina să creadă că era – Strachan spulberase elaborata teorie construită, bucățică cu bucățică, de poliție. Căci iată ce semnificație avea: fie că Campbell mai fusese viu după vizita lui Strachan, în care caz pe șoseaua Gatehouse-Kirkcudbright nu se comisese nici o crimă, fie că o altă persoană, deocamdată necunoscută, pătrunsese în casa lui după miezul nopții – persoană care trebuia să fie neapărat ucigașul.

Mai exista, firește, posibilitatea că nu existase nici un bilet, că Strachan îl găsise pe Campbell acasă și-l omorîse. Aceasta se potrivea cu depoziția lui Ferguson. Dar atunci din ce alt motiv să inventeze toată povestea cu biletul, decît de a arunca bănuiala asupra lui Farren? Ceea ce era absurd, de vreme ce unica explicație rațională a comportării lui Strachan era fie dorința de a-l proteja pe Farren, fie cîrdășia cu acesta din urmă.

O altă persoană... altcineva... Cine-ar fi putut fi? Deocamdată, depoziția lui Ferguson primise o confirmare amplă. Prima venire a mașinii, cu cadavrul, a doua venire a lui Strachan... Dacă mai venise și o a treia persoană, ce păcat că Ferguson nu o auzise sosind! Ferguson...

Ferguson.

Da, da, cum stăteau lucrurile cu Ferguson?

Dintre toți, lui i-ar fi fost cel mai ușor să intre, nevăzut, în căsuța lui Campbell. N-ar fi trebuit decît să parcurgă o scurtă distanță și să descuie ușa cu cheia pe care-l văzuse pe vecin ascunzînd-o de sute de ori.

Dar varianta aceasta nu era mai puțin absurdă. Nu numai că Ferguson poseda un alibi – Șeful Poliției nu punea prea mare preț pe alibiuri – dar teoria nu oferea răspuns la o foarte importantă întrebare. *Unde se afla Campbell cînd venise Strachan la el acasă?* Iar dacă Strachan îl găsise, totuși, acasă, de ce nu recunoscuse?

Să presupunem că *Strachan îl găsise* pe Campbell mort – omorît ceva mai devreme de Ferguson. Atunci, ce? Erau Strachan și Ferguson complici?

Aha, iată, în sfîrșit, o idee meritorie. Toate dificultățile proveneau din convingerea că autorul crimei nu putea fi decît un singur artist. Dar era perfect plauzibil ca Ferguson să fi comis crima și apoi să-și fi confecționat un alibi, plecînd la Glasgow, în vreme ce Strachan rămăsese acasă, ca să însceneze falsul accident și să picteze tabloul.

Povestea cu încăierarea cu Farren și căderea în puțul minei era cusută cu ață albă. Strachan se aflase tot timpul la Newton-Stewart. Se putea, probabil, dovedi că se întorsese pe drumul lateral dintre Creetown și Anwoth Kirk, întoarcere care s-ar încadra destul de bine în limita de timp necesară pentru a transporta cadavrul la Minnoch, a picta peisajul și a șterge putina.

Numai că... de ce să-l amestece pe Farren? Nu era Strachan capabil să scornească pentru absența sa de o noapte o altă explicație plauzibilă, decît cea în care-și implica prietenul? Și care, singură, stîrnea suspiciunea? Presupunea un grad de mișelie flegmatică la care nu te așteptai, de fapt, din partea lui Strachan.

Dar ce isteț băiatul! Văzuse încotro bat întrebările chiar înainte de a-i fi fost puse. Un diavol viclean, prudent, cu mintea brici. Un om capabil să conceapă, din timp, un plan complicat, ca acesta.

Îndeajuns de şiret ca să-i treacă prin cap să-şi ducă pălăria sus la Falbae şi s-o abandoneze acolo, pe buza puţului de mină. În acest punct, însă, se cam prea grăbise să-şi manifeste mulţumirea de sine.

De mult nu se mai simţise Şeful Poliţiei atît de satisfăcut. Se destinse în aşa măsură, încît porni în căutarea lui Wimsey, ca să-i împărtăşească gîndurile sale. Numai că Wimsey nu era acasă.

CAPITOLUL XXII

RELATAREA LUI GRAHAM

– Ţi-aş fi recunoscător, Wimsey, spuse enervat Waters, dacă ţi-ai găsi o ocupaţie. De ce nu mergi la pescuit sau nu tragi o raită cu maşina? Nu pot picta dacă mi te uiţi mereu peste umăr. Mă scoate din ritm.

– Te rog să mă scuzi, răspunse Wimsey. Mă fascinează. Cred că printre cele mai mari plăceri ale vieţii se numără aceea de a trîndăvi, privind cum un confrate munceşte pe brînci. Ca dovadă, tipii care scormonesc toată Londra cu ciocanele pneumatice sînt extrem de populari. Fiii de duci, fiii de bucătari, fiii a o mie de regi, tot soiul de oameni cască gura la ei ore în şir, cu riscul de a se trezi cu timpanele sparte – de ce? Din simpla plăcere de a sta cu braţele încrucişate, în timp ce semenii lor trudesc.

– Foarte posibil, consimţi Waters. Numai că tărăboiul îi împiedică să audă comentariile muncitorilor la adresa comportării lor. Cum ţi-ar conveni ca eu să mă aţin prin preajma dumitale, amuzîndu-mă cu modul în care detectezi?

– E cu totul altceva, răspunse Wimsey. Activitatea detectivului se bazează pe discreţie. Nu e cazul să devină

un spectacol. Dar, dacă-ți face plăcere, n-ai decît să mă privești.

– Foarte bine! Dă fuga și detectează ceva, iar eu voi veni să te privesc de cum voi isprăvi de pictat panoul.

– Nu-i cazul să te deranjezi. Mă poți urmări chiar acum. Gratis.

– Oh! Așadar, chiar și acum faci muncă de detecție?

– E de la sine înțeles. Dacă mi-ai deschide calota craniană, ai vedea cum se învîrtesc rotițele.

– Pricep. Sper că nu pe mine mă detectezi.

– Toată lumea speră asta.

Waters îi aruncă o privire iute și neliniștită, punînd paleta deoparte.

– Ascultă, Wimsey, doar nu-i vreo aluzie? Ți-am raportat amănunțit ce am făcut, și presupun că mi-ai dat crezare. Pe polițiști îi pot scuza dacă nu văd decît ceea ce le sare în ochi, dar eram gata să bag mîna-n foc că cel puțin dumneata ești înzestrat cu bun-simț. Dacă l-aș fi omorît pe Campbell, te asigur că mi-aș fi dat toată osteneala să-mi confecționez un alibi ceva mai plauzibil.

– Asta depinde de nivelul de inteligență, răspunse rece Wimsey. Ți-aduci aminte ce spune Poe în *Scrisoarea dispărută?* Un criminal cretin nu-și bate deloc capul cu alibiul. Unul cu un grad mai deștept zice: „Dacă vreau să fiu ferit de bănuială, îmi trebuie un alibi solid". Cu toate acestea, un criminal inteligent ar putea raționa în felul următor: „Toată lumea se așteaptă ca asasinul să aibă un alibi imaculat; prin urmare, cu cît e mai bun alibiul meu, cu atît mai mult mă vor bănui. Tot eu am să fiu mai șmecher: am să ofer un alibi care-i evident imperfect. Atunci vor spune că, dac-aș fi vinovat, mi-aș fi fabricat un alibi mai trainic." Eu, dac-aș fi criminal, aș proceda aidoma.

– Atunci, mai mult ca sigur că ai sfîrși în ștreang.

– Posibil, întrucît s-ar putea ca polițiștii să fie atît de dobitoci, încît să nu depășească prima etapă a raționamentului. Păcat de ce s-a întîmplat cu bicicleta dumitale.

Waters își reluă paleta.

– N-am chef să discut chestiunea asta idioată!

– Nici eu. Pictează mai departe. Ce multe pensule ai! Le folosești pe toate?

– Ba nu, răspunse sarcastic Waters. Le țin aici numai de frumusețe.

– Întotdeauna-ți ții lucrurile în traista asta? E ca un *nécessaire* de damă, un adevărat talmeș-balmeș.

– Mie nu-mi e greu să găsesc ceea ce-mi trebuie.

– Și Campbell folosea o traistă.

– Atunci, ăsta-i numitorul nostru comun, nu?

Enervat, Waters smulse traista din mîinile lui Wimsey, extrase din ea un tub de lac roz, stoarse puțină vopsea pe paletă, înșurubă la loc capacul și aruncă tubul înapoi în sac.

– Folosești lac roz? întrebă, pătrunzător, Wimsey. Unii îl consideră o culoare neplăcută.

– Uneori prinde bine, dacă știi cum să-l folosești.

– Nu se spune că-i cam perisabil?

– Ba da... nu-l folosesc des. Dar ce, urmezi un curs de inițiere în pictură?

– Cam așa ceva. Studiul metodelor și așa mai departe. Foarte interesant. Regret că nu l-am văzut niciodată pe Campbell la lucru. El...

– Pentru Dumnezeu, nu mă mai pisa atîta cu Campbell.

– Nu? Dar ții foarte bine minte ce spuneai, că, dacă vrei, îl poți imita pe Campbell la perfecție. Ai făcut această afirmație chiar înainte să i se dea în cap, îți amintești?

– Ba nu-mi amintesc absolut nimic.

– Ei da, erai puțin cherchelit, nu cred că vorbeai serios. În *Sunday Chronicle* de săptămîna asta se scriu câteva rânduri despre el. Am publicația undeva. Așa, zice că e „o mare pierdere pentru lumea artelor". Vorbește despre „stilul său inimitabil". Da, presupun că era de datoria lor să spună ceva... „Tehnică extrem de personală", iată o sintagmă izbutită. „Remarcabila sa forță vizionară și

simțul unic al culorii l-au plasat de la început în plutonul fruntaș". Observ că, în general, cei ce mor pe neașteptate au tendința de a se număra printre fruntași.

Waters fornăi.

– Îl cunosc eu pe tipul care scrie pentru *Sunday Chronicle.* Unul din banda lui Hambledon. Cu singura deosebire că Hambledon e un pictor autentic. Campbell a împrumutat manierismele cele mai proaste ale lui Hambledon și și-a alcătuit din ele un stil. Îți spun că...

Ușa atelierului sări în lături și Jock Graham, cu răsuflarea tăiată, se rostogoli înăuntru.

– Hei, i-aici Wimsey? Scuză-mă, Waters, dar trebuie să discut ceva cu el. Nu, nu, nu-i nevoie, nu vreau să-l scot din atelierul dumitale. Wimsey, bătrîne, am dat de dracul cel mai negru. Îngrozitor. Ați aflat? Pe mine abia acum m-au lăsat țuț...

– Ușor, ușor – zise Wimsey – ai aflat ceea ce nu trebuia să afli. Îmbracă-ți cămașa de noapte și nu păli așa. Îți spun încă o dată: Campbell e mort și din mormînt afară nu mai iese.

– Aș vrea să iasă.

– Să-l învii pe Duncan cu ciocănitul tău în poartă? Aș vrea să reușești[1].

– O, Wimsey, nu mai tot îndruga prostii. Ceea ce faci e odios.

– Oroare, grozăvie, grozăvie, continuă Wimsey, împleticindu-se în chip realist, pînă într-un colț, ce nici de limbă, nici de suflet nu poate fi cuprinsă. De unde-ai dobîndit pielea de găină?

– De găină e corect spus, zise Graham. Exact așa arăt eu acum.

– Găinile există pentru a fi jumulite, îl anunță Wimsey, privindu-l șiret. Iar dumneata, la fel.

– A fost doar o nimereală norocoasă, sau vorbeai serios?

[1] Referiri la *Macbeth*.

– Despre ce e vorba? se interesă, enervat, Waters.

– N-am de ce să nu-ți spun, zise Graham. Dacă nu facem ceva, vestea se va răspîndi în tot ținutul, cît ai clipi din ochi. Sfinte Dumnezeule!

Își șterse transpirația de pe frunte și se lăsă, greu, pe cel mai apropiat scaun.

– Măi, măi, făcu Wimsey.

– Ascultați. Sînteți la curent cu toată agitația în legătură cu Campbell. Polițistul ăla, Duncan...

– Vă spuneam eu că Duncan are, pe undeva, un amestec![1]

– Taci din gură! Idiotul s-a prezentat să mă ia la întrebări: că unde mă aflam în marțea respectivă și așa mai departe. Dar eu n-am luat nici o clipă treaba în serios. I-am spus să-și vadă de drum și de joacă. Doar că s-a scris ceva în ziare...

– Știu, știu, îl întrerupse Wimsey. Putem considera capitolul ăsta gata citit.

– În regulă. Așa... o cunoașteți pe muierea aia de la Newton-Stewart, femeia Smith-Lemesurier?

– Am avut onoarea.

– Sfinte Sisoie! Și eu! Azi-dimineață a pus laba pe mine...

– Jock! Jock!

– La început nu mă dumiream încotro bate. Îmi vorbea numai în aluzii, zîmbea și-mi făcea ochi dulci, zicînd că, orice-aș fi făcut, prietenia ei va rămîne nezdruncinată și mi-a vorbit despre onoare și sacrificiu și Dumnezeu și mai știu eu ce, pînă cînd m-am văzut silit s-o zgîlțîi, ca să-i smulg secretul. Știți ce făcuse?

– Știu, știu, strigă vesel Wimsey. Se cunoaște totul. Reputația unei doamne a fost sacrificată pe altarul iubirii afectuoase. Dar, dragă bătrîne, noi nu-ți reproșăm nimic. Știm foarte bine că, decît să compromiți un suflet nobil de femeie, ai prefera să urci treptele eșafodului, cu buzele

[1] O nouă aluzie livrescă la regele Duncan, victima lui Macbeth.

pecetluite într-o cavalerească tăcere. Nu-mi dau seama al cui suflet e mai nobil – al femeii care, necruțîndu-se pe sine... parc-am început să mă exprim în versuri albe...

– Dar, dragă Wimsey, să nu-mi spui că ai crezut, fie şi numai o secundă, că în toate astea ar fi măcar un sîmbure de adevăr!

– Ca să fiu sincer, n-am crezut. Te ştiam capabil de multe lucruri nesăbuite, dar eram încredințat că-ți vei da seama ce fel de om e doamna Smith-Lemesurier.

– Sper. Dar ce sfîntul să fac?

– E încurcată, zise Wimsey. E încurcată. Dacă nu accepți să declari deschis unde ți-ai petrecut noaptea respectivă, nu ai altă ieşire decît să primeşti sacrificiul cucoanei şi pe dînsa o dată cu el. Iar teama mea cea mare este că distinsa doamnă vînează un soț. Dar căsătoria ne vine tuturor de hac, mai devreme sau mai tîrziu, şi noi izbutim să supraviețuim.

– Asta-i şantaj, gemu Graham. Ce-am făcut eu, de fapt, ca să pățesc una ca asta? Vă spun că, în afara unui compliment, două, aruncate în trecere, eu niciodată... Naiba s-o ia!

– Nici măcar n-ai ținut-o de mînuță?

– Ba, poate că i-am strîns mînuța. Ceea ce vreau să spun, dracu' s-o ia, este că trebuie să ne purtăm frumos.

– Sau poate un pupic, acolo... Cu cele mai bune intenții?

– Nu, nu, Wimsey. Atît de departe n-am mers. Oi fi eu un băiat rău, dar instinctul de conservare îmi funcționează. Nu, zău că nu.

– Bine, n-are importanță, îl linişti Wimsey. Iubirea va veni, sper, după cununie. Atunci cînd o vei privi pe deasupra cafetierei şi-ți vei spune în sinea ta: „Datorez viața şi libertatea iubirii neprihănite a acestei nobile femei", vei avea remuşcări în adîncul inimii pentru răceala de acum.

– La dracu' cu viața şi libertatea! Nu mai face pe prostul! Încearcă să-ți imaginezi ce îngrozitor a fost. Am fost silit să recurg la brutalitate ca să scap!

– Doar n-ai respins-o pe sărmana femeie?

– Ba da! I-am spus să nu se mai poarte ca o idioată, iar ea a izbucnit în plîns. Îngrozitor! Ce-or fi crezînd oamenii ce erau de față...

– Ce oameni, de unde?

– De la hotel. A intrat acolo să mă caute, iar eu am lăsat-o hohotind pe canapeaua din salon. Dumnezeu ştie ce minciuni o fi turnînd. Ar fi trebuit s-o conduc afară, dar – Dumnezeule mare, Wimsey – mi se făcuse frică de ea. Am şters putina, ca să scap cu viață. Cei ce se dau în spectacol în locuri publice ar trebui închişi. Bătrînul *padre* care stă la hotel şi-a făcut apariția chiar în momentul culminant, cînd lacrimile îi țîşneau ca nişte fîntîni arteziene. Va trebui să mă mut!

– Am impresia că nu ți-ai jucat cărțile prea bine.

– Va trebui, vezi bine, să lămuresc lucrurile cu poliția. Dar la ce bun? Nimeni nu va mai fi dispus să creadă că între noi nu s-a petrecut, totuşi, ceva.

– Cît adevăr grăieşti! La poliție, ce intenționezi să declari?

– O, va fi necesar să le spun unde am fost. Partea asta e *O.K.* Dar nu înțelegi că simplul fapt că femeia a apărut cu basmul acela va fi interpretat drept un indiciu clar că am avut de-a face cu ea? Bătrîne, sînt legat fedeleş şi neputincios în fața ei. N-avem loc amîndoi în Scoția. Va trebui să mă exilez în Italia, sau în altă parte. Pe măsură ce voi dovedi că povestea ei nu-i decît o născocire, pe atît va fi mai limpede că ea n-ar fi putut izvodi o minciună de un asemenea calibru, dacă între noi doi n-ar fi existat relațiile cele mai afurisit de afectuoase.

– Nu-i aşa că viața e grea? întrebă Wimsey. Toate astea ne arată ce mare grijă trebuie să avem să spunem poliției adevărul încă de la prima ocazie. Dac-ai fi fost sincer cu tînărul polițist zelos, ai fi putut evita tot buclucul de acum.

– Ştiu, dar n-am vrut să vîr pe nimeni în necaz. Ştii, Wimsey, adevărul este că braconam, împreună cu Jimmy

Fleeming, sus la Bargrennan. Crezusem că o să ne distrăm grozav. Am dat cu plasa în lacul de sub cascadă.

– Nu mai spune! Apa de acolo e proprietatea Contelui de Galloway.

– Da. Ne-am petrecut acolo toată noaptea de luni. Ne-am amuzat straşnic, numai că am băgat în mine mai mult whisky decît ar fi trebuit. Dar asta-i doar o paranteză. Acolo sus, există un fel de colibă mititică. Aparţine unuia din oamenii de pe moşie. Ne-am instalat în ea. Marţi, nu m-am simţit prea bine, aşa că am stat în colibă, iar marţi seara am mai pescuit o dată, fiindcă luni mai mult ne distrasem decît prinsesem peşte. Marţi, prada a fost destul de bună. Printre tipii aceia se află oameni foarte faini. Mă simt mult mai bine cu banda aceea decît cu ceea ce se numeşte propria mea clasă socială. Jimmy Fleeming e posesorul unei uimitoare colecţii de poveşti vînătoreşti. Şi ce digresiuni se fac despre viaţa cetăţenilor responsabili! Pe lîngă asta, cei de teapa lor ştiu mult mai multe decît oamenii cu carte obişnuiţi. Ceea ce nu cunosc ei despre peşti, păsări şi animale[1], nu merită cunoscut. Îmi sînt, cu toţii, prieteni ai dracului de buni. Mi se face greaţă cînd mă gîndesc că trebuie să-i dau pe mîna poliţiei.

– Graham, eşti un dobitoc. De ce naiba n-ai venit de la început la mine cu toată istoria asta?

– Tu ai fi fost obligat să informezi poliţia.

– Fireşte, dar se putea aranja ceva. Prietenii tăi sînt gata acum să depună mărturie?

– Eu nu le-am suflat o vorbă. Cum aş fi putut? Fir-ar să fie, doar nu-s atît de nemernic încît să mă duc să-i rog! Nu mă-ndoiesc că m-ar susţine, dar nu pot să le-o cer. Nu se face.

– Cel mai bun lucru, îl sfătui Wimsey, este să mergi aţă la Sir Maxwell Jamieson şi să-ţi descarci sufletul. E foarte de treabă şi pariez că va avea grijă ca amicii dumitale să nu sufere. Apropo, eşti sigur că pot depune în favoarea dumitale şi pentru ziua de marţi, ca pentru noaptea de luni?

– Da. Jimmy şi un alt tip s-au învîrtit pe acolo aproape toată dimineaţa de marţi, cu intermitenţe. Dar asta nu contează defel. Chestia pe care-o vreau lămurită e cu noaptea aia de luni.

– Ştiu. Dar pe cei de la poliţie îi va interesa dimineaţa de marţi.

– Dumnezeule mare, Wimsey, doar nu vrei să spui că aiurelile astea despre Campbell sînt adevărate?

– Aşa zic şi eu, interveni, sumbru, Waters. Se pare, Graham, că fierbem în aceeaşi oală. Despre mine se crede că am contrafăcut un alibi, mi-am mituit prietenii şi, în general, mi-am făcut de cap. După cum văd, Wimsey, Graham este un ucigaş la fel de dibaci ca şi mine. Nu mă îndoiesc, însă, că dumneata eşti super-detectivul care citeşte în noi ca într-o carte deschisă. Nu putem fi vinovaţi amîndoi.

– De ce nu? protestă Wimsey. De unde ştiu eu că nu sînteţi complici? Fireşte, aşa ceva v-ar face mult mai puţin inteligenţi, întrucît criminalii de geniu lucrează singuri, dar nu te poţi aştepta să fie totul perfect.

– Dar, pe bune, Wimsey, ce evidenţă referitoare la crimă există, dacă există vreuna? Toată lumea face fel de fel de aluzii misterioase, dar nu reuşeşti să capacitezi pe nimeni să-ţi spună *de ce* e vorba de o crimă, sau *cînd* se crede că s-a produs, sau *cu ce* a fost înfăptuită, sau *de ce,* sau orice altceva – cu excepţia faptului că, potrivit ziarelor, făptaşul e un artist. Care-i poanta? A lăsat criminalul amprente întipărite pe vopsea, sau ce?

– N-am voie să-ţi spun, răspunse Wimsey. Dar o idee tot pot să-ţi dau: totul depinde de iuţeala cu care ar fi putut Campbell să picteze peisajul acela. Dacă mi-ar fi reuşit partida de desenat, cum o concepusem...

– Aşa e, *by Jove!* exclamă Graham. N-am mai ajuns s-o punem în aplicare.

[1] Expresia folosită de autoare *„Fish, flesh and fowl"* (Yeats) are în engleză conotaţia de „univers carnal", opus celui spiritual.

– Auziți, haideți s-o facem chiar acum, propuse Wimsey. Amîndoi pretindeți că vă pricepeți să imitați maniera lui Campbell. Puneți-vă imediat pe pictat, iar eu vă cronometrez. O secundă! Dau fuga pînă la secția de poliție, să împrumut crochiul, ca să-l copiați. Nu va ieși același lucru, dar ne vom face o idee.

....

Inspectorul Macpherson eliberă pînza fără fasoane, dar și fără entuziasm. Într-atît părea de deprimat, că Wimsey mai zăbovi ca să-l întrebe ce i se întîmplase.

– Destule, răspunse Macpherson. O fost găsit un cetățean ce o văzut motoru' lu' Campbell suind pe Minnoch luni dimineața, și prafu' s-o ales de toate tabelurile orare.

– Nu se poate! exclamă Wimsey.

– *Ay*. Îi unu' din oamenii ăia de lucră la repararea drumului de Newton-Stewart și o văzut motoru' cu Campbell în el – adică persoana îmbrăcată ca să semene cu Campbell – trecînd de ieșirea spre New Galloway, pe drumu' de la Creetown la Newton-Stewart, la zece fără douăș'cinci. Nu-l cunoaște pe Campbell, da o descris motoru', clopu' și mantaua și o observat totu' foarte bine, fiindcă merea iute și numa' ce nu l-o călcat cum venea cu bicicleta, să aducă un mesaj pentru șefu' de tură.

– Zece fără douăș'cinci, repetă, gînditor, Wimsey. Cam tîrziu.

– *Ay*. După calculele noastre, ar fi pornit de la Gatehouse la jumate la opt.

– O, asta nu mă încurcă, spuse Wimsey. Trebuie că a întins-o înainte de sosirea doamnei Green și că a parcat undeva cadavrul, deși nicicum nu pricep de ce și-a asumat un risc atît de mare. Ceea ce mă pune pe gînduri e ce s-a întîmplat ulterior. Oricum o iei, nu putea ajunge la Minnoch cu mult înainte de zece. Potrivit calculelor noastre, ca să prindă trenul de Girvan, ar fi trebuit să plece din

nou la 11,10. Deci ar fi trebuit să picteze tabloul la marea iuțeală.

– Aveți dreptate. Da' mai e ceva. Am găsit un cetățean ce l-a depășit pe biciclistu' ăla pe drumul de Girvan și-i pur și simplu imposibil să fi prins trenu'.

– Nu fi ridicol, protestă Wimsey, trebuie să-l fi prins, fiindcă știu că l-a prins.

– Așa-i, numa' că trebuie să fi fost cu totul altă persoană.

– Păi, atunci, zise Wimsey, dacă a fost o altă persoană, n-a fost cîtuși de puțin omul nostru. Fii logic.

Inspectorul clătină din cap tocmai în momentul cînd un polițist ciocăni în ușă și, vîrîndu-și capul înăuntru, anunță că Sergentul Dalziel și domnul Clarence Gordon veniseră să stea de vorbă cu Inspectorul.

– Chiar dumnealui, îi amu', anunță Macpherson. Îi mai bine să rămîneți, să vedeți ce are de spus.

Domnul Clarence Gordon era un gentleman mic și îndesat, cu bărbia ieșită puternic în afară, care, dînd cu ochii de Wimsey, se grăbi să-și scoată pălăria.

– Acoperiți-vă, acoperiți-vă, zise lordul, amabil. Îmi închipui că nu-i exclus să vi se ceară să dați o declarație.

Domnul Gordon întinse, depreciativ, brațele.

– Șînt șigur – zise el, binevoitor – că șînt foarte bucuroș șă ajut poliția în orice fel și șă jur dacă e neceșar. Dar vă rog, domnilor, șă țineți șeama de întreruperea afacerilor mele. Vin de la Glasgow, ceea ce mi-a aduș deștulă neplăcere...

– Bineînțeles, bineînțeles, dom'le Gordon, i-o tăie Inspectorul. Îi tare frumos din partea dumneavoastră.

Domnul Gordon se așeză și, rășchirîndu-și pe genunchi degetele groase ale mîinii stîngi, de așa manieră încît să expună cît mai vizibil un splendid inel cu rubin, ridică mîna dreaptă, ca pentru a da mai multă greutate spuselor sale, și începu:

– Mă numeșc Clarenș Gordon. Șînt comiș-voiajor al firmei Math & Gordon, din Glașgow – îmbrăcăminte și

deşuuri de damă. Poftiţi cartea de vizită. În diştrictul ăşta călătoreşc tot a doua luni, rămîn peşte noapte la Newton-Ştewart, iar marţi după-amiază mă întorc, pe drumul de Bargrennan, la Girvan şi Ayr, unde am mulţi clienţi de nădejde. Marţi şăptămîna am pornit de la Newton-Ştewart cu limuzina, după un prînz luat, ca de obicei, devreme. Am trecut prin Barrhill imediat după douăşpe jumate. Îmi aminteşc că am văzut cum pleacă trenul din ştaţie chiar înainte de a ajunge eu acolo. De-aia cunoşc ora. Ieşişem din şat, cînd am văzut un biciclist în coştum gri, pedalînd de mama focului chiar pe mijlocul drumului, chiar în faţa mea. Mi-am ziş: „Uite unul care-i dă zor chiar pe mijloc, ia şă-l claxonez tare". El făcea şlalom de pe o parte a şoşelei pe cealaltă, mă înţelegeţi, cu capul în pămînt. Mi-am mai şpuş o dată: „Dacă n-are grijă, are să aibă un accident". Am claxonat foarte tare şi el m-a auzit şi a traş şpre marginea şoşelei, l-am depăşit şi am văzut că-i alb ca varul la faţă. Asta-i tot. Nu l-am mai văzut, şi a fost şingurul biciclist întîlnit de mine pe drum pînă am ajuns la Girvan.

– Douăşpe jumate, rosti, gînditor, Wimsey. Nu... mai tîrziu... Trenul respectiv pleacă din Barrhill la 12,35. Ai dreptate, domnule Inspector – nu poate fi omul nostru. Sînt douăsprezece mile bune de la Barrhill la Girvan, iar tipul în costum gri – adică omul căutat de noi – era acolo la 1,7. Nu văd cum ar fi putut-o face. Nici chiar un ciclist experimentat n-ar putea realiza o medie orară de peste 24 de mile pe o distanţă de douăsprezece mile pe un asemenea drum – în orice caz, nu cu bicicleta de la hotelul „Anwoth". Pentru aşa ceva, ar trebui un sportiv în formă, pe o bicicletă de curse. Sînteţi absolut sigur, domnule Gordon, că n-aţi depăşit şi un alt biciclist pe drum, după aceea?

– Nu unul şolitar, răspunse, serios, domnul Gordon, ridicîndu-şi toate degetele, în semn de protest, şi fierăstruind aerul cu ele, nici măcar un şingur şufleţel pe bicicletă. Aş fi obşervat, fiindcă şofez cu multă atenţie şi nu-mi plac cicliştii. Nu, n-am văzut pe nimenea. Nici omului aceluia nu i-am acordat prea multă importanţă la vremea reşpectivă, fireşte. Dar joi, nevaştă-mea zice: „Clarenş, la radio ş-a tranşmiş un apel la cei ce-au călătorit pe drumul de Bargrennan, să anunţe dacă au observat un biciclişt marţea trecută. L-ai auzit?" Zic: „Nu, toată şăptămîna şînt pe drumuri, n-am timp şă aşcult radioul". Bun, nevaşta-mi şpune despre ce-i vorba, iar eu zic: „Bine, cînd voi avea timp, voi merge la poliţie să declar ce-am văzut. Aşa că iată-mă-ş. Deranjul e mare şi mi-am lăşat afacerile baltă, dar e datoria mea de cetăţean. Le-am şpuş la firmă – şeful e fratele meu – iar el a ziş: „Clarenş, trebuie să mergi la poliţie. N-ai încotro". Aşa că m-am prezentat, iată-mă-ş, şi aşta-i tot ce ştiu.

– Mulţam fain, dom'le Gordon; ne-aţi furnizat informaţii interesante şi vă sîntem recunoscători. Acuma, numa' încă o problemă. Ne-aţi putea spune, domnule dragă, dacă omul văzut de dumneavoastră îi unu' din ăştia?

Inspectorul răsfiră pe birou şase fotografii şi domnul Clarence Gordon se aplecă deasupra lor, plin de îndoială.

– Ştiţi, abia dacă l-am văzut, explică el, şi purta ochelari, şi în nici o fotografie nu-i nimeni cu ochelari. Dar nu cred să fi fost ăşta. (Puse deoparte fotografia lui Strachan.) Tipul din poză are o înfăţişare milităroaşă şi preşupun că-i înalt şi maşiv. Cel văzut de mine nu era un om mare. Şi nici barbă n-avea. Acuma, ăşta: (Domnul Gordon examină atent fotografia lui Graham.) Ăşta are ochi memorabili, dar cu ochelari ar putea trece drept oricine. Vedeţi? Ochelarii ar fi pentru dînşul un traveşti perfect. Ar mai putea fi şi ăştălalt, numai că poartă muştaţă; nu-mi amintesc dacă omul văzut de mine avea muştaţă. Dacă avea, nu era ştufoasă. Ş-ar putea şă fie ăşta, dar şi ăşta şau ăşta. Nu, nu-mi dau şeama.

– Nu-i nimica, dom'le Gordon, ne-aţi ajutat mult şi vă sîntem recunoscători.

– Acuma pot pleca? Trebuie să mă gîndeşc la afaceri.

Inspectorul îl conduse şi se întoarse spre Wimsey.

– Încă o pistă falsă, domnule Inspector?

– Mişună pistele false pretutindeni, se plînse inspectorul Macpherson. Da' pentru mine-i curată minune că bicicleta a ajuns singură la Euston şi n-are legătură cu crima. Îi irațional. De unde-o ieşit omu' de la Girvan? Care avea costum gri, ochelari şi toate alea. Dar... mă-ntreb, nu-i totuşi posibil să parcurgi douăşpe mile-n treizeci de minute? Dac-ar fi printre suspecți un om cu pregătire de atlet...

– Încearcă *Who's Who*, sugeră Wimsey, poate că aruncă lumină asupra trecutului lor hidos. Acum trebuie s-o iau din loc. Sînt doi artişti care smucesc de lesă. Dați semnalul măcelului şi dezlegați cîinii războiului! Ciudat, cît de natural îmi vin pe limbă versurile albe! E, presupun, o dovadă că mintea mea-i tabula rasa!

....

Constată la întoarcere că Waters îi împrumutase lui Graham o pînză, o paletă, un cuțitaş şi pensule, iar acum se ciorovăiau vesel cu el despre avantajele reciproce a două tipuri diferite de şevalete pentru desenat.

Wimsey propti schița lui Campbell sub nasul lor, pe masă.

– Aha, deci ăsta-i subiectul, ce? exclamă Graham. Foarte caracteristic. Aproape ultra-caracteristic, nu crezi, Waters?

– Tocmai la ce te poți aştepta de la Campbell-ii lumii acesteia, răspunse Waters. Schema degenerează, devenind manierism, iar ei ajung să picteze caricaturi ale propriului lor stil. Ceea ce, la urma urmei, i se poate întîmpla oricui. De pildă, chiar şi lui Corot. Odată m-am dus la o expoziție Corot şi pe onoarea mea dacă, văzînd vreo sută şi ceva de opere semnate Corot îngrămădite laolaltă, n-am început să am îndoieli. Şi vorbim de un *maestru.*

Graham luă pînza şi o duse mai la lumină. Se încruntă şi frecă suprafața picturii, gînditor, cu degetul mare.

– Ciudat, remarcă el, maniera nu e chiar... Wimsey, cîți oameni au văzut tabloul?

– Deocamdată, numai eu şi poliția. Şi Procuratorul Fiscal, fireşte.

– A... hm! ştii, aş zice că... Dacă n-aş şti ce este...

– Ce anume?

– Aproape că mi-ar veni să cred că sînt eu însumi autorul. Degajează o uşoară impresie de pastişă. Şi mai există un fel de... Waters, uită-te numai la pietrele din albia pîrîului şi la umbra proiectată de pod. Este mai rece, un albastru mai de cobalt decît foloseşte de obicei Campbell. (Întinse brațul, ca să privească tabloul de la distanță.) Ai zice că experimenta. Compoziția îți dă, cumva, impresia unei lipse de libertate. Nu sînteți de acord?

Waters se apropie şi privi peste umărul lui Graham.

– Nu ştiu, Graham. Înțeleg ce vrei să spui. Pare oarecum fuşerită, aici şi acolo. Ba nu, nu chiar. Puțin experimentală. Dar nu, nici acesta nu-i cuvîntul potrivit. Nesinceră. Dar eu tocmai de asta mă plîng, în tot ce pictează Campbell. Ce-i drept, e de efect, dar dacă te uiți de aproape, nu rezistă inspecției. Eu spun că aceasta-i o operă pur campbelliană. Un Campbell slab, dacă vreți, dar plin de campbellisme.

– Ştiu, încuviință Graham. Îmi aminteşte de ceea ce spunea doamna cea bună despre *Hamlet:* că-i tot numai citate.

– G.K. Chesterton zicea – interveni Wimsey – că majoritatea condeierilor cu un stil format scriu, uneori, chestii ce par parodii neizbutite ale propriului lor stil. Îi dă ca exemplu pe Swinburne, bunăoară, versul acela „De la crinii şi moliciunea virtuții, la extazul şi trandafirul viciului". După mine, e o afirmație valabilă şi pentru pictori. Se înțelege, însă, că sînt un novice în problemele astea.

Graham îi aruncă o privire, deschise gura ca pentru a vorbi, dar o închise la loc.

– Bun, pune-o aici, ceru Waters. Dacă tot trebuie să facem cîte o afurisită de copie, să-i dăm drumul. O vezi bine de unde eşti? Culorile le aranjez pe măsuța asta. Te rog numai să nu le arunci pe jos, alandala, în obişnuitul tău stil murdar.

– Nu fac eu aşa ceva, protestă, indignat, Graham. Le adun frumos în pălărie, dacă n-o port pe cap; dacă da, le pun în iarbă, la îndemînă. Nu cotrobăiesc mereu în traistă, ca să le dibuiesc printre sandvişuri. Pentru mine e un adevărat miracol că nu-ți înghiți culorile şi nu întinzi pasta de peşte pe pînză.

– Eu nu-mi țin niciodată sandvişurile în traistă, replică Waters. Le țin în buzunar. În buzunarul stîng. Întotdeauna. Poate crezi că nu procedez metodic, dar nu există să nu ştiu unde-mi sînt lucrurile. Ferguson ține tuburile de vopsea în buzunare; de aceea batistele lui arată ca nişte cîrpe de şters pensulele.

– Mai bine aşa, decît să umbli cu firimituri de pîine prin cusăturile hainelor, fu de părere Graham. Ca să nu ne referim la ocazia cînd doamna McLead a crezut că s-a înfundat canalul, pînă şi-a dat seama că putoarea venea de la jacheta ta cea veche de pictat. Ce aveai în ea? Pate de ficat?

– Atunci am fost neglijent. Sper că nu te aştepți să iau exemplu de la Gowan, care umblă pretutindeni cu o corcitură între un coş de picnic şi o cutie de culori, cu cîte o despărțitură pentru fiecare culoare şi pe deasupra şi cu un ceainic?

– O, Gowan! Nu face decît să-şi dea ifose! Ții minte cînd i-am şterpelit cutia şi i-am umplut toate despărțiturile cu plevuşcă?

– Straşnică farsă! îşi aminti Waters. N-a mai putut folosi cutia o săptămînă din pricina putorii de peşte. A trebuit să se lase şi de pictat o vreme, fiindcă nu suportă să i se deregleze tabieturile. Cel puțin aşa spunea.

– Gowan este un tip metodic, afirmă Graham. Eu semăn cu un stilou Waterman: funcționez în orice poziție.

El însă musai să aibă toate lucrurile aranjate după tipic. Nu-i nimic. Iată-mă-s ca un peşte pe uscat. Nu pot să sufăr cuțitul tău, paleta ta şi pur şi simplu îți urăsc şevaletul. Dar să nu-ți imaginezi că mă las impresionat de asemenea fleacuri. Nici mort. Să-i dăm bătaie. Wimsey, eşti pregătit să ne cronometrezi?

– Da. Gata? Un, doi, trei... start!

– Apropo, presupun că nu-ți putem cere să ne spui dacă scopul acestei experiențe este de a ne incrimina pe noi înşine? Adică, în care caz ne vor spînzura, dacă lucrăm repede, sau încet?

– Încă n-am rezolvat problema, răspunse lordul, dar vă pot spune atît: cu cît pierdeți mai puțină vreme, cu atît voi fi mai mulțumit.

– Testul nu-i întru totul corect, observă Waters amestecînd albastrul şi albul spre a obține nuanța cerului. Nu-i acelaşi lucru să copiezi un peisaj, sau să lucrezi direct. Copiatul e mult mai rapid.

– Ba mai încet, îl contrazise Graham.

– E, oricum, altă mîncare de peşte.

– Ceea ce mă enervează e tehnica, zise Graham. Nu mă simt la largul meu folosind atît de mult cuțitul.

– Eu, da, zise Waters. Eu lucrez destul de mult cu cuțitul, oricum.

– Şi eu lucram cîndva, spuse Graham, dar m-am dezvățat în ultimul timp. Sper că nu trebuie să reproducem exact toate ştersăturile şi zgîrieturile?

– Dacă vei proceda astfel, zise Waters, e sigur că vei lucra încet.

– N-am această pretenție, îl linişti Wimsey. Tot ce doresc e să acoperiți pînza cu aproximativ aceeaşi cantitate de vopsea.

....

Cei doi pictară o vreme în tăcere, în timp ce Wimsey măsura, fără stare, atelierul, ridicînd cîte un obiect şi

punîndu-l la loc şi fluierînd fragmente melodioase din Bach.

După o oră, Graham era mai avansat decît Waters, dar, raportată la model, pictura sa era departe de a fi completă.

După alte zece minute, Wimsey îşi reluă postul, în spatele pictorilor şi îi privi cum lucrează, cu o atenție înnebunitoare. Waters se intimidă, răzui nişte vopsea abia pusă, o aplică din nou, înjură şi zise:

– Fă bine şi cară-te de aici.

– Nervii care cedează sub presiune, comentă imperturbabil lordul.

– Ce s-a întîmplat, Wimsey? Am rămas în urmă?

– Nu chiar, dar aproape.

– În ceea ce mă priveşte, anunță Graham, poți să contezi pe încă o jumătate de oră, ba chiar mai mult dacă-mi mai stai în coastă.

– Nu te enerva, fă-ți treaba cumsecade. N-are importanță, chiar dacă-mi dați calculele peste cap. Mai mult ca sigur că voi reuşi să rezolv cumva.

Jumătatea de oră trecu destul de greu. Privind cînd la model, cînd la copie, Graham anunță:

– Gata, mai bine nu pot.

Aruncă paleta cît colo şi se întinse. Waters îi privi lucrarea şi remarcă:

– M-ai întrecut, ca timp.

Continuă să picteze. După circa cincisprezece minute, anunță că isprăvise şi el. Wimsey se apropie ca să examineze rezultatele. Ridicîndu-se în picioare, Graham şi Waters procedară aşijderea.

– Eforturi lăudabile, în mare, sugeră Graham, mijindu-şi ochii şi făcînd un neaşteptat pas înapoi, pe bombeurile lui Wimsey.

– Ai prins foarte bine culorile podului, zise Waters. Absolut campbelliene!

– Pîrîul tău e mai bun decît al meu, de fapt e mai bun şi decît al lui Campbell, replică Graham. Numai că, din

cîte înțeleg, meritul artistic intrinsec n-are nici o importanță în cazul nostru.

– Nici una, întări Wimsey. Parcă se înveselise brusc. Vă sînt foarte recunoscător amîndurora. Haideți să bem un pahar. Mai multe pahare. Am ceva de sărbătorit.

– Ce? întrebă Waters, a cărui față se împurpură brusc, dar numai o clipă, pentru a redeveni albă ca varul.

– De ce? voi să ştie şi Graham. Înseamnă oare că l-ai descoperit pe criminal? Şi că e unul din noi?

– Da, zise Wimsey. Adică, eu *cred* că l-am descoperit. Trebuia să-mi fi dat seama de mult. De fapt, îndoieli prea mari n-am avut niciodată. Acum, însă, sînt sigur.

CAPITOLUL XXIII

RELATAREA LUI GOWAN

– Vă caută Londra, *sir*, anunță polițistul.

Inspectorul Macpherson ridică receptorul.

– Vorbim cu inspectorul Marcpherson de la Kirkcudbright? întrebă Londra, cu o voce suavă de femeie.

– *Ay*, zise Macpherson.

– Un moment, vă rog.

Pauză. Apoi: „Aveți legătura“ și o voce oficială:

– Secția de poliție de la Kirkcudbright? Inspectorul Macpherson? Aici Scotland Yard. O clipă, vă rog.

O altă pauză, mai scurtă. Apoi:

– Domnul Inspector Macpherson? Bună dimineața, domnule Inspector! Aici Parker – Inspectorul Șef Parker, de la Scotland Yard. Ce mai faceți?

– Bine, mulțam. Da'mneavoastră?

– Înfloritor, merçi. Ei bine, domnule Inspector, l-am dibuit pe omul dumneavoastră. A venit la noi cu o poveste palpitantă, dar mă tem că nu e chiar ceea ce-ați fi dorit. Vreți să veniți să-l vedeți, sau să vi-l trimitem, sau să vă expediem numai relatarea și să-l ținem sub supraveghere?

– Păi, da' ce zice?

– Recunoaște că l-a întîlnit, noaptea, pe Campbell pe drum și că s-a încăierat cu el, dar susține că nu l-a ucis.

– Era de așteptat. Da' ce zice c-o făcut cu el?

Un chicot prelungit străbătu cele patru sute de mile de cablu.

– Spune că n-a făcut nimic. Spune că dumneavoastră greșiți cu desăvîrșire. Spune că mortul din automobil era el însuși.

– Ce!?

– Spune că el era mortul – el, Gowan.

– *Och*, înghiți-l-ar iadul! exclamă Inspectorul, uitînd de etichetă. Parker chicoti din nou.

– Zice că Campbell l-a făcut knock-out și l-a părăsit acolo.

– Așa spune, domnule? Apăi, gândesc că mai bine oi veni să vorbesc cu dumnealui. Îl puteți reține pînă vin?

– Ne descurcăm noi. Îl acuzăm de ceva?

– Nu, mai bine să nu-l acuzăm. Șefu' Poliției s-o gîndit la o teorie absolut nouă. Sosesc cu primul tren.

– Perfect. Nu cred să aibă ceva împotrivă să vă aștepte. Din cîte am înțeles, nu se teme decît de un singur lucru, anume să nu fie expediat îndărăt la Kirkcudbright. Bun, deci vă așteptăm. Ce mai face Lordul Peter Wimsey?

– *Och*, îi nespus de ocupat, cu una, cu alta. Îi un băiat tare ocoș.

– Puteți avea încredere că judecă bine, zise Parker.

– Știm bine asta, *sir*. Să-l aduc și pe dînsul?

– Întîlnirea cu dumnealui ne face oricum plăcere, răspunse Parker. E ca o rază de soare în bătrîna noastră urbe. Neapărat să-l invitați. Am impresia că-i va face plăcere să stea de vorbă cu Gowan.

....

Dar Lordul Peter Wimsey refuză invitația.

– M-aş duce cu multă plăcere, explică el, dar socot c-ar fi un capriciu. Cred că ştiu ce poveste are să depene. Rînji. Pierd ceva. Dar pot fi mult mai util... adică, dacă sînt cît de cît folositor... unde mă aflu. Transmite-i bătrînului Parker urările mele de bine, te rog, şi informează-l că am rezolvat cazul.

– Aţi rezolvat cazu'?

– Da, da. Misterul încetează să mai fie mister.

– Da' nu-mi spuneţi şi mie la ce concluzie aţi ajuns?

– Nu încă. Îmi lipsesc dovezile. Certitudinea există doar în mintea mea.

– Şi Gowan?

– O, nu-l neglija pe Gowan. Are o importanţă vitală. Nu uita să iei cheia franceză cu dumneata.

– După părerea dumneavoastră, îi a lu' Gowan?

– Da.

– Şi urmele lăsate pe cadavru'?

– O, da, aşa e. Poţi fi sigur că urmele au fost produse de cheie.

– Gowan zice... începu Inspectorul.

Wimsey se uită la ceas.

– Drumul, ca să prinzi trenul, spuse el, voios. La destinaţie te aşteaptă o surpriză.

....

Cînd fu introdus în biroul lui Parker, Inspectorul Macpherson zări un om cu înfăţişare deprimată aşezat pe un scaun, în colţ. După ce-l salută, volubil, pe Inspector, Parker se întoarse spre acea persoană, spunînd:

– Domnule Gowan, fără îndoială îl cunoaşteţi pe domnul Inspector Macpherson. Dînsul arde de nerăbdare să audă varianta dumneavoastră, chiar de la sursă.

Omul ridică o faţă cu un bot îmbufnat de iepure, iar Inspectorul Macpherson, învîrtindu-se repede pe tocuri pentru a-l privi, se dădu brusc înapoi, cu un icnet de mirare.

– Ăsta? Ăsta nu-i omu' nost.

– Nu e? se miră Parker. El susţine că este.

– Nu-i Gowan, se încăpăţînă Macpherson, nici măcar nu seamănă cu el. Pe tipu' ăsta cu faţă de mops nu l-am văzut în viaţa mea.

La auzul acestor cuvinte, persoana respectivă îşi pierdu orice răbdare.

– Nu fi tîmpit, Macpherson, zise.

Auzind vocea, Inspectorul parcă suferi o severă zdruncinare interioară. Omul se sculă în picioare şi păşi înainte, spre porţiunea luminată a încăperii. Macpherson se zgîi, mut de mirare, la părul negru tuns scurt, la nasul puternic, la ochii de cărbune ce priveau, cu o expresie de tîmpă uluire, de sub o frunte lipsită de sprîncene, la gura mică, făcută pungă, cu dinţii de sus ieşiţi peste buza de jos, la bărbia micuţă şi amărîtă, continuată cu un gît lung, cu mărul lui Adam proeminent. Înfăţişarea generală a acestei persoane nu era cu nimic îmbunătăţită de tuleele negre, crescute timp de zece zile, ce degajau o impresie de decădere şi neglijenţă.

– Ce-i drept, îi vocea lu' Gowan, recunoscu Inspectorul.

– Cred, zise Parker, stăpînindu-şi rîsul, că lipsa bărbii şi a mustăţii vă derutează puţin. Puneţi-vă pălăria, domnule Gowan, şi înveliţi-vă bine cu fularul. Poate că atunci...

Inspectorul urmări, cu un fel de groază, cum se realizează metamorfoza.

– *Ay*, zise, *ay*, aveţi dreptate, domnule, iară io greşesc. Vă cer iertare, domnule, da' n-aş fi crezut în ruptul capului...

Încet, se învîrti în cerc în jurul captivului privindu-l cu atenţie, ca şi cum nu-şi putea crede ochilor.

– Dacă socoteşti că ţi-ai dat destul în petic, Macpherson – rosti, rece, domnul Gowan – am să-ţi spun povestea mea, după care am să plec. Am ceva mai bun de făcut decît să-mi pierd vremea prin secţiile de poliţie.

– Tot ce-i posibil, răspunse Inspectorul. (Nu şi-ar fi permis un asemenea ton faţă de marele domn Gowan de

la Kirkcudbright, dar pentru străinul acesta neîngrijit nu avea nici un pic de respect.) Da' straşnic ne-aţi dat de furcă, dom'le Gowan, iară servitorii dumneavoastră s-or trezi în faţa domnului Procurator Fiscal, fiindcă or obstrucţionat poliţia în exerciţiul funcţiunii. Acuma, io am venit să vă iau depoziţia şi îi de datoria mé să vă previn...

Gowan îşi agită, enervat, mîna, iar Parker spuse:

– A fost prevenit deja, dumnule Inspector.

– Foarte fain, zise Macpherson, care-şi recăpătase încrederea în sine înnăscută. Acum, dom'le Gowan, spuneţi-mi, rogu-vă, cînd şi unde l-aţi văzut ultima oară pe domnu' Campbell, care o murit, şi pentru care motiv aţi fugit din Scoţia, deghizat?

– N-aş avea nimic împotrivă să-ţi spun, replică, nerăbdător, Gowan, numai că nu te cred capabil să-ţi ţii gura după aceea. Fusesem la pescuit, sus pe Fleet...

– Staţi o ţîră, dom'le Gowan. După socoteala mea, vorbiţi de cele întâmplate luni?

– Se-nţelege. Fusesem la pescuit, sus pe Fleet, şi cam pe la zece fără un sfert mă întorceam cu maşina de la Gatehouse la Kirkcudbright, cînd deodată, era cît pe-aci să mă ciocnesc cu idiotul de Campbell, în curba în formă de S aflată puţin mai jos de punctul unde drumul de Kirkcudbright intră în şoseaua principală dintre Castle-Douglas şi Gatehouse. Habar n-am ce-şi închipuia individul că face, dar blocase complet drumul cu maşina lui. Noroc că nu se afla în porţiunea cea mai periculoasă a curbei, că atunci ar fi avut loc o buşire de proporţii. Era în a doua jumătate, unde-i mai domoală curba. Pe o parte, drumul e mărginit de un zid de piatră, pe cealaltă există un zid dărîmat.

Inspectorul Macpherson confirmă din cap.

– I-am cerut să scoată maşina din drum, dar el a refuzat. Incontestabil, băuse şi era pus pe arţag. Regret, ştiu că e mort, dar asta nu schimbă cu nimic faptul că era campionul porcilor de cîine, iar în seara aceea s-a purtat mizerabil. A ieşit din maşină şi s-a apropiat de mine,

anunţîndu-mă că ardea de poftă să se bată, aşa că dacă asta voiam, asta aveam să capăt. A sărit pe pragul maşinii mele şi a recurs la cele mai oribile înjurături. Acum nu-mi dau seama ce-l întărîtase. Nu-l provocasem cu nimic, îi cerusem doar să-şi scoată blestemata de maşină din drum.

Gowan se întrerupse o clipă.

– Ţin foarte mult să înţelegeţi, urmă el, că omul era beat, agresiv şi – cum credeam atunci – îi lipsea o doagă. Un diavol uriaş, spătos, puternic, iar eu eram imobilizat în spatele volanului. Aveam la îndemînă, în buzunarul maşinii, o cheie franceză masivă, King Dick, aşa că am înhăţat-o – doar ca să mă apăr. De fapt, intenţionam să-l ameninţ doar cu ea.

– Asta-i cheia? îl întrerupse Macpherson, scoţînd instrumentul din buzunarul vestonului.

– Tot ce se poate. Nu pretind că pot deosebi o cheie franceză de alta, cum face ciobanul cu oile, dar semăna cu asta, în orice caz. Unde-ai găsit-o?

– Continuaţi vă rog, dom'le Gowan.

– Văd că eşti prevăzător. Campbell deschisese portiera maşinii mele şi nu aveam de gînd să stau acolo nemişcat, să-l las să mă facă piftie, fără să mă apăr. M-am împins de la volan pe scaunul de lîngă şofer şi m-am ridicat, cu cheia în mînă. El a încercat să-mi tragă un pumn, iar eu l-am pocnit cu cheia. L-am nimerit în obraz, dar nu prea tare, fiindcă s-a ferit. Totuşi, cred că i-a rămas o urmă, adăugă, apreciativ, vorbitorul.

– I-o rămas, confirmă, acru, Macpherson.

– Nu pot pretinde că-mi pare rău. Am sărit pe el din maşină, el m-a apucat de picioare şi amîndoi am început să ne rostogolim în mijlocul drumului. Eu dădeam cît puteam în el cu cheia, dar era cam de trei ori mai voinic decît mine. Cum ne băteam noi aşa, m-a apucat de gât cu mîinile şi am crezut că mă va strangula. Nu izbuteam să strig, unica mea speranţă fiind că va trece cineva pe drum. Dar afurisit ghinion, şoseaua era absolut pustie.

Mi-a dat drumul la gît chiar la timp ca să nu mă sugrume şi mi s-a aşezat pe piept. Am încercat să-l pălesc cu cheia, dar mi-a smuls-o din mînă şi a aruncat-o cît colo. Tot timpul avusesem un dezavantaj teribil: purtam mănuşile de şofat.

– A! exclamă Inspectorul.

– Ce „a"?

– Asta explică multe, nu? întrebă Parker.

– Nu pricep.

– Nu-i nimic, dom'le Gowan. Mai departe.

– Bun. Pe urmă...

Se pare că Gowan ajunsese la partea cea mai neplăcută a relatării sale.

– În acel moment – continuă el, parcă cerîndu-şi scuze – eram într-o stare de plîns, pe jumătate sufocat, mă înţelegeţi. Ori de cîte ori încercam să mă zbat, mă plesnea peste faţă. Bun, apoi a... a scos o pereche de foarfece de manichiură... mă înjura cum îi venea la gură tot timpul... a scos foarfecele...

În ochiul Inspectorului începu să pîlpîie, irepresibil, o luminiţă.

– Cred că putem ghici ce s-o întîmplat după aia, dom'le Gowan, afirmă el. În plus, am găsit, la marginea drumului, un smoc drăguţ de păr dintr-un bărboi negru.

– Bruta nemernică! strigă Gowan. Nu s-a mulţumit cu barba. Mi-a tăiat părul, sprîncenele... totul. Nu mi-am dat seama, de fapt, decît mai tîrziu. La urmă mi-a tras un pumn de mi-am pierdut cunoştinţa.

Îşi pipăi, grijuliu, maxilarul.

– Cînd mi-am revenit – urmă el – eram în maşina mea, parcată într-un fel de uliţă năpădită de iarbă. La început nu mi-am dat seama unde mă aflam, dar după o vreme am înţeles că urcase cu maşina pe un drumeag de căruţe, chiar lîngă şosea. Se trece printr-o poartă de fier. Cunoaşteţi, probabil, locul.

– *Ay*.

– Bun. Eram într-o stare teribilă. Îmi era groaznic de rău. Şi apoi, cum Dumnezeu puteam apărea la Kirkcudbright în halul în care eram? Idee n-aveam ce să fac, dar nu mai puteam sta cu mîinile în sîn. Mi-am îndesat pălăria pe cap, mi-am ascuns partea de jos a feţei sub un fular şi am tulit-o ca un iepure spre casă. Norocul meu că n-am întîlnit pe nimeni pe drum, fiindcă eram la pămînt, nu reuşeam să stăpînesc maşina. Am ajuns însă cu bine acasă, cam pe la zece şi un sfert, cred. Alcock a fost un băiat de zahăr. Se înţelege că am fost nevoit să-i povestesc totul, iar el a ticluit întregul plan. M-am dus sus la culcare fără să ne vadă nevastă-sa sau fata, mi-a dat primul ajutor cu vînătăile şi juliturile, mi-a pregătit o baie fierbinte, iar pe urmă mi-a sugerat să mă dau plecat la Carlisle. Prima idee care ne-a venit a fost să spunem că sînt bolnav, dar asta presupunea oaspeţi şi agitaţie, ar fi trebuit să chemăm doctorul şi să ni-l facem părtaş la taină. Deci în seara aceea am hotărît să pretindem că eu plecasem la Carlisle, cu trenul de 11,8 de la Dumfries. Nici nu ne trecea prin cap, bineînţeles, că s-ar putea face o anchetă şi n-am considerat că e necesar să expediem, anume, maşina de acasă. Menajera a fost şi ea cooptată în conspiraţie, dar am crezut că e mai prudent să nu ne încredem în fată. Eram siguri că ea ar vorbi. Din întîmplare, era seara ei liberă, aşa că nu trebuia să afle nici la ce oră sosisem, nici altceva; deci, singura persoană care ştia adevărul rămînea Campbell. Nu era exclus, desigur, ca el să vorbească, dar trebuia să ne asumăm acest risc; de fapt, cînd avea să-şi recapete uzul raţiunii, poate avea să înţeleagă că, dacă nu era precaut, putea fi acuzat de atac asupra unei persoane. Oricum, orice era de preferat unei apariţii a mele la Kirkcudbright care mi-ar fi atras compătimirea.

Gowan se foi pe scaun.

– Aveţi dreptate, aveţi dreptate, zise, mîngîios, Parker.

Vorbind, îşi petrecu dosul degetului mare, neglijent, pe conturul propriului său profil. Era neregulat, dar bărbia

proeminentă îi insuflă încredere. Era proaspăt ras şi simţea că rezistă destul de bine încercării la care era supus.

– A doua zi – urmă Gowan – ne-a parvenit ştirea decesului lui Campbell. Natural, nu ne-am gîndit nici măcar o clipă că s-ar fi putut să nu fie un accident, dar ne-am dat seama că era posibil ca cineva să mă întrebe dacă-l văzusem cu o seară înainte. Atunci i-a venit lui Alcock ideea genială. Hammon fusese cu adevărat la Dumfries în seara precedentă, pe la 8,45, cu un comision, iar Alcock propuse să răspîndească vestea că plecasem la Carlisle cu trenul de 8,45. Hammond era gata să confirme şi, întrucît automobilul fusese văzut plecînd într-acolo, totul avea să pară suficient de plauzibil. Exista, vezi bine, riscul de a fi fost văzut întorcîndu-mă acasă cu maşina, mult după ora respectivă, dar am considerat că puteam ieşi basma curată, dacă aş fi susţinut că fusesem confundat cu altcineva. Dar, pare-se, nici nu s-a pus problema?

– Oricît ar părea de ciudat – răspunse Macpherson – nu s-a pus. Cel puţin, nu imediat.

– Nu. Ei bine, Alcock a fost nemaipomenit. Mi-a propus să expediez o scrisoare cu poşta de marţi după-amiază – adresată unui prieten de la Londra – ştiţi, domnule Inspector Şef, maiorului Aylwin, prin care m-aţi dibuit – în care să pun un plic pentru Alcock şi indicaţii să fie expediat fără întîrziere. Scrisoarea era, chipurile, expediată de la club şi-i spuneam în ea lui Alcock că el şi Hammond pot lua limuzina şi cîteva zile de vacanţă, întrucît eu voi fi reţinut o vreme în Capitală. Ideea fiind să mă ia cu ei în maşină, pe ascuns şi să mă lase lîngă Castle-Douglas, la timp, pentru a prinde trenul de Londra. Eram sigur că nu mă va recunoaşte nimeni fără barbă, deşi, desigur, Hammond sau automobilul puteau fi identificaţi. Scrisoarea s-a întors cuminte la Alcock, cu a doua poştă de joi, şi în aceeaşi seară am pus în aplicare restul planului. A reuşit?

– Nu complet, zise, sec, Macpherson. Partea asta am descîlcit-o noi la fix.

– Desigur, în tot acest timp eu nu aveam nici cea mai mică idee că, de fapt, Campbell fusese asasinat. Alcock trebuie să fi ştiut şi ar fi fost mult mai bine dacă mi-ar fi spus şi mie. Tot el mai ştia, însă, şi că eu nu putusem fi amestecat în nici un chip şi cred că nici nu i-a trecut prin minte că m-aş putea măcar număra printre suspecţi. Era atît de clar că la despărţirea noastră Campbell se aflase în starea de sănătate şi de spirit cea mai primitivă.

Se strîmbă.

– Altceva nu prea am de spus. Marţi şi miercuri m-am simţit teribil de nevolnic şi toată faţa îmi era jupuită din cauza pietrişului. Animalul îmi frecase faţa de pămîntul aspru, înghiţi-l-ar iadul! Alcock a fost un felcer splendid. Mi-a curăţat rănile şi le-a uns cu pomezi tămăduitoare. Are o mînă de adevărat profesionist, bătrînul cercetaş! Nici nu m-a atins pînă nu s-a spălat temeinic cu Lysol. Mi-a luat temperatura de trei ori pe zi şi aşa mai departe. Cred că oblojirea mea i-a produs satisfacţie. Joi seara eram, practic, vindecat, perfect apt pentru o călătorie. Am ajuns fără probleme în Capitală, unde stau de atunci la maiorul Aylwin, care s-a purtat cu mine ireproşabil. Tot ce sper e să nu mă chemaţi încă la Kirkcudbright. Cînd a sunat la uşă domnul Parker azi-dimineaţă... Apropo, domnule Parker, cum aţi dat de mine?

– Foarte simplu, răspunse Parker, după ce am scris vechii şcoli a dumneavoastră şi am deţinut o fotografie fără barbă. L-am găsit pe hamalul care v-a cărat bagajele la Euston, pe taximetristul care v-a dus pînă la apartamentul maiorului Aylwin, pe portarul blocului de apartamente; toţi v-au identificat. După care, ştiţi, n-a mai fost nevoie decît să apăsăm pe butonul soneriei şi să intrăm.

– Dumnezeule mare! strigă Gowan. Niciodată nu m-am sinchisit de fotografiile alea vechi!

– La început, zise Parker, oamenii n-au fost prea siguri, pînă am avut inspiraţia să vă ştergem şi sprînce-

nele. Acest lucru v-a dat o înfăţişare – iertaţi-mă – atît de neobişnuită, încît v-au identificat cu ţipete de satisfacţie.

Gowan roşi.

– Bun, zise, asta-i depoziţia mea. Pot pleca acasă?

Parker se consultă cu Macpherson din priviri.

– Vom aranja să vi se dactilografieze depoziţia, zise, iar după aceea să binevoiţi să o semnaţi. Nu văd de ce nu v-aţi putea întoarce la maiorul Aylwin, dar o să vă rog să ţineţi legătura cu noi, iar dacă vă schimbaţi adresa, să ne daţi de ştire.

Gowan încuviinţă din cap; mai tîrziu, după ce depoziţia sa fusese dactilografiată şi semnată, plecă, cu aceeaşi expresie de uluire întipărită pe faţa nesprîncenată.

CAPITOLUL XXIV

FARREN; FERGUSON; STRACHAN

Procuratorul Fiscal convocase consiliul de război. Sir Maxwell Jamieson îl adusese şi pe Lordul Peter. Inspectorul Macpherson era prezent în virtutea funcţiei sale; la fel Sergentul Dalziel. De faţă era şi doctorul Cameron, ca să vegheze să nu se facă afirmaţii ce contraziceau evidenţa medicală. Poliţistul Ross şi Poliţistul Duncan erau prezenţi pentru că fuseseră invitaţi. Fusese acesta un gest magnanim al superiorilor, cărora Duncan izbutise să le provoace o seamă de necazuri, dar lumea avea impresia că, în acest caz încurcat şi deconcertant, pînă şi opinia unui subordonat se putea dovedi valoroasă.

Procuratorul Fiscal deschise discuţia, cerîndu-i Şefului Poliţiei să-şi expună părerile; acesta, însă, refuză. După el, poliţia îşi putea demonstra teoriile cu un coeficient de libertate mult mai mare, dacă nu era influenţată de la bun început de opinia sa. Consecinţa fu o competiţie civilizată pentru locul doi, între Macpherson şi Dalziel, cîştigată pînă la urmă de primul, în temeiul că, întrucît cadavrul fusese descoperit în districtul Newton-Stewart, Dalziel deţinea, ca să spunem aşa, primul drept asupra lui.

Dalziel, cam nervos, îşi drese glasul.

– No, bine, *my lord,* domnule Procurator Fiscal, Sir Jamieson, domnilor – începu el, oarecum influențat în maniera de adresare de ceea ce-și amintea despre procedura de la dineurile Clubului de Fotbal – pare incontestabil că bietu' om și-o găsit moartea cîndva în seara de luni, prin folosirea unui instrument contondent și că trupu' i-o fost transportat pînă acolo unde l-am găsit. În plus, cred că sîntem de acord că persoana de l-o omorît o trebuit musai să fie artist, fiindcă Lordu' Peter Wimsey ne-a atras atenția că pictura aia faină descoperită la locu' crimei o fost mai mult ca sigur produsă chiar de asasin. Datorită cercetărilor temeinice ale domnului Inspector Macpherson, putem afirma că știm unde se aflau toți pictorii din district în perioada cînd s-o comis crima, afară de cinci, poate șase, adică domnu' Farren, domnu' Gowan, domnu' Waters de la Kitkcudbright, domnu' Strachan, domnu' Graham și, posibil, domnu' Ferguson de la Gatehouse. Toți artiștii ăștia șase ar fi avut un mobil ca să-l omoare pe decedat, știut fiind că or fost auziți amenințîndu-l; mai mult, printr-o remarcabilă coincidență, nici unu' nu posedă un alibi satisfăcător pentru întreaga perioadă investigată.

Toți șase or dat declarații prin care speră să se disculpe, iară dacă sîntem de acord că unu' dintre cei șase îi vinovat, unu' sau mai mulți dintre ei musai că minte.

Acuma, ținînd cont de toate aiestea, după părerea mea ar trebui să ne concentrăm atenția asupra mișcărilor domnului Farren și de ce? Fiindcă o avut un motiv mult mai serios să comită crima decît toți ăilalți. Era, pare-se, convins că decedatul aținea prea des calea cuconiței lui. Nu vreau să rostesc vreo vorbă de ocară la adresa doamnei, dar asta-i ideea cuibărită în capu' lu' Farren. Nu-mi vine a crede că un gentleman ar ucide un alt gentleman numa' pentru două-trei cuvinte despre o pictură, pentru o mică diferență de opinie despre o partidă de golf, pentru o pereche de păstrăvi ori o neînțelegere cu substrat național. Dar cînd îi vorba de fericirea conjugală, credeți-mă, avem un motiv serios pentru crimă.

Știm bine că în seara aia Farren o plecat la Kirkcudbright cu ideea fixă de a da de Campbell și de a-l face să sufere. S-o dus jos la vilă, unde l-o văzut domnu' Ferguson, și s-o dus la domnu' Strachan acasă, și, cum chiar dînsul declară, o lăsat acolo un bilet, cum că-i pe urmele lui Campbell, ca să se răfuiască în sfîrșit cu el. După aia dispare și nu-l mai vedem decît marți după-masă la orele trei, pe drumu' de New Galloway.

Acuma, chiar la început, domnu' Inspector și cu mine credeam că Farren l-o omorît pe Campbell pe șoseaua dintre Gatehouse și Kirkcudbright, ca atare n-am înțeles cum o ajuns acolo și de ce s-o purtat atît de straniu cu automobilu' lu' Campbell. Am fost nevoiți să apelăm la domnu' Strachan. Da' acum știm că n-o fost nevoie de atîtea complicații: Acum știm că ăl de l-o-ntîlnit pe Campbell pe șosea și o fost atacat de el o fost domnu' Govan, iar Campbell s-o dus singur acasă cu mașina, ceea ce are mai mult sens. Așijderea știm, din declarațiile domnilor Ferguson și Strachan, că una din două: ori Campbell era viu și sănătos la el acasă după miezu' nopții, ori o intrat cineva în vilă. După părerea mea, persoana aia îi Farren, care-l pîndise pe Campbell, ascuns undeva lîngă casă.

– Stai puțin, interveni Sir Maxwell. Din cîte înțeleg, accepți partea din depoziția lui Strachan care se referă la bilet și la vizita pe care a făcut-o ulterior la vilă?

– *Ay, sir,* o accept. Fiind prieten cu domnu' Farren, n-ar fi scornit o asemenea poveste, și ea se potrivește la fix cu spusele domnului Farren. Vă spun eu care cred că ar fi fost rezolvarea. Am totul scris aici, pe o țidulă.

Sergentul luptă cu buzunarul tunicii și extrase un carnet gros din care scoase un petic de hîrtie cam mototolit, împăturit de cîteva ori. Îl puse pe masă, netezindu-l cu palma sa lată și, după ce-l aranjase, i-l întinse Procu-

ratorului Fiscal; acesta, potrivindu-şi mai bine ochelarii pe nas, dădu citire, cu voce tare, următoarelor:

Dovezile împotriva lui Farren

Luni

6 p.m. Farren la Kirkcudbright. Dă peste Campbell acasă la el. Cearta cu dna Farren.
7 p.m. Farren merge la Gatehouse cu bicicleta.
8 p.m. Farren soseşte de la vila de la Standing Stone şi-l strigă pe Campbell. Este văzut de Ferguson.
8–9,15 p.m. Farren trece pe la diferite localuri, proferînd amenințări contra lui Campbell.
9,15 p.m. Farren se duce la Strachan (cu bicicleta) şi lasă biletul.
9,25 pînă se întunecă:
Farren se ascunde, probabil undeva pe drumurile de Lauriston sau Castramont.
9,45 p.m. Întorcîndu-se de la Kirkcudbright, Campbell se întîlneşte cu Gowan.
10,20 p.m. Campbell se întoarce la vila de la Standing Stone, cu maşina. Îl aude Ferguson.
10,20 p.m. – miezul nopții.
Cîndva, în acest răstimp, Farren se duce cu bicicleta la vila lui Campbell. Intră şi-l ucide pe Campbell. Ascunde cadavrul. (N.B.: Ferguson, probabil, doarme.) Farren iese, încuie uşa. Stă ascuns, probabil în garaj.

Miezul nopții:
Strachan soseşte cu maşina (auzit de Ferguson). Descuie uşa cu cheia şi intră. Lasă biletul şi pleacă.

Luni, miezul nopții – marți, 7,30 a.m.
Farren intră în casă, distruge biletul lui Strachan, pune cadavrul în maşină, concepe planul de scăpare, încarcă bicicleta şi materialele de pictat în automobil, prepară şi mănîncă micul dejun al lui Campbell.
7,30 a.m. Farren, deghizat în Campbell, pleacă de la Gatehouse cu maşina lui Campbell. Văzut de Ferguson.
9,35 a.m. Un lucrător îl zăreşte pe Farren, în maşina lui Campbell, trecînd de ieşirea pe drumul de New Galloway, între Creetown şi Newton-Stewart.
10 a.m. Farren ajunge cu mortul la Minnoch.
10–11,30 a.m. Farren pictează.
11,30 a.m. Farren prăvale cadavrul în Minnoch şi pleacă pe bicicletă, folosind drumul secundar de la Bargrennan la Minnigaff. (N.B.: presupunere; nu s-au găsit încă martori.) Opt sau nouă mile.
12,30 Farren soseşte la Falbae. Abandonează bicicleta în zona minei dezafectate.
12,30–3 p.m. Farren merge pe jos pe drumul de New Galloway pînă la Brig o'Dee; unsprezece mile, dar nu e exclus să fi fost luat de un automobilist ce trecea pe acolo. Restul mişcărilor lui Farren corespund declarației sale.

– Această interpretare, zise Procuratorul Fiscal, rotindu-şi privirile pe deasupra ochelarilor, mi se pare bine argumentată, profesionistă.

– E foarte bună, fu de acord Wimsey.

– Zău că da, continuă Sir Maxwell. Parcă acoperă totul, aproape că-mi zdruncină propriile convingeri. E încîntător de simplă.

– Nu cumva – întrebă Macpherson – îi o țîră prea simplă? Nu ține seama de remarcabilul episod al bicicletei ce-o fost trimisă de la Ayr la Euston.

Sergentul Dalziel, modest încurajat de laudele a trei dintre cele mai distinse persoane întrunite acolo, îndrăzni să nu-şi însuşească punctul de vedere al superiorului ierarhic.

– Nu înţeleg, zise, ce rost ar avea să ţinem cont de bicicleta aia. Nu văd cum se leagă de cazu' Campbell. Dacă cineva o furat o bicicletă de la „Anwoth" şi, întîmplător, ea o fost expediată din greşeală la Londra, îi ceva, da' de ce să presupunem că asasinu' şi-ar da osteneala să monteze aşa o nebunie, cînd există o altă explicaţie mult mai simplă?

– Da, zise Procuratorul, dar de ce şi-ar da cineva osteneala să şterpelească o bicicletă de la Gatehouse ca să meargă la Ayr, cînd ar fi putut parcurge, fără probleme, distanţa cu trenul? Nu neg că povestea bicicletei conţine un dram de mister.

– *Ay*, zise Macpherson, şi cum explicaţi timpul surprinzător de lung necesar pentru a ajunge de la Gatehouse la drumu' de New Galloway? Nu-s decît şapteşpe mile pe şosea, oricît le-ai aduna.

Dalziel păru luat prin surprindere, dar Wimsey îi sări în ajutor.

– Farren mi-a mărturisit, spuse, el, că n-a şofat decît de două sau trei ori în viaţă. Nu-i exclus să fi întîmpinat unele greutăţi. Să zicem că i s-a terminat benzina, sau i s-a înfundat un jigler. În primul moment, probabil că a încercat să se descurce singur – s-o fi învîrtit pe acolo, moşmondindu-se sau zgîindu-se, încrezător, sub capotă. Abia apoi se va fi hotărît să apeleze la ajutor. E foarte probabil că a rămas în pană de benzină, pur şi simplu, că a trebuit să împingă maşina pe un drum lăturalnic şi să meargă pe jos pînă la cel mai apropiat garaj. Sau să presupunem că a folosit drumul vechi, pe lîngă gara Gatehouse, şi a dat acolo de necaz. Un şofer neexperimentat poate pierde multă vreme acolo sus.

– Îi posibil, zise Macpherson, cu o mină nesatisfăcută. Îi posibil. Mai mult de-atîta n-am ce zice.

– Apropo, întrebă Şeful Poliţiei, după teoria dumitale, Dalziel, cum e cu pălăria lui Strachan şi cu povestea lui

despre întîlnirea cu Farren, sus la Falbae? Dacă versiunea dumitale e corectă, acestea toate-s pure născociri.

– Explic în felul următor, se avîntă Sergentul. Cred că-i adevărat că domnu' Strachan l-o căutat pe Farren la Falbae, cum zicea, şi că n-o găsit nici urmă de el. Şi se prea poate să se fi împurdat în puţu' de mină, cum zicea că s-o întîmplat. Da' cred că, negăsindu-l, s-o speriat că Farren o făcut vreo poznă, iar cînd o auzit că s-o descoperit cadavru' lu' Campbell, o mai înfrumuseţat numa' o ţîră povestea, ca să-i ofere lui Farren un alibi. Şi chiar că socotesc asta o bună confirmare a teoriei mele că Strachan, evident, continuă să-l suspecteze pe Farren. Dumneavoastră înşivă ştiţi bine, Sir Maxwell, că o fost foarte discret cînd o relatat faptele astea, şi că n-ar fi suflat un cuvinţel despre biletu' lu' Farren, dacă nu l-aţi fi convins că deja cunoaşteţi adevărul.

– *Ay*, zise Şeful Poliţiei, dar despre asta aveam eu opinia mea.

– Păi, haideţi s-o auzim, Sir Maxwell, propuse Fiscalul.

– Doream, răspunse Sir Maxwell, să las poliţia să expună mai întîi faptele, dar s-ar putea ca ideea mea să ne fie mai de folos acum. Se înţelege că primul lucru ce m-a izbit a fost evidenta înţelegere dintre Farren şi Strachan să ascundă ceva, dar eu i-am dat altă interpretare. După opinia mea, cel cu conştiinţa încărcată era Strachan, iar problema lui era cum să se apere, fără a-l implica prea tare pe Farren. Farren, datorită comportării, ameninţărilor şi dispariţiei sale, îi oferea lui Strachan un paravan aproape perfect, iar eu socot că-i spre cinstea lui Strachan că n-a dorit să se folosească de el.

Acum, punctul slab al interpretării dumitale, Dalziel, dacă-mi dai voie, mi se pare că este tocmai momentul cînd s-a comis crima. Pur şi simplu nu pot să cred că, dacă s-a săvîrşit, aşa cum spui, la vilă, între miezul nopţii şi zori, nu l-ar fi alarmat pe Ferguson. Campbell era un om puternic şi, în afară de cazul că a fost omorît cu lovituri în somn, s-ar fi iscat mare zarvă şi luptă. Date fiind

firile celor implicaţi, nu mă pot împăca cu ideea că acesta e cazul tipic al asasinului din miez de noapte, care se furişează tăcut în dormitorul victimei şi o doboară dintr-o lovitură, fără să-i dea timp să ţipe. Este, mai ales, extrem de diferit de ceea ce poţi aştepta de la unul de teapa lui Campbell. Pe de altă parte, dacă totuşi a avut loc o luptă zgomotoasă, nu pot pricepe de ce n-a auzit Ferguson nimic. Era luna august, ferestrele stăteau larg deschise şi, în orice caz, în afară de larma încăierării propriu-zise, ar mai fi fost o sumedenie de foieli toată noaptea, scoaterea cadavrului din casă şi punerea lui în maşină şi aşa mai departe, pe care Ferguson n-avea cum să nu le audă.

Teoria mea e următoarea. Cred că Farren ne-a spus adevărul. Povestea lui e prea absurdă, prea întortocheată pentru a fi plăsmuită, şi toate presupusele fapte ale lui Farren sînt trăsnăi absolut tipice pentru autorul lor. Am convingerea că Farren nu e omul care să scornească o înscenare atît de amănunţită, ca proţăpirea cadavrului sau pictarea tabloului. Cel ce-a făcut asta a fost un om flegmatic, cu sîngele rece şi mult prea deştept pentru a dispărea, într-un mod atît de suspect, imediat după aceea. Nu. Fiţi siguri că făptaşul s-a folosit de primul prilej pentru a reapare în locurile frecventate de el în mod obişnuit.

Iată cum văd eu problema: Strachan a primit mesajul de la Farren şi s-a dus la vilă, după cum a declarat. Cînd a ajuns acolo, s-a întîmplat unul din două lucruri, nu sînt sigur care. *Cred* doar că i-a deschis Campbell, *cred* că a intrat în casă şi a angajat cu gazda o discuţie ce s-a sfîrşit printr-o ceartă violentă şi o încăierare. Mai cred că Ferguson, trezit de tărăboi, a sosit la faţa locului tocmai în momentul cînd Strachan îl doborîse pe Campbell, omorîndu-l. Sau, poate, cînd a sosit, i-a găsit pe Strachan şi Campbell încleştaţi în luptă şi chiar el i-a dat lui Campbell lovitura de graţie. Mai există şi o a treia posibilitate, că s-a întîmplat exact invers, că, la intrarea în casă, Strachan l-a găsit pe Campbell gata omorît şi pe Ferguson aplecat asupra lui, cu mîinile pline de sînge. Dar, din motive pe care vi le voi explica mai tîrziu, consider această variantă mai puţin probabilă.

Oricum, sînt sigur că avem situaţia următoare: cei doi oameni se află în vilă, împreună cu trupul neînsufleţit al lui Campbell, şi cel puţin unul dintre ei e vinovat de moartea lui. Vă întreb, care-i următorul pas pe care-l vor face? Este foarte plauzibil că, dacă unul dintre ei are mîinile murdare de sînge, celălalt îl va ameninţa la început că va informa poliţia, dar poate că nu-i chiar aşa de simplu. Se ştie că ambele persoane s-au certat înainte cu Campbell, aşadar, nu-i exclus ca acuzatul să ameninţe că, la rîndul lui, îşi va incrimina fîrtatele. În orice caz, după părerea mea, îşi dau seama că se află amîndoi într-o situaţie extrem de delicată şi, prin urmare, hotărăsc să se ajute reciproc să scape, dacă pot.

Nu ştiu, fireşte, căruia dintre cei doi i-a venit ideea să înscenzeze falsul accident. Totuşi, înclin să cred că a fost Strachan. El e un om înzestrat cu o inteligenţă vie şi spontană – exact tipul de om care poate gîndi cu anticipaţie, prevăzînd consecinţele faptelor sale. Aşadar, în prima ei formă, îndrăzneaţa idee i-a aparţinut, probabil, lui Strachan, dar fără îndoială că Ferguson şi-a adus şi el contribuţia, cu fenomenala-i memorie a detaliilor.

Vor fi sperat, desigur, că versiunea unui accident va fi acceptată, dar nu vor fi neglijat următorul amănunt: odată ce se va ridica problema unui posibil asasinat, vor avea nevoie de alibi pentru toată perioada, de la miezul nopţii pînă a doua zi la amiază. Evident, nu vor putea avea amîndoi cîte un alibi pentru întreaga perioadă, dar s-ar putea s-o scoată la capăt împărţind timpul în două. În cele din urmă, au convenit ca Strachan să-şi ticluiască alibiul pentru ceasurile nocturne, în care timp Ferguson să facă ceea ce trebuia cu mortul, iar mai apoi Ferguson să-şi stabilească alibiul pentru orele dimineţii, cînd Strachan va picta peisajul.

Şeful Poliţiei îşi îngădui o pauză şi-şi roti privirile în jur, să vadă cum primeau interlocutorii interpretarea sa. Încurajat de uşorul zumzăit de apreciere şi surprindere, reluă firul povestirii:

– După socoteala mea, au procedat astfel din următorul motiv: Ferguson îşi anunţase deja intenţia de a pleca la Glasgow dimineaţa şi orice modificare bruscă a planului ar fi putut ridica semne de întrebare. Trebuia, însă, găsit un alibi pe care să-l invoce Strachan, cu şanse de a fi crezut, pentru ora aceea din noapte, şi cel mai bun lucru la care s-au putut gîndi a fost să-şi pună în aplicare inteţia originală de a porni în căutarea lui Farren.

– Dar – interveni Procuratorul Fiscal – planul acesta nu era mult prea dificil şi nesigur? N-avea decît o şansă dintr-o mie să-l găsească pe Farren. Nu era mai simplu să scoată de undeva pe cineva cu o poveste potrivită? De pildă, ar fi putut împărtăşi cuiva temerile sale în legătură cu Farren, ba chiar s-o ia cu sine pe respectiva persoană, care mai apoi să-i servească de martor, confirmîndu-i alibiul.

– Nu sînt de aceeaşi părere, răspunse Sir Maxwell. Şi eu mi-am pus problema, dar, cînd m-am gîndit mai bine la toată situaţia, mi-am dat seama că planul lui Strachan era cel mai bun din cîte puteau fi aplicate în împrejurările date. În primul rînd, cred că ar fi fost extrem de neplăcut pentru el să apară în public în momentul acela. Avea deja un ochi învineţit pentru care a oferit, mai tîrziu, o altă explicaţie. Iată de ce eram sigur că Strachan a luat parte activă la bătaia cu Campbell, deşi poate că nu el i-a aplicat lovitura fatală. Mai mult, să presupunem că a găsit la cine să se intereseze, de formă, despre Farren, şi chiar că acel cineva, plin de bunăvoinţă, s-a oferit să-l însoţească în căutările sale. Atunci, cum observă cu îndreptăţire domnul Procurator Fiscal, ar fi avut un martor impecabil pentru alibiul său – sigur că da. Dar dacă nu s-ar fi putut descotorosi de acest martor la timp pentru a se achita de trebuşoara importantă pe care o avea de făcut dimineaţa?

Ce motiv ar fi putut să invoce pentru a abandona căutarea lui Farren şi a da fuga la Newton-Stewart? Trebuia să se urce cu orice preţ pe Minnoch a doua zi, dis-de-dimineaţă, şi trebuia s-o facă în taină.

De fapt, nu cred că planul i-a reuşit aşa cum ar fi dorit. Ba chiar n-a lipsit mult să dea chix cu desăvîrşire. Sînt sigur că, iniţial, intenţionase să-l găsească pe Farren şi să-l ducă acasă – fie la Kirkcudbright, fie la el, la Gatehouse. Asta i-ar fi dat posibilitatea să explice vînătaia de la ochi ca provenind dintr-o cădere survenită în timpul căutării de la Falbae.

– Dar, obiectă Wimsey – care urmărise demonstraţia cu un interes abia mascat de pleoapele pe jumătate coborîte – tot ar fi trebuit să se caţăre pe Minnoch a doua zi, sărmanul, nu-i aşa?

– Desigur, răspunse Sir Maxwell, aşa e. Dar, dacă l-ar fi lăsat pe Farren la Kirkcudbright, nu i-ar fi fost greu să-şi continue imediat drumul cu maşina. Nu l-ar fi invitat nimeni să mai stea. Ar fi fost liber să plece oriunde dorea – lăsînd, poate, un mesaj liniştitor, de-un fel sau altul, pentru doamna Strachan. Aşijderea, dacă l-ar fi dus pe Farren la Gatehouse, ar fi putut pleca iarăşi, imediat, cu scopul, de înţeles, de a-i comunica doamnei Farren veştile bune privitoare la soţul dumneaei. Iar o dată plecat, cîte nu l-ar fi putut reţine, o pană de motor sau orice altceva. Nu întrevăd aici nici o greutate.

– Bine, zise Wimsey, asta o accept. Mugeşte mai departe, adînc ocean şi negru[1].

– Aşadar, Strachan a pornit, cu maşina, în căutarea lui Farren, lăsîndu-l pe Ferguson să adune cadavrul de pe jos şi să aranjeze ce mai trebuia aranjat prin casă. Apropo, pot să vă spun, ajuns în acest punct, că, după părerea mea, nici unul dintre dumneavoastră n-a acordat suficientă atenţie acestor lucruri mărunte întîmplate în casă. Autorul lor trebuie că ştia multe despre felul cum

---

[1] Wimsey citează din poezia *Ocean*, de Byron.

trăia Campbell. Bunăoară, cunoştea ora exactă a sosirii doamnei Green, ca şi comportarea lui Campbell acasă; de exemplu: dacă era ordonat sau dezordonat, ce mînca de obicei la micul dejun, chestii din astea. Altminteri, doamna Green ar fi observat că ceva nu-i după tipic. Acuma, de unde puteau avea cunoştinţă de asemenea detalii Farren sau Waters sau Gowan sau Graham? Ferguson e singurul care le putea cunoaşte, fiind vecin uşă în uşă cu Campbell şi beneficiind de serviciile aceleiaşi femei cu ziua. El e unica persoană care l-a văzut mereu pe Campbell mîncîndu-şi micul dejun sau trebăluind prin casă; iar de la doamna Green, din bîrfa ei zilnică, putea extrage informaţiile pe care nu le obţinuse prin propria sa activitate de observare.

– Excelentă observaţie, domnule Şef, strigă Wimsey, cu aerul detaşat al unui elev de la Eton care aplaudă o lovitură izbutită a căpitanului echipei şcolii Harrow. A naibii de bună! Doamna Green, fireşte, o fi mustind de informaţii. „*Och,* domnu' Campbell se poartă-ngrozitor cu pijamaua lui! Ieri a lăsat-o în cămara de cărbuni, după ce numa' alaltăieri am adus-o de la curăţat! Iară astăzi am găsit-o în atelier, unde a folosit-o ca zdreanţă de pensule!" Poţi afla multe despre vecini, dacă pleci urechea la ceea ce se numeşte trăncăneală de bucătărie.

– *Ay,* asta aşa-i, zise, oarecum nesigur, Macpherson.

Sir Maxwell surîse:

– Da, asta mi-a sărit şi mie în ochi, după ce-am cîntărit mai bine situaţia. Dar să continuu cu Strachan. Nu există dubii că l-a găsit pe Farren; în această privinţă, recunosc, a avut noroc, deşi poate că sorţii nu i-au fost chiar atît de potrivnici, că n-a fost chiar o şansă dintr-o sută. La urma urmei, avea o idee destul de precisă despre locul unde s-ar fi putut afla Farren, iar terenul de pe lîngă Falbae îl cunoştea ca pe propriul său buzunar.

– *Ay,* asta-i drept, zise Dalziel, numa' că ce-ar fi făcut, *sir,* dacă Farren chiar s-ar fi aruncat în mină?

– Ar fi fost un mare ghinion pentru el, recunosc, zise Şeful Poliţiei. În acest caz, ar fi fost nevoit să renunţe la alibiul pentru primele ore ale dimineţii. N-ar mai fi putut decît să lase un obiect, sau cîteva obiecte, la Falbae, pentru a-şi dovedi prezenţa acolo: de exemplu, pălăria sau pardesiul, şi să săvîrşească pictatul de pe Minnoch cît mai repede posibil, pentru a se întoarce mai tîrziu să dea alarma şi să pornească în căutarea lui Farren. Ar fi putut pretexta că, pînă atunci, îl căutase în altă parte. O explicaţie mai puţin credibilă, dar suficient de bună, mai cu seamă că descoperirea ulterioară a trupului lui Farren ar fi constituit o dovadă excelentă a adevărului spuselor sale. Dar l-a găsit pe Farren, deci nu-i nevoie să ne batem capul cu asta.

Din păcate, totuşi, în acest punct planul a luat-o razna. În loc să-l urmeze supus, Farren a rupt-o la fugă; în schimb, Strachan a căzut el în mină. Era cît pe-aci ca acest incident să pună punct final acestei părţi a complotului. A căzut cu adevărat în puţ, s-a chinuit mult să iasă, dar nu chiar atît cît susţine, şi de aceea a ajuns atît de tîrziu sus pe Minnoch. Dacă i-ar fi ieşit planul cum trebuie, spera, neîndoios, să se întoarcă acasă cu Farren pe la, să spunem, ora trei dimineaţa, şi să se ducă aţă să ia automobilul şi cadavrul de unde i le pregătise Ferguson.

– Şi anume, de unde? întrebă Procuratorul Fiscal.

– Nu pot spune exact, dar ideea ar fi fost ca Ferguson să conducă maşina lui Campbell pînă-ntr-un loc potrivit – să zicem că pe drumul vechi dintre gara Gatehouse şi Creetown – şi s-o lase acolo, ca să fie luată de Strachan, Ferguson urmînd să se întoarcă pe bicicletă...

– Ce bicicletă? se interesă Wimsey.

– Orice bicicletă, replică Şeful Poliţiei, cu excepţia, bineînţeles, a celei de la hotelul „Anwoth", despre care am auzit verzi şi uscate. În regiunea asta nu-i greu deloc să împrumuţi o bicicletă, şi ar fi avut timp berechet s-o aducă înapoi şi s-o lase unde-a găsit-o. Ferguson ar fi re-

venit, să spunem, pe la şapte, chiar la timp ca să ia micul dejun şi să prindă omnibuzul spre gara Gatehouse.

– I s-o fi aplecat de atîta mic dejun, observă Procuratorul Fiscal, de vreme ce-l înfulecase deja şi pe al lui Campbell.

– Dragul meu domn, spuse Şeful Poliţiei, uşor enervat, dacă aţi comite o crimă şi aţi încerca să ieşiţi basma curată, nu v-aţi împiedica de un fleac ca acest al doilea mic dejun!

– Dacă aş comite o crimă, i-o întoarse Procuratorul Fiscal, pofta mi-ar pieri cu desăvîrşire, chiar şi pentru un singur mic dejun.

Şeful Poliţiei reuşi să nu arate cît îl iritase comentariul acesta neserios. Macpherson, care înscrisese cuvinte şi cifre în carneţel, interveni în acest punct.

– Atuncea, *sir,* gîndesc că ăsta o fi oraru' dumneavoastră pentru crimă:

Dovezile împotriva lui Ferguson şi Strachan

Luni

9,15 p.m. Farren lasă biletul acasă la Strachan.

10,20 p.m. Campbell se întoarce acasă după întîlnirea cu Gowan.

În jur de miezul nopţii:
Strachan vine acasă şi găseşte biletul.

Marţi

0,10 a.m. (aproximativ).
Strachan se duce la vila lui Campbell; i se alătură Ferguson. Se comite crima.

0,10–0,45 (aproximativ).
E elaborat planul cu falsul accident. Strachan porneşte spre Falbae, luînd cu el pălăria şi mantaua lui Campbell, ustensilele de pictat etc., în maşină.

2–3 a.m. În acest interval, Strachan îl întîneşte pe Farren, iar Farren fuge.

3,30 a.m. (aproximativ).
Strachan cade în mină.

4 a.m. (aproximativ).
Ferguson ajunge într-un anumit loc de pe drumul vechi dintre gara Gatehouse şi Creetown, cu maşina lui Campbell, conţinînd cadavrul şi bicicleta. Ascunde maşina şi o abandonează.

5–6 a.m. Ferguson se întoarce la Gatehouse cu bicicleta, pe drumul vechi.

9 a.m. Strachan iese din mină şi-şi găseşte maşina.

9,8 a.m. Ferguson ia trenul spre Dumfries.

9,20 a.m. Strachan ajunge la locul de randevu, se mută în maşina lui Campbell. Îşi ascunde automobilul propriu. Se deghizează.

9,35 a.m. Strachan, deghizat în Campbell, e zărit de lucrătorul ce trece pe lîngă cotitura spre New Galloway.

10 a.m. Strachan soseşte pe Minnoch. Pune cadavrul în poziţie şi pictează tabloul.

11.15 a.m. Strachan termină pictura.

Macpherson îşi îngădui o pauză.

– Cum s-o dus înapoi la motoru' lui, *sir?* Îs paişpe mile bune. N-o putut mere pe picioarele lui.

– Cu bicicleta lui Farren, răspunse Şeful Poliţiei, prompt. Ar fi trebuit să-l pui s-o ia de la Falbae. Desigur, dacă planul original nu dădea greş, fie că ar fi împrumutat o altă bicicletă, fie că ar fi avut timp să parcurgă distanţa pe jos, dar, în condiţiile date, cum tot avea bicicleta lui Farren la îndemînă, s-o folosit de ea.

– *Ay, sir,* da' la toate aveţi răspunsu' pregătit.

Machperson scutură, grav, din cap şi reluă lectura graficului orar:

12,45 p.m.	Strachan se întoarce la Creetown cu bicicleta lui Farren; abandonează bicicleta. Se transferă în propria sa maşină.
1,15 p.m.	Strachan se întoarce la Gatehouse pe drumul de Skyre Burn.

– Asta – zise Procuratorul Fiscal, care confruntase graficul orar cu raportul Şefului Poliţiei privitor la discuţia cu Strachan – se potriveşte de minune cu declaraţia dată dumneavoastră de Strachan.

– Într-adevăr, spuse Sir Maxwell, dar, mult mai important, se potriveşte cu faptele. Am găsit un cetăţean care-şi aminteşte perfect că l-a văzut pe Strachan trecînd, între orele unu şi unu douăzeci, pe drumul spre Skyre Burn. Mai mult, am aflat că apelul lui telefonic a fost la „McClellan Arms" şi că a fost făcut la unu şi optsprezece minute fix.

– Vă daţi seama, interveni Wimsey, că nu-i acordaţi decît o oră şi un sfert pentru pictarea tabloului. Eu i-am pus pe doi dintre cei mai talentaţi pictori ai districtului la o treabă asemănătoare, iar cel mai iute de mînă dintre ei n-a ajuns la nici un rezultat înainte de o oră şi jumătate.

– Adevărat, replică, sumbru, Şeful Poliţiei, dar viaţa aceluia nu depindea de iuţeala cu care picta.

– Aş vrea să pot fi sigur de asta, rosti o voce.

Toată lumea fu luată prin surprindere. Agentul de poliţie Duncan fusese atît de tăcut, încît uitaseră de existenţa lui.

– Zău? îl întrebă Şeful Poliţiei. Bine, Duncan, te afli aici ca să ne faci cunoscută teoria dumitale. Ce-ar fi să te ascultăm chiar acum?

Poliţistul îşi schimbă poziţia pe scaun şi privi neliniştit spre Dalziel. Avea senzaţia vagă că-şi băga capul în laţ de bunăvoie, dar rămase, bărbăteşte, pe poziţie şi deschise focul cu toate gurile de tun.

CAPITOLUL XXV

GRAHAM; GOWAN; WATERS

– Alea două teorii, începu Duncan, îs foarte faine, nu zic ba, numa' că mamă ce complicate mai sînt. Uite-aşa mi se-nvîrte capu' cînd mă gîndesc la ele. N-aş vrea să mi-o luaţi în nume de rău, da' tare mi-ar plăcea să ştiu cum s-o gîndit Sir Maxwell că planu' ăla o putut fi discutat numa' trei sferturi de ceas.

– Păi, răspunse Sir Maxwell, cronometrarea e foarte elastică. Cîtă vreme îl avem pe Strachan sus la Falbae înainte de a se lumina prea tare ca să mai poată cădea în puţuri, nu-mi pasă cît de tîrziu doriţi să fi pornit el la drum.

– Dar să nu ne cramponăm de un amănunt, interveni Procuratorul Fiscal, văzîndu-l pe Duncan cam descurajat. Dacă ne poţi oferi o idee mai bună şi mai simplă, să ne-o spui neapărat.

– Atuncea, io mă gîndeam numa' – şi iertaţi-mă, vă rog frumos, domnule doctor Cameron – dacă, de fapt, n-o fost posibil ca omu' să fi fost omorît chiar în ziua cînd l-or găsit. Nu vă supăraţi, domnu' doctor?

– Cîtuşi de puţin, protestă, din inimă, doctorul Cameron. Spune ce ai pe suflet, omule. Treaba asta, stabilirea precisă a momentului decesului, nu-i chiar aşa de simplă

cum îţi vine a crede după lectura romanelor poliţiste. Vă spun din experienţă: doctorul, cu cît îmbătrîneşte, cu atît este mai puţin tentat să dea verdicte *ex cathedra* şi cu atît mai adînc pricepe că Natura are mijloacele ei de a-i face de rîs pe profeţii prea siguri de sine.

– *Ay,* zise Duncan. Io tocmai citeam o cărţulie cu atare subiect. Grozavă carte, cadou de la tata de ziua mea. Tata o fost un om nemaipomenit de cultivat, avînd în vedere starea lui socială: mi-o zis mereu că a mai bună cale spre succes îi studiul.

Vorbind, puse pe masă un pachet mare, pătrat, învelit în hîrtie cafenie şi deznodă meticulos sfoara tare cu care era legat.

– Aiasta – zise, cînd ultimul nod cedă şi hîrtia fu îndepărtată pentru a dezveli „cărţulia", un tom formidabil, lung de nouă inci şi lat de şase, şi corespunzător de gros – aiasta îi cartea numită *Medicina legală şi toxicologia,* de Dixon Mann, şi-i o lectură grozavă pentru ăi cu profesiunea noast'ă. Acuma, îi un pasaj aici despre care aş dori să vă aflu părerea, domnule doctor. Am pus un colţ de hîrtie ca semn. *Ay,* iată-l, pagina treişcinci. Îi despre înţepenire după deces.

– *Rigor mortis,* enunţă doctorul.

– *Ay,* asta îi, numa' că-i zice, rigi-di-tate ca-da-verică, da' tot la *rigor* ăla se referă. Ăsta-i numa' numele greu de pronunţat. Acuma, ian auziţi ce zice omu', şi doară-i o autoritate, că bietu' tata o plătit o groază de parale pe carte: „În mod normal, ă... ă.... no drace... muşchii sche-le-tali, muşchii scheletali încep să se înţepenească între patru şi zece ore după deces". Patru pînă la zece ore. Asta ne dă ceva ce s-ar putea numi o marjă de eroare de pînă la şasă ceasuri în stabilirea orei decesului. Nu, domnule doctor?

– Dacă celelalte valori sînt constante, răspunse doctorul, e corect.

– *Ay.* Pe urmă, iară: „E deplin instalată" – adicătelea, rigiditatea – „în două pînă la trei ore". Avem deci încă o marjă de o oră.

– Păi, da.

– *Ay.* „Durata acestei stări e variabilă, de la cîteva ore, pînă la şase sau opt zile". Diferenţa îi formidabil de mare, domnule doctor.

– Chiar este, confirmă, cu o părere de zîmbet, doctorul Cameron. Dar şi alte lucruri se cer luate în considerare, pe lîngă *rigor mortis.* Doar nu vrei să ne spui că trupul era neînsufleţit de şase sau opt zile?

– Bineînţeles că nu, domnule doctor. Dar uite cum continuă cărţulia: „Douăzeci şi patru pînă la patruzeci şi opt de ore poate fi considerată durata medie a ca-da..." adică a rigidităţii ăsteia. Poate veţi recunoaşte că această mare autoritate nu-i foarte precisă cînd îi vorba de două-trei ceasuri. Acuma, domnule doctor, cînd aţi văzut cadavrul, la ora trei după-amiază, cît de înţepenit era?

– Suficient de înţepenit, răspunse doctorul. Adică, folosind limbajul elevat al excepţionalei dumitale autorităţi, rigiditatea cadaverică era pe deplin instalată. Din această cauză, s-a putut trage concluzia că omul decedase de nu mai puţin de şase ore; ba poate – ţinînd cont de aspectul vînătăilor – de şi mai mult timp. Dacă luăm ca punct de plecare pentru diagnosticul nostru regulile domnului Dixon Mann, constatăm că ele nu exclud posibilitatea ca moartea să fi survenit cu treisprezece ore mai devreme – zece ore ca să pornească rigidizarea şi încă trei ore ca să se instaleze deplin. Cu alte cuvinte, decesul ar fi putut surveni tîrziu, pînă la ora nouă dimineaţa, sau foarte devreme, pe la miezul nopţii, iar corpul pe deplin rigid ar fi fost la 3 p.m., fără să trebuiască neapărat să bănuim că s-a întîmplat ceva anormal în instalarea sau dezvoltarea rigidităţii.

– *Ay,* dar... vorbi grăbit Macpherson.

– *Ay,* io tocma' asta... începu şi Duncan, în acelaşi moment.

– O clipă, îi opri doctorul. Ştiu ce vrei să spui, domnule Inspector. Nu țin cont de posibilitatea ca rigiditatea să se fi instalat, complet, cîndva înainte de a fi examinat eu cadavrul. Să presupunem că înțepenirea a fost un proces lent şi a atins apogeul, să zicem, la ora unu. Acest lucru ar face posibil ca decesul să fi survenit foarte devreme, chiar la ora zece seara. V-am comunicat înainte că nu e imposibil.

Macpherson mormăi satisfăcut.

– Campbell se bucura de o sănătate de fier, continuă doctorul şi a murit de pe urma unei lovituri bruşte. Dacă te uiți ce scrie ceva mai departe autoritatea aceea a dumitale, domnule Duncan, vei vedea că, în condițiile existente, instalarea rigidității cadaverice a fost un proces lent.

– *Ay*, domnule doctor, perseveră polițistul, da' şi dumneavoastră îți vedea că dacă subiectu' îi deprimat şi cu vigoarea fizică scăzută, rigiditatea poate apărea foarte devreme. Acum, io mă gîndeam că omu' nost, Campbell, o petrecut o seară foarte obositoare. Pe la nouă, sau aşa ceva, s-o bătut cu domnu' Waters, apoi s-o bătut iară, cu domnu' Gowan, pe la 9.45 şi, în plus, era plin ochi de whisky, băutură cu efecte depresive constatate. Adică – adăugă el scurt, surprinzînd un început de rînjet pe chipul lui Wimsey – după ce-au trecut efectele ameţitoare ale alcoolului. Pe urmă, pleacă dis-de-dimineață, fără să mănînce, cum o stabilit examenu' de laborator al măruntaielor, şi parcurge cu motoru' şaptezeci şi cinci de mile. N-ar fi fost, după toate astea, destul de epuizat ca să se rigidizeze repede după moarte?

– Pare-se c-ai studiat bine problema, domnule Duncan, îl lăudă doctorul. Îmi dau seama că trebuie să-mi aleg cu grijă cuvintele, ca să nu fiu prins călcînd în străchini. Ca atare, voi spune doar atît: durata medie a acestui *rigor mortis* e între douăzeci şi patru şi patruzeci şi opt de ore. Cînd l-am examinat, marți după-amiază la trei, corpul lui Campbell era deja rigid şi tot rigid era şi

miercuri seară, cînd l-am pus în sicriu. Joi seara, cînd l-am examinat din nou, în prezența unora dintre dumneavoastră, domnilor, rigiditatea dispăruse cu desăvîrşire. Rezultă că rigiditatea a avut o durată medie. În general, dacă se instalează rapid, urmează o durată scurtă, dacă se instalează lent, durata este lungă. În cazul nostru, se pare că durata a fost medie spre lungă, şi trag concluzia că şi instalarea a fost medie spre lentă. De aceea, cîntărind atent datele, mi-am formulat părerea avizată că ora cea mai probabilă a decesului a fost miezul nopții, sau cam pe-acolo, ceea ce concordă cu înfățişarea generală a cadavrului şi cu echimozele.

– Dar cu bolul alimentar din stomac? întrebă Sir Maxwell.

– Bolul alimentar din stomac consta din whisky, răspunse sec doctorul, dar nu pot să determin cît de tîrziu a băut răposatul whisky, luni noaptea.

– Dar, interveni Duncan, dacă presupunem că omorul n-o avut loc decît marți dimineață la nouă, asta ar scurta durata înțepenelii?

– Da, desigur, recunoscu doctorul. Dacă n-a murit decît marți dimineața, durata rigidității ar putea fi redusă pînă la ceva mai mult de treizeci şi şase de ore. Eu nu mă pot referi decît la perioada dintre ora trei după-amiază, marți, şi ora şapte seara, miercuri, cînd am predat trupul celor de la pompe funebre.

– Prin urmare – spuse Procuratorul Fiscal – concluzia pare să fie că, deşi aparențele indică un deces survenit cam la miezul nopții, există o marjă de eroare de o oră sau două înainte sau după.

– Corect.

– E posibil ca eroarea să meargă pînă la opt, nouă ore?

– N-aş crede, replică prudent doctorul, dar nu vreau să spun nici că e imposibil. Natura cunoaşte foarte puține lucruri imposibile, iar printre ele nu se numără şi un diagnostic eronat.

– Buun, rosti Dalziel, aruncîndu-i o privire cam supărată subordonatului său, auzit-ai ce ți-o zis domnu' doctor? Nu zice că-i imposibil, şi la mai mult nu te poți aştepta, tu care-i pui la îndoială bogata experiență, cu *rigor mortis* al tău şi tată-to bătrîn şi cu cărțulia aia şoadă. Să sperăm că ne poți oferi un motiv temenic pentru obrăznicia ta. Vă rog să-l iertați, domnule doctor. Duncan îi băiat fain, numa' că-i prea zelos.

Astfel stimulat, Duncan îşi dădu drumul din nou, împurpurîndu-se ca para focului.

– Da, domnilor, premisa de la care am plecat asta o fost, că din şasă suspecți nici măcar unu' nu s-o dovedit c-o fost aproape de locu' unde s-o găsit cadavru', afară de domnu' Graham. Da' avem dovezi că Graham, de fapt, o fost văzut la Bargrennan chiar în dimineața crimei. Mai mult, chiar dumnealui recunoaşte c-o fost acolo.

– Adevărat, completă Procuratorul Fiscal. Scrie aici, în însemnările dumitale, că omul ăsta, Brown, l-a văzut pe Graham mergînd pe malul rîului Cree, ceva mai jos de Bargrennan, marți dimineața la unsprezece şi jumătate. Zice că Graham mergea în susul rîului şi cînd a văzut că se apropie Brown a coborît în fugă de pe mal, ca să nu fie zărit. Mie mi se pare o circumstanță agravantă.

– *Ay,* zise emoționat Duncan. Da' cînd îi întrebat, ce spune Graham? Mai întîi, refuză să declare unde o fost. Şi asta, băgați de seamă, înainte de a bănui cineva că moartea lui Campbell n-o fost un simplu accident. Una la mînă. Doi la mînă, de-ndată ce se scrie în ziare că s-ar putea să fie o crimă, iese în față cu un alibi fals, numa' pentru seara de luni.

– Opreşte-te puțin, Duncan, ceru Sir Maxwell. Dacă, aşa cum se pare că socoteşti dumneata, Graham n-a comis crima decît marți dimineața, n-ar fi avut nici un sens să vină cu un alibi pentru luni seara. Ar fi ştiut că nu poate să-l disculpe.

– *Ay,* aşa e, zise Duncan, strîmbîndu-şi inocentul chip, în aşa manieră încît să exprime cea mai concentrată şiretenie, dar doamna o venit cu alibiul, şi de ce? Fiindcă se zvonise – nu spun de cine – că, foarte probabil, crima o fost comisă luni seara. Atuncea doamna – care ştie bine că Graham o ucis, da' habar n-are cînd – cade buluc în capcană. Zice: „N-o putut-o comite el, o fost cu mine". Domnu' Dalziel o întreabă, brusc şi tăios: „Cît timp o petrecut cu dumneata?" Ea răspunde: „Pînă după ora nouă", ştiind prea bine că dacă ar spune pînă la douăşpe ori aşa ceva, următoarea întrebare ar fi: „Nu l-o văzut nime ieşind din casă?" – ceea ce nu-i posibil, cînd toată lumea foieşte prin oraş. Foarte bine. Apoi, Graham află ce s-o întîmplat şi-şi spune: „Trebe să găsesc ceva mai bun. Foarte probabil că m-o recunoscut tipul pe care l-am întîlnit. Voi declara că toate alea două nopți şi două zile am fost sus la Bargrennan, la braconaj, cu Jimmy Fleeming, iar Jimmy va confirma." Ăsta-i momentul cînd se înfățişează cu al doilea alibi.

– După cum văd, Jimmy Fleeming confirmă, într-adevăr, observă Procuratorul Fiscal, răsfoind hîrtiile.

– *Och, ay,* Jimmy Fleeming îi ăl mai mare mincinos din Stewartry, zise Duncan. În plus, braconierilor ălora le place de Graham. Nu-i unu' printre ei să nu spună minciuni, sub jurămînt, ca să-l protege pe Graham.

– Ăsta-i chiar adevărul, completă Macpherson. Şi nici nu-i nevoie să mințească prea abitir. Cu braconaju' lor, stau treji juma' de noapte şi dorm juma' de zi. Ce să-l împiedice pe Graham să plece şi să-şi comită crima – *ay,* şi să-şi picteze şi tablouaşul – fără ştirea lor? Poate le-o explicat c-o făcut o mică plimbare. Ori poate că ei, dormind, nici nu şi-or dat seama c-o plecat şi s-o întors.

– Ideea dumitale, Duncan, este că la Minnoch a venit Campbell. Cînd anume, exact?

– Acest lucru e destul de clar, interveni Wimsey. Trebuie să acceptăm orele menționate de Ferguson pentru că, pornind de la această premisă, n-avem motiv să le contestăm. Plecînd la 7,30 şi şofînd cu viteză obişnuită, n-ar fi reuşit să parcurgă cele douăzeci şi şase de mile în

mult mai puțin de o oră. Să zicem că ajunge acolo la 8,30, se instalează şi-şi scoate uneltele de pictat. Graham, făcîndu-şi plimbarea matinală, ajunge în punctul respectiv, să zicem, la 8,45. Se iau la bătaie, Campbell cade de sus în rîu şi moare. La ora 9, timp de vară, e rezonabil să presupunem că Graham se apucă de pictat. Treaba îi ia o oră şi jumătate. Ştiu asta, fiindcă l-am văzut la lucru – adică eu, cel puțin, l-am văzut. Astfel, ajungem la zece şi jumătate. Ştim, însă, că era tot acolo la unsprezece şi jumătate, aşa că trebuie să-i acordăm tot acest timp. Ceea ce e destul de firesc, întrucît, cînd l-am văzut eu, nu făcea decît să-şi copieze propria pictură, şi asta i-o fi luat mai puțin timp decît efortul original. De-ndată ce termină, iar pe drum nu vede nici un trecător curios, se-ntoarce ca dintr-o plimbare la ortacii săi adormiți, care, ulterior, nu vor pregeta să jure că nu l-au scăpat din ochi în tot acest timp. Cam asta-i teoria dumitale, nu-i aşa, Duncan?

– *Ay*, asta-i, încuviință, recunoscător, Duncan.

– Şi nici nu-i prea rea, atîta cîtă e, continuă Lordul, cu tonul unuia care degustă un vechi vin de Porto. Are cel puțin trei chichițe, dar aş spune că se pot descîlci dacă avem bunăvoință. Mai întîi, ar însemna că doctorul a greşit toate calculele, dar, de vreme ce el nu se supără, nu ne supărăm nici noi. În al doilea rînd, cine a mîncat micul dejun al lui Campbell? Desigur, putem presupune că, deşi băuse zdravăn cu o seară înainte, şi-a gătit, curajos, oul cu slănină, dar, după ce l-a pregătit, nu i-a plăcut cum arăta şi l-a aruncat în foc. Sau putem presupune – deşi nu mi-ar plăcea – că l-a mîncat însăşi doamna Green, care, ulterior, a tăgăduit. Sau putem presupune că l-a mîncat Campbell, i s-a făcut rău, l-a dat afară şi a umplut golul cu whisky. Oricare dintre aceste presupoziții ar explica perfect starea constatată, nu, doctore?

Există apoi urmele de smoală de pe Morris-ul lui Campbell, puse de noi pe seama cauciucurilor de bicicletă, dar care se pot datora altor cauze. Eu am fost acela

care a atras atenția asupra lor de la bun început, dar acesta nu-i un motiv să mă las inhibat de ele. Nu sînt suficient de importante ca să ruineze o teorie.

Gaura cea mare din ingenioasa reconstituire a lui Duncan e individul care a văzut maşina trecînd pe lîngă cotitura spre New Galloway, la 9,45. Teamă mi-e că Duncan n-a ținut deloc seama de el. Totuşi, nu se poate spune că a greşit. Dacă un doctor se poate înşela, se poate înşela şi un muncitor cinstit. El n-a distins numărul maşinii, aşadar, ar fi putut fi un alt Morris.

– Dar ce faceți cu grămada de lucruri din spate, de sub carpetă, întrebă Şeful Poliției, şi cu mantaua şoferului, cea bătătoare la ochi? De ele nu scăpați aşa uşor.

– Nu scap? se miră Wimsey. Prea puțin mă cunoaşteți. Eu sînt capabil să scap cu viață şi din calea unei tulumbe ce vine în galop. Ați solicitat informații despre un automobil Morris, cu un munte de bagaje în spate, condus de un bărbat îmbrăcat cu o manta țipătoare, aşa e? Da, dar ştiți ce se întîmplă cînd dai sfoară în țară despre un anumit lucru. Lumea vede ceva ce corespunde parțial descrierii, iar restul şi-l imaginează. Se prea poate ca pe şoseaua principală dintre Castle-Douglas şi Stranraer să fi trecut în dimineața aceea douăzeci de maşini, dintre care şase să fi fost încărcate cu bagaje. Cîteva dintre ele vor fi fost conduse de domni, a căror îmbrăcăminte va fi fost țipătoare, mai curînd decît identificabilă. Omul dumneavoastră nu va fi avut un motiv deosebit pentru a observa acea maşină, decît doar dacă i s-a ivit în față pe neaşteptate. Dacă am cunoaşte adevărul în totalitatea lui, am afla, probabil, că şi martorul mergea cam riscant. Automobilul, răsărindu-i în cale, l-a înfuriat şi, dacă şi-a însuşit ideea că s-a întîlnit nas în nas cu un *desperado* ce fugea de pedeapsă, nu s-a lăsat impresionat de faptul că a fost nevoit să-şi amintească unele lucruri inexistente. Nenumărați sînt cei întotdeauna gata să-şi amintească mai mult decît au văzut.

– Foarte adevărat, oftă Macpherson.

– Să vă spun eu ce-mi place la teoria asta a lui Duncan, interveni Procuratorul Fiscal. Conform ei, crima ar fi putut fi nepremeditată. E mult mai probabil că Graham, întîlnindu-se aşa, pe nepusă masă, cu Campbell, s-a luat la harță cu el şi i-a dat în cap, decît că ar fi scornit cineva un plan să transporte un cadavru pe o distanță de cîteva mile şi să-l planteze într-un loc atît de bizar.

– Locul i-a fost mai degrabă impus asasinului, prin aceea că victima îşi anunțase intenția de a picta acolo în ziua aceea, nu?

– Dar n-ar fi fost exclus să se fi răzgîndit, Sir Maxwell.

– Unui ins nevinovat, interveni, ferm, Macpherson, o supoziție ca asta nu i-ar fi pus probleme. Da' un asasin se prea poate să fie tare grijuliu, pînă la punctu' de a-şi primejdui tot planu', insistînd asupra unei verosimilități inutile.

– Bine, domnule Inspector – spuse Şeful Poliției – văd limpede că nu eşti pe de-a-ntregul satisfăcut de nici una din teoriile noastre. S-o auzim pe-a dumitale.

Fața Inspectorului se lumină. Îi venise şi lui rîndul. Era convins că lui, nu altcuiva, îi aparținea purcica cea mai rotofee şi le era cu adevărat recunoscător lui Dalziel, Sir Maxwell şi Duncan, fiindcă expuseseră dobitoace atît de subdezvoltate şi nu-i stricaseră piața.

– Mai adineaori o zis domnu' Sergent – începu el – că Jimmy Fleeming îi ăl mai mare mincinos din Stewartry. Da' io ştiu nişte mincinoşi mai dihai ca el, pe Gowan şi trupa lui de servitori englezi. Să rețineți că ăştia trei îs singurele persoane care or dovedit cu gura lor cît mințesc de tare, cu excepția lu' Strachan, cu basmu' lui despre mingea de golf.

Io cred că Gowan l-o terminat pe Campbell cînd s-or întîlnit pe şosea, şi n-am crezut o iotă din povestea aia cu barba.

Acum, am aşternut pe hîrtie înşiruirea întîmplărilor, cum le văd io şi vă rog pe dumneavoastră, domnule

Procurator Fiscal, să le dați citire în locul meu, că sînteți mai obişnuit cu vorbitu' în public.

Cu aceste cuvinte, Inspectorul îi înmînă un manuscris citeț, scos din buzunarul interior al hainei şi se lăsă pe spate cu zîmbetul timid al unui poet ce asistă la recitarea propriilor sale versuri.

Procuratorul Fiscal îşi potrivi ochelarii şi, cu glas răsunător, purcese la citirea documentului intitulat

Dovezile împotriva lui Gowan

Aflăm din depoziția domnişoarei Helen Macgregor că domnul Campbell s-a întîlnit cu un alt automobilist, identificat între timp drept Gowan, pe şoseaua Gatehouse – Kirkcudbright, luni seara, în jurul orei 9,45. Că s-au luat la bătaie şi că unul dintre protagonişti a aşezat trupul neînsuflețit al celuilalt în automobilul cu două locuri, cu care a pornit în direcția Gatehouse. Că fata a fugit, înspăimîntată, acasă. Relatarea ei a fost ulterior confirmată de găsirea unei chei franceze, cu amprentele lui Campbell, nu departe de locul presupusei lupte, cît şi de descoperirea unor urme de roți, indiciu că o maşină a fost parcată pe un drumeag cu iarbă, pe care se intră printr-o poartă, la cincizeci de iarzi de locul pomenit.

După părerea mea, crima se poate reconstitui după cum urmează:

După ce l-a ucis pe Campbell în acea încăierare, primul gînd al lui Gowan a fost să ascundă cadavrul undeva unde să nu fie văzut de vreun trecător. A realizat acest deziderat urcînd corpul neînsuflețit în propria sa maşină, intrînd cu ea prin poartă şi aruncînd cadavrul înăuntru. Şi-a ales maşina proprie întrucît se afla cel mai aproape de Gatehouse şi o putea manevra mai uşor. Dacă ar fi pus cadavrul direct în maşina lui Campbell, ar fi trebuit să-şi scoată din cale, mai întîi, automobilul său, şi ar fi putut fi surprins de cineva asupra faptului. Dacă respectiva persoană ar fi dat peste maşina lui Campbell,

care bloca drumul, şi, mînat de curiozitate, ar fi văzut că are înăuntru un cadavru, totul ar fi părut extrem de suspect.

Pe urmă, Gowan a intrat prin poartă şi cu maşina lui Campbell, a mutat cadavrul în ea şi a parcat-o sus pe potecă, la o distanţă oarecare. S-a întors, pe jos, la maşina lui şi, cu ea, s-a înapoiat la Kirkcudbright. A putut ajunge la destinaţie conducînd *ca dracu'* (ultimele două cuvinte erau tăiate, meticulos, cu o linie), ca un maniac, în mai puţin de cinci minute. Să zicem, la 10,10. Fata, Helen, l-a zărit, cînd a trecut pe lîngă casa ei.

L-a găsit pe Hammond la post şi i-a ordonat să vină cu el. Revenind la scena crimei pe la – să spunem – 10,20, s-a dus pe jos pînă la automobilul Morris şi l-a scos de pe drumeag, mergînd în direcţia Gatehouse, în care timp Hammond s-a întors la Kirkcudbright cu maşina cu două locuri.

Gowan a putut fi înapoi la vila de la Standing Stone, cu Morris-ul, pe la 10,30, să zicem. (Notă: Ferguson spune 10,15, dar cu menţiunea „aproximativ".)

Pe urmă, Gowan concepe planul de a simula accidentul lui Campbell. Cum nu se poate da drept Campbell din pricina bărbii lui negre, se rade cu briciul lui Campbell, avînd grijă să-l lase curat şi arde părul în foc, cu excepţia unei părţi căreia-i rezervă un alt rol.

La sosirea lui Strachan, Gowan stătea ascuns undeva, probabil în garaj. După plecarea lui Strachan, a reintrat pe furiş în casă, a distrus biletul şi şi-a continuat pregătirile.

La 7,30 a ieşit cu maşina, travestit în hainele lui Campbell şi ducînd cu el mortul, materialele de pictat şi bicicleta, luată de la hotelul „Anwoth". Acum se cere explicată întîrzierea cu care a ajuns la drumul de New Galloway, unde l-a văzut lucrătorul. După mine, s-a dus mai întîi într-un oraş sau sat neidentificat, iar de acolo l-a instruit pe Hammond să-i iasă undeva în întîmpinare cu maşina cu două locuri. Cred că într-o localitate aproape de Pinwherry. S-a pornit o cercetare pentru a

vedea de unde a fost făcut apelul telefonic, pe o rază de treizeci de mile în jur de Gatehouse.

În acest punct, Şeful Poliţiei întrerupse lectura.

– Postul telefonic de unde s-a făcut apelul n-ar fi putut fi localizat mai uşor de la Kirkcudbright? întrebă el.

– Nu, nu, răspunse Wimsey, nedîndu-i lui Macpherson posibilitatea să vorbească. Hammond a fost probabil instruit să meargă în altă parte, ca să i se telefoneze. Un individ disperat ca Gowan n-o să-şi dea atîta osteneală doar ca să se împidice de un fleac cum e o convorbire telefonică, nu, Macpherson?

– Întocmai, întări Inspectorul. Chiar asta voiam să zic.

– Atunci de ce nu i-a dat lui Hammond instrucţiuni cînd erau împreună, ca să evite cu totul discuţia la telefon? întrebă Sir Maxwell.

– În momentul acela nu concepuse încă planul, îl lămuri Wimsey. Ce nerăbdători sînteţi cu toţii! Daţi-i omului timp de gîndire! Prima idee ce-i trece prin cap este „Haide să transport cadavrul de pe şoseaua asta, pe care se ştie că am călătorit. Îl ascund undeva. Încă nu ştiu unde, dar mă gîndesc şi-ţi telefonez mîine la ora opt. Du-te la Lauriston sau Twynholm (sau Kamciatca sau Timbuctu, sau oriunde îi era mai la îndemînă) şi-ţi voi telefona acolo". La urma urmei, întîrzierea de pe drum trebuie explicată şi ea cumva. Ferguson e un mincinos, Strachan a căzut într-un puţ, Farren... staţi să-mi amintesc... aha, Farren conduce prost, iar Gowan a dat un telefon. Vă rog să vă continuaţi lectura, domnule Procurator Fiscal.

După care Gowan s-a dus pe Minnoch şi a pictat tabloul. Treabă care l-a reţinut pînă pe la 11,30. La ora aceea s-a urcat pe bicicletă şi a pedalat pe drumul de Pinwherry şi Girvan, pînă la locul dinainte ales. Abia trecuse de Barrhill, probabil, cînd a fost zărit de domnul

Clarence Gordon. Domnul Gordon susține că biciclistul nu era prea înalt, dar Gowan n-ar fi părut prea înalt dacă stătea cocîrjat deasupra ghidonului, pedalînd de zor. Neavînd barbă, Gowan n-ar fi putut fi recunoscut după fotografie. Hammond l-a aşteptat, probabil, cu automobilul cu două locuri undeva între Barrhill şi Girvan, înarmat cu chinga necesară pentru a priponi bicicleta de automobil. Cei doi au mers împreună pînă dincoace de Girvan, unde Hammond a coborît, a luat bicicleta şi şi-a continuat drumul spre Ayr, unde, intenționat sau din greşeală, a rătăcit bicicleta la gară. Vă reamintesc observația formulată acolo, că persoana cu bicicleta avea un accent englezesc. Pe urmă, Gowan s-a dus cu maşina pînă undeva unde a putut scrie şi expedia scrisoarea către maiorul Aylwin. Nu dorea să reapară la Kirkcudbright fără barbă, deci, probabil, nu s-a întors pînă-n noaptea aceea. Se depun eforturi pentru a se afla unde era automobilul în toată perioada respectivă.

În ceea ce priveşte fragmentele de barbă descoperite pe şoseaua Gatehouse-Kirkcudbright. Lui Gowan şi complicilor săi le-a venit, probabil, ideea că va exista bănuiala că s-a comis o crimă şi că li se va cere să declare cum şi-au petrecut timpul. Dacă aşa stăteau lucrurile, tăierea bărbii şi plecarea lui la Londra ar fi devenit suspecte. Prin urmare, au născocit o poveste care se potrivea cu faptele şi au semănat bucățile de barbă pe marginea drumului, pentru a da greutate variantei lor. Aceasta a fost povestea debitată ulterior de Gowan la Scotland Yard, foarte derutantă, din pricină că se întemeia pe multe fapte reale. Amănuntele fugii lui Gowan de la Kirkcudbright sînt exact aşa cum le-a descris în declarație. Acestea sînt dovezile împotriva lui Gowan, prezentate de mine.

(Semnătura) JOHN MACPHERSON
Inspector de Poliție

....

– Din ce în ce mai ingenios! exclamă Wimsey. Multe amănunte trebuie verificate, dar zău că teoria e foarte simpatică! Ce trupă şocantă de escroci sînt servitorii ăştia englezi! Nici măcar o crimă nu-i clinteşte din devoțiunea lor feudală pentru stăpînul care-i plăteşte!

Inspectorul roşi.

– Mă luați peste picior, *my lord,* zise, plin de reproş.

– Ba zău că nu, protestă lordul. În mod deosebit îmi place un aspect al teoriei dumitale, şi anume că ai abordat curajos problema bicicletei de la Euston, de care toți ceilalți s-au ferit.

Aici, polițistul Ross îşi drese glasul, într-un mod atît de semnificativ, încît toate capetele se întoarseră spre el.

– Văd din atitudinea pe care o ai, Ross – i se adresă lordul – că nici pentru dumneta cuvîntul „bicicletă“ nu e lipsit de semnificație. Dacă domnii permit, aş dori să aflu punctul dumitale de vedere.

Polițistul căută din ochi aprobarea Şefului Poliției şi, primind drept încuviințare o mişcare din cap, se lansă în teoria sa:

– Ce nu-mi iese mie din cap, îi omu' ăsta, Waters. Iată un individ cu un alibi foarte nesatisfăcător, nedovedit în nici un fel. Încă n-am stabilit contactul cu omu' ăla, Drewitt, şi cu yachtul lui...

– O clipă, Ross, îl întrerupse Şeful Poliției. Azi-dimineață am primit de la el o telegramă trimisă de la Arisaig. L-am ratat la mustață la Oban. Conținutul telegramei: „Waters s-a îmbarcat la Doon, marți la 8,30 dimineața. A debarcat la Gourock, sîmbătă. Urmează scrisoarea.“ Din cîte ştiu, a dat şi poliției o declarație de confirmare.

– *Ay,* făcu Ross, deloc descumpănit, *ay, imph'm.* Da' noi nu ştim ce soi de om o fi Drewitt ăla. Io gîndesc că vrea să-l susțină pe Waters cu orice preț. Poate jura pînă se învineţeşte la față că Waters s-a îmbarcat la Doon, fapt e că nime nu l-o văzut. Iar bicicleta o dispărut fără urme. După părerea mea, bicicleta aia îi pe fundul apei,

undeva între Arran şi Stranraer şi n-o s-o mai vedem pînă nu iasă din mare ca să depună mărturie, în Ziua de Apoi. Afară doar – adăugă el, sacrificînd limbajul pitoresc – dacă n-o căutăm cu draga.

– Şi atunci, care-i ideea dumitale, Ross?

– Ei bine, Sir Maxwell, iacăt-o, şi pentru mine îi cît se poate de clară şi de simplă. Îl avem pe Campbell, rău ca un cîne şi pus pe harță. Se ceartă cu Waters şi amenință că lucrurile nu se vor opri aici. Pleacă la Gatehouse, se întîlneşte cu Gowan, pe care-l bate. „Perfect“, îşi spune, „în seara asta îmi merge totul de minune!“ Ajunge la domiciliu, se pune iară pe băut şi se gîndeşte aşa: „Da' de ce să nu-l trag (vă cer iertare) pe nemernicu' de Waters afară din pat şi să isprăvesc odată cu el?“ Îşi scoate maşina şi pleacă. Ferguson doarme dus şi nu-l aude. Chiar el recunoaşte că nu l-o auzit pe Strachan plecînd, atunci de ce l-ar fi auzit pe Campbell? Se duce la Kirkcudbright şi dă cu pietre în geamu' lu' Waters. Waters se uită afară, îl vede şi-şi spune: „Doară n-o să ne sfădim în stradă!“ Îl lasă pe Campbell înăuntru, povestesc o țîră şi unu' ori altu' zice: „Să merem sus la atelier şi să ne batem acolo“. Se duc, şi Campbell îi omorît.

Waters îi în mare încurcătură, idee n-are ce să facă. Tocmai iasă, cu mințile rătăcite, din atelier, cînd dă de ortacul lui, Drewitt, aflat în turneu cu o maşină închiriată. „Drewitt“, îi zice, „am dat de dracu'. Am omorît un om“, zice „şi nu ştiu ce să fac. O fost o luptă dreaptă, da' o s-o socotească o crimă şi or să mă spînzure“. Aşadar, cugetă ei amîndoi şi ticluiesc un plan. Drewitt se duce la doamna McLeod acasă, să se dea drept Waters. Vă amintiți – zise apăsat polițistul Ross – că doamna McLeod nu şi-o mai văzut chiriaşu' de cînd o plecat de-acasă, puțin după miezu' nopții. Numa l-o *auzit* urcînd la etaj, l-o *auzit* ieşind cînd o dus sus apa, şi cînd o venit din spatele casei el îşi luase micu' dejun şi plecase.

– Drewitt o riscat al dracului de mult, comentă Macpherson.

– *Ay,* da' criminalii n-au încotro, explică Ross. În timpul ăsta, cînd Drewitt intră la el acasă, Waters se află departe cu maşina lu' Campbell şi cu bicicleta lui. După aia face acelaşi lucru pe care l-am pus pe seama ălorlalți suspecți. Pleacă la 7,30 cu mortul. Mă gîndesc io c-o luat-o pe drumu' ăl vechi prin gara Gatehouse şi nu-i exclus să fi avut pană de motor în pustietatea aia, sau să-i fi explodat un cauciuc şi să fi trebuit să schimbe roata. Îi un drum afurisit, tot numa' şanțuri şi pietroaie. Oricum, trece pe la intersecția cu drumu' de New Galloway la 9,35 şi soseşte la Minnoch la zece. Pictează tabloul, îmbrînceşte mortul în apă şi pleacă pe bicicletă. Timp are berechet, fiindcă nu poate să-şi vadă de restu' planului pînă nu se-ntunecă. Stă ascuns pe dealuri şi tot acolo se blestemă, fiindcă a uitat să ia cu el sandvişurile ce-or fost găsite în taşca lu' Campbell. *Ay,* o să-i chiorăie mațele deseară. Cînd nu mai îi nici un pericol, se duce cu bicicleta pînă la locu' stabilit pentru întîlnirea cu Drewitt.

Drewitt, între timp, navigase, cum o declarat, în susu' coastei. Drewitt o fi fost ăl de l-or fi văzut îmbarcîndu-se la Doon şi de acolo mai departe yachtul o avut parcursu' declarat de Waters. Noaptea, o traversat din Lady Bay la Finnart Bay şi l-o luat pe Waters, care o venit cu bicicleta, pe drumu' de munte de la Pinwherry. Aburcă şi bicicleta pe yacht şi se întorc să amareze în Lady Bay. După aia nu mai trebuie decît să se țină de planul inițial de navigație şi să-l debarce pe Waters la Gourock sîmbătă dimineață, după ce cufundă bicicleta undeva unde nu poate fi găsită uşor. Dom'le! Îi clar ca vaca!

– Dar... zise Şeful Poliției.

– Dar... zise Inspectorul.

– Dar...zise Sergentul.

– Dar... zise polițistul Duncan.

– *Imph'm,* spuse Procuratorul Fiscal. Domnilor, toate teoriile astea sînt foarte interesante, dar conjecturale. Vă felicit pe toți, din inimă, pentru strădunță şi ingeniozitate, dar a spune care teorie e cea mai plauzibilă e un lucru

mai greu decît alegerea casetei cu portretul Portiei[1]. Mie mi se pare că merită să ne continuăm cercetările în toate direcțiile acestea și că următorul pas este începerea unor investigații care să confirme una dintre teorii, sau poate pe niciuna. Trebuie verificată, cu cea mai mare meticulozitate, deplasarea tuturor vehiculelor pe rețeaua de drumuri a districtului. Trebuie găsit acest om, Drewitt, și interogat strîns, iar locuitorii din zonele Finnart Bay și Lady Bay să fie întrebați dacă știu ce manevre a făcut yachtul. Cel puțin, putem fi siguri că, din cinci teorii prezentate azi aici, una-i cea adevărată. E ceva, nu-i așa, Lord Peter?

– Da, Wimsey, interveni și Șeful Poliției. Deunăzi, îi spuneai lui Macpherson că ai rezolvat problema. Crezi că a sosit vremea să-ți dai votul decisiv? Care dintre suspecții noștri este ucigașul?

[1] În *Negustătorul din Venetia*, Prințul Marocului trebuie să aleagă din trei casete, pe cea care conține portretul Portiei, pentru a-i obține mîna.

CAPITOLUL XXVI

UCIGAȘUL

– Acesta – răspunse Lordul Peter Wimsey – este cel mai măreț moment al vieții mele. În sfîrșit mă simt un adevărat Sherlock Holmes. Un Șef al Poliției, un Inspector de Poliție, un Sergent de Poliție și doi agenți îmi cer să decid eu care din teoriile lor e valabilă. Înfoiat ca un păun, pot să mă instalez mai comod pe scaun și să vă anunț: „Domnilor, vă înșelați cu toții".

– Pe dracu', înjură Șeful Poliției, toți nu ne putem înșela.

– Îmi amintiți – replică Wimsey – de stewardul care-i spunea unui pasager ce traversa Canalul Mînecii: „Aici nu-i permis să vomați". Ba da, vă puteți înșela și vă și înșelați cu toții.

– Dar i-am suspectat pe toți! strigă Sir Maxwell. Fii atent, Wimsey, sper că n-ai să faci o întoarcere de o sută optzeci de grade și să ne anunți că făptașul e lăptarul, sau doamna Green, sau o persoană complet necunoscută? Ar fi în spiritul celei mai proaste tradiții a celei mai inferioare forme de literatură polițistă. Și apoi, nu spuneai chiar dumneata că ucigașul trebuie să fie artist, ba i-ai și ales pe cei șase, dumneata singur. Te-ai răzgîndit, cumva?

– Nu, răspunse Wimsey, n-aş fi capabil de o atitudine atît de josnică. Îmi mențin declarația inițială. Greşiți cu toții, dar unul dintre dumnevoastră greşeşte mai puțin decît ceilalți. Cu toate acestea, nimeni nu l-a identificat corect pe asasin, nimeni n-a reconstituit corect metoda folosită, deşi unii dintre dumneavoastră au ajuns la adevăruri fragmentare.

– Wimsey, nu fi atît de negativist şi obositor, protestă Sir Maxwell. Problema e, la urma urmei, serioasă. Dacă deții informații care ne lipsesc, eşti dator să ni le comunici. De fapt, ar fi trebuit să ni le comunici imediat, în loc să ne sileşti să ne irosim timpul.

– Dar vi le-am comunicat imediat, se apără Wimsey. Vi le-am împărtăşit chiar în ziua cînd s-a săvîrşit omorul, numai că ați uitat. N-am ascuns absolut nici un as în mînecă. Dar n-am putut fi sigur de teoria mea, pînă n-au fost strînşi toți suspecții, pentru că în orice moment se putea ivi ceva ca s-o răstoarne. De fapt, nici acum n-am demonstrat-o, deşi mă prind s-o fac oricînd doriți.

– Haideți, haideți – zise Procuratorul Fiscal – vă rog să ne spuneți ce anume doriți să demonstrați şi vi se va oferi prilejul.

– *Right-ho!* Voi fi cuminte. Acuma, va trebui să ne întoarcem la descoperirea cadavrului. Elementul crucial al întregii afaceri se afla acolo, şi ți l-am indicat, Dalziel, acela fiind şi lucrul care ne-a dat de la bun început siguranța că moartea lui Campbell a fost o crimă, nu un accident.

Vă amintiți cum am descoperit cadavrul. Zăcea în apă, rece şi țeapăn, iar sus, pe şevalet, se afla o pictură neterminată, iar lîngă ea o paletă, o taşcă şi un cuțit pentru pictat. Am examinat pe rînd obiectele ce aparținuseră mortului şi ți-am spus, Dalziel: „Ceva lipseşte, şi dacă nu-l găsim, înseamnă că e o crimă". Îți aminteşti, Dalziel?

– Perfect, Lord Peter.

– În traista lui Campbell am găsit nouă tuburi de vopsele de ulei – vermion, ultramarin, două galbenuri crom, viridian, cobalt, purpuriu, lac roz şi galben lămîie. Dar nici urmă de alb de zăpadă. După cum explicam atunci, e absolut imposibil să pictezi un tablou în ulei fără să foloseşti albul de zăpadă. E mediul fundamental, folosit de artist în amestec cu alte culori, pentru a obține diferite nuanțe de umbră şi lumină. Chiar şi un Campbell, care folosea în mare măsură culori primare, nu s-ar fi gîndit să plece la pictat fără un tub de alb, mai mult decît v-ați gîndi dumneavoastră să pescuiți păstrăvi fără o plasă. În orice caz, dovada că, în dimineața aceea, Campbell folosise albul de zăpadă se afla chiar în tablou, care reprezenta mase imense de nori albi, proaspete şi umede, abia pictate. Confirmarea am avut-o privind paleta. Pe ea, erau şapte bobițe de culoare, în următoarea ordine: alb, cobalt, viridian, vermion, ultramarin, galben crom şi roz lăcuit.

Ei bine, vă amintiți ce mult am căutat tubul acela de vopsea. Am întors pe dos buzunarele lui Campbell, am periat pămîntul inci cu inci, am ridicat – mai degrabă ai ridicat dumneata, fiindcă eu, ca un om cu bun-simț ce sînt, m-am retras – toate pietroaiele din afurisitul ăla de pîrîu, pînă jos la pod. Ți-am spus, Dalziel, că s-ar putea să fie vorba de un tub voluminos, dar că, fireşte, nu era exclus să fi fost aproape gol şi, prin urmare, foarte uşor. Cred că nu greşesc spunînd că l-am fi găsit, dacă s-ar fi aflat pe undeva prin apropiere.

– *Ay,* întări Dalziel, puteți presupune asta fără codeală.

– Perfect. Mai exista, desigur, vaga posibilitate ca după moartea lui Campbell, cineva să fi şterpelit tubul, dar ipoteza era prea fantastică pentru a o lua în serios. De ce să fi furat cineva acel unic obiect şi nimic altceva? Pe urmă, mai era starea cadavrului, care arăta că moartea survenise cu mult mai devreme decît ne îngăduia gradul de finisare a picturii să presupunem. Şi, apropo, domnule doctor, permiteți-mi să vă iau o povară de pe suflet, spunîndu-vă că, în ciuda pledoariei speciale

şi foarte abile a lui Duncan, estimarea orei decesului făcută de dumneavoastră a fost absolut corectă.

– Mă bucur.

– Da. Ei bine, se punea întrebarea: ce s-a întîmplat cu tubul de vopsea albă? Ţinînd seama de toate indiciile, mi-am format părerea că: a) Campbell a fost asasinat; b) tabloul a fost pictat de asasin; c) dintr-un motiv necunoscut, asasinul a luat cu el tubul de culoare albă.

Ei, dar de ce să-l ia cu el? Era cea mai neroadă treabă pe care-ar fi putut-o face, deoarece absenţa lui avea să stîrnească, instantaneu, suspiciunea. Deci, trebuie că-l luase din neatenţie, ceea ce înseamnă că l-a pus automat în locul unde era obişnuit să pună tuburile de vopsea, în timp ce picta. Nu-l lăsase în nici unul din locurile obişnuite – pe pămînt, sau într-o cutie, sau în traistă, sau în tăviţa prinsă de şevalet. Deci, trebuie că-l avea asupra sa, iar cel mai probabil loc era în buzunar. Prin urmare, din acel moment mi-am spus că e cazul să căutăm un pictor ce are dezordonatul obicei de a-şi vîrî tuburile de vopsea prin buzunare.

– Dar asta nu mi-aţi spus-o, se plînse Dalziel.

– Nu, pentru că mă temeam – iartă-mă – că dacă ţi-aş sugera un asemenea lucru, te-ai apuca să iscodeşti în dreapta şi-n stînga, iar dacă asasinului i s-ar fi atras atenţia asupra acestui obicei nefericit al său, pînă aici i-ar fi fost atît obiceiului, cît şi anchetei. În plus, era posibil ca ticul să le fie comun mai multor artişti. Sau, se prea putea ca eu să greşesc cu desăvîrşire – indiciul era cam vag şi poate că-i exageram importanţa. M-am socotit că tactica cea mai bună era să dau tîrcoale prin ateliere, să-i văd pe pictori la treabă şi să le aflu tabieturile. Era, evident, o treabă pe care eu, în calitatea mea de persoană particulară, o puteam rezolva mult mai uşor decît orice slujbaş al legii. Dar ţi-am oferit pontul, Dalziel, iar dumneata l-ai menţionat în raport. Oricine putea ajunge la concluzia mea. De ce n-a ajuns nimeni?

– N-are nici o importanţă de ce n-am ajuns, Wimsey, îi răspunse sec Sir Maxwell. Să auzim mai departe.

– Următoarea întrebare – reluă Wimsey – a fost: la ce bun atîta bătaie de cap cu falsul tablou? De ce-ar zăbovi un asasin la locul crimei, pictînd peisaje? Evident, ca să ascundă faptul că victima fusese omorîtă atunci cînd a fost omorîtă. Să spunem, cu o seară înainte. Ceea ce însemna că făptaşul nu poseda un alibi solid pentru acea seară, sau pentru cînd o fi fost. Dacă, însă, dorea să acrediteze ideea că victima fusese ucisă abia dimineaţa, trebuia să-şi pregătească un alibi de fier pentru respectiva dimineaţă. Mi-am dat, aşadar, seama că deja cunoşteam patru lucruri despre asasin: 1) era pictor, altfel n-ar fi reuşit să picteze tabloul; 2) avea obiceiul de a-şi vîrî culorile în buzunare; 3) avea un alibi şubred pentru ora reală a crimei; 4) va poseda un alibi inatacabil pentru dimineaţa de marţi.

Pe urmă am descoperit urmele de smoală din maşină. Acestea indicau faptul că alibiul fusese construit cu ajutorul unei biciclete. Mai departe, însă, n-am putut merge, neştiind cînd fusese ucis Campbell, nici cînd pornise de-acasă spre Minnoch, nici cît va fi durat pictatul tabloului, nici alte detalii de aceeaşi natură. Ştiam, însă, bine ce mare zurbagiu fusese Campbell şi că pe puţin şase artişti din acest district îi purtau, la modul cel mai serios, sîmbetele.

Acum, ceea ce mă deruta la acest caz era că din şase artişti dispăruseră cinci. Bineînţeles, nu-i deloc neobişnuit ca cinci pictori să lipsească în acelaşi timp de acasă. La Glasgow se deschisese Expoziţia, unde plecaseră mai multe persoane, inclusiv Ferguson. Mai era pescuitul, care-i scoate ades din casă pe oameni în toiul nopţii, mai erau sute de chestii perfect legitime în care puteau fi angajaţi. Rămînea, însă, faptul că cei cinci nu erau disponibili pentru cercetări. N-ai cum să-l chibiţezi pe un individ cînd pictează, cînd tu nici măcar nu ştii unde e. Singurul pe care l-am găsit imediat a fost Strachan, dar

cînd i-am analizat mai atent cazul, am constatat că alibiul său era departe de a fi satisfăcător, nu numai pentru seara de luni, ci şi pentru marţi dimineaţă, ca să nu mai pomenesc de ochiul vînăt şi de înfăţişarea în general jalnică.

Iată, deci, cum stăteau lucrurile în acel moment: Graham – dispărut; Farren – dispărut; Waters – dispărut; Gowan – plecat la Londra; Ferguson – la Glasgow; Strachan acasă, dar debitînd minciuni evidente.

Pot spune că pe Strachan l-am exonerat aproape imediat, deşi n-am exclus posibilitatea ca el să ştie ceva şi să se simtă cu musca pe căciulă. Căutam, însă, un criminal cu alibi de fier, iar al lui Strachan era cît se poate de nedibaci şi de incredibil. Pentru Graham, Farren şi Waters trebuia să mai aştept, ei puteau să apară cu alibiuri excelente; n-aveam de unde să ştiu. Numai eu mă aşteptasem la ceva mai evident, mai rapid. Din punctul meu de vedere, cei mai suspecţi erau Ferguson şi Gowan, fiindcă posedau alibiuri certificate de persoane din afară. Dar, dacă alibiul lui Gowan era autentic, se referea nu numai la dimineaţă, ci şi la seara precedentă; ca atare, Ferguson rămînea singurul ce întrunea toate condiţiile. Alibiul lui era exact de tipul presupus de mine. Acoperea numai dimineaţa; era inatacabil din toate unghiurile; era confirmat de oameni ca şefii de gară, sau conducătorii de pe autobuze, care n-aveau absolut nici un motiv să mintă. Dacă Ferguson călătorise cu adevărat cu trenul de 9,8, de la Gatehouse la Dumfries, atunci era exclus să fi pictat el tabloul.

Apoi, rînd pe rînd, i-am trecut prin ciur pe toţi ceilalţi. A apărut Graham, neînarmat cu nici o explicaţie, şi el mi-a produs un şoc, fiindcă dintre toţi şase, Graham e singurul care nu numai că e dotat cu imaginaţie, dar are acelaşi fel de imaginaţie ca a mea. Parcă-l vedeam raţionînd ca mine despre alibi, spunîndu-şi că orice alibi ar da de bănuit şi că cea mai solidă dovadă a nevinovăţiei ar fi lipsa completă de alibi. Cred că, în acel punct, îl bănuiam

pe Graham mai mult decît pe oricare altul. Mi-a spus că nu-i o problemă pentru el să imite stilul lui Campbell – ba chiar s-a dat de ceasul morţii să mi-o demonstreze. Am avut cumplitul sentiment că niciodată nu vom reuşi să-i punem ceva în circă lui Graham. Conduita lui a fost perfectă. A adoptat cea mai bună atitudine. Şi nu voia să se angajeze cu nimic pînă nu cunoştea situaţia cu care se confrunta.

După aceea s-a întors şi Ferguson, cu nenumăraţi martori care să jure că fusese, într-adevăr, la Glasgow şi ne-a spus o poveste care, în sfîrşit, conţinea unele timpuri reale, pe care ne puteam baza. Sînt sigur că toate orele menţionate de el erau absolut exacte, că nu adormise atunci şi că nu-i scăpase nimic. Am mers la el pe nepusă masă, i-am studiat metodele de pictat şi l-am clasificat mental.

Era ziua cînd dăduserăm de firul bicicletei de la Ayr. Nu doresc să fiu mojic faţă de nimeni, dar cred că trebuie să se ţină cont de bicicleta aceea în orice încercare de a explica misterul. Întreaga afacere era atît de stranie, încît un accident sau o coincidenţă erau excluse. Nu arunca nici un pic de lumină asupra personalităţii asasinului, fireşte, pentru că, deşi bicicleta provenea de la Gatehouse, aceasta nu indica decît că era vorba de o crimă săvîrşită la Gatehouse, lucru extrem de probabil oricum. Mare păcat că nefericitul de hamal de la Girvan şi-a ales tocmai acel moment ca să se îmbolnăvească. Dacă ar fi recunoscut una dintre feţele din fotografii, ne-ar fi scutit de multă alergătură.

Joi – oare ce-am făcut joi? Da, da, am aflat despre încăierarea de pe şoseaua Gatehouse–Kirkcudbright, despre cheia franceză şi smocurile de păr negru. Astea mai-mai că ne-au dat peste cap, Macpherson. Să fi fost ceva mai ageri, l-am fi putut prinde pe Gowan înainte de-a fugi, economisind astfel costul cîtorva drumuri pînă la Londra. A fost vina mea, pentru că eram preocupat de ideea cu pictura şi m-am dus la Bob Anderson, să propun

organizarea unei reconstituiri, sus pe Minnoch. Voiam să transport o căruță de pictori acolo sus şi să-i pun să picteze în maniera lui Campbell, ca să văd cît timp le ia. Graham, Strachan, şi Ferguson erau printre oaspeți. Cu toții au fost de acord să încerce, numai că, după Ferguson, ideea era de prost gust.

Şi pe urmă, ce s-a întîmplat? A, da, m-am dus pe țărm, la Carrick, şi m-am uitat cum pictează Strachan, care a vrut să mă arunce în mare, dar s-a gîndit că mai bine nu. Între timp, îmi devenise foarte clar că el fie ascundea ceva, fie apăra pe cineva şi că, după toate probabilitățile, jucase un rol în dispariția lui Farren. Îl văzusem, ştiți, acasă la doamna Farren, marți seara, cînd am inspectat atelierul lui Waters şi am văzut cît de utilă era ulița pentru parcarea unei maşini.

Sîmbătă nu ne-am ostenit prea tare, dar s-a întors Waters şi am ascultat şi remarcabila poveste a doamnei Smith-Lemesurier. Încă nu eram sigur în ce-l priveşte pe Graham. Povestea era mult prea idioată ca să fi fost scornită de el, dar, cum spunea Duncan, poate că doamna îşi pierduse capul şi o născocise fără să-l consulte.

Duminică, am convins-o, cu amenințări, pe doamna Farren să-mi spună unde-l găsesc pe soțul ei. Luni l-am prins şi i-am analizat modalitatea de a picta, cu puțin înainte de sosirea detectivilor oficiali. Aşadar, nu mai aveam de inspectat decît pe trei din pictorii mei. Mai tîrziu, Şeful Poliției a obținut depoziția lui Strachan, dar eu ştiam deja tot ceea ce doream să aflu despre Strachan.

Ultima treabă a fost să dau de Graham şi de Waters şi să-i pun să copieze pictura lui Campbell. Cu asta, am împuşcat patru iepuri dintr-un foc. Am aflat cum umbla fiecare cu tuburile de culoare, am aflat factorul timp necesar pentru a-mi contempla teoria, şi, ca un noroc, pe parcursul conversației mi-au furnizat şi informațiile dorite cu privire la Gowan. Iată de ce spuneam, domnule Inspector, că nu-i nevoie să merg şi să stau de vorbă cu Gowan.

Acum, îmi dau seama că ardeți cu toții de nerăbdare să aflați cum procedau cei şase cu tuburile lor.

După toate aparențele, Gowan e teribil de chițibuşar şi de ordonat. Nici nu poate picta dacă nu-s toate aranjate frumos. Fiecare obiect îşi are locul său, şi toate stau unde trebuie. E ultimul om pe care l-ai putea bănui că-şi vîră tuburile în buzunar. În plus, ca să fiu sincer, sînt sigur că n-ar fi putut picta imitația aceea în stilul lui Campbell. E mult prea dependent de metodele sale. N-ar fi avut, cred, nici inteligența necesară pentru a realiza falsul de la a la zet. Toată partea mai deşteaptă a micii lui dispariții a fost opera lui Alcock care, da, posedă toate însuşirile unui mare complotist.

Waters îşi aruncă, de obicei, tuburile într-o traistă. Ca urmare, avînd-o pe a lui Campbell la îndemînă, nimic n-ar fi fost mai firesc decît să le arunce în ea. Deşi s-a grozăvit că-l poate imita perfect pe Campbell, a copiat tabloul cu multă încetineală şi imitația nu i-a reuşit prea bine. Dar n-a fost nici suficient de rea ca să poată fi considerată o încercare deliberată de a mă induce în eroare. Nici el, nici Graham, n-au dat nici un semn că tabloul le-ar stîrni amintiri neplăcute.

Graham — ei bine, Graham e un tip foarte isteț. El a ştiut numaidecît că nu Campbell pictase peisajul. N-a făcut chiar afirmația asta, nu cu aceste cuvinte, dar a observat inadvertențele stilistice şi le-a comentat. Ceea ce, fireşte, putea fi punctul culminant al planului prin care încerca să mă întreacă în viclenie, numai că n-am avut această impresie. Uimirea şi suspiciunea lui păreau sincere. A mai spus că atunci cînd pictează în aer liber pune tuburile fie pe pămînt, fie în pălărie, lucru confirmat de Waters. Nici la Graham, nici la Waters n-am observat reflexul de a lăsa să cadă tuburile în buzunar. I-am privit o oră şi jumătate, dar n-am surprins nici măcar un început de mişcare cenzurată.

Farren foloseşte o cutie de schițe şi pune fiecare tub exact la locul lui, imediat după întrebuințare. Nu-mi dau

seama cum ar proceda dacă n-ar avea cutia la-ndemînă, dar, în timp ce mă aflam la doamna Farren acasă, am scotocit buzunarele jachetei vechi în care pictează şi n-am găsit nici tuburi, nici urme de vopsea pe căptuşeală. De fapt, îl eliminasem pe Farren în momentul cînd am constatat că nu posedă alibi pentru marți dimineață. Tot rostul picturii contrafăcute era să servească drept bază pentru un alibi. Dacă nu putea servi, n-avea sens s-o confecționezi.

Strachan îşi înşiră tuburile de culoare pe o tăviță ataşată şevaletului, întotdeauna în aceeaşi ordine, iar paleta şi-o alcătuieşte tot într-o ordine uniformă – cea a spectrului. Paleta lui Campbell nu era cîtuşi de puțin alcătuită astfel, iar tuburile se aflau toate în straiță – cu excepția, desigur, a albului. În timp ce-l urmăream pe Strachan, m-am folosit de un prilej ca să-i subtilizez cobaltul, dar imediat i-a simțit lipsa cînd şi-a strîns lucrurile, deşi scos din sărite de unele lucruri pe care i le spusesem. Nu, el nu este omul care ar pleca de la locul crimei cu un compromițător tub de vopsea albă în buzunar.

Iar acum, ajungem la Ferguson. Ferguson îşi vîră întruna tuburile în buzunar, l-am văzut eu. Îşi cumpără culorile de la „Roberson's", dar avea pe masă un tub în valoare de o liră de la „Winsor & Newton", l-am văzut şi l-am pipăit. Elementul din pictura falsă care l-a intrigat pe Jock Graham era un fel de umbră specifică, albăstrie, care constituie pentru Ferguson o manie. Aşadar, Ferguson şi nimeni altul este cel care a contrafăcut tabloul şi a stabilit alibiul.

Stați, nu săriți. În legătură cu Ferguson, doresc să vă mai atrag atenția asupra unui lucru sau două. E unicul om cu alibiul pe care asasinul şi-a propus să-l construiască folosindu-se de falsul peisaj. Se ştie că are o memorie vizuală remarcabilă, înregistrează toate detaliile. Ferguson a fost cel ce a obiectat împotriva partidei de desen de pe Minnoch. Şi îmi scot pălăria în fața lui Sir Maxwell

Jamieson, pentru că a afirmat, în ciuda evidenței, că Ferguson a fost omul ce deținea cunoştințe speciale pentru a putea monta, la vilă, o înscenare care s-o păcălească pînă şi pe doamna Green.

După ce Wimsey îşi sfîrşi lunga cuvîntare, rostită într-un stil neobişnuit de sobru, se aşternu o tăcere scurtă, ruptă de Sir Maxwell în felul următor:

– Toate-s frumoase, Wimsey, totul sună convingător, dar, dacă nu izbuteşti să demontezi alibiul lui Ferguson, n-ai realizat nimic. Ştim că el – sau, poate, altcineva – a plecat de la Gatehouse la Dumfries cu trenul de 9,8 continuînd călătoria pînă la Glasgow. Biletul a fost controlat de trei ori pe parcurs şi predat la Glasgow. Mai mult, Ferguson a fost văzut la Glasgow de tipii cu magnetoul, de domnişoarele Selby şi Cochran. Vrei să ne spui că a avut un complice care s-a dat drept el, sau ce?

– Nu. N-a avut un complice. Dar este un pasionat al literaturii polițiste. Acum, să vă spun ce intenționez să întreprind, cu permisiunea dumneavoastră. Mîine e din nou marți, vom constata că trenurile circulă conform orarului din ziua cu alibiul. Deseară, mergem jos la vilă şi reconstituim, de la un cap la celălalt, toată seria de evenimente. Îmi asum sarcina de a vă arăta exact cum au fost regizate lucrurile. Dacă dau greş într-un anume punct, înseamnă că teoria mea s-a făcut țăndări. Dacă, însă, o scot cu bine la capăt, voi fi dovedit nu numai că scenariul a fost posibil, ci chiar că a fost transpus în viață în felul acesta.

– Mai corect nici nu se poate, observă Inspectorul Macpherson.

– Singura problemă – reluă Wimsey – este că Ferguson nu trebuie să afle. Dacă vede ce facem, o să-şi ia tălpăşița.

– N-are decît, replică, aspru, Macpherson. Dacă-şi ia tălpăşița, om şti că-i vinovat.

– Bună idee, zise Lordul. Acum, atenție, avem nevoie de un bărbat mai scund, mai îndesat, care să-l joace pe

Campbell. Dumneavoastră, toţi tipii de la poliţie, sînteţi prea înalţi. Teamă mi-e, Sir Maxwell, că numai dumneavoastră vă potriviţi.

– Nu mă supăr, zise, îndatoritor, vajnicul militar. Cu condiţia să nu mergeţi pînă la a mă arunca şi pe mine în rîu.

– Aşa ceva nu voi face, dar va trebui să vă resemnaţi la o călătorie cam neplăcută cu maşina. Pe urmă, avem nevoie de doi observatori, unul să stea lîngă cadavru, celălalt să nu mă scape pe mine din ochi. Ambii îşi vor întrebuinţa serios picioarele. Ce spuneţi, domnule Procurator Fiscal?

– Nu, nu, protestă respectivul domn. Sînt mult prea bătrîn ca să bat coclaurile.

– Atunci trebuie să apelăm la domnul Inspector Macpherson şi la domnul Sergent. Domnule Procurator Fiscal, dacă doriţi, ne puteţi însoţi ca observator. Mai avem nevoie de o bicicletă, întrucît cea autentică mai şade şi acum, cuminte, la Euston, aşteptînd ca cineva să fie suficient de nerod ca s-o revendice. Ouă şi şuncă pentru toată lumea şi o maşină în plus, pentru observatori.

Inspectorul se angajă să procure toate cele necesare.

– Ross şi Duncan, adăugă el, îl vor supraveghea pe Ferguson. Înţelesu-m-aţi? Oriunde mere, voi vă ţineţi de 'mnealui. De-ncearcă să fugă, îl arestaţi.

– Aşa-mi placi! strigă Wimsey. Sir Maxwell, dumneavoastră porniţi de la Kirkcudbright, după închiderea localurilor, şi ne aşteptaţi la curba în formă de S, la 9,45. Dumneata, Macpherson, iei maşina de observaţie şi joci rolul lui Gowan, dar, în loc să te întorci la Kirkcudbright, îl urmezi pe domnul Şef al Poliţiei pînă la Gatehouse, ca să fii gata să joci rolul lui Strachan la momentul potrivit. Dumneata, Dalziel, te ţii de mine, nu mă slăbeşti din ochi, ca o mîţă ce pîndeşte la o gaură de şoareci. Dumneavoastră, domnule Procurator Fiscal, puteţi face ce vreţi. Dar, pentru început, o să ne cinstim cu o cină bună, fiindcă ne stă în faţă o muncă destul de grea.

CAPITOLUL XXVII

LORDUL PETER WIMSEY

– *Hullo!* salută Ferguson.

– *Hullo!* răspunse Wimsey. Domnul Procurator Fiscal, domnul Sergent Dalziel de la Newton-Stewart, pe care am impresia că l-aţi cunoscut. Facem o mică experienţă în legătură cu moartea lui Campbell şi, dacă nu deranjăm, am dori să ne folosim de casa dumneavoastră. După cum ştiţi, e un excelent punct de observaţie.

– Sper că nu vă este peste mînă, domnule Ferguson, adaugă, curtenitor, Procuratorul.

– Cîtuşi de puţin, încuviinţă Ferguson. Intraţi. Ce anume doriţi să faceţi?

– Să reconstituim evenimentele de luni seara, răspunse Wimsey, iar pe dumneavoastră vă rugăm să ne atrageţi atenţia dacă greşim cu ceva.

– Da, bineînţeles, cu plăcere. Cînd începe spectacolul?

Wimsey se uită la ceas.

– E ora opt. Ar trebui să-i dăm drumul chiar acum, Dalziel, îl joci dumneata pe Farren, sau îl joc eu? Mai bine dumneata, fiindcă asta-mi dă posibilitatea să rămîn aici, sub ochii Procuratorului Fiscal.

– Fain, zise Dalziel şi se îndepărtă.
– Unde vă aflaţi, Ferguson, la sosirea lui Farren?
– Aici, răspunse Ferguson, indicând un fotoliu de lîngă şemineu.
– Bun; atunci, vă rog să vă aşezaţi tot acolo şi să faceţi ceea ce făceaţi în seara respectivă. Domnul Procurator Fiscal va sta în colţul opus, iar eu aici, între dumneavoastră.
– Dumneavoastră cine se presupune că sînteţi, se interesă politicos Ferguson.
– Deocamdată, nimeni. Ceva mai tîrziu am să-l joc pe ucigaş. E tocmai rolul pe care mi-l doresc de o viaţă. *Hullo!* Auziţi, cred c-a început scandalul!
O serie de bufnituri puternice anunţau că Dalziel îşi declanşase atacul asupra uşii lui Campbell.
– Hai, Ferguson, îl îndemnă Wimsey.
Ferguson, cu chipul cam crispat şi palid în lumina lămpii de petrol, se duse la geam şi trase în lături perdeaua.
– Cine e? strigă el. Pentru Dumnezeu, termină o dată cu tărăboiul! O, dumneata eşti, Farren? Ce s-a întîmplat?
– Unde-i... Campbell ăla? răcni Sergentul cît îl ţineau bojocii. Vă cer iertare, domnule, dar am ordin să reproduc conversaţia aşa cum o fost raportată. Unde s-o dus Campbell?
– Campbell? Azi nu l-am văzut. Idee n-am unde-ar putea fi. De ce ai nevoie de el?
– Fiindcă vreau să-i scot maţele, de-aia! strigă, amuzat, Sergentul. Nu-i mai permit nemernicului să-i aţină nevesti-mi calea! Arată-mi numa' unde-l găsesc pe ticălos şi-i zbor io creierii!
– Eşti beat, zise Ferguson.
– Poate că-s beat, poate să nu-s, replică Dalziel cu însufleţire, ce-ţi pasă dumitale? Nu-s destul de beat să nu recunosc un Don Juan murdar, cînd îl surprind făcînd ochi dulci muierii mele! Unde-i canalia.

– Nu te prosti, Farren. Ştii foarte bine că nici vorbă să se ţină Campbell de de-alde astea. Vino-ţi în fire şi las-o baltă. Du-te şi te culcă, şi-ţi trece.
– Ba du-te dumneata aşa şi pe dincolo, vociferă Sergentul. Adică, aşa îmi cere rolul să spun. Sînteţi amîndoi nişte nenorociţi de ştii dumneata ce.
– O, du-te şi te spînzură! strigă Ferguson.
– *Ay,* chiar asta am să şi fac. Tocma' acuma mă duc să mă atîrn în ştreang, da' nu-nainte de a-i face de petrecanie lu' Campbell.
– Perfect! Neapărat să te spînzuri şi să nu mai faci scandal. Da' să te spînzuri altundeva, pentru numele lui Dumnezeu!
Urmă o pauză. Ferguson rămase în dreptul ferestrei. Pe urmă, un glas plîngăreţ întrebă de afară:
– Şi acuma ce fac, *sir?* Ordinele zic să mai stau pe-acilea.
– Izbeşte violent uşa cu piciorul, îl instrui Ferguson, du-te în spatele casei şi fă şi acolo tărăboi. Pe urmă te întorci aici, slobozi un torent de înjurături şi-ţi iei valea pe bicicletă.
– Asta s-a întîmplat, *sir?*
– Da, da, cam aşa ceva, zise Ferguson. Ai jucat excelent, te felicit.
– Acum pot să plec?
– Pune bicicleta la locul ei, zise Wimsey, venind şi el la geam, lîngă Ferguson, şi, pe urmă, întoarce-te aici.
– Foarte fain, zise Dalziel.
Luminiţa roşie se îndepărtă spre poartă şi dispăru dincolo de gardul viu.
– Bravul Sergent se amuză, comentă Ferguson. Cu toate acestea, nu reuşeşte să folosească un limbaj la fel de suculent ca al lui Farren.
– L-o fi inhibat oarecum prezenţa noastră, explică Wimsey. Opt şi cincisprezece. Actul următor se joacă abia după ora zece. Cu ce ne omorîm vremea, domnule Procurator Fiscal? Încingem o partidă de cărţi, sau spu-

nem poveşti? Sau poate preferați să vă citesc ceva cu voce tare? Domnul Ferguson posedă o colecție excelentă de romane detective. (Făcu doi paşi spre rafturile de cărți.) Hei, Ferguson, unde-i chestia aia a lui Connington, *Misterul celor două bilete?* Tocmai doream să i-o recomand domnului Procurator Fiscal. Socot că i-ar plăcea.

– I-am împrumutat-o părintelui, la „Anwoth".

– Ce păcat! Nu-i nimic. Iată unul de Austin Freeman. Scrie o proză solidă şi întotdeauna instructivă. Poftim, *Ochiul lui Osiris.* Excelent. Totul se învîrte în jurul unei mumii. Sau *Cadavrul de pe rogojină,* de Kennedy – plăcut, uşor şi vesel, ca şi titlul. Sau, dacă v-ați săturat de crime, încercați noua carte a lui Cole, *Spărgătorii cu dolari.*

– Vă mulțumesc, răspunse Procuratorul Fiscal cu o voce austeră, trădată de luminița jucăuşă din spatele ochelarilor. Mi-am cumpărat ultimul număr din *Blackwood* ca să-mi omor cu ceva timpul.

– *Touché* din nou! strigă Wimsey. A, iată-l pe Dalziel. Hai, domnule Sergent. Te provoc la un domino, la jumătate de penny punctul. Sînt mare meşter la domino.

Ferguson luă în mînă o carte şi se aşeză lîngă foc. Wimsey scoase din buzunar o cutie cu piese de domino şi le împrăştie pe masă. Sergentul îşi trase un scaun şi i se alătură. Procuratorul Fiscal întorcea paginile revistei *Blackwood.*

Tăcerea deveni insuportabilă. Foşnetul hîrtiei, țăcănitul pietrelor de domino şi ticăitul ceasornicului se auzeau nenatural de tare. Bătu ora nouă. Wimsey îi plăti Sergentului patru pence şi continuară partida.

Bătu şi ora zece.

– Cam aceasta-i ora cînd vă pregătiți de culcare, nu, domnule Ferguson? întrebă Lordul, fără să-şi ridice privirea.

– Da.

Ferguson împinse scaunul înapoi şi se sculă în picioare. Dădu ocol camerei, punînd la locul lor ici un ziar,

colo o carte. O dată sau de două ori scăpă cîte ceva din mînă şi se aplecă să ridice obiectele. Se duse la stelajul cu cărți şi alese un volum, pe urmă îşi turnă un pahar de whisky cu sifon. Îl sorbi încet, stînd în picioare lîngă şemineu.

– Să sting lumina? întrebă, după ce-l goli.

– Atunci ați stins-o?

– Da.

– Stingeți-o şi acum.

Ferguson răsuci rozeta lămpii de petrol. Flacăra se micşoră şi se stinse. Polița căminului străluci, roşietic, un moment, apoi se contopi, treptat, cu întunericul.

– Să mă bag în pat?

– Atunci v-ați băgat în pat?

– Da.

– Procedați la fel.

Paşii înceți ai lui Ferguson se auziră părăsind camera şi începînd să urce scările.

– Dumnezeule! şopti Wimsey. Am stat cu mîna pe revolver. Ascultați!

Pe ulicioară se auzi zumzetul unui motor de automobil. Tot mai aproape şi mai sonor. Maşina executa o întoarcere în fața porții. Lumina farurilor şterse ferestrele, apoi dispăru. Wimsey se ridică.

– Ați auzit, Ferguson? strigă el, în sus pe scări.

– Da.

– Cea fost?

– Maşina lui Campbell.

– O vedeți?

– Nu mă uit la ea. Dar recunosc zgomotul motorului.

Wimsey ieşi în curte. Motorul continua să funcționeze zgomotos şi se părea că şoferului îi era greu să intre cu spatele în şopron.

– Ce mama dracului faci, Campbell? strigă Wimsey. Bagă de seamă unde mergi, dobitocule şi bețivule! Iar o să-mi dărîmi zidul!

Răspunsul fu o rafală de sudalme cazone. Wimsey dădu o replică şi urmă un schimb de înjurături de toată

frumusețea. Sergentul Dalziel, urcînd pe furiș scările, numai în ciorapi, îl surprinse pe Ferguson aplecat cu umerii și capul în afară de la fereastra dormitorului.

Glasurile bărbaților care se înfruntau jos răzbăteau foarte clar. Dintr-o dată, ceva sări și urmă o încăierare. Două siluete întunecate se clătinau ca bătute de vînt. Pe urmă, o bufnitură și căderea unui corp greu, urmate de un geamăt extrem de realist.

– Așa s-or petrecut lucrurile, domnule Ferguson?

Ferguson se răsuci atît de brusc, încît se pocni zdravăn cu fruntea de tocul ferestrei.

– Ce m-ai speriat! exclamă el. Nu, cîtuși de puțin. Atunci n-am auzit nimic asemănător. Nu s-a întîmplat nimic din toate acestea.

– *Ooch, well,* zise, filozofic, Sergentul. Ne-om fi înșelînd noi. Da' apropo, domnu' Ferguson, trebuie să vă rog să nu vă culcați, deocamdată, fiindcă vom avea nevoie de camera asta, ca post de observație.

– Și atunci, eu ce să fac?

– Să veniți frumos jos și să stați cu domnu' Procurator Fiscal în odaia din spate.

– Nu știu exact ce urmăriți, spuse Ferguson, cedînd în fața forței cu care îl strîngea Sergentul de braț, dar să știți că greșiți. Iar dacă n-o să mă pot odihni deloc la mine acasă în noaptea asta, mai bine să încerc să-mi găsesc un pat la „Anwoth".

– Ideea nu e rea, domnule, replică Sergentul, da' o să vă rugăm să mai aveți răbdare pînă la douăsprezece. Dau io o fugă pînă la hotel, să le zic să vă aștepte.

– Nu, pot merge eu, domnule Sergent.

– Nu vă pun io la atîta osteneală, *sir,* replică, politicos, Sergentul.

Folosise lanterna electrică pentru a lumina drumul pe scări în jos, iar acum își conduse victima în atelier, unde Procuratorul Fiscal citea din nou, placid, revista *Blackwood,* la o lumînare.

– Ședeți, dară, domnule, zise, îndatoritor, Sergentul. A, iată că vine domnu' Inspector Macpherson cu mașina de observare. Dumnealui vă va ține de urît.

Inspectorul intră după numai cîteva clipe.

– Ce s-o întîmplat? se interesă, curios, Sergentul.

– Înălțimea Sa se dă de ceasu' morții cu cadavru', răspunse, rînjind, Inspectorul, încercînd să-l trezească la viață cu whisky.

– Stați dumneavoastră aici o clipă, domnule Inspector, pînă telefonez io la „Anwoth", să rețin o cameră pentru domnu' Ferguson?

Macpherson își mută privirea de la silueta fragilă a Procuratorului Fiscal la Ferguson, mototolindu-și batista în palmele asudate. Dădu apoi din cap. Sergentul ieși. Se așternu tăcerea.

Sergentul Dalziel nu se duse decît pînă la poartă, unde aprinse de cîteva ori lanterna. Din spatele gardului viu se ridică, masivă, silueta polițistului Ross. Dalziel îi încredință un mesaj șoptit și-l trimise la hotel, după care se duse să vadă ce se mai întîmpla în curte.

Acolo dădu peste Șeful Poliției, întins pe jos cît era de lung, în timp de Wimsey, înnebunit, părea că-i acordă primul ajutor.

– Îi mort deja? întrebă, compătimitor, Dalziel.

– Ca o ciozvîrtă de oaie, replică, întristat, asasinul. Cred că n-ar fi stricat să facem mai mult tărăboi, dar important e c-a dat ortul popii. Cît e ceasul? Zece jumate. Destul de bine. A horcăit vreo cîteva minute și pe urmă gata, s-a terminat. Cum a reacționat Ferguson?

– Urît, răspunse Sergentul, da' nu recunoaște.

– Firește că nu.

– Se duce la „Anwoth" ca să petreacă o noapte liniștită.

– Sper să doarmă lin. Dar avem nevoie de el aici, pînă la douăsprezece.

– *Ay.* Am aranjat-o io asta.

– Bun. Fă ceea ce trebuie mai departe. Eu se presupune că-mi ticluiesc planul de scăpare.

Sergentul aşteptă să se întoarcă Ross, după care intră iarăşi în casa lui Ferguson, pentru a anunţa că totul merge strună.

– Cum o mers partea dumneavoastră, domnule? îl întrebă el pe Inspector.

– Fain, Cronometraju' o ieşit de minune. Am acordat cinci minute pentru încăierare şi alte cinci pentru tunderea bărbii.

– O trecut cineva pe-acolo?

– Nici ţipenie.

– Aţi avut noroc. Bine, io mă duc la Înălţimea Sa.

– *Ay.*

– Dar totul e greşit, credeţi-mă, domnule Inspector, protestă Ferguson. Nimic din toate astea nu s-ar fi putut întîmpla fără ştirea mea.

– Poate că s-or întîmplat toate pe drum, i-o întoarse, diplomatic, Inspectorul, da-i mai bine să le reconstituim cu discreţie.

– A, înţeleg.

Sergentul reveni în curte, unde Wimsey se trudea să-l ia pe Şeful Poliţiei în cîrcă. Transportă trupul inert pînă în garaj şi-l lăsă să cadă, destul de rău, pe podea. Hîc, făcu mortul.

– Nici o vorbă, *sir,* doar sînteţi mort, spuse Wimsey. Nu v-am putut tîrî. Aş fi lăsat urme.

Privi de sus trupul.

– Slavă Domnului că nu sînt urme de sînge. Am s-o fac. Trebuie s-o fac. Să nu mă pripesc, asta-i tot. Să gîndesc bine. M-aş putea preface că am fost la pescuit. Dar nu e bine. Îmi trebuie un martor. Să zicem că-l las pur şi simplu aici şi dau să se înţeleagă că Farren e făptaşul. Dar poate că Farren s-a dus acasă. Va reuşi să convingă lumea că nu se afla aici. Şi apoi, nici nu vreau să-l vîr pe Farren în bucluc, dacă pot evita. Oare nu-i pot da înfăţişarea unui accident?

Se duse afară la maşină.

– Mai bine s-o pun înăuntru, îşi zise. Farren s-ar putea să se întoarcă. Dacă da, îl am la mînă. Sau mă are el pe mine. Nu, nu merge. Oricum, nu mă pot baza pe aşa ceva. Soluţia e accidentul. Şi un alibi. Stai puţin!

Intră cu spatele în garaj şi stinse farurile.

– Cred că următoarea mişcare e whisky-ul, spuse. Ridică butelia din locul unde o lăsase. Dalziel, se prea poate că mi-am ordonat gîndurile în casă, dar deocamdată am să gîndesc şi în garaj. Mă duc după două pahare şi o cană de apă.

În acel moment, un ţipăt înăbuşit venind din garaj arătă că acolo cadavrul începea să-şi piardă răbdarea.

– Stai cuminte, mortule! strigă, vesel, Wimsey. Aduc de băut!

Luă paharele şi apa şi duse întreaga instalaţie la garaj, cu Dalziel ţinîndu-se scai de el.

– Să bem ceva cu toţi, propuse. Mortule, poţi învia. Acum, fiţi atenţi. Mi-e greu să gîndesc planul acesta pînă la capăt, fiindcă îl cunosc dinainte. Ştiu însă că atunci cînd îmi făceam deducţiile, mi-a trebuit cam o oră ca să-i descopăr liniile mari, şi ceva mai mult ca să completez detaliile. Aşa că o să-i acordăm lui Ferguson tot timpul de care are nevoie. Cam pe la unsprezece şi jumătate am să mă pun pe treabă. Pînă atunci, cred că am să întocmesc o listă a lucrurilor pe care le am de făcut. Ar fi fatal dacă mi-ar scăpa ceva.

Aprinse iarăşi farurile, apoi le stinse.

– Mai bine fără. Nu pot risca să se descarce bateria. Dalziel, împrumută-mi lanterna. Nu vreau s-o fac în casă, sub nasul lui Ferguson. Desigur, s-ar putea să se dea de gol şi să mărturisească, dar poate că n-o va face. Şi, de fapt, prefer să nu se întîmple aşa. Reconstituirea asta mă pasionează.

Scoase un carneţel din buzunar şi se puse pe scris. Şeful Poliţiei şi Sergentul îşi treceau unul altuia sticla de whisky şi conversau pe şoptite. Orologiul din turla bisericii

bătu unsprezece. Wimsey scria întruna. La unsprezece şi un sfert îşi citi foarte atent propriile note şi puse carneţelul la loc, în buzunar. După încă zece minute, se ridică.

– Se presupune că pînă la ora asta mi-am ticluit planul, cel puţin în linii mari, spuse. Acum e cazul să mă pun pe treabă. În noaptea asta va trebui să dorm în două paturi, aşa că am să-ncep cu al lui Ferguson. Dalziel, pregăteşte-te să devii Strachan.

Sergentul încuviinţă din cap.

– Iar cadavrul e mai bine să rămînă pe loc. *Cheerio*, băieţi! Lăsaţi-mi şi mie ceva pe fundul sticlei.

Cadavrul şi Sergentul stătură o vreme în uşă, urmărind cu ochii silueta neagră a lui Wimsey care traversa curtea. Era întuneric, dar nu o beznă totală, aşa că-l văzură strecurîndu-se înăuntru pe uşă. Aproape instantaneu, în dormitor pîlpîi o flacără de lumînare. Dalziel se puse în mişcare, se urcă în maşina de observare şi-i porni motorul.

– Ferguson?

Vocea lui Wimsey era cam răguşită. Ferguson se sculă şi se duse la piciorul scării.

– Veniţi aici, sus!

Ferguson urcă, fără chef, scările şi-l văzu pe Wimsey, descălţat de pantofi şi numai în cămaşă, stînd în dreptul patului.

– Mă culc, să mă odihnesc puţin. Vreau să staţi aici cu mine pînă cînd se întîmplă ceva.

– E un joc prostesc.

– Mi-e temă că aveţi dreptate. Dar dumneavoastră veţi ieşi din joc curînd.

Wimsey se urcă în pat şi-şi trase cearceafurile peste cap. Ferguson se aşeză pe un scun, lîngă fereastră. Nu peste mult timp, se auzi zgomotul unei maşini ce se apropia. Se opri în dreptul porţii şi paşi grăbiţi traversară curtea.

Bătăi la uşă.

Wimsey îşi consultă ceasul. Miezul nopţii trecut cu zece minute. Se coborî din pat şi rămase în picioare lîngă Ferguson, aproape atingîndu-l.

– Vă rog să priviţi pe geam.

Ferguson se conformă. În pragul casei lui Campbell se vedea o umbră neagră. Umbra bătu din nou în uşă, făcu un pas îndărăt şi se uită la geamurile de sus, dădu ocol casei şi se opri din nou în faţa uşii. Pe urmă făcu un pas lateral, lăsînd impresia că scormoneşte în spatele unui oblon. Se auzi zgomotul unei chei introduse în broască. Uşa se deschise şi silueta dispăru înăuntru.

– Aşa a fost?

– Da.

Îşi continuară observarea. În geamul lateral al încăperii de la parter sticli o rază de lumină. Pe urmă dispăru, dar reapăru imediat în dormitor, al cărui geam era faţă în faţă cu al lui Campbell. Raza se roti, ca şi cum ar fi fost purtată prin toată camera, apoi se stinse. După o vreme reapăru la catul de jos, luminînd constant.

– Aşa a fost?

– Nu tocmai. Erau chibrituri, nu o lumînare.

– Înţeleg. Apropo, de unde ştiţi toate astea? Credeam că aţi auzit numai cînd a intrat cineva în casă, dar n-aţi văzut nimic.

Percepu şuieratul respiraţiei lui Ferguson.

– Am spus eu aşa ceva? Am fost înţeles greşit. Am auzit că se deschide uşa şi am văzut lumină sus. Dar n-am văzut cine era.

– Şi nu l-aţi văzut nici cînd a ieşit?

– Nu.

– N-aveţi idee cine putea fi?

– Nu.

– N-aţi mai văzut pe nimeni în noaptea aceea?

– Pe nimeni.

– Iar dimineaţa, la 7.30, l-aţi văzut pe Campbell plecînd cu maşina?

– Da.

– Bun. Atunci puteți pleca, dacă doriți.

– Da, cred că mă duc... Wimsey!

– Poftim?

– Nimic. Noapte bună.

– Noapte bună.

„Aproape că mi-a mărturisit în momentul acela", gîndi Wimsey. „Amărîtul".

Ferguson ieşi din casă şi păşi afară pe poartă. Două umbre discrete se smulseră din gardul viu şi se luară după el.

Wimsey rămase la fereastră pînă îl văzu pe Dalziel ieşind din casa de alături, încuind cu atenție uşa şi punînd cheia la loc în ascunzătoare. După ce zumzetul automobilului se stinse în depărtare, lordul coborî în fugă scările şi traversă curtea pînă la garaj.

– Cadavrule! strigă.

– *Yessir!* răspunse, ager, cadavrul.

– În vreme ce sinistrul nemernic dădea tîrcoale pe aici, eu, în capacitatea mea de asasin, mă înțelegi, m-am gîndit la ceva groaznic. Că pe măsură ce trece vremea, dumneavoastră înțepeniți. Dacă vă las aşa, în veci pururea nu voi mai reuşi să vă aşez în partea din spate a maşinii. Haideți, *sir,* ieşiți şi lăsați-vă angajat într-o poziție plăcută, încolăcită.

– Nu mă puneți mai repede în maşină?

– Nu, n-ați avea o înfățişare naturală. Vă pun pe podea, ca să prindeți forma. Unde-o fi nătărăul de Dalziel? Sper că n-a şters-o, plin de zel, spre Falbae! Nu. Iată-l că vine. Dalziel, ajută-mi să pun cadavrul exact în poziția în care a fost găsit. Cred că avea brațele încrucişate în față şi capul lăsat în jos pe ele – nu, nu aşa tare, să nu ascundem vînătaia de pe tîmplă. Aşa. Acum picioarele, ținute strîns lateral. Bine. Ține-l aşa. E perfect.

– Şi trebuie să rămîn în poziția asta toată noaptea? se interesă, cu jale, Sir Maxwell.

– Nu, dar nu uitați poziția. Vom avea nevoie de ea mîine. Bun, să considerăm treaba asta făcută. Acum, încuiem garajul şi luăm cheia cu noi, ca să nu ne trezim cu musafiri nedoriți. Trecem dincolo la Campbell. *Hullo,* domnule Procurator Fiscal, ați venit să vă amuzați? Şi Macpherson? Mă bucur.

Acum, găsim cheia în ascunzătoare, descuiem uşa şi cred c-o şi încuiem în urma noastră. Tragem obloanele şi aprindem lumina. Dumnezeule, dar ce-i asta? Un bilet. *Păzeşte-te de F.* Pe marele Jehosafat! Nu, nu, sigur că nu se referă la mine, se referă la Farren. Acuma, ne folosim de bilet sau îl distrugem? Mai bine să-l distrugem. Înscenăm un accident, nu o crimă. N-avem nevoie de nimic ce ar putea trimite cu gîndul la violență. În plus, trebuie să fim corecți cu Farren. Campbell va mai trăi mîine, la 7,30, aşa că găseşte mesajul şi-l citeşte. Dar cînd o fi venit acasă? După douăsprezece, bineînțeles, de vreme ce Strachan poate declara că nu era aici mai devreme. Dar de unde ştiu cîtă lume l-a văzut venind acasă la 10,15? Trebuie să mă hotărăsc ce să spun. Mai bine să dau de înțeles că a intrat în casă, dar a plecat din nou în timp ce eu dormeam. Poate pe jos, ceea ce explică de ce n-am auzit maşina. Lua-l-ar dracu' pe Strachan! Ce naiba l-o fi îndemnat să-şi bage nasul unde nu-i fierbea oala?!

Aşa, bun; acum, patul lui Campbell şi pijamaua. Nu cred că îmbrăcăm pijamaua. O aruncăm – marți e zi de spălat, a fost folosită o săptămînă, deci va arăta firesc aruncată pe jos. Lavaboul – apă murdară – spălăm mîinile şi fața. În felul ăsta şi prosopul arată folosit. Patul. Trebuie să mă bag în pat. Sinistră treabă, să zaci în pat cînd nu poți şi nu ai voie să ațipeşti. Dar e obligatoriu. Ocazie bună pentru a gîndi.

Sau pentru lectură. Am la mine ceva de citit. L-am adus de la Ferguson. Mersul trenurilor. O capodoperă a literaturii. Scrie cam telegrafic, dar grozav de palpitant. Şi o hartă rutieră, tot din vecini. E suficient de răvăşit

aşternutul? Nu, să-i mai acordăm o jumătate de oră – o jumătate de oră de zvîrcoliri, din păcate.

După ce trecu jumătatea de oră de zvîrcoliri, asasinul se dădu jos din pat, trăgînd cearşafurile după el.

– Cred că-i suficient de convingător. Acum. Aruncăm apa murdară în găleată şi murdărim altă apă. Pămătuful? Peria de dinţi? Nu, dracu' să le ia. De ele trebuie să mă ocup mai tîrziu, altminteri se vor usca. Dar mă pot duce jos, să pregătesc trusa de pictat şi să aştern de două ori masa pentru micul dejun. Iar între timp, ştiţi, mă pot gîndi la planul meu. Deocamdată, mai are goluri teribile, iar într-un punct trebuie să mă las cu totul în voia hazardului. Apropo, să vă spun, intenţia mea în acest moment e să iau trenul de 12,35 de la Barrhill. Dar asta depinde în întregime de posibilitatea de a pleca la timp de pe Minnoch. Să ne rugăm să nu fie prea multă lume în jur.

– Da' nu v-aţi dus la Barrhill.

– Nu; presupun că a intervenit ceva, şi m-am răzgîndit. (Winsey se îndeletnicea cu sortarea veselei.) N-aţi uitat că cea mai urgentă nevoie a mea este să sjung cumva la Glasgow. Mi-am anunţat intenţia de a mă duce şi orice modificare a planului m-ar face să mă simt teribil de nervos. Dac-aţi şti cum îmi lucrează mintea! Poftim: micul dejun al lui Campbell e gata pregătit: ceainic, ceaşcă pe farfurioară, două farfurii, furculiţă, cuţit, pîine, unt, zahăr. Lapte! Aoleo, să nu uit, dimineaţă, să bag înăuntru laptele lui Campbell; ştiu cînd soseşte, înţelegeţi? Ouăle, felia de şuncă şi tigaia sînt pregătite în bucătărie. Acum, înapoi la mine acasă. Aceleaşi pregătiri şi acolo. De fapt, cred că am mîncat scrumbii afumate la micul dejun, dar nu contează. Ca să mai simplific, am să-mi fierb un ou.

Continuă să trăncănească, în timp ce înşiruia pe masă cele necesare pentru micul dejun. Apoi, ca şi cum i-ar fi venit brusc o idee, scăpă din mînă tigaia pe duşumeaua bucătăriei.

– La naiba! Cît pe-aci să uit! Alibiul meu depinde, în întregime, de plecarea cu trenul de la Gatehouse! Dar ieri

le-am spus multora că mă duc pînă la Dumfries cu maşina şi iau de acolo trenul de 7,35. De ce să mă fi răzgîndit? Ar da de bănuit. Maşina. Un defect la maşină. Ceva ce să nu poată fi reparat în grabă de mecanicii locali. Aha, magnetoul. Da – cred că reuşesc să simulez asta, şi-mi va fi de folos şi pentru alibi. Ia-o încet, bătrîne. Timp ai berechet. Fii atent să termini ceva cum se cuvine, înainte de a te apuca de altceva. Bun. Micul dejun e gata. Să vedem. Patul mi l-am făcut, dar n-am terminat cu apa şi celelalte. Mă ocup acum. Pijamaua – aşa! Apă murdară, o dată. Apă murdară, de două ori. Un gînd plăcut. Şosete şi cămaşă curată pentru călătoria la Glasgow, şi un costum distins. Să vă imaginaţi că fac cu adevărat toate astea. Trebuie să fie un costum gri de flanelă, asortat cu sacoşele lui Campbell. De fapt, uite-l, stă aici atîrnat. Nu-l îmbrac, dar ia să ne uităm prin buzunare. *Hullo,* Macpherson, poftim! Vezi pata de vopsea albă de pe căptuşeala buzunarului stîng al vestonului? Ce neglijent, ce neglijent! Puţină benzină ne scapă de această dovadă incriminatorie. Bun, bun!

Se prefăcu că-şi schimbă hainele la iuţeală, în timp ce poliţiştii, plini de satisfacţie, examinau jacheta gri de flanelă. A juca teatru era amuzant, dar aceasta părea să fie o dovadă materială foarte solidă.

Winsey le indică foarte curînd că schimbatul hainelor, chipurile, se săvîrşise.

– Noaptea mi-o voi petrece la Glasgow – continuă el – aşa că trebuie să-mi fac valijoara. Aşa. Pijama curată, trusă de bărbierit, perie de dinţi. Mai bine mă rad acum, ca să economisesc timp. Cinci minute pentru un bărbierit. Altceva? O, un impermeabil. Absolut necesar. Dar mai întîi va fi nevoie să-l folosesc. Şi o pălărie moale de fetru. *Voilá:* Un guler curat, fireşte. Asta. Va trebui să intre şi magnetoul. Cu asta, valijoara e aproape plină. Acum să mergem dincolo din nou.

Îi conduse la vila lui Campbell, unde, punîndu-şi o pereche de mînuşi subţiri, controlă cu atenţie şi puse la

loc toate obiectele ce alcătuiau trusa de pictat a lui Campbell, anume adusă în acest scop de Dalziel de la secția de poliție.

– Campbell ar fi luat cu el și ceva de mîncare, observă, meditativ, asasinul. Să pregătesc ceva. Iată un jambon în cămară. Pîine, unt, șuncă, muștar. Un flacon mic de whisky, lăsat anume la vedere. Cred că procedez corect umplîndu-l. Splendid. Ieșim acum afară și demontăm magnetoul de la mașina noastră. Ușor, ușor. A ieșit. Acum, trebuie să-i fac o stricăciune. Nu cu adevărat, dar să presupunem c-am făcut-o. Îl învelim în hîrtie de împachetat. Pedant om, acest Ferguson. Colecționează bucățele de sfoară, de hîrtie și de papetărie, pe ideea că ar putea fi de folos într-o bună zi. Bun. Punem acum pachețelul în valijoară, ca să nu-l uităm. Mai avem nevoie și de o șapcă, pentru momentul cînd încetăm să mai fim Campbell. O punem în buzunarul mantalei lui Campbell. O, da. Perechea asta de ochelari poate fi utilă pentru deghizare. Îi aparține lui Campbell. Din fericire, nu-s decît ochelari de soare, cu sticlă simplă în loc de lentile, deci e O.K. Îi punem în buzunar. Așadar, sîntem gata.

Vine acum momentul cînd trebuie să sperăm în puțin noroc. Trebuie să plecăm în căutarea unei biciclete. Asta poate dura, dar avem toate șansele să găsim una, dacă nu pe prima ulicioară, atunci pe următoarea. Stingem lumina. Încuiem ambele uși și luăm cheile cu noi. Nu putem risca să mai vină vreun Strachan în vizită cît timp nu sîntem acasă.

Însoțindu-și vorbele cu fapte, Wimsey plecă de la cele două căsuțe și se îndepărtă sprinten pe drum, urmat îndeaproape de observatorii săi.

– V-am prevenit că vom avea de umblat, le spuse. Ar fi mai bine dacă ați lua mașina. Eu mă voi întoarce cu bicicleta.

Cînd cortegiul ajunse în dreptul hotelului „Anwoth“ le ieși în întîmpinare, cu precauție, o formă omenească masivă.

– Acolo-i înăuntru, cum am zis, raportă polițistul Ross. Duncan îi planton la ailaltă intrare și l-am adus pe polițistul de la Gatehouse să stea-n grădina din spate, ca să nu fugă pe fereastră. Aicea-i bicicleta dumneavoastră, *my lord.*

– Splendid! strigă Wimsey. Punct ochit, punct lovit. Oricine ar crede că anume a fost lăsată acolo. Nu – protestă el cînd polițistul aprinse, curtenitor, un chibrit. Fără lumină. Se presupune că fur bicicleta, dragul meu. Noapte bună – sau, mai corect, bună dimineața. Să ne ții pumnii.

Cînd Wimsey se întoarse la vilișoară cu bicicleta trecuse puțin de ora două.

– Acum – anunță el, după ce depozitase bicicleta în garaj – ne putem odihni puțin. Nu se mai întâmplă nimic pînă la ora cinci.

Ca urmare, conspiratorii se înfofoliră în pături și paltoane și se trîntiră pe fotolii și pe covoarele din dreptul șemineului, canapeaua revenindu-i, prin vot, Procuratorului Fiscal, ca decan de vîrstă.

Șeful Poliției, militar de carieră, adormi buștean numaidecît. Cu puțin înainte de ora cinci îl deșteptă un zdrăngănit de oale și tingiri.

– Micul dejun pentru observatori se servește în bucătărie, rosti la urechea sa vocea lui Wimsey. Eu urc sus, să isprăvesc cu dormitoarele.

Treaba era terminată la cinci și un sfert. Pămătuful și periuța de dinți ale lui Campbell rămăseseră umede, la fel cele două săpunuri și prosoape, regizate fiind și urmele rezultate din aceste activități. Wimsey intră în casă, ca să gătească ouăle cu șuncă și să le mănînce de unul singur în camera de zi a lui Campbell. Ceainicul fu lăsat pe plită, să stea cald.

– Nu știu – explică Wimsey – dacă a lăsat focurile aprinse sau le-a reaprins. A făcut fie una, fie cealaltă, și n-are nici o importanță. Acuma, cadavrule, e timpul să te punem în mașină. Eu unul aș fi făcut-o mai devreme,

dar pentru dumneavoastră ar fi fost cam incomod. Veniți și reluați-vă poziția și nu uitați că deja sînteți absolut rigid.

– Poate că vă amuzați, bombăni Sir Maxwell, dar pentru mine e moarte curată.

– Exact așa și este, întări Wimsey. Nu-i nimic. Gata? Sus!

– Ei, strigă Macpherson, cînd Wimsey înhăță trupul chircit și reticent al Șefului Poliției și-l plasă pe bancheta din spate a Morris-ului, da' puternică-i Înălțimea Voastră pentru un om așa de mic!

– Nu-i decît o problemă de șpil, răspunse Wimsey, îndesînd fără milă victima între banchete, pe podea. Sper, domnule, că nu veți rămâne cu o invaliditate permanentă. Rezistați? mai întrebă, punîndu-și mănușile.

– Dați-i mai departe, mîrîi, înfundat, cadavrul.

Wimsey aruncă în mașină uneltele de pictat – scăunaș, traistă și șevalet – urmate de mantaua și pălăria lui Campbell, iar în vîrful grămezii așeză bicicleta, legînd-o de remorcă cu o frînghie descoperită într-un colț al garajului și acoperind curioasa încărcătură cu o carpetă mare.

– Vom lăsa să se vadă un pic șevaletul, observă el. E un obiect inocent ce poate explica restul grămezii. N-am dreptate? Ce oră e?

– Șase fără un sfert, *my lord.*

– Bun. Putem începe.

– Da' n-ați mâncat micu'dejun al lui Ferguson.

– Nu, asta mai tîrziu. Așteptați o clipă! Mai bine să încuiem iarăși ușile. *Right-ho!*

Își trase pe ochi o șapcă de stofă, se încotoșmănă în impermeabil și cu un fular, devenind de nerecunoscut și se cățără pe scaunul șoferului.

– Gata? Bun! Dă-i drumul!

Mașina cu încărcătura ei ieși lin, în lumina palidă a dimineții. O apucă la dreapta la capătul aleii, în direcția gării Gatehouse. Automobilul cu observatori o urma la o mică distanță.

Șoseaua urca constant, înălțîndu-se triumfător pe lîngă splendoarea împădurită de la Castramont, tot mai sus deasupra pitoreștii văi a rîului Fleet. Trecea printre copaci și ieșea pe culmea semeață a platoului, cu dealurile rotunde ce-și ridicau frunțile cețoase pe partea dreaptă. Pe lîngă carieră și mai departe pînă la întinderea largă a postatei de iarbă și pășune. De pe marginea drumului se zgîiau la ei oile, care le tăiau din cînd în cînd, prostește, calea. Potîrnichile, profitînd de ultima lor săptămînă de securitate, țîșneau, învîrtindu-se și zbîrnîind, din mihalțul-de-mare. Spre nord-est luceau, palide, arcurile grațioase ale viaductului de pe rîul Fleet. Drept în față, sumbru și încruntat, se afla marele zid al munților Clint of Dromore, prăpăstioși, crestați și de culoarea cenușie a granitului, poarta sălbăticiei și zidul de apărare al rîului Fleet.

Căsuța de lîngă trecerea de cale ferată părea cufundată în somn, iar barierele stăteau larg deschise. Automobilele treceau peste șine și, ocolind intrarea gării, coteau brusc la stînga, pe vechiul drum de Creetown. Aici, pe o porțiune, drumul era flancat pe ambele laturi de un zid de piatră, dar, după cîteva sute de iarzi, zidurile se terminau. Wimsey ridică brațul în semn de prevenire, frînă, întoarse, cu hurducături, mașina pe iarbă și o duse la adăpostul zidului din stînga. Automobilul cu polițiștii opri în mijlocul șoselei.

– Și-acum, ce? strigă Macpherson.

Wimsey sări afară și se uită, îngrijorat, sub carpetă.

– Mai trăiți, Sir Maxwell?

– Abia.

– Bine, cred că puteți ieși acum, să vă dezdoiți mădularele. N-o să mai avem nevoie de dumneavoastră pînă la ora nouă. Așezați-vă comod cu domnul Procurator Fiscal și aprindeți o țigară.

– Iar ceilalți ce fac?

– Merg cu mine înapoi la Gatehouse, pe jos, răspunse Wimsey cu un zîmbet malițios.

– Nu putem lua maşina? întrebă Macpherson cu o mutră de înmormîntare.

– Ba da, dacă vreţi, dar ar fi mai sportiv să mă înveseliţi cu puţină conversaţie. Dracu' s-o ia! Eu unul trebuie să merg pe jos.

Se conveni pînă la urmă ca Macpherson să meargă cu Wimsey, iar Dalziel să-i urmeze cu maşina, în eventualitatea că omnibuzul de la gară era prea aglomerat. Rugîndu-l pe Procuratorul Fiscal să aibă grijă să nu facă prostii cadavrul, Wimsey le adresă, vesel, un semn cu mîna şi porni, cu Macpherson, să bată cele şase mile şi jumătate înapoi, pînă la Gatehouse.

Ultima milă fu cea mai grea, fiindcă şoseaua se aglomera din ce în ce, silindu-i să sară peste ziduri sau să se ascundă sub gardurile de tufe ca să scape neobservaţi. În ultimul moment, puţin a lipsit să nu fie surprinşi pe uliţă de băiatul cu ziarele, care trecu, fluierînd, la un pas de ei, cum stăteau ghemuiţi îndărătul unei providenţiale tufe de păducel.

– Afurisitul de băiat, zise Wimsey. Ferguson, fireşte, se va fi aşteptat să-l întîlnească. Oricum, probabil că a trecut prin toate astea la o oră ceva mai timpurie, dar eu n-am vrut să ţin cadavrul afară toată noaptea. E opt fără un sfert. Am mers destul de bine. În regulă. Haidem!

Străbătură în fugă restul uliţei, descuiară uşa casei lui Campbell, ascunseră cheia, pretinseră că aduc laptele înăuntru şi că varsă o parte în chiuvetă, duseră înăuntru ziarele şi scrisorile şi le deschiseră, iar apoi se repeziră înapoi la casa lui Ferguson. Aici, Wimsey băgă înăuntru laptele, fierse oul şi făcu ceai, după care se aşeză la masă cu înfăţişarea unui om mulţumit.

La ora opt fu observată silueta rotofee a doamnei Green, legănându-se pe ulicioară. Wimsey privi afară pe fereastră şi-i făcu, amical, semn cu mîna.

– Ar trebui s-o previi, Macpherson, zise. Dacă intră la Campbell, o să facă un infarct.

Macpherson ieşi grăbit şi fu văzut dispărînd, cu doamna Green, în vilişoara vecină. Se întoarse imediat, rînjind larg.

– Foarte fain, *my lord*. O zis că totu' arată perfect, tocma' ca-n dimineaţa cînd o lipsit Campbell.

– Bine, zise Wimsey. Îşi sfîrşi micul dejun, puse impermeabilul, împăturit, în valijoară şi inspectă întreaga casă, pentru a se asigura că nimic nu putea deştepta bănuieli. Cu excepţia misteroaselor resturi ale unui mic dejun pentru patru persoane, din bucătărie, totul arăta normal. Ieşi afară, o interceptă pe doamna Green în faţa vilişoarelor, schimbă cu ea o vorbă, îi spuse că vrea să prindă autobuzul pînă la gară şi merse agale pînă la capătul ulicioarei.

Imediat după 8,30 se auzi gîfîitul omnibuzului ce venea pe drum. Wimsey îi făcu semn să oprească şi se urcă. Automobilul poliţiei venea strîns în urmă, spre marea curiozitate a celorlalţi călători.

La ora nouă, sau nouă şi ceva, autobuzul şi maşina opriră în curtea gării. Wimsey sări jos şi se apropie de maşină.

– Domnule Inspector, te rog să mă însoţeşti pînă la tren. După plecarea trenului, te întorci aici, la Dalziel. Pe urmă ieşi pe şosea şi iei cealaltă maşină.

Cei doi poliţişti încuviinţară din cap şi Wimsey intră în gară, cu Inspectorul pe urmele lui. Vorbi cu şeful gării şi cu casierul şi cumpără un bilet dus-întors, clasa întîi, pînă la Glasgow. După cîteva minute fu anunţat trenul şi se porni un exod general spre peronul opus. Şeful de gară traversă liniile, cu fanionul sub braţ; semnalizatorul coborî şi el din înaltu-i cuib, ca să-şi facă datoria de hamal. Călătorii din autobuz trecură în şir indian peste şine, urmaţi de conductor, care căuta pasageri cu bagaje pentru întoarcere. Casierul reveni la ghişeu şi luă un ziar în mînă. Wimsey şi Inspectorul trecură peste şine, ca şi ceilalţi călători.

Veni trenul. Wimsey strînse cu afecțiune mîna Inspectorului, ca și cum ar fi știut că nu se vor mai vedea o lună și păși în copartimentul de clasa întîi a cărui ușă era ținută de hamal. Șeful trenului schimbă fanioanele și o glumă, două, cu impiegatul. Fu adusă o ladă cu găini și trîntită în vagonul de bagaje. Deodată, lui Macpherson îi veni ideea că lucrurile nu stăteau așa cum trebuia. Locul lui era pe tren, alături de Wimsey. Se repezi la fereastra vagonului și aruncă o privire înăuntru. Compartimentul era gol. Se auzi un fluierat ascuțit. Impiegatul agită fanionul. Precipitat, hamalul îi spuse lui Macpherson să se „dea îndărăt". Trenul părăsi gara. Macpherson, privind în susul și-n josul liniei ferate, văzu că nu rămăsese nici țipenie.

– Dumnezeule! exclamă el, plesnindu-și coapsa. O mers înăuntru pe-o parte și afară pe alta. Cea mai fumată stratagemă din sacu' cu șmecherii.

Traversă linia în fugă și veni la Dalziel.

– Ce șmecher nemaipomenit! exclamă el, afectuos. O reușit! L-ai văzut pe ailaltă parte?

Dalziel negă din cap.

– Asta o făcut? A, clădirea gării îi între noi. Este o cărare prin grădina șefului. S-o fi dus pe-acolo. Mai bine-o luăm și noi din loc.

Trecură pe lîngă intrarea în gară și o apucară pe șosea. În fața lor zăriră o siluetă mică, cenușie, ce pășea avîntat. Era nouă și cinci.

CAPITOLUL XXVIII

LORDUL PETER WIMSEY

Reîncărcară mortul în mașină. Wimsey își puse mantaua și pălăria lui Campbell, înfășurîndu-și din nou partea de jos a feței într-un fular gros, astfel încît nu se mai distingea mai nimic din trăsăturile feței, sub borul negru ce tremura. Scoase mașina în marșarier și porni încet spre Creetown. Drumul era plin de pietre și anvelopele erau uzate. O pană ar fi fost fatală. Se menținu la prudenta viteză de douăzeci de mile pe oră. Șofînd, se gîndi cît de exasperantă va fi fost această încetineală pentru Ferguson, pentru care timpul fusese atît de prețios. Cu un cadavru real pe scaunul din spate, tentația de a mări la maximum viteza, cu orice risc, trebuie să fi fost irezistibilă.

Drumul era absolut pustiu, cu excepția unui firav pîrîiaș ce clipocea placid de-a lungul lui. O dată, lordul trebui să coboare, ca să deschidă o poartă. Pîrîul, părăsind partea dreaptă a șoselei, intră pe sub un podeț, reapăru la stînga și se îndepărtă, lucind pe pietre, pentru a șerpui printr-un pîlc de brazi. Soarele ardea tot mai puternic.

Între nouă și douăzeci și nouă și douăzeci și cinci ajunseră la capătul micului și abruptului povîrniș ce co-

bora la Creetown, vis-à-vis de turla bisericii. Wimsey luă un viraj larg la dreapta, intrînd pe şoseaua principală, şi întîlni privirile stupefiate ale proprietarului hotelului „Ellangowan", care se întreţinea cu un automobilist, lîngă pompa de benzină. Acesta se holbă la el o clipă, ca şi cum ar fi văzut un strigoi, dar apoi îi zări pe Macpherson şi pe Dalziel care soseau în a doua maşină, cu Procuratorul Fiscal, şi-şi flutura mîna, cu un zîmbet înţelegător.

– Primul incident neprevăzut în plan, remarcă Wimsey. E bizar că Ferguson n-a fost văzut aici de nimeni – mai ales dacă ţinem seama de faptul că i-ar fi convenit să fie văzut. Dar asta-i viaţa: dacă năzuieşti ceva, pune-ţi pofta-n cui.

Apăsă pedala acceleratorului şi se angajă pe şosea cu peste treizeci şi cinci de mile pe oră.

După încă vreo cinci mile, trecu de intersecţia cu drumul de Galloway. Era imediat după nouă şi jumătate.

„Destul de bine", îşi şopti Wimsey în barbă. Ţinu pedala apăsată la maximum şi reluă în viteză pe asfaltul nou, antiderapant, proaspăt turnat, care făcea din şoseaua Creetown-Newton-Stewart unul dintre drumurile cele mai sigure şi mai plăcute din cele trei regate. Chiar înainte de intrarea în Newton-Stewart, trebui să încetinească pentru a depăşi maşinăriile şi lucrătorii ce copertau drumul; construirea şoselei ajunsese pînă în acel punct. După o mică întîrziere, îşi continuă drumul, hurducîndu-se pe granitul din fundaţie, dar, în loc să urmeze şoseaua principală, o părăsi, chiar înainte de pod, ca să intre pe un drumeag de ţară ce mergea în paralel, prin Minnigaff, urmînd malul drept al rîului Cree. Trecea printr-un crîng şi pe lîngă Cruives of Cree, prin Longbaes şi Borgan şi ieşea în nepopulatul ţinut deluros în care se înălţau una după alta movile verzi, rotunde ca şi dealul Regelui din Elfland. Apoi un viraj strîns la stînga şi destinaţia îi apăru în faţă: podul, poarta de fier ruginită şi zidul drept de granit înălţat peste Minnoch.

Intră cu maşina pe iarbă şi coborî. Vehicolul cu poliţiştii parcă sub umbrarul unei mici cariere de piatră, pe cealaltă parte a drumului. Cînd i se alăturară observatorii, Wimsey strîngea deja carpeta şi se chinuia să tragă afară bicicleta.

– Aţi mers foarte bine, observă Inspectorul. Îi numa' cătă zece.

Lordul dădu din cap. Fugi pînă într-un loc mai înalt şi scrută drumul şi dealurile din dreapta şi din stînga. Nu se vedea ţipenie – nici măcar o vacă sau o oaie. Deşi se aflau la doi paşi de şoseaua principală şi la cîteva sute de iarzi de o fermă, locşorul era atît de tăcut şi de tăinuit, că te credeai în inima deşertului. Se întoarse, în fugă, la automobil, aruncă trusa de pictat pe iarbă, deschise portiera din spate, înhăţă, fără milă, trupul ghemuit al Şefului Poliţiei care, mai mult mort decît viu după dezagreabilul voiaj, nici nu mai trebuia să se prefacă înţepenit; îi amorţiseră toate mădularele. Aburcat, ca o jalnică bocceluţă, în spatele lui Wimsey, parcurse ultimii paşi şovăitori ai călătoriei, pentru a fi depus, cu o bufnitură înfundată, pe granitul dur, la marginea prăpastiei.

– Aşteptaţi aici, ordonă Wimsey ameninţător, şi nu mişcaţi, să nu cădeţi în rîu.

Şeful Poliţiei îşi înfipse degetele într-un smoc de iarbă şi începu să se roage în gînd. Deschise ochii, văzu în spatele său panta abruptă de granit şi-i închise la loc. După cîteva minute, se simţi învelit într-o bucată jilavă de carpetă. Urmă încă o pauză, sunet de voci şi un rîs nemilos. Apoi ceilalţi îl părăsiră din nou. Se strădui să-şi imagineze ce se întîmplă şi ghici, corect, că Wimsey dosea undeva bicicleta. Vocile reveniră, cîteva înjurături bombănite îi dădură a înţelege că cineva încerca să monteze, cu mîini nepricepute, un şevalet. Alte hohote. Pe urmă carpeta îi fu smulsă de pe cap şi vocea lui Wimsey anunţă:

– Acum puteţi ieşi.

Sir Maxwell se îndepărtă prudent, pe coate şi genunchi, de marginea prăpastiei – care avea în ochii săi predispuşi la exagerare o adîncime de circa douăzeci de picioare – se rostogoli şi se opri, rămînînd în capul oaselor.

– Sfinte Sisoe! exclamă el, frecîndu-şi picioarele. Cu ce v-am greşit, să-mi faceţi una ca asta?

– Îmi pare rău, domnule, se scuză Wimsey. Dacă eraţi cu adevărat mort, nici n-aţi fi băgat de seamă. Dar n-am vrut să merg chiar atît de departe. Ei bine, avem la dispoziţie o oră şi jumătate. Ar trebui să mă pun pe pictat, dar nu mă simt capabil, aşa că mai bine să organizăm un picnic. Există haleală în cealaltă maşină. Chiar acum vin cu ea.

– Eu aş vrea ceva de băut, ceru Sir Maxwell.

– Imediat. *Hullo!* Se apropie cineva. Să le tragem o sperietură. *Sir,* înapoi sub covoraş!

În depărtare se auzea păcănitul stins al unui camion de fermă. Şeful Poliţiei înhăţă în mare grabă carpeta şi încremeni. Wimsey se aşeză în faţa şevaletului şi luă în mîini paleta şi pensula.

Numaidecît camionul apăru, trecînd podul. Şoferul, privind cu o curiozitate firească locul acela, unde avusese loc o tragedie, dădu, brusc, cu ochii de şevalet, de pălăria neagră şi de mantaua bătătoare la ochi. Slobozi un ţipăt de groază şi-şi trînti piciorul pe accelerator. Camionul trecu în salturi, valvîrtej, împroşcînd cu pietre în stînga şi-n dreapta, în viteza lui nebună. Wimsey izbucni în rîs. Şeful Poliţiei sări în picioare, să vadă ce se întîmplă şi se puse şi el pe hohotit. După cîteva clipe, li se alăturară ceilalţi din grup, atît de zdravăn zgîlţîiţi de rîs, încît abia de mai puteau ţine pachetele aduse.

– *Och,* Dom'le, exclamă Dalziel, da' straşnic o fost! Era junele Jock. Auzit-aţi ce răcnet o slobozit? Acum s-o dus să le zică ălora de la Clauchaneasy că stafia bătrînului Campbell pictează tablouri pe Minnoch.

– Sper să n-aibă vreun necaz flăcăul cu camionul, remarcă Procuratorul Fiscal. Mie mi s-a părut că avea o viteză de sinucigaş.

– Nu-i purtaţi de grijă, interveni Şeful Poliţiei. Cei ca el au şapte vieţi. Eu mor de foame şi de sete, chiar dacă vouă nu vă pasă. Cinci şi jumătate e îngrozitor de devreme pentru micul dejun.

Picnicul se desfăşură cu cea mai mare veselie, deşi tulburat oarecum de întoarcerea lui Jock, care aducea un grup de prieteni să caşte gura la miracolul unei stafii ce bîntuia în plină zi.

– Spectacolul devine prea public, observă lordul.

Dalziel bombăni şi coborî să-i alunge pe spectatori, în timp ce maxilarele-i solide continuau să mestece o bucată de plăcintă cu carne de viţel şi şuncă. Liniştea obişnuită se reinstală pe dealuri.

La 11,25, Wimsey se ridică în picioare, cu regret.

– A bătut ora cadavrului! anunţă el. Sir Maxwell, a sosit momentul cînd vă daţi de-a rostogolul pînă în apă.

– Chiar? se miră Şeful Poliţiei. Aici trag linia.

– Ne-aţi strica petrecerea, ca o pătură udă. Bun, să considerăm treaba făcută. Împachetarea, aristocraţi gălbejiţi ce sînteţi, şi înapoi la Rolls-Royce, în vreme ce eu voi gîfîi şi asuda pe bicicleta asta nenorocită. Trebuie duse de-aici Morris-ul şi restul lucrurilor. N-are sens să le lăsăm.

Se dezbrăcă de mantaua lui Campbell şi în locul pălăriei negre îşi trase pe cap şapca personală, după care scoase bicicleta din ascunzătoare şi legă valijoara pe portbagaj. Gemând dezgustat, îşi suspendă pe nas ochelarii negri, aruncă un picior peste şa şi porni, pedalînd furios. Ceilalţi se îmbarcară, fără grabă, în cele două maşini. Procesiunea se întinse pe drumul de Bargrennan.

După ce se tîrîră cale de nouă mile şi jumătate în coada bicicletei, ajunseră la Barrhill. Înainte de intrarea în sat, Wimsey le făcu semn să oprească.

– Fiţi atenţi, le spuse. În acest loc trebuie să fac o presupunere. Cred că Ferguson intenţiona să ia de aici trenul de 12,35, dar că s-a întîmplat ceva. Acum e 12,33, aş avea exact timpul necesar ca să reuşesc. Gara-i la capătul străzii de acolo. Dar trebuie că a plecat prea tîrziu şi l-a pierdut. Nu ştiu de ce. Auziţi! Acum vine!

În timp ce vorbea, fumul locomotivei se înălţa la orizont. Auziră trenul intrînd în gară. După cîteva minute, se urni iarăşi, gîfîind.

– Exact după orar, remarcă Wimsey. Acum, în orice caz, l-am pierdut. Pînă la Girvan, are regim de cursă locală. Acolo e înnobilat prin ataşarea unui vagon-restaurant Pullman şi-şi bate joc de tot, nemaioprind pînă la Paisley şi Glasgow. Vedeţi, ne aflăm într-o poziţie cam nefavorabilă. N-avem altă posibilitate decît să ne continuăm drumul prin sat şi să sperăm într-o minune.

Urcă pe bicicletă şi se reapucă să pedaleze, aruncînd, din cînd în cînd, o privire peste umăr. În curînd se auzi un automobil ce intra în depăşire. O limuzină Daimler veche, plină cu cutii mari de carton trecu, torcînd ca o pisică, pe lîngă el, cu viteza moderată de douăzeci şi două, douăzeci şi trei de mile pe oră. Wimsey se lăsă depăşit; pe urmă, cu capul aplecat şi dînd furibund din picioare, se ţinu în trena ei. După o clipă, apucă rama geamului din spate şi se lăsă remorcat, nemaifăcînd nici un efort. Şoferul nici măcar nu întoarse capul.

– *By Jove!* strigă Macpherson. Îi prietenu' nost Clarence Gordon! Şi el ne-o zis că o depăşit un biciclist pe şosea! *Ay, imph'm,* nu ne-o spus nici mai mult, nici mai puţin decît adevărul. Să sperăm că Înălţimea Sa nu dă de dracu'.

– Nu păţeşte nimic, zise Şeful Poliţiei, cu condiţia să nu-i explodeze vreun cauciuc. E un tînăr foarte isteţ, deşi mare flecar. În ritmul ăsta, mergem mai repede ca trenul. Cît mai avem pînă la Girvan?

– Vreo douăşpe mile. Ar trebui să întrecem trenu' la Pinmore. Ajunge acolo la 12,53.

– Să sperăm că domnul Clarence Gordon nu reduce viteza. Mergi mai încet, Macpherson. Nu avem interesul să-l depăşim.

Clarence Gordon era un şofer prevăzător, dar comportarea lui fu nobilă, întru totul pe măsura aşteptărilor. După ce trecu de Pinwherry, ţîşni pur şi simplu înainte, iar cînd atacară urcuşul abrupt de dinainte de Pinmore, zăriră vagonul negru de la coada trenului. Trenul înainta trudnic pe şinele ce mergeau paralel cu drumul, la o azvîrlitură de băţ. Cînd ajunseră pe culme, lăsînd în urmă trenul, Wimsey îşi agită şapca în aer. Îşi continuară, voioşi, drumul, virînd spre stînga şi începînd să coboare serpentinele spre mare. La unu şi cinci, primele case din Girvan îi flancară. Inimile urmăritorilor băteau furioase cînd trenul îi ajunse din urmă, pe dreapta, şi se năpusti înainte spre gara Girvan. La ieşirea din oraş, Wimsey dădu drumul limuzinei şi sprintă cît îl ţinu puterile la dreapta, pe strada ce ducea la gară. La şi opt minute se afla pe peron; îi mai rămîneau trei minute. Grupul de poliţişti nu se putu abţine să nu izbucnească în urale, ca gradaţii din Toscana. Lăsîndu-l pe Dalziel să aranjeze păstrarea în custodie a maşinilor, Macpherson dădu fuga la casă şi cumpără trei bilete de clasa întîi pînă la Glasgow. Pe peron, trecînd pe lîngă Wimsey, îl văzu dezlegînd curelele valijoarei şi-l auzi strigîndu-i hamalului, cu un accent oxfordian cam exagerat:

– Hei! Hamal! Pune pe bicicleta asta o etichetă de Ayr!

Cînd plecă de la ghişeu, îi parveni la ureche şi vocea hamalului:

– Unu de-antîia şi un tichet de bicicletă pentru Ayr şi dă-i zor, tinere. Io trebuie să mă întorc la domnu' meu.

Se repeziră pe peron. Bicicleta era tocmai urcată în vagonul de bagaje de la urmă. Săriră în vagon. Se auzi un fluierat. Porniseră.

– Doamne! zise Wimsey, ştergîndu-şi faţa cu batista. Adăugă: Dracu să ia chestia asta! E ca o hîrtie de prins muşte!

În mîna stîngă, ascunsă de şapca pe care şi-o scosese ca să se răcorească, ţinea un obiect pe care-l arătă cu un rînjet. Un tichet de coletărie pentru gara Euston.

– Simplu ca dezghiocatul mazării, le spuse rîzînd. L-am şterpelit în timp ce el împingea bicicleta spre vagonul de bagaje. Cu lipiciul proaspăt. Îşi fac temeinic treaba feroviarii. Din fericire, aveau etichete pe stelaj, aşa că n-a fost nevoie să cotrobăiesc peste tot. Bun, asta e. Acum ne putem trage răsuflarea. Nu se mai întîmplă nimic pînă la Ayr.

După o oprire la Maybole, pentru colectarea biletelor, trenul îşi continuă vesel, drumul spre Ayr. Wimsey sări din vagon înainte de oprirea la peron. Fugi înapoi spre vagonul de bagaje, iar Macpherson se ţinu strîns de el.

– Dă-mi repede jos bicicleta, îi spuse însoţitorului. O găseşti uşor. Cu eticheta de Ayr. Poftim tichetul.

Însoţitorul, omul pe care-l chestionase Ross anterior, se zgîi la Wimsey, după toate aparenţele nehotărît.

– E-n regulă, îl linişti Macpherson. Sînt de la poliţie. Dă-i domnului ce-ţi cere.

Cu mirarea înscrisă pe faţă, însoţitorul îi înmînă lui Wimsey bicicleta, primind în schimb recipisa. Wimsey îi puse un şiling în palmă şi împinse, grăbit, bicicleta, de-a lungul peronului pînă într-un loc din apropierea intrării în gară, unde era ascuns atît de ochii casierului, cît şi de ai însoţitorului, de capătul unui stand de ziare. Văzîndu-l pe Macpherson angajat într-o discuţie cu însoţitorul, Dalziel merse tăcut după Wimsey şi apucă să-l vadă cum umezeşte eticheta de bagaj pentru Euston, lingînd-o generos, şi cum o lipeşte pe bicicletă, peste eticheta de Ayr. După care Wimsey ieşi sprinten din gară, cu valijoara în mînă, se avîntă pe o străduţă lăturalnică şi dispăru în closetul public. Ieşi de acolo după mai puţin de un minut, dar fără ochelari, cu şapca înlocuită de pălăria moale de

fetru şi cu impermeabilul pe el. Pasagerii traversau acum grăbiţi holul casei de bilete, pentru a prinde trenul de Glasgow. Wimsey se amestecă printre ei şi cumpără un bilet de clasa a treia pentru respectiva destinaţie. Gîfîind în spatele lui, Dalziel cumpără şi el patru bilete. Pînă să le plătească, ia-l pe Wimsey de unde nu-i. Şeful Poliţiei şi Procuratorul Fiscal, care aşteptau lîngă împrejmuire, în dreptul panourilor de afişaj, văzură că Wimsey le face voios un semn cu ochiul, în timp ce veni să-şi rezeme bicicleta de împrejmuire. Fură, probabil, unicii oameni care-i observară manevra, pentru că, între timp, vagonul Pullman fusese ataşat, iar peronul mişuna de călători, hamali şi bagaje. Ţinîndu-şi mîinile în dreptul feţei, ca pentru a-şi aprinde o ţigară, Wimsey se îndepărtă, mergînd spre locomotivă. Uşile vagonului se trîntiră. Dalziel şi Macpherson se strecurară într-un compartiment. Wimsey îi urmă. La fel Şeful Poliţiei şi Procuratorul Fiscal. Însoţitorul strigă: „Dă-i drumul“ şi trenul se puse în mişcare. Totul se derulase în exact şase minute.

– Încă o bicicletă bună care ia calea apusului, comentă Wimsey.

– Ba nu, îl contrazise Macpherson, am văzut io ce urmăriţi şi i-am zis hamalului s-o expedieze îndărăt la Gatehouse. Aparţine poliţistului local şi nu s-ar bucura prea tare să n-o mai aibă, adăugă el.

– Splendid. Aş zice că totul merge strună deocamdată, nu credeţi?

– Încîntător, răspunse Procuratorul Fiscal, numai să nu uitaţi, Lord Peter, că trenul ăsta nu ajunge la St. Enoch decît la 2,55 şi că, potrivit declaraţiilor mecanicilor...ăă... de la Sparkes & Crips, domnul Ferguson se afla în întreprinderea lor la trei fără zece.

– Aşa spun ei, dar nu şi Ferguson. Ferguson a zis „în jur de trei“. Cu puţin noroc, sper să putem pune de acord cele două declaraţii.

– Dar celălalt bilet pe care-l aveți asupra dumneavoastră? interveni Sir Maxwell. Asta mă îngrijorează. Biletul Gatehouse-Glasgow.

– Pe mine nu mă îngrijorează, răspunse sigur pe sine. Wimsey.

– Bine atunci, zise Șeful poliției; dacă dumneavoastră sînteți mulțumit, sîntem și noi.

– De mult n-am petrecut niște clipe atît de plăcute, declară Procuratorul Fiscal, aparent incapabil să-și ascundă încîntarea pe care i-o deșteptase excursia. S-ar cuveni să-mi pară rău să văd cum se strînge lațul pe gîtul lui Ferguson, sărmanul, dar recunosc că mă dau gata senzațiile tari.

– Da, și mie-mi pare rău pentru Ferguson, spuse Wimsey. Păcat că mi-ați amintit, *sir*. Dar nu-i nimic de făcut. Aș fi fost și mai trist dacă făptașul era, bunăoară, Farren. Bietul de el! Treaba asta îl va înțărca de două ori, mă tem. A doua oară nu mai pupă el ocazia. Nu. Singurul lucru ce-mi dă cu adevărat emoții este posibilitatea ca trenul să întîrzie.

Dar era un tren pe care te puteai bizui, respecta orarul și fix la ora două și cincizeci și cinci opri în gara St. Enoch. Wimsey sări numaidecît jos și-și conduse grupul, în pas vioi, de-a lungul peronului.

Ajunși în fața intrării la hotelul gării, se întoarse spre Sir Maxwell.

– Presupun – zise – deși nu pot fi sigur, că în acest punct Ferguson le-a zărit pe domnișoarele Cochran și Selly și pe cei ce le însoțeau. Probabil că tocmai luaseră masa la restaurant, iar el a ghicit că prietenii domnișoarelor veniseră să le aștepte la tren, la Glasgow.

Se întrerupse, pentru a face semne frenetice unui taxi. Se înghesuiră toți cinci înăuntru, iar Wimsey dădu șoferului indicații, să-i depună la magazinul unde-și expuneau marfa domnii Sparkes & Crisp.

– Și să mîni ca diavolul, mai zise.

La trei și cinci ciocăni în panoul de sticlă despărțitor. Șoferul opri lîngă bordură și coborîră cu toții pe trotuar. Wimsey plăti taxiul și se îndreptă în pas vioi spre prăvălia în care erau expuse automobile, la numai cîțiva pași.

– Să nu dăm toți buzna, propuse el. Veniți dumneavoastră cu mine, Sir Maxwell. Ceilalți să intre mai tîrziu, unul cîte unul.

Domnii Sparkes & Crisp erau patronii unui magazin obișnuit, plin de vitrine înalte în care era expus echipament automobilistic. La dreapta se găsea o tejghea, unde un tînăr dezbătea cu un client, cu multă seriozitate, meritele rivale a două telescoape de fabricație diferită. Printr-o arcadă se vedea o îngrămădire lucitoare de motociclete și de atașe. La stînga, o ușă de sticlă mată avea aerul că ar da într-un birou.

Wimsey țîșni tăcut înăuntru, cu Sir Maxwell și dispăru după o vitrină. Flăcăul și clientul își vedeau de discuția lor. Cam după un minut, Wimsey ieși de după vitrină și păși, mînios, spre tejghea.

– Ascultă, puștiule, zise el, răstit, astăzi vrei sau nu vrei să faci afaceri? Am o întîlnire, nu-mi pot pierde toată după-amiaza. (Se uită la ceas.) Stau și aștept de vreo zece minute.

– Scuzele mele, domnule. Cu ce vă pot servi?

Wimsey scoase din valijoară pachețelul învelit în hîrtie cenușie.

– Țineți magnetouri din astea în magazin?

– Da, domnule. Trebuie să vorbiți cu domnul Saunders. Scuzați-mă doar o clipă, să-l chem.

Tinerelul se repezi la ușa cu sticlă mată, lăsîndu-l pe Wimsey să îndure singur privirea furioasă a specialistului în telescoape.

– Vreți să mă urmați, domnule?

Wimsey, cerînd din priviri însoțitorilor săi să-l urmeze, intră pe ușă, fiind condus la un mic oficiu în care ședea domnul Saunders în tovărășia unei dactilografe.

Domnul Saunders era un tînăr cu tenul proaspăt şi cu manierele celor educaţi la Eton şi Oxford. Îl salută pe Wimsey ca unul care-şi întîlneşte un fost coleg de şcoală după o îndelungată despărţire. Pe urmă privi ceva mai departe, pînă la Sergentul Dalziel şi avîntul tineresc parcă i se mai diminuă.

– Ascultă, gloabă bătrînă – i se adresă Wimsey – cred că nu vezi magnetoul ăsta pentru prima oară?

Cam neajutorat, domnul Saunders examină magnetoul, citi seria şi răspunse:

– Da, da, o, da, binînţeles, sigur, numărul XX 47302. Da. Cînd ne-a trecut prin mînă numărul XX 47302, domnişoară Madden?

Domnişoara Madden consultă o cartotecă.

– A fost adus pentru reparaţii acum două săptămîni, domnule Saunders. Aparţine domnului Ferguson, de la Gatehouse. Chiar proprietarul l-a adus. Defect de bobinare. I-a fost înapoiat alaltăieri.

– Da. Exact. Băieţii de la atelier au raportat un defect la bobinajul chiulasei. Exact. Sper că acum e O.K., domnule... ăă...

– Şi poate-ţi aminteşti, continuă Wimsey, că ai primit după aceea vizita prietenului meu aici de faţă, Sergentul Dalziel.

– Da, absolut, răspunse domnul Saunders. Absolut. Sper că sînteţi sănătos, domnule Sergent?

– Cu care ocazie i-ai spus, insistă Wimsey, că domnul Ferguson ar fi venit la trei fără zece minute.

– Aşa am spus? Da, da, ţin minte. Am fost chemat de domnul Crisp. Vă amintiţi, domnişoară Madden? Da. Dar n-am făcut o asemenea afirmaţie. Birkett a făcut-o – ştiţi, tinerelul pe care l-aţi întîlnit în sala cu vitrine. Spunea că muşteriul aştepta de zece minute. Da, nu l-am văzut pe individ cînd a sosit, ştiţi, mă aşteapta cînd m-am întors din pauza de prînz. În ziua respectivă, dacă nu mă-nşel, întîrziasem puţin. Da. Am prînzit cu un client. Afaceri şi

aşa mai departe. Îmi amintesc că domnul Crisp era gata să mă jupoaie de viu. Ha, ha.

– Dumneavoastră la ce oră v-aţi întors, da' exact? întrebă, sever, Inspectorul.

– Păi... să fi fost ora trei. Da. Cu o jumătate de oră întîrziere. Afaceri, vezi bine. Domnul Crisp...

– De ce nu spuneţi adevăru', domnule? întrebă, iritat, Inspectorul Macpherson.

– Eu? O, da, adevărat, poate că am întîrziat ceva mai mult, cu un minut sau două. Mi-e... mi-e teamă că, de fapt, am evitat să mă uit la ceas. La ce oră am venit, domnişoară Madden?

– La trei şi un sfert, domnule Saunders, răspunse, concis, domnişoara Madden. Ţin minte perfect.

– *By Jove,* atîta să fi fost? Eu credeam că era ora trei, sau cam pe-acolo. Straşnică memorie aveţi, domnişoară Madden.

Domnişoara Madden surîse uşor.

– Poftim, domnule Inspector, zise Wimsey. Diferenţa dintre şi cinci şi fără cinci. O mare diferenţă, nu-i aşa?

– Îi posibil că vi se va cere să repetaţi ce-aţi spus sub jurămînt, la tribunal, dom'le Saunders, anunţă, acru, Inspectorul. Aşa că daţi-vă osteneala să nu mai uitaţi.

– Cum? Chiar? zise alarmat domnul Saunders. Dar spuneţi-mi, voi fi obligat să declar şi cu cine am luat masa? Vedeţi dumneavoastră, de fapt n-a fost vorba de un dejun de afaceri. Adică, a fost o afacere privată.

– Veţi poceda cum credeţi de cuviinţă, dom'le Saunders. Poate e bine să ştiţi că anchetăm o crimă.

– Vai de mine! Credeţi-mă că nu ştiam! Domnul Crisp nu m-a întrebat decît la ce oră am venit. I-am zis că pe la trei, doar aşa a fost, ştiţi, cu aproximaţie. Dacă ştiam despre ce e vorba, bineînţeles că aş fi întrebat-o pe domnişoara Madden. Are o formidabilă ţinere de minte a detaliilor!

– *Ay,* zise Inspectorul, pe care v-aş sfătui s-o cultivaţi şi dumneavoastră. Ziua bună.

La plecare, anchetatorii fură conduşi de domnul Saunders, care bălmăjea ceva neconvingător pe parcurs.

– Cred că nu ne vom alege cu mare lucru dacă-l interogăm pe individul ăsta, pe Birkett, zise Sir Maxwell. Era, probabil, sincer cînd a vorbit. Azi ar fi gata să jure că te-a făcut să aştepţi, Wimsey.

– Posibil. Ei, acum trebuie să fim la Expoziţie la ora patru. N-avem prea multă vreme. Totuşi, am observat că în drum există o mică tipografie. Sper să găsim acolo tot ce ne trebuie.

Merse în fruntea lor pe stradă, cu pasul săltăreţ şi intră într-o minusculă imprimerie.

– Doresc să cumpăr nişte litere de metal, zise. Cam ca astea. De aceeaşi dimensiune, şi cît se poate de asemănătoare ca formă.

Arătă o foaie de hîrtie.

Maistrul se scărpină în creştet.

– Astea-s caractere de cinci, zise. Cele mai apropiate pe care le avem sînt verzalele tip Clarendon. *Ay*, vă putem oferi aşa ceva, dacă n-aveţi nevoie de o tonă.

– O, Doamne, nu. Tot ce vreau sînt cinci litere: S, M... şi L, A şi D şi un set complet de numere.

– Monotipul e bun?

– Prefer litere turnate, dacă aveţi. Vreau să le folosesc pentru a imprima ceva pe un mic articol de marochinărie.

– Foarte bine. Maistrul se duse la o cutie cu litere, extrase literele şi cifrele solicitate şi le înveli într-o hîrtiuţă, cerînd un preţ modest.

Wimsey plăti şi puse pacheţelul în buzunar.

– Apropo, zise, acum două săptămîni n-a trecut cumva pe aici un gentleman care v-a cerut acelaşi lucru?

– Nu, domnule. Mi-aş aminti numaidecît. Nu, nu, ar fi fost o tranzacţie ieşită din comun. De cînd m-am apucat de meseria asta, nu mi-a cerut nime' aşa ceva, şi-s doi ani de-atunci în ianuarie.

– Bine, bine, n-are importanţă. Mulţumesc frumos. Bună ziua. Domnule Inspector, n-ar strica să faci rost de

un repertoriu al prăvăliilor şi să extragi o listă a tipografilor. Şi – da, aşteaptă – a celor ce vînd materiale de compactorie. Ferguson trebuie să le fi cumpărat, în afară de cazul că le avea la el, ceea ce-i incredibil.

Dalziel plecă să facă rost de broşura cerută, iar ceilalţi luară un taxi şi se grăbiră la Expoziţie, unde ajunseră la patru fără cîteva minute. Zăboviră acolo pînă la patru şi jumătate, făcînd un tur grăbit al tuturor sălilor şi remarcînd cîte un tablou sau două ieşite din comun în fiecare încăpere.

– Asta e, zise Wimsey, cînd trecură din nou prin uşa turnantă. Acum, dacă am întîlni în prag nişte amici curioşi, i-am putea convinge că am văzut întreaga expoziţie şi că ne-am pus creierele la contribuţie. E cazul să ne retragem într-un loc liniştit. Propun o cameră de hotel.

CAPITOLUL XXIX

LORDUL PETER WIMSEY

Într-o cameră ferită a unuia dintre hotelurile principale din Glasgow, Wimsey despachetă literele, precum şi maşina de ras a lui Ferguson şi un ciocănaş cumpărat şi el pe drum.

Pe urmă, îndemnîndu-i pe însoţitori să se apropie, scoase din buzunar partea „dus" a biletului de clasa întîi Gatehouse-Glasgow.

– Acum, domnilor, explică el, am ajuns la punctul crucial al anchetei noastre. Dacă aţi fi citit excelenta lucrare a domnului Connington, pe care v-am recomandat-o, aţi fi constatat că ea conţine o relatare despre modul în care un individ a falsificat perforarea de pe biletul său de tren, cu ajutorul unor foarfece de manichiură.

Asta se întîmpla pe o cale ferată englezească. Autorităţile feroviare scoţiene, însă, poate din simplă plictiseală, poate din lăudabila idee de a face viaţa falsificatorilor mai grea, nu se mulţumesc cu o simplă perforare triunghiulară. Zilele trecute am călătorit – într-un mod foarte neconvenabil pentru mine – de la Gatehouse la Glasgow, cu trenul de 9,8 a.m. Am constatat că brutele

de controlori au efectuat, fără milă, trei ştanţări feroce pe sărmanul meu bilet. Prima, la Maxwelltown, unde au imprimat un set oribil de litere şi cifre, după cum urmează: $\frac{\text{LMS}}{\text{42D}}$ La Hurlford s-au mulţumit să taie o bucată mare din bilet, nu o simplă gaură triunghiulară, ci o chestie dezgustătoare, ca o cifră 1 bondoacă. Ferguson a avut, probabil, deseori ocazia să vadă asemenea semne şi, cu ochiul lui format de artist şi remarcabila-i memorie vizuală, este, fără îndoială, capabil să le reproducă din memorie. Eu, personal, mi-am luat toate precauţiile, făcînd o schiţă a perforaţiei. Uitaţi-o. Pe urmă, la Mauchline, au redevenit foarte vigilenţi şi au desfigurat biletul cu încă un cod cifrat: $\frac{\text{LMS}}{\text{23A}}$. Acum, domnilor, cu îngăduinţa dumneavoastră şi cu ajutorul acestor instrumente, voi purcede la falsificarea acestor însemne pe bilet.

Luă maşina de ras şi scoase din ea lama, apoi, aşezînd biletul pe marginea de marmură a lavaboului, decupă din dreptunghiul de carton o bucăţică de forma şi mărimea perforaţiei de la Hurlford.

După care puse biletul pe sugativa oferită de hotel, aşeză cu grijă cifra 2 turnată în metal puţin deasupra marginii şi lovi scurt cu ciocănelul. Cînd ridică semnul tipografic, văzură cifra, adînc ştanţată, pe faţa biletului; pe verso se putea zări o versiune mai groasă şi mai neclară, în relief.

– Ehei, strigă Macpherson, zău că sînteţi prea isteţ pentru un om cinstit!

Wimsey adăugă cifra 3 şi un A, avînd grijă ca literele să fie aliniate – sarcină pe care o îndeplini uşor, proptind colţul literelor de metal pe muchia cartonului. Apoi, cu

multă atenție acordată distanței și verticalității, imprimă, deasupra lui 23A și literele LMS. În felul acesta obținu ștanțarea de la Mauchline. Într-un al treilea loc falsifică inscripția $\frac{LMS}{42D}$, însemnul de la Maxwelltown, după care puse uneltele jos cu un suspin de satisfacție.

– Cam grosolan pe alocuri, zise, dar probabil că ar fi acceptate la o examinare neatentă. Nu ne mai rămîne decît un singur lucru de făcut, adică să-l depunem în mîinile companiei feroviare. Mai bine să nu iau cu mine decît un singur martor. Nu vreau să stîrnesc senzație.

Îl alese ca însoțitor pe Inspector și plecară în grabă, cu taxiul, spre gara St. Enoch. Aici Wimsey întrebă, pe un ton enervat, de controlorul ce fusese de serviciu la sosirea trenului de la 2,16 de la Dumfries. Îi fu arătat un om ce strîngea biletele la o barieră. Wimsey, aranjîndu-și trăsăturile feței într-un soi de zîmbet morocănos, se apropie de el cu un aer de bunăvoință îngrijorată.

– Bună seara. Cred că dumneata erai la barieră cînd am sosit azi după-amiază, cu trenul de 2,16. Știi că mai lăsat să trec fără să predau biletul? Da, da, he, he! Puteam foarte bine să escrochez căile ferate. Cred că ar trebui să fii ceva mai atent. Da, sînt acționar al acestei linii, vărul meu e director și cred sincer că nu ți-ai făcut datoria; Va fi o anchetă, firește, cînd vor constata, la biroul de revizie, că lipsește un bilet, dar știi, he, he, pînă atunci mi-aș putea lua ușor tălpășița. Hm, hm, nu-i de mirare că scad profiturile. Dar nu vreau să dai de bucluc, așa că ți-am adus biletul, iar dac-aș fi în locul dumitale, l-aș pune laolaltă cu celelalte și mi-aș ține gura. Pe viitor, însă, să fii mai atent, ne-am înțeles?

Pe timpul acestei cuvîntări, rostită dintr-o singură suflare, astfel încît nu lăsa loc pentru nici un răspuns, fața controlorului se schimbă, pe rînd, de la o expresie de

curtoazie obosită la una de uimire și în cele din urmă la una de mînie.

– Eh, *sir,* zise omul de îndată ce putu strecura și el un cuvințel, io nu știu ce vreți, da' nu mă puteți păcăli în același fel a doua oară, în mai puțin de două săptămîni.

Inspectorul Macpherson interveni:

– Io-s ofițer de poliție, omule, și te rog să-mi răspunzi cinstit. Ți s-o mai întîmplat asta vreodată?

Speriat de-a binelea, controlorul se scuză, se bîlbîi și le spuse povestea întreagă.

Exact cu două săptămîni în urmă fusese de serviciu cam la aceeași oră. Venise un domn și, întocmai ca Wimsey, îi arătase un bilet, explicînd că trecuse, într-un fel sau altul, de barieră fără a i se cere să-l predea. El (controlorul) examinase biletul și văzuse că fusese ștanțat reglementar la Maxwelltown, Hurlford și Mauchline, așa că nu avusese nici un motiv să pună la îndoială relatarea necunoscutului. Nedorind să fie mustrat pentru neglijență, îi mulțumise călătorului, luase de la el biletul și i-l dăduse funcționarului care întocmea lista cu biletele zilei ca s-o trimită la biroul de revizie. Îndatoritor, funcționarul pusese biletul în teancul cuvenit și cu asta, basta. Controlorul avusese remușcări, dar, cum biletul părea a fi în ordine din toate punctele de vedere, nu se gîndise la posibilitatea unei nereguli. Cînd i se arătă fotografia lui Ferguson, recunoscu în el, cu destulă greutate, pe omul care venise să-i restituie biletul.

Funcționarul confirmă și el relatarea controlorului, așa că nu mai rămînea decît să facă un drum pînă la biroul de revizie și să ceară permisiunea să examineze chiar biletul buclucaș. Din fericire, acesta mai exista, mulțumită faptului că fusese deja obiectul unei anchete a poliției. O examinare atentă dovedi că exista o ușoară dosebire între formele literelor de pe acest bilet și de pe cele corect

ştanţate din acelaşi teanc, precum şi că, în timp ce semnele care se presupuneau că ar fi fost înscrise pe el la Mauchline, erau $\frac{\text{LMS}}{\text{23A}}$, celelalte bilete purtau inscripţia $\frac{\text{LMS}}{\text{23B}}$. Li se dădu explicaţia că litera ce venea după cifre îl indica pe controlorul ce verifica biletele de tren; fiecare controlor avea cleştele lui. Numerele de la Mauchline mergeau de la 23A la 23G. De aceea, dacă în sine ştanţarea $\frac{\text{LSM}}{\text{23A}}$ era absolut valabilă şi corectă, era ciudat că controlorul A verificase un singur bilet pe acel tren. Cercetarea anterioară nu urmărise, fireşte, decît să se asigure că biletul ajunsese cu adevărat la Glasgow, de aceea nu-şi bătuse nimeni capul cu ştanţarea. Acum, însă, îţi sărea în ochi că însemnele erau contrafăcute, deşi executate perfect.

La întoarcerea la hotel, Dalziel le oferi lui Wimsey şi Inspectorului o confirmare în plus. Marţea respectivă, un individ cu semnalmentele lui Ferguson intrase într-o prăvălie ce vindea utilaj de compactorie şi cumpărase un set de imprimatoare de litere, de mărime şi formă corespunzătoare literelor de pe bilete. Pretinsese că se îndeletnicea, ca amator, cu legătoria de cărţi şi că avea nevoie de litere pentru a le ştanţa pe cotoarele unui set de volume, care urmau să poarte inscripţia SAMUEL 1, 2, 3, şi 4 – serie ce conţinea literele şi cifrele necesare pentru a falsifica ştanţările de pe bilet.

Capetele de acuzare împotriva lui Ferguson erau complete.

....

La întoarcerea de la Glasgow, cu ultimul tren, Wimsey nu se arătă prea comunicativ.

– Ştiţi, le spuse, îmi plăcea destul de mult de Ferguson, în timp ce pe Campbell nu-l puteam înghiţi cu nici un preţ. Aş fi vrut...

– Nimic de făcut, Wimsey, zise Şeful Poliţiei. Crima e crimă, înţelegi.

– Nu întotdeauna, replică Wimsey.

....

Cînd sosiră acasă, Ferguson fusese deja arestat. Voise să-şi scoată maşina, constatase că-i lipsea magnetoul şi apoi încercase să fugă la gară. Atunci Ross şi Duncan consideraseră potrivit să intervină. Cînd îl arestaseră şi-i citiseră drepturile nu spusese nimic, iar acum se găsea în închisoarea de la Newton-Stewart, aşteptîndu-şi interogatoriul. Confruntat cu biletul falsificat, cedă şi, în ciuda avertismentelor poliţiştilor, hotărî să-şi spună povestea.

– N-a fost o crimă, zise. Jur pe Dumnezeu că n-a fost o crimă. Şi spuneam adevărul cînd susţineam că lucrurile nu s-au întîmplat deloc ca în reconstituirea voastră.

Campbell s-a întors, aşa cum spuneam, la 10,15. A intrat nepoftit la mine acasă şi s-a lăudat cu ce-i făcuse lui Gowan şi ce avea să-i facă lui Farren. Iarăşi băuse, după ce se întorsese. M-a împroşcat cu vorbe urîte, zicînd că o să termine el cu mine, pentru totdeauna. Era insuportabil de agresiv. Credeţi-mă, n-a fost o crimă. Era noaptea în care Campbell era pus pe scandal, şi a căpătat ceea ce i se cuvenea.

I-am cerut să se care din casa mea. A refuzat şi am încercat să-l dau afară în brînci. El a sărit la mine şi ne-am luat la trîntă. Sînt mai puternic decît par, iar el nu era treaz. Ne-am tras de haine şi ne-am îmbrîncit, iar eu i-am tras un pumn zdravăn în maxilar. În cădere, s-a lovit cu capul de marginea rotundă a sobei din atelier. Cînd m-am aplecat asupra lui, murise. Era ora unsprezece.

Fireşte că m-am înspăimîntat. Îl ameninţasem nu o dată că o să-i fac de petrecanie, iar pentru ceea ce se întîmplase n-aveam martori. Acum era mort la mine acasă şi nu încăpea îndoială că eu recursesem primul la forţă.

Pe urmă mi-a venit ideea că aş putea încerca să înscenez un accident. Nu e nevoie să intru în detalii. Se pare că vă sînt, toate, cunoscute. Planul mi-a mers şnur,

cu o singură excepție, dar am rezolvat şi problema aceea care, de fapt, mi-a fost de folos. Intenționasem să plec de la Barrhill, dar am pierdut trenul şi atunci am zăbovit în preajma bătrînului Ikey-Mo, ceea ce mi-a îmbunătățit mult alibiul, deoarece la o examinare atentă nu părea posibil să ajung la timp la Girvan, mai ales după ce aflasem de la Jock Graham că ştiți că n-aş fi putut pleca de la Minnoch mai de vreme de 11,30.

Ghinionul meu, desigur, că ați descoperit atît de repede cadavrul. Ştiam că vor fi necazuri cu problema aia, cu *rigor mortis*. Oare asta să vă fi dat pentru prima oară ideea că e vorba de o crimă?

– Nu, răspunse Wimsey. Ideea ne-a dat-o obiceiul dumneavoastră de a vîrî tuburile de vopsea în buzunar. V-ați dat seama că ați luat cu dumneavoastră tubul de alb al lui Campbell?

– Abia la întoarcerea acasă am observat. Dar nici prin gînd nu mi-a trecut că s-ar putea prinde cineva. Presupun, Wimsey, că dumneavoastră vă aparține deducția inteligentă. L-aş fi dus sus pe Minnoch şi l-aş fi aruncat undeva, dar îl văzuserăți în ziua. cînd m-ați vizitat la atelier. Aceea a fost prima spaimă pe care am tras-o. Mai tîrziu, am crezut că am un alibi pe care mă pot baza. Eram mîndru de modul cum falsificasem biletul. Speram că nu veți lua în considerare pe Ikey-Mo.

– Un singur lucru nu înțeleg, îl întrerupse Şeful Poliției. De ce n-ați pornit de pe Minnoch ceva mai devreme? Nu era nevoie să pictați atît de mult.

Ferguson zîmbi vag.

– Aceea a fost marea mea gafă. Ați reconstituit evenimentele acelei nopți, deci ştiți ce multe am avut de făcut. Ei bine, un lucru mi-a scăpat. Am uitat să întorc ceasul, ceea ce fac de obicei înainte de culcare. Tocmai voiam să-mi strîng ustensilele de pictat, după ce lucrasem destul de multişor, cînd am auzit că trece un camion. Am aşteptat să dispară şi m-am uitat la ceas. Arăta zece şi jumătate. Mi-am spus că-mi pot permite să mai pictez o

jumătate de oră. Nu voiam să stau prea mult la Barrhill, unde-aş fi putut fi recunoscut. Am lucrat pînă am socotit că mai trecuse o jumătate de oră şi iarăşi m-am uitat la ceas. Era tot zece şi jumătate.

– Atunci am intrat în panică. Am împins cadavrul în rîu şi am strîns totul la iuțeală, de parcă diavolul mă mîna. Cred că din cauza asta am uitat de tubul de vopsea albă. Am şters-o cît am putut de repede, dar bicicleta împrumutată era prea mică pentru mine, cu centrul de greutate prea jos. Un coşmar. Trenul l-am pierdut la mustață: tocmai pornise din gară cînd am ajuns eu la încrucişare. Am pedalat mai departe, în disperare de cauză. Pe urmă a apărut maşina aceea şi m-am considerat salvat. Dar n-am fost, se pare.

Sînt dezolat. N-am avut intenția să-l omor pe Campbell. Susțin şi voi susține în continuare că n-a fost o crimă.

Wimsey se ridică în picioare.

– Ascultați-mă, Ferguson, zise. Îmi pare foarte rău, şi mereu mi-am spus că, de fapt, nu poate fi vorba de o crimă. Vă rog să mă iertați.

– Mă bucur, zise Ferguson. De-atunci, mă omoară mustrările de conştiință. Prefer să fiu judecat. Doresc să spun tuturor să n-am comis o crimă. Mă credeți, nu-i aşa?

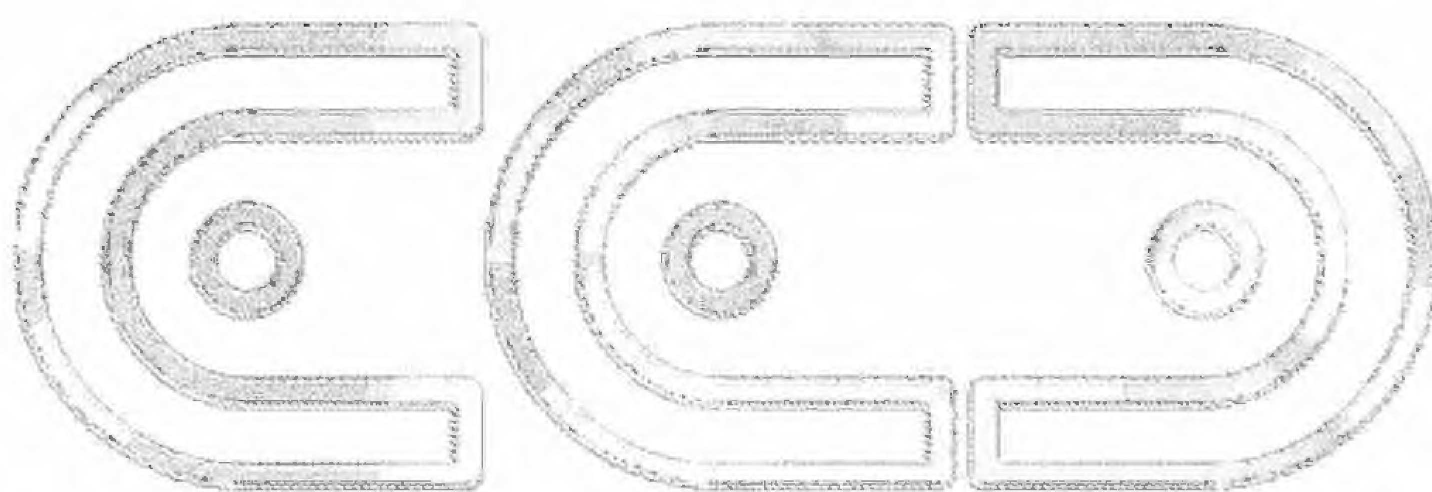
– Eu vă cred, răspunse Wimsey, şi dacă jurații sînt oameni rezonabili, vor da un verdict de legitimă apărare sau de omor scuzabil.

După ce aflară de experiențele domnului Gowan, jurații aleseră calea de mijloc, între crimă şi legitimă apărare. Optară pentru omor fără premeditare, recomandînd ca sentința să fie indulgentă, pe temeiul că, fără îndoială, Campbell şi-o căutase cu lumînarea şi că barba lui Samson nu fusese sacrificată în van.

S f î r ş i t

CUPRINS

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

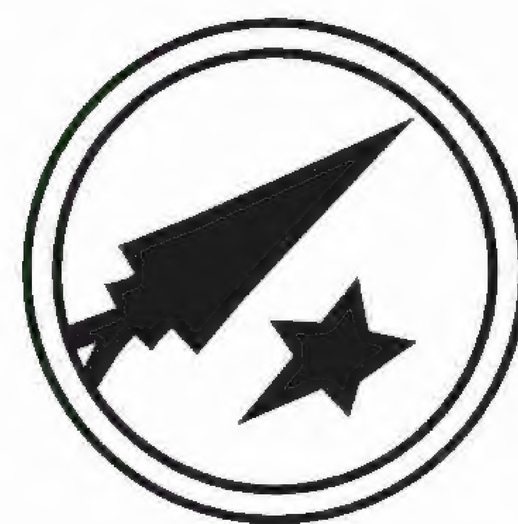

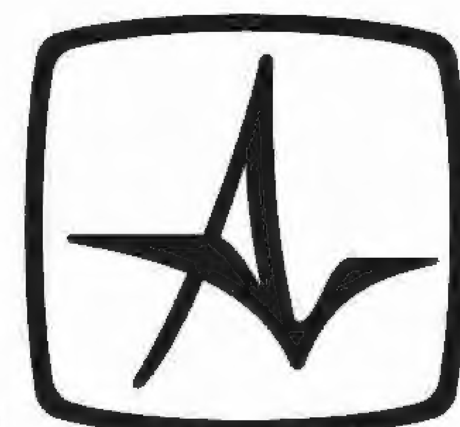

și

CAT Graur

Antwerpen

2024

